

KELEMEN ERZSÉBET

Itt ragadt lélek

Itt ragadt lélek

KELEMEN ERZSÉBET

KELEMEN ERZSÉBET
Itt ragadt lélek

KELEMEN ERZSÉBET

Itt ragadt lélek

Regény
(pszicho-thriller)

Hungarovox Kiadó
Budapest, 2015

A regény megírását a Nemzeti Kulturális Alap Szépirodalmi és Ismeretterjesztés Kollégiumának alkotói ösztöndíja segítette.

A kötet megjelenését támogatta:
Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzata
Hajdúdorogi Főegyházmegye
Prof. Dr. Altorjay István
Dr. Bánhegyesi Mária
Dr. Ináncsy Miklós
Nádró Bi-Ver-An Kft.

A borítót Huszti László grafikája felhasználásával
Pereszlényi Helga tervezte

© Kelemen Erzsébet, 2015

A Hungarovox Kiadó az 1795-ben alapított
Magyar Könyvkiadók és Könyvterjesztők Egyesülésének tagja

ISBN 978-615-5562-08-2

Hungarovox Bt.
1137 Budapest, Radnóti Miklós u. 11.
Telefon/fax: 06-1-340-0859, mobil: 06-20-585-8212
www.hungarovox.hu, e-mail: info@hungarovox.hu
Felelős kiadó: Kaiser László

A borító nyomdai kivitelezése: **atlantis**
Nyomtatás: **mondAe Kft.** • www.mondat.hu
Felelős vezető: Nagy László

1.

A fiatal nő egyedül ült az asztalnál: éppen a következő ügyfelet várta. Egyedül ült, mégis úgy tűnt, hogy valaki társaságában. Fegyelmезetten és kimérten beszélgetett, és bár próbálta leplezni, mégis időnként teljes odafigyeléssel. Úgy, mintha két ügyfél között is gyakorolná a feladatát, az előírt helyes kapcsolatteremtés és ügyintézés módját, mintha ez is a munkaköri leírásához tartozna, vagy legalábbis számon kérné tőle valaki. Hogy kivel társalgott? Ezt senki sem tudta. S ebben a pillanatban mégis olyan természetesnek hatott, mint a biztosítóba belépő férfi elhatározása, hogy a sürgős teendők elvégzése közül egyet majd ismét kipipálhat, vagy ha ma nem, akkor rövidesen, hiszen végre itt van. S ha mégsem természetes egy magányos beszélgetés, akkor ennyi furcsaság igazán belefér egy lakásbiztosítási cég dolgozókörébe. A mindennapi életbe különösen.

Másnap a férfinak vissza kellett jönnie. Megállt a fiatal nő asztala előtt.

– Nem vállalhatom a papírjai intézését – közölte a nő halkán. – A csoportvezetőm átvette az ügyét.

– Nézze, én nem megyek máshoz! – ült le a férfi határozottan az asztalhoz. – Tegnap azt mondta, egy-két aláírás és kész. Tehát gyorsan essünk túl rajta.

– Azt mondta, hogy menj a másik asztalhoz! Akkor hát menj innen! – szólalt meg durván, keményen az asztal baljáról egy hang.

– Nem magával beszélek, tehát kérem, ne szóljon bele! – intette le a férfi a legnagyobb természetességgel, de kissé ingerülten a

láthatatlan tolakodót. – Kérem – fordult vissza a fiatal nőhöz –, foglalkozzon továbbra is az ügyemmel!

– Maga hallotta...?! – a döbbenettől a nő nem tudta folytatni a kérdését, csak a fejével oldalra intett.

– Itt ragadt?

– Hogyan?

– Semmi – legyintett a férfi. – Ne foglalkozzon különösebben vele. Tehát hol írjam alá?

A nő zavartan keresgélt az oldalra tett irattömb lapjai között. A bekötött bal keze miatt egy kicsit ügyetlenebbül lapozgatott.

– Segíthetek? – mondta inkább csak udvariasságból a férfi, mert tudta, hogy ez nem lehetséges: kívülálló nem nyúlhat az iratokhoz.

– Köszönöm – felelte spontán módon a nő, miközben nemet intett a fejével. Kipirult arccal kereste tovább a dokumentumot. Bár a csoportvezető határozottan utasította, hogy a papírokkal majd küldje hozzá a férfit, de most nem tehet mást: első az ügyfél. S ha az így kívánja, akkor teljesítenie kell a kérését, még ha emiatt elmarasztalásban is lesz része. Végre megtalálta, amit keresett.

– Nos? – nézett rá kérdően a férfi.

– Itt, kérem! Itt írja alá! – mutatott zavartan a nő az oldal aljára, s észre sem vette, hogy az ügyfélnek tetszést kifejező mosoly suhant át az arcán, ahogy figyelmesebben megnézte őt.

A férfi gyorsan aláakanyarította a nevét, *Dr. Kelényi Zoltán*, átvette a saját példányát, betette az aktatáskájába, és sietve távozott. A nő a csodálkozástól még köszönni is elfelejtett.

– Mit képzelsz magáról? Még hogy ne foglalkozzál velem!?

– Emi! – kiabált át a másik oldalról a kolléganője. – Küldd át a tegnapi ügyfél mappáját! Az árvizesét!

Emi gépiesen nyújtotta át az odasiető biztonsági őrnek a doszsiét.

– Hogyan hallhatta? Hogyan hallhatott? – fordult oldalra, majd ismét a kijárat felé csodálkozva.

– Én is azt mondom: ne foglalkozz vele!

– Persze, csak veled – szólt vissza gúnyosan.

– Tudod, hogy nincs más választásod!
– Békén hagynál végre! – suttogta egyre ingerültebben Emi.
– Soha! Nekem csak te vagy.
– Hát válassz mást! – üvöltötte. – Elegem van belőled! – ugrott fel az asztaltól.

De ekkor egy óriási erő megragadta, a földre vágta, ezzel egy időben az íróasztala nagy robajjal oldalra vágódott, az akták lapjai szerteszét szóródtak, a virágvázája darabokra tört, a kiömlő víz néhány másodperc alatt mohón áztatta a lehullott lapok írásait és az apró virágmintás padlószőnyeget, a szék is felborult, s ő félelmetes hasításokat érzett a testén. Az éles, velőig hatoló fájdalomtól tehetetlenül sikoltozott, s próbált ugyan menekülni, de a hatalmas erő fogta tartotta.

– Emi! Emi! Mi történt már megint! – rohantak hozzá a munkatársak. Emi ekkor már eszméletlenül feküdt a földön.

– Gyorsan hívjátok a mentőket! Vérzik! Tele van a teste sebbel!

2.

Emi csak másnap eszmélt. Száraznak, cserepesnek érezte a száját, s csak fokozatosan tisztult ki előtte a homályos kép. Sajgott mindene. Ugyan hol lehet? – fordította oldalra a fejét, de a fájdalomtól inkább abbahagyta a próbálkozást.

– Hogy érzi magát? – fogta meg a kezét az orvos. A pulzusát nézte.

– Már megint ön az? – ismerte fel Emi a felé hajló arcban az orvost.

– Miért? Kire számított? – ült melléje mosolyogva.

– Igaza van – próbált legyinteni Emi a frissen bekötött kezével.
– Inkább maga, mint más.

– Ez igazán hízelgő. De nem válaszolt a kérdésekre?

– Melyikre?

– Például arra, hogy hogy van? – tartotta az orvos a kezében Emi kezét, s megnyugodott, hogy a kérdéseit ilyen ügyes logikái

bölcsességgel taglalja. Mégiscsak ép a beteg tudata, térben és időben tájékozott.

– Ön többet tud erről. Már magam sem tudom... – próbálta felemelni a kezét. – Fáj mindenem.

– Csodálkozik? Ha így összevagdossa magát, ráadásul a munkaidejében...

– Úgyse hinne nekem.

– De hát mit kellene elhinnem, Emília?

– Jó, higgye azt, hogy mazochista vagyok, s a munkaidőmben az egyetlen időtöltésem az önkínzás.

– Nem tudom, mit higgyek, de feltétlenül pszichiáterre lenne szüksége.

– Már megint ezzel jön.

– Előbb-utóbb végzetes lesz a próbálkozása.

– Milyen próbálkozásom?! – kérdezett vissza felháborodott döbbentséggel Emi.

– Nézze! Két hete is itt feküdt. Akkor átszúrt tenyérrel, eltörött ujjal. Most vágásokkal van tele a teste. Miért teszi?

– Nem én teszem.

– Nem ön? Hát akkor ki?

Emi nem válaszolt.

– Nézze, Emília! Így nem engedhetem haza.

– De erőszakkal sem tarthat itt.

– Segítségre van szüksége.

– Nekem ebben senki nem segíthet.

– Ha meg se próbálja, ha senkitől nem kér tanácsot, persze, hogy nincs segítség.

– Doktor úr, kérem, engedjen haza! A sebeimet most már én is el tudom látni.

– Ahogy gondolja – áll fel az orvos a közvetlen hangnemét tárgyilagosra váltva. – Megyek, megírom a papírjait. De csak három óra múlva távozhat. Akkor is kísérettel. Önért tud jönni valaki?

– A barátnőm. Majd felhívom.

– Rendben – mondta kimért hangon az orvos. – Addig is pihenjen – tette hozzá ösztönösen, és kilépett a kórterem ajtaján. A

távozásán érződött, hogy a segítségnyújtását visszautasító beteg makacssága miatt nem hajlandó tovább foglalkozni a kérdéssel. De Emit ez egyáltalán nem zavarta. Más kérdés foglalkoztatta. Riadtan nézett az orvos után: végzetes lesz a próbálkozásom?

3.

Zoltán rémulten ült fel az ágyban. A szíve hevesen vert, zihálva kapkodta a levegőt. Körülnézett. S nyugodtabban felsóhajtott, amikor az ablakon beszivárgó kora hajnali fényben a bútorok körvonaláiból ráismert a szobájára. Felkapcsolta az éjjeli lámpát, s az asztalról felemelte a karóráját: fél öt. Még csak fél öt! Leült az ágy szélére. Mit tegyen? Ilyenkor mégsem telefonálhat. Úgy döntött: vár. Kiment a konyhába. Megfőzött egy kávé, majd leült az ebédlőben, s bekapcsolta a rádiót. Próbálta elterelni a figyelmét. De így sem sikerült. Felállt, türelmetlenül járkált. Az idő nehezen múlt, s a zenés műsor is csak még nyugtalanabbá tette. A rádión sávot váltott, híreket keresett:

Tegnap, hétfőn a németországi Passaunál a Duna vízállása meghaladta az 1501-ben feljegyzett 1220 centiméteres történelmi csúcsot, és Budapesten is elérheti a 2002-ben mért 860 centiméteres rekordértéket. Az Országos Vízügyi Főigazgatóság összesítése szerint Passaunál legutóbb 2002-ben volt rendkívül magas, 1038 centiméteres a Duna vízszintje. A mostani előrejelzések alapján akár 1240 vagy annál magasabb vízállás sem zárható ki. Nagybajcsnál, a Szigetközben 2002-ben 875 centimétert mértek. A jelenlegi számítások szerint az idén itt várhatóan nem születik újabb vízállási rekord, ugyanis 840, legfeljebb 860 centiméteres tetőzést várnak a szakemberek.

– Rekord! Rekord! A tragédiákat is már így méritek! – kapcsolta ki idegesen és felháborodottan a rádiót. A faliórát nézte: öt óra tíz perc. Még legalább húsz percet várnia kell. Fél hatkor is kellemetlen valakit telefonon zavarni, de meg kell tennie. A hűtőhöz lépett, kivett egy üveg sört. – Kasteel. – Kivette a másikat. –

St. Feuillien. – Az alkoholtartalmat nézte: 12,5% – Ez jó lesz! – csukta be a hűtő ajtaját. Belga különlegesség. Az egyik ügyfelétől kapta. Legutóbb ő is járt Brüsszelben, s végigkóstolt néhány sör-márkát, de ezt nem ismerte. Felnyitotta. Ivott. Nem is rossz – ízlelgette, s meg-megforgatva az üveget nézegette. Leült és várt. Nehezen telt az idő. Majd elővette a mobilját, és komótos lassúsággal, mintha most ismerkedne a saját készülékével, a neveket pergette: Reviczky, Sinkovits-Vitay, Sutarski, Szabó, Szentmártoni, Szuromi, Tengyel, T. Nagy Attila. Ez az! Megvan! T. Nagy Attila! Izgatott lett. Talán még a szíve is hevesebben vert és megugorhatott a pulzusszáma, mert az arca hirtelen kigyúlt, piros pozsgás jelent meg rajta. Megnyomta a hívógombot. Felállt. Most már egészen nyugtalanul járkált.

– Nagy Attila. Tessék!

– Zoli vagyok. Kelényi.

– Zoli! Drága barátom! A nagy rohanásban még a telefonom kijelzőjére se pillantottam. Hát végre rólad is hallok! Jól eltűntél az utóbbi időkben.

– Valóban rég beszéltünk.

– Csak nincs valami baj?

– Miből gondolod, hogy van? – kérdezett vissza rémülten Zoli.

– Csak abból, barátom, hogy ilyen korán hívsz. Hajnali fél hat van...!

– Ne haragudj! – vágott közbe Zoli, s mentegette volna magát, de Attila pergőn folytatta:

– Rendes körülmények között én még ilyenkor alszom. Ezt te is tudod. De mondd gyorsan, miért hívsz, mert a reptéren vagyok. Mindjárt beszállok a gépbe.

Zoltán, aki eddig a szobában fel-alá járkált, a hír hallatára rémületen megtorpant:

– Ne szállj fel, Attila! – mondta vészjóslóan.

– Nem értem!

– Ne utazz sehová, gyere el onnan!

– Micsoda? – rökönödött meg Attila.

– Nem szabad elutaznod!

– Zoli, ne bolondozz most velem, kérlek. Finnországba megyek. Tudod, hogy ez is régi álmom. A nyelvrokonság, észak, a skandináv népek...

– Ki fog gyulladni, fel fog robbanni a repülőgép...!

– Te meghibbantál? Utazás előtt ijesztgetsz ilyesmikkel?! – vágott közbe felháborodottan Attila.

– Nagyon rossz álmom volt. Repülön ültél, és...

– Ne folytasd, kérlek!

– De hát nem tartod különösnek, hogy ezt álmodom, felhívlak aggódva, s te valóban a reptéren vagy?!

– Egymilliós út. Ezt nem gondolhatod komolyan!

– De igen! Ne utazz el!

– Zoli! Köszönöm, hogy ennyire aggódsz értem, de most már le kell tennem, mert mindenki beszállt. Viszlát!

– Mégiscsak elmegy! – dobta le az asztalra mérgesen a telefonját. A készülék nagyot koppant a csupasz lapon, s egészen a bútorlap széléig csúszott. Zoli tehetetlenül nézte: az sem érdekelte volna, ha ezer darabra hullva pereg szét a földön. – Semmit sem tehetek. Most már valóban semmit! Drága barátom, Isten óvjon!

4.

– Kérjük, kapcsolják be a biztonsági öveiket és maradjanak a helyükön, amíg a gép el nem éri a repülési magasságot és a *Biztonsági öveket bekapcsolni* jelzés ki nem alszik.

– Uram, legyen kedves! – figyelmeztette a légiutas-kísérő az egyik utast.

– Igen, máris kapcsolom!

– Kérjük, kapcsolják ki a mobiltelefonjaikat és az elektromos készülékeiket!

Attila idegesen ellenőrizte a mobilját. Miért is nem kapcsolta ki hamarabb? Most izgulhat egész úton. Sőt, még két hét múlva visszafelé is. Ha lesz egyáltalán visszafelé út... Marhaság! – legyintett önkéntelenül is a kezével. Így elrontani az utamat! S ha

mégis igaza van? Ha valóban baj történik? Érezte, izzadságcseppek jelennek meg a homlokán. Maga felé fordította s bekapcsolta a légkondicionálót. Eszébe jutott a tavalyi beszélgetésük. Akkor szólt neki arról Zoli, hogy álmában gyakran előre látja az eseményeket. Rokonok, ismerősök, barátok, egyszer látott emberek tragikus eseteit. Panaszkodott, hogy milyen sokat szenved ettől. A tehetetlenségétől. Hogy nem tud semmit sem tenni. Csak egy-két fohászt mondhat. S a megálmodott esemény forgatókönyvszerűen megtörténik, de apró módosulással és végül is némileg szerencsés kimenetellel. Igen, ebben bízott. Módosulhat a történet vége. A példáiban megmenekültek az áldozatok. Akárcsak a legutóbbi történetében. S ha most mégsem?

A gép felszállt, s hamarosan elérte a repülési magasságot. Attila kikapcsolta a biztonsági övet, s próbált kényelmesen elhelyezkedni az ülésen. Aludni szeretett volna, de nem tudott. A beszélgetésük emlékképei idéződtek fel benne. Szinte hallotta Kelényi Zoli hangját:

– Álmomban a munkahelyen tejfehér szűrkeségű volt minden. Szinte tapinthatóvá vált a levegő. Áttetsző és mégis valami sűrű valósággá. „Anikó meghalt” – hallottam valaki hangját. „A temetése holnapután lesz” – szólalt meg valami ismeretlen hang kintről és riadtan bennem. Döböntem néztem a helyét, az üres széket. S a koporsó feketesége betöltötte a teret. Ennyi volt az álom. Másnap a kolléganőm – csinos kis nő, mondhatom –, bejött az irodámba, s én csak figyeltem a vidám, nevető arcát, a mellén feszülő blúzáét. Hogy vagy? – kérdeztem tőle aggódva, spontán. Köszönöm, jól – felelte. Nagyon jól – tette hozzá nyomatékosítva, őszinte mosollyal. Valóban vidámságot, nyugodtságot sugárzott az arca. Megmondjam neki? – villant át bennem a gondolat. Igen, szólnom kellene. De mégis hogyan? Mit mondjak? Talán óvatosan. Valahogy úgy, hogy vigyázz, baj fog érni. Esetleg kegyetlen őszinteséggel, hogy meghalsz? Álmomban a temetésedre készülünk? Nem, ilyet nem tehetek vele – tiltakoztam. Ezzel megbénítanám szegénynek a mindennapjait. Csak egyetlen eszköz maradt: a fohász. Semmi mást nem tehettem. Másnap az ebédszünetben is

figyeltem. Őrülség, gondoltam magamban. Képtelenség. Nincs itt semmi baj! S csak néztem, ahogy a csapnál megtörli a kezét. Néztam a fenekén feszülő szoknyáját. Milyen jó lábai vannak! Még az is átvillant bennem, hogy de kár, hogy az illető kolléganő. Az ember ugyanis házinyúlra nem vadászik. S ekkor elhessegettem a rossz érzéseimet is. Ugyan már! Csak egy rossz álom volt az egész! Mégsem tudtam teljesen megnyugtatni magam. Egy hétig állandóan figyeltem, kérdezgettem. Neki pedig nagyon jólesett az érdeklődésem. Szerintem már azt hitte, hogy valami mást akarok. A férje ugyanis elhagyta. Egyedül neveli a gyermekeit. Aztán eltelt egy újabb hét, és hamuszürkévé vált az arca. Fájdalom ült a szemében, megtört vonások váltották fel az üde tekintetét. Mi történt? – kérdeztem tőle. Nagy baj van, válaszolta, nagyon nagy. Majd elmondom. S már azt hittem, beteg, hogy valami gyógyíthatatlan kór támadta meg, mert egész testében megtört bánatúvá vált. Napokig nem tudtunk mégsem beszélni. Nyüzsgés, rohanás, ügyfelek tömege, több mint hatszáz akta, értekezletek és megint csak értekezletek, újra csak értekezletek, rohanás. A kolléganő pedig egyre megviseltebb lett. Végre sikerült egy kávézóban leülnünk: akkor már biztató nyugalom volt az arcán. Kiderült, hogy minden megoldódott, s én megkönnyebbültem: ennyi volt tehát az álombeli jelzés! S végre felszabadultan élhettem a mindennapokat. S eltelt egy hónap, sőt másfél, eljött a karácsony, a közös munkahelyi ünneplés is. A kolléganőm helye azonban – mint az álmomban, döbbsentem meg akkor – üres maradt. Hamarosan megtudtam, hogy előtte való nap balesete volt. Súlyos gázolás történt. Egy tizennyolc éves fiú a friss jogosítványát megkapva száguldozott. Nem tudott megállni, s ő a kocsija alá került a zeb-rán. Minden csupa vér volt. Tehetetlenül feküdt az utcán. Riadt emberek, szirénázó mentő... A bordája több helyen eltört, a koponyája is súlyosan megsérült, a fejét öltetni kellett. Csoda történt! Ez egy nagy csoda volt! Csoda, hogy életben maradt, ezt mondta az orvos, és utána nekem is a kolléganő.

Attila megborzongott. Szerette Zolinak ezeket a történeteit. Szívesen hallgatta. Most viszont gyűlölte az egészet. Így elrontani

az útját! Teljesen őrült ez a férfi! – bosszankodott. Az eget nézte: akár egy ragyogó, végtelen hómező! A hófehér jégkristály felhők olyan sűrűn, habosan torlódtak egymásba, hogy a lenti világból, a földből nem látszott semmi. A Nap ragyogott, a fénye fehéraranyba vonta a fodrozódó „hóbuckákat”. A pehelyfelhők pedig szinte kalandra csalogatták, hívták a tekintetet. Akár egy mennyország! – töltötte el Attilát valami jóleső érzés, pedig nem hitt a mennyországban, legfeljebb csak a szép élményének egyik kifejező megnyilvánulásának tartotta, egy szónak csupán, ami érzékelhetőbbé teszi az esztétikai csodát. S ez a szépség most valóban lenyűgözte. Már nem is gondolt a hajnali beszélgetésre. Messze jártak a gondolatai. Egyre távolabb. S szinte észre sem vette a változást. Pedig egyre komorabbá vált az idő. A Nap sugarai sötétlő felhőkbe burkolódtak, s szürkévé vált minden, kitapinthatatlan kontúrúvá. A kinti sötétség pedig egyre jobban rátelepedett a benti hangulatra. Attila ennek még nem tulajdonított jelentőséget: ilyen sebességnél gyakran kerülnek más időjárás zónába.

Ez a nyugalom viszont nem tartott sokáig. A gép váratlanul erős légörvénybe került és rázkódni kezdett. Már csak ez hiányzott! Kigyúltak a biztonsági öv bekapcsolására figyelmeztető kis jelzőikonok. A légi utaskísérők abbahagyták az ételek, italok felszolgálatát, s ők is leültek, bekapcsolták a biztonsági övet. Attila most már feszülten ült a helyén. A félelem egyre jobban elhatalmasodott rajta. Többször repült már. Tudta, hogy ez a mozgás természetes. Nem kell tehát aggódnia – próbálta nyugtatni magát tudatosan –, egy légi út során előfordul ilyesmi. De nem sikerült úrrá lennie az aggodalmán. Kinézett az ablakon: sűrű, sötét zivatarfelhők vették körül a gépet. Szinte már nem látott semmit. Egyre vadabbul hánykolódott a repülőgép: ide-oda dobta a légörvény. Villámlott, mennydörgött. Egyértelmű, hogy viharba kerültek. A kapitány a hangosbemondón próbálta nyugtatni az utasokat. Attila kétségeit viszont már ez sem oszlatta el. A mellette ülőre nézett: meredten tekintett előre, teljesen sápadt volt, vértelen az ajka. Az előtte ülő sem bírta tovább: előkapta a papírzacskót. Neki is felfordult a gyomra. Itt valóban baj lesz. Miért is nem hallgatott Zol-

tánra? Miért is nem maradt otthon? Ekkor hirtelen nagyot zuhant lefelé a gép. Mintha a pilóta elveszítette volna az uralmát felette, s megfékezhetetlenül hullnának alá a semmibe. Sokan felsikoltottak. Egy kisgyermek hangosan sírt. Mi történik?! Lezuhanunk?! – hangzottak a riadt, kétségbeesett kérdések, kiáltások. Majd a zuhanás megszűnt, s oldalra ide-oda hánykolódott a gép. Tehetetlen testtömegként rázkódtak ők is az ülésen. Aztán egy újabb mélyebb és élesebb zuhanás. Arasznyira zsugorodott a múlt, minden emlék, a tervek is jelentéktelenné váltak. Attila úgy érezte, elveszített mindent. Vagy nem is volt semmije? Üressé vált az egész eddigi élete. Hiábavalóságnak tűnt. Eltékozolt, légüres térnek. S az előbbi óriási félelem újra megmarkolta belülről keményen. Az elmúlás, a halál jelenléte. Annnyira szorította, hogy alig kapott levegőt. Az ingét igazgatta, a felső gombokat tapogatta. De felesleges volt minden mozdulata: az inge felül nem volt begombolva. Mégis lazított rajta, s a homlokát törölgette. S már azon gondolkodott, hogy az idősödő szülei hogyan fogják fogadni a hírt, az egyetlen fiuk elvesztését, mert kétségtelen, innen nincs menekvés: lezuhanak. S már megjelent előtte a gyászoló tömeg, a halotti tor... Aztán azt érezte, mintha lassan lecsendesedne minden. A repülőgép nyilván kikerült a viharzónából. Nem tévedett: az idő kiderült, a komor felhőket bárányszerű felhők váltották fel, s teljes ragyogásban újra előbújtak a Nap sugarai. Az utasok feszültsége felszabadult örömmé változott. A közös sors, az átélt izgalom lebontotta a válaszfalakat, az idegen elzárkózást: az egymás mellett eddig némán ülő utasok most nyitottan, oldottan beszélgettek. Attila is megkönnyebbülten felsóhajtott: végre, most már minden rendben lesz, s szerte is foszlottak a félelmetes víziói, a tragikum képei.

– Tudja, először utazom – szólalt meg mellette is a szomszédja, egy bajuszos, viszonylag nagydarab, középkorú úr. – S most nem is tudom, mit gondoljak! Ilyen szörnyű egy repülőút?

– Dehogyan! – nyugtatta Attila. – Élvezetes dolog. De ilyen repülésélményem mindenesetre még nekem sem volt, pedig már számtalanszor utaztam!

– Tudják, hogy hol nincs egyetlen ateista sem? – fordult feléjük a folyosó mellett ülő utas. Szemüveget viselt. Ő korosabb úr volt a bajuszos úrnál is. Mégis az ősz haja meglepően dús volt. A közepén ülő férfi rázta a fejét. Attila hallotta már, de nem jelezte ezt a tudását a kérdező felé.

– Nem ismerik? – kérdezte a szemüveges úr azzal az izgalommal, amivel csak a találós kérdések tudója rendelkezhet, ha egyedül ő ismeri a választ. – Hát a zuhanó repülőgépen! – adta meg a választ, s rögtön harsányan nevetni kezdett.

– Ez igaz! – helyeselt a bajuszos férfi nevetve. – Nagyon jó! – tette hozzá elismerően.

Attilának sohasem tetszett ez a kérdés. Otrombának érezte. Ügyefogyottnak. De azért ő is mosolygott. Tiszteletből, s a két úr jókedvének elismerésül.

– Tudja, egyedül élek, s most a fiamhoz repülök – folytatta természetes könnyedséggel a közepén ülő bajuszos úr az idősebb férfi felé fordulva. – Eljegyzett egy finn kislányt, s még nem ismerem a szülőket. Hozzájuk megyek...

Attila már nem figyelt a beszélgetésükre. Hagyta, hadd szóra-koztassák egymást. Különben sem az ő korosztálya a két úriember. Kinézett az ablakon. Hát ezt érezhette, ezt álmodta meg a barátja. De túléltek. Milyen érzékeny csápjai vannak?! – gondolt most már humorral Zoltánra. S egyre nyugodtabbá vált a légzése, a homloka sem gyöngyözött már, a belső feszültsége teljesen feloldódott, s békésen nézte újra a kinti báránnyelű tájat. Csak valami óriási fáradtságot érzett. Tudta, hogy ennek nemcsak a hajnali kelés és az utazás előtti napok hajszája az oka, hanem az előbb átélt nagy izgalom is: minden erejét elvette. A szemei elnehezültek: lecsukta, aludni próbált. Kiűzni végre minden gondolatot a fejéből. Már a körülötte lévő beszéd sem zavarta: hallotta ugyan, de egyre halkabban, egyre távolabbról.

Viszont nem sokáig tartott ez a békés állapot. Rövid idő múlva ismét viharzónába kerültek. S kezdődött minden előlről: a gép rázkódott. Egyre erősebben. Attila egy ilyen erős gépmozgásra ébredt fel. Az utastérben ismét riadalom lett. A pilóta nyugtatta

őket, s jelezte, hogy nemsokára megérkeznek, a leszállást megkezdik. Bár az irányítótorny elrendelte a vörös riadót, nekik – mivel érkező gépről van szó – még megadták a leszállási engedélyt. Végre – sóhajtott fel Attila. Lassan véget ér ez a szörnyűség! Az eső zuhogott, az orkánerejű szél ide-oda mozgatta a gépet. A pilóta megkezdte a leszállást: a sebességet érezhetően csökkentette. Egyre közelebb kerültek a leszállópályához. Ez bizalommal, reménnyel töltötte el őket. Attila feszülten nézett kifelé az ablakon, de a sűrű esőtől szinte semmit nem látott. A pilóta kiengedte a futóművet. Csattogott, villámlott. S mintha lent erősebben zuhogott volna az eső is. Bár a legveszélyesebb műveletnek tartják a fel- és leszállást, most mégis nagyobb biztonságban érezték magukat az utasok, mint fent, a félelmetes viharzónában, ahol úgy érezték, bármelyik pillanatban lezuhanhatnak.

A gép már egészen közel került a földhöz, s a kapitány viszonylag zökkenőmentesen le is tette a földre. Sokan ekkor megkönnyebbülten felsóhajtottak. Viszont a sebességet a pilóta már nem tudta csökkenteni. A kivetítő monitoron az utasok látták, hogy a kifutópálya lassan véget ér, a kerítéshez közelednek, a repülőgép viszont még mindig nagy sebességgel halad előre. Mi történik itt? Miért nem tudnak megállni? S talán válaszként egyesek megfogalmazták volna, hogy az idő miatt, vagy a kapitány ügyetlen, bizonyára kezdő pilóta, mások leintették volna, hogy ugyan már, láttam, 40-50 év közötti férfi, aki már számtalan gépet irányíthatott s tett le sikeresen a földre, talán lett volna köztük olyan utas is, aki égi figyelmeztetésről, jelről beszélt volna. De ezekre már nem volt lehetőség, hiszen ott voltak az akadály előtt: a kerítés szinte a monitorra tapadt. Egyesek riadtan lehajtották a térdükre a fejüket, mások a szék karfájába kapaszkodva a képernyőre szegezték a tekintetüket. Halk, elfojtott sikolyok, imák, s már csak arra eszméltek, hogy egy erős csattanás után irtózatos erővel rázkódik a gép, ide-oda dobálja őket, hiába vannak bekötve, úgy érzik, hogy a testük apró darabokra szakad. Már egy szánóföldön, erdő mellett vannak, de a gép lendülete még most sem csökken: hatalmas rázkódásokkal csak halad előre, megállíthatat-

lanul. Most döbrentek rá teljes bizonyossággal, hogy itt a vég. Akik eddig visszafogottan, fegyelmezetten próbálták megélni a szörnyűségeket, most azok is kétségbeesetten kiáltoztak. Az emberi riadalom hangzavarát ekkor egy még erősebb zaj nyomta el, egy óriási, dübörgésszerű reccsenés, fülsüketítő robaj: mintha megnyílt volna alattuk a föld, a gép törzse kettévált. Akár a halálra sebzett, lefegyverzett vadállat, tehetetlen rángásokkal a hatalmas óriástest tehetetlenül megállt. Végre! – sóhajthattak volna fel, de erre nem maradt idő. Az egyik döbbenetet ugyanis a másik követte: a repülő hátsó része kigyulladt. Az utastérben teljessé vált a pánik. Kiabálások, jajveszékelések, sikolyok. Mindenki menekülni próbált. Az ajtókat kinyitották. Az embertömeg a szűk kis folyosón lökte, nyomta, taposta egymást. Többen az ülések tetején átmászva próbáltak hamarabb a vészkijáráshoz jutni. Az Attila közelében lévő mentőcsúszda viszont nem működött, így a tömeg megfordult, és még lehetetlenebbé vált a biztonságos kijutás. Attila is a másik ajtóhoz igyekezett eljutni. Lehetetlenség volt minden próbálkozása: többen is az útját állták. A tűz pedig egyre nagyobb volt, s megállíthatatlanul terjedt előre. Az emberek kétségbeesve kiáltoztak. – Bent fogunk égni! Segítség! Siessenek! – hallatszódott innen is, onnan is. Hangos sírás, jajgatás. – Anya, anya! – kiabált riadtan egy hat év körüli kisfiú a gép kettészakadt részének közelében az egyik kiszakadt ülés karfájába kapaszkodva. Egy közelben álló idős férfi az embertömeg közül próbálta kiemelni a gyereket. Egy középkorú hölgy segített neki. Az anyát sehol nem látták, így a férfi az ölében magához szorította a gyereket, s próbált vele a szabadba kijutni. Viszont lehetetlenségnek tűnt számára az időben való biztonságos kijutás: a folyosón hullámzó, egymást tipró embertömeg miatt az ülések közé szorultak.

– Csak legalább a gyereket vegyék át! – könyörgött az ajtóhoz közelebb állókhoz. De senki sem figyelt rá.

Az üléseken átsúszva, kapaszkodva Attila férközött a közelükbe, majd keményen utat tört nekik: az idős úr a gyerekekkel így lejutott a gépről. De ahogy hátranyomta a folyosó másik oldaláról érkezőket, hogy leszállhassanak a védenicei, az egyik pánikba

került utas ökölrel olyan dühösen ütötte fejbe, hogy megszedült. Agyontaposták volna, ha lélekjelenlétében a maradék erejével nem kapta volna el a szomszéd ülés támláját. Valahogy még rávonszolta magát a székekre. Senki sem törődött vele. Mikor már az utolsó utasok ültek a csúszdára, a kábultságából akkor tért magához. A lángok már közvetlenül mögötte faldosták az üléseket. Szerencséjére időben sikerült elhagynia az égő géptestet. Lent tűzoltók, mentők, rendőrség, sokkos állapotban lévő utasok. A gép pedig egyre nagyobb lángot vetett. Odébb terelték, vitték őket, s messziről figyelték a lángoló óriást.

– Istenem! – mondta ki Attila életében talán először ezt a szót.
– Csoda történt!

5.

Az egyre szürkülő ikonkék égen a fehér báránnyelvényekbe itt-ott haragosabb színű felhők is vegyültek. A nap szolid sugarai mégis áttetszettek rajta, s vörössé vált korongja időnként teljes pompájában meg is mutatta magát. Az ablaküvegre omló akácfa üde virágai is részesültek ebből a lenyugvó fényből: különös fényben ragyogtak. Bentről nézve olyan volt a kinti kép, mintha egy színes és elérhetetlen akvarell kelne életre az ablaküveg-monitoron.

A barátnője gondosan megágyazott Eminek.

– Pihened kell! – mondta aggódó hangon.

Emi nem szólt, csak állt, s nézte az ablaküvegre simuló akácvirágokat, a rajtuk meg-megcsillanó, táncoló fényt.

– Fontos, hogy pár napig itthon légy, s erőt gyűjts – igazgatta Gréta a párnát, s közben Emi tekintetét kereste. – Rendben? – Tette hozzá önkéntelenül, valami választ remélve.

– Megpróbálom – felelt végre, de olyan különös hangon, mintha nagyon távolról jönne.

– S hívj, ha bármiben segíthetek.

– Köszönöm – nézett rá hálálkodva Emi. Úgy tűnt, visszatért ismét a jelenbe. Leült a fotelba, beburkolódzott egy takaróba. Ko-

ra június volt, az évszakhoz képest hidegebb, de mégsem annyira hűvös, hogy ülve takaróra lett volna szükség. Ő mégis fázott, reszketett. – Jó lenne, ha maradnál még egy kicsit – nézett kérlelőn a barátnőjére.

– Ameddig akarod – ült melléje egy székre Gréta, s megigazgatta rajta a takarót.

– Téged nem kedvel. Mindig csendben van, ha itt vagy – jegyezte meg Emi egészen halkán.

– Akkor előbb-utóbb hozzád kell költözködnöm – nevetett hangosan Gréta.

– S mi lenne a barátoddal? – húzta egészen az álláig a takarót. – Nemsokára itt az esküvőtök.

– Túlélné, ha addig egy-két hétig ritkábban látna.

– Vagy pedig ő válna neked a te perlekedő, zaklató hangoddá – mosolygott fáradtan Emi. – Nem, nem! Az én hívatlan kísérőm nem forgathatja fel mindenki életét.

– Miért tűnik el, ha melletted vagyok? – tette fel Gréta is újra a kérdést, mintha a két héttel ezelőtti dilemmáját most feloldhatná valami újszerű válasz.

– Számomra is érthetetlen. Nem tudok rájönni. S hiába kérdezem, semmi választ nem ad. De lehet, hogy ilyenkor is itt van... – nézett riadtan körbe.

– Nekünk sem kell beszélünk róla – tette Emi vállára Gréta megnyugtatóan a kezét. – Pihenj, kérlek! Úzz ki most minden ilyen gondolatot a fejedből!

Emi bólogatott. Rövid csend után aztán egészen halkán megjegyezte:

– Összefutottam Istvánnal.

– Istvánnal? – dőlt hátra Gréta a széken csodálkozva és láthatóan izgatott örömmel. Egyáltalán nem számított erre a váratlan témaváltásra. – Mikor? – faggatta most már érdeklődéssel.

– Tegnapelőtt.

– Tegnapelőtt? – hajolt vissza Emihez egyre kíváncsiabban. – Nagyszerű! És...

– Semmi – mondta elkeseredetten Emi. – Köszöntünk, kérdezett egy-két formális dolgot, aztán továbbment.

– Csak ennyi? – döbbsent meg Gréta, s csalódottan hátradőlt a széken.

– Igen. És jégverem. Fagy. Teljes idegenség. Halál. Mintha semmi sem történt volna köztünk.

– Hogy lehet valaki ilyen szörnyű alak?! – méltatlankodott Gréta.

– Nem hibáztatok. A helyébe én is megijedtem volna. Egy hibbanttal ki maradna együtt?

– Ugyan, Emi, nem mondj ilyet! Te nem vagy hibbant!

– Suttogok, fura gesztusokat teszek. Ha pedig kikészít, akkor mások füle hallatára is gyakran hangosan beszélek, néha üvöltök, a kívülállók szerint önmagammal.

– Ennek én még soha nem voltam tanúja.

– Lehet, hogy éppen ezért tudsz megmaradni mellettem.

– Ne mondd ezt, Emi! – tiltakozott Gréta.

– Mit csináljak? Annyira fáj! Még mindig szeretem Istvánt.

– Próbáld elfelejteni. El kell felejtened!

– Igen, tudom, hogy ezt kell tennem.

Csendben ültek egymás mellett. Majd Emi elcsukló hangon folytatta:

– Úgy hallottam, komoly az új kapcsolata.

– Máris barátnője van? – rökönyödött meg Gréta.

– Ezt hallottam.

Gréta nagy, tágra nyitott szemekkel nézett Emire. Aztán gyorsan legyintett:

– Akár komoly, akár nem, ne kínozd magad ilyen gondolatokkal!

– Nagyon nehéz nélküle. Ez az alak itt mellettem pedig egyre magányosabbá tesz. Mindenkit elriaszt mellőlem. Félek, hogy a munkahelyemen se fogják a hóbortosnak vélt viselkedésemet so-
káiig eltűrni. Főleg, hogy most ott történt ez a sérülé-
ses eset.

– Beszélek a főnököddel.

– Nem! Hagyd! Most még minden rendben van. Legalábbis úgy tűnik. Bár egyre kevesebb ügyfelet bízna rám, s így mindenféle papírmunkát, könyvelést kell végeznem.

– Nyilván, mert becsületes, pontos, megbízható vagy ebben is.

– De szeretem az embereket! Örömmel foglalkozom velük! Mégis a legutóbbi ügyet is el akarta venni tőlem a csoportvezetőm. Csupán azért nem történt így, mert az ügyfél nagyon ragaszkodott hozzám.

– Férfi?

Emi bólint.

– Milyen korú?

– 33-35 év körüli lehetett.

– Nocsak, nocsak?! – nézett rá pajkosan Gréta.

– Ugyan, Gréta! Semmi másról nincs szó!

– Egy kicsit sem? – folytatta nevetve Gréta.

Emi rosszkedve lassan oldódni kezdett.

– Jóképű férfi? – faggatta tovább Gréta.

– Na jó! Így visszagondolva, elég szimpatikus volt. De ne gondolj semmi különös indíttatásra. Sietett, s bizonyára így volt kényelmesebb, gyorsabb neki. Viszont a különös az, hogy ő hallotta az idegent.

– Micsoda?! – vált egészen komollyá Gréta.

– Az keményen ráparancsolt, hogy menjen el, ő pedig rendre utasította.

– Még senki másnak nem mutatta meg a hangját rajtad kívül!

– Ezért sem értem.

– Aztán?

– A csodálkozástól szinte alig jutottam szóhoz. Mire feleszméltem, már elment.

– Pedig sok mindenben segíthetett volna – mondta csalódottan Gréta, miután nyilvánvalóvá vált számára, hogy se így, se úgy nem kerekedett ki ez a történet.

– Ugyan, Gréta! Ezt az alakot senki sem tudja levakarni rólam.

– De abban biztosan tudna segíteni ez az ismeretlen lovag, hogy a környezeted megértse a helyzetedet.

- Hogy ne tartsanak hibbantnak?
- Például.
- Már annyira elszigetelődtem, hogy ez sem érdekel különösebben. Inkább az a szomorú, hogy nem veszik észre: én semmit nem változtam. Én továbbra is én vagyok.
- De meddig, Emi?
- Emi döbbsen nézett rá.
- Ne haragudj, kérlek – húzta magához Gréta. – Csak nagyon féltelek.
- Emi zokogni kezdett.
- Én is félek. Időnként nagyon rettegek.

6.

Zoltán bekapcsolta a tévét. Csatornákat váltott, a híradót kereste. Végre rátalált egyre. Hallgatta, közben a papírjait rendezte, írt:

Az Országgyűlés 2010. május 31-én nyilvánította a nemzeti összetartozás napjává az első világháborút lezáró trianoni békeszerződés aláírásának idejét, június 4-ét. Az erről szóló törvény kimondta: „A több állam fennhatósága alá vetett magyarság minden tagja és közössége része az egységes magyar nemzetnek, melynek államhatárok feletti összetartozása valóság, s egyúttal a magyarok személyes és közösségi önazonosságának meghatározó eleme.” Így – az elmúlt esztendőkhöz hasonlóan – ebben az évben is a nemzeti összetartozás napján megemlékezéseket, koszorúzásokat, családi és kulturális rendezvényeket tartottak az országhatáron belül és kívül. Az erről szóló részletes összeállításunkat a hírek után a Trianon 93 éve című műsorunkban nézhetik meg.

Repülőbaleset történt ma reggel Helsinkiben. A Finnair 425-ös járata 209 utassal és 10 főnyi személyzettel a fedélzetén a budapesti Liszt Ferenc nemzetközi repülőtérrel indult, helyi idő szerint 6 órakor.

Zoltán kiejtette a kezéből a tollat. Riadtan szegezte tekintetét a képernyőre.

Európa északi részén, különösen Észtország északi és Finnország déli részén ekkor már viharos idő volt, s így később a helsinki irányítótorony kénytelen volt elrendelni az úgynevezett vörös riadót, mely szerint nem indulhattak gépek a reptérről, illetve a földi személyzet nem dolgozhatott a gépek mellett. Mivel érkező gépről volt szó, a budapesti járat még megkapta a leszállási engedélyt. A gép 8.30-kor szállt le, de a leszállópályán túlszaladt, átszakította a repülőtér kerítését, és 160 m-re a kifutópálya végétől állt meg. Az információk szerint a leszállást a rossz időjárás nehezítette meg: mennydörgést és villámlást észleltek. A gép hátsó harmada kigyulladt. Rövidesen a baleset után az összes utasnak sikerült a mentőcsúszdákon elhagyni a gépet. 10 órakor már az egész gép lángokban állt, s 12 óra körül felrobbant. Harminckét könnyebb sérült volt s egy súlyosabb. Halálos sérülésről eddig nincs tudomásunk.

A várható időjárás következett. Zoltán gyorsan kikapcsolta a tévét és a mobilját kereste. Sehol nem találta. Hová tudta lerakni?! Éppen most nincs kéznél! Nagy nehezen ráakadt: az ebédloasztalon volt. Persze, hát az előbb az édesanyjával beszélt. Akkor felejtette ott, vacsorázás közben. Remegő kézzel kereste és nyomta meg a hívószámot:

- Attila, jól vagy?
- Ezek szerint hallottad a híreket!
- Igen – felelte türelmetlen izgatottsággal Zoltán. – De válaszolj már, kérlek! Minden rendben?
- Igen. Most már ne aggódj, jól vagyok. Életben maradtam.
- Hála Istennek!
- Életemben először mondtam ki ugyanezt a szót. És szívből... – elérzékenyül. – Zoli, új életet kaptam!
- Jaj, drága barátom!
- Nem hittem neked. S most hitet kaptam. Valami egészen különös érzést. Még mindig reszket a gyomrom, a kezem, minde-nem.
- Próbálj most már megnyugodni.

– Visszafelé vonattal megyek. Vagy személygépkocsival. Nem, nem, inkább gyalog.

Zoli mosolyog:

– Tudod, hogy még mindig a repülés a legbiztonságosabb!

– Kutyaharapást szőrivel? Nem! Így valószínű itt ragadok. Zoli, most még egy villamosúttól is reszketni fogok. Ezért lehet, hogy soha nem megyek haza. Letelepszem végleg a nyelvrokonainknál.

– Látom, a humorod nem sérült. Örülök, Attila.

– Végül is szerencsés vagyok.

– Az Isten a tenyerén hordoz!

– Most minden ilyen mondat megkapja az értelmét... Miért is ne szállnék újra gépre?!

– Na látod!

– Le kell tennem, Zoli. Még sok az intézni való. Most a biztonságiak és valamelyik sajtó akar meginterjúvolni.

– Rendben. S vigyázz magadra!

– Igyekszem.

Zoltán szinte tehetetlenül lerogyott az ebédlőasztal melletti székre. Őt is valami belső remegés fogta el. A hála és a tudása félelme, a képességének iszonyatos terhe kavargott benne szétválaszthatatlan érzésként.

– Mi a terved velem? – sóhajtott fel önkéntelenül, s választ várva tekintetét a szemben lévő fali feszületre szegezte.

7.

Emi még két napig otthon maradt, hogy elviselhetőbbé váljanak a testi sebei, s az arcán ért sérülések csituljanak annyira, hogy egy kis sminkkel leplezni tudja az ügyfelek előtt a történeteket. Pénteken már bement a munkahelyére. A cég igazgatója rögtön hívatta. Szóltan intett neki, hogy üljön le. Nem faggatta, nem kérdezett semmit, mintha egyáltalán nem érdekelték volna az okok, a körülmények, Emi állapota, csak rögtön a tárgyra tért:

– Nem tudom, mi történt önnel, de többet ilyen ne forduljon elő! – kezdte szigorúan.

– Igen. Úgy lesz – válaszolt csendesen Emi.

– Szerencséje volt, hogy akkor nem tartózkodott ügyfél az irodában. Máskülönben ezt az esetet nem nézhetném most el.

– Megértem.

– Mivel mindig kiváló volt a munkája, és az ügyfelek is kedvelik, ezért kérem, többet ne hozzon olyan helyzetbe, hogy mindkettőnk számára kellemetlen döntést kelljen hoznom.

– Mindkettőnk? Mindhármunk számára, pojáca!

Emi zavartan nézett a főnökére. De látta, hogy a hangból nem érzékelt semmit. Így megnyugodott:

– Rendben, igazgató úr! – szólt könnybe lábadt szemmel, s úgy érezte, igazságtalan az egész világ. Ártatlanul szenved, lassan mindenki elpártol tőle, súlyos sérülésekkel kezelik a baleseti osztályon, és még a munkahelyén is elküldéssel fenyegetik.

– Elmehet – zárta le röviden a beszélgetést az igazgató.

– Köszönöm! Nagyon köszönöm! – hálálkodott Emi, s kilépett az ajtón.

– Ne köszönj semmit! Ugyan mit hálálkodsز ennyire? – mondta súlyos hangon mellette a másik.

– Legalább itt a munkahelyemen ne zavarj többet! – súgta kérélen Emi a hang felé.

– Hát pedig nincs más választásod!

Emi nagyot sóhajtott. Belefáradt már a vitatkozásba. S kérdése úgysem lehetett a másik felé, és igazán tiltakoznia, lázadnia sem lehetett. Leült, dolgozott, s megpróbálta annyira figyelmen kívül hagyni a kísérlőt, amennyire az megengedte neki. De tudta, ha bármivel is felbosszantja, akkor megint bosszút áll rajta. És az mindig fájdalmas bosszú. Legalább lenne egy kis humorérzéke! Annyi filmet látott már vicces szellemekkel, bölcs, szelíd, láthatatlan kísérlőkkel, de ebből az alakból örökké csak a negatívum árad. A borzalom. A testi-lelki, verbális és fizikai agresszivitás. Meddig lehet ezt bírni? S összeszorult a szíve, mert eszébe jutott, hogy miatta társaságba se járhat. Ha nem figyel rá, ha nem beszél

hozzá, akkor kegyetlenül magára vonja a figyelmet: testileg is megkínozza. Emi becsukta a mappákat, bezárta az íróasztal fiókját. Igyekezett haza. Valahogy ennek a munkaidőnek is vége lett. A kollégái ma is suttogtak mögötte. Most már minden rezdülését figyelik, s nyilván észreveszik a monológját. De igazán haza sem vágyott. Hiszen otthon sincs nyugalma. Pedig legszívesebben aludt volna. Estétől reggelig. Akár egész nap is. Ez volt az egyik legnagyobb vágya. Ugyanis már több mint három hónapja nem pihent semmit, mert a hang még éjszaka is beszél hozzá, a történeteit mondja, egyre csak skandálja, mint valami monoton szöveget vissza-visszatérő motívumokkal. Ő pedig egyre fáradtabb. Nagyon fáradt. Úgy érzi, nem bírja sokáig. Az összeroppanástól idáig a barátnője mentette meg: ha már nagyon kimerült, ott marad, nála alszik, hogy az idegen békén hagyja. Ugyan mi lehet Gréta titka? Miért nem kedveli a tolakodó kísérő? Bárcsak tudná! Ez a tudás, ez a hatalom megmenthetné. Ledőlt otthon a kanapéra. A tévé távirányítóját önkéntelenül a kezébe vette, de aztán le is dobta a földre, mert rögtön eszébe jutott, hogy tévét sem nézhet. Ha nem hallgatja a mondókáját, egyre ingerültebb lesz. Tehát inkább becsukta a szemét, s időnként dűnnyögött valamit a hallottakra.

– Napi tizenhárom mázsát kellett kibányásznia egy embernek. Dolgoztam, mint az állat, mert ha nem teljesítettem a kvótát, kevesebb ételmet kaptam. Hideg volt mindig. Kegyetlen hideg. Mínusz 40-70 °C: ha hűgőztam, mire földet ért, megfagyott. Fókazsírral kentük magunkat, hogy meg ne fagyjunk. S a halottakról lopkodtuk le a ruhát. Csak ennyiből volt jobb a bányában, mint akik kint dolgoztak az erdőirtó lágerkörzetben. Mert legalább lent a föld mélyén melegebb volt. Csupán ennyi. 8-10 fok. Viszont mérhetetlen sötétség. Több mint háromszáz méterre a föld felszíne alatt ránk nehezedett a vakság, a sűrű, nyomasztó feketeség. A rettegés és rémület, hogy a hegy mélyére hatolva mikor omlik ránk a fejünk fölött tornyosuló milliányi tonnájú szén, kő, szikla és törmelék. S állandó üvöltés: „Tovább, gyérünk!”, csak ezt hallottuk, s ütöttek minket jobbról is, balról is. Az

arcunkat, fejünket, hátunkat, kezünket, mindenünket, ahol csak értek. Minden nap volt halott. Vagy a gyengeségtől, a magas láztól, mert negyvenfokos láz alatt nem volt betegség Szibériában, s a haldoklóval sem törődtek sokat, hadd pusztuljon, mondták. Nem is volt már egészséges köztünk senki. Vagy baleset történt, s az bizony ugyancsak gyakran előfordult: szétroncsolt, agyonzúzott, agyonnyomott tetemek... Valaki a csille alá került, mást a leomló kőrengeteg lapított szét. Hogyan is bírhattuk volna legyengült testtel ezt a kemény fizikai munkát! Akik lent haltak meg a bányában munka közben, azoknak a holttesteit ott hagytuk, s jelentettük a fogyatkozó létszámot. Koponyák, foszladozó, bűzös emberi testek. Fent el se kellett temetni a hullákat, hiszen megfagytak. De lent bomlásnak indultak. Láttál már rothadó emberi testet? Én rengeteget láttam. A tetemből elkezd távozni a rothadási gáz. A haj kihúzható tövestől. A bőr mállékony lesz, cafatokban kezd lerohadni az arcról, kezekről és lábakról. A végtagok és a fej elválnak a testtől, s nedves, lucskos, erős szagú lesz...

– Hagyd abba! Ne folytasd! – ugrott fel Emi az ágyról és kiabált torkaszakadtából.

– A rothadásos gázok eltávozása miatt a tetem hasa összeesik...

– Elég! Elég legyen! – Emi dobálni kezdte a szobában, ami a keze ügyébe került.

– Na jó, erről akkor máskor. Csak ülj le, vagy feküdj vissza, mit bánom én, de figyelj!

Emi megtörten visszadőlt az ágyra. A plafont nézte. A hang pedig csak folytatta:

– Szükségre tehát gondolni sem lehetett: örök vigyáztak ránk, akik bármit megtehettek velünk, hiszen kemény fiúk voltak, s több száz kilométeren keresztül lakatlan volt a terület is. Hová is mehettünk volna? Megfagytunk volna ennivaló és ruha nélkül. A táborban persze minden volt: poloska, bolha, svábbogár, tetű. Tífusz is. Én is elkaptam. Tífuszos voltam. De túléltem. Igen. Egy ideig még éltem. Voltam kinti munkán is. Azt is kipróbáltatták. Ott találkoztam egy pappal. Valami bencés, vagy hogy hívták.

Ilyenekhez tartozott. Egy bibliát – hogy honnan szerezték, az nem érdekelt – lapokra szedtek szét, szétosztották egymás között, és azt olvasták. Minden este bújták. Majd háromnaponként cserélték egymás között a szövegeket. Ronggyá olvasták a lapokat. Szinte cafatokká. Persze mindennap földbe ásták, vagy a szalmazsákba dugdosták, mert nagy bajba kerültek volna, ha megtalálják egy ellenőrzésen a nyomtatott könyvlapokat. Biblia a nagy Szovjetunióban! He-he-he! Főbenjáró vétek. Ha embert ölsz, az sem olyan súlyos dolog, mint ez. A pap nekem is a kezembe nyomott egy lapot. Leköptem, s káromkodtam egy nagyot. Dühös voltam a világra, Istenre, mindenkire.

– Már ha így rám akaszkodtál, legalább a nevedet mondd meg!
– kérte fáradt csendességgel Emi.

– Mondtam, hogy ne kérdezz feleslegesen! – válaszolt a hang nyersen, s látszólag kelletlenül, hogy félbeszakította a monológját.

– Az a férfi a biztosítóban azt mondta, hogy itt ragadtál. Mit jelent ez?

– Mondtam, hogy ne kérdezz!

– Csak erre válaszolj!

Emi nem kapott választ. Csak érezte, hogy egy óriási erő megragadja és az üvegajtónak dobja. A dekor fóliázott üveg darabokra tört, szétvágta a kezét, a fejét, az arcát. Az ütéstől szédülni kezdett, forgott vele a világ. A vér teljesen elöntötte az arcát. A padlón csúszva még annyi ereje maradt, hogy megnyomja a telefonját: Grétát hívta. Neki van kulcsa a lakáshoz. Többre nem emlékezett: elájult.

8.

– Jelentést kell tennem! A barátnője már harmadszor fekszik az osztályomon. Pár napja engedtem haza, s most megint itt van újabb sérülésekkel. Szemmel láthatóan most valaki bántotta. Szólnom kell a rendőrségnek.

– Doktor úr, kérem, ne tegye! Ez csak komplikálná a helyzetet. Emit nem bántotta senki. Illetve azt állítja, hogy egy állandóan hozzá beszélő, őt kísérő hang molesztálja.

– Ettől tartottam. Önmaga ellensége lett a barátnője.

– Hogyan? – csatlakozott a beszélgetésbe Péter, Gréta vőlegénye.

– Kárt tesz magában és egy rajta kívül álló erőre fogja.

– Nem, Emi nem ilyen! – tiltakozott Gréta.

– Nem érte valami súlyos pszichés krízis az elmúlt időben? – kérdezte az orvos.

– Nem. Legalábbis nem tudok róla.

– Valami csalódás?

– Hát persze – jutott hirtelen Grétának eszébe a legutóbbi beszélgetésük –, a barátja szakított vele.

– Na látja, ez sok mindenre választ ad.

– De értse meg, doktor úr, nem ezután jelentkeztek a problémák! – magyarázta Gréta. – Ez már jóval előtte is megvolt. A barátja is ezért hagyta ott.

– Ezek szerint mániás-depressziós elmezavar – gondolkodott el a kezelőorvos. – Sürgősen segítség kell a barátnőjének, mert saját maga életét veszélyezteti.

– Akkor ugye nem értesíti a rendőrséget?! – aggódott Péter.

– Nem. De szakembernek látnia kell.

– Ettől el fog zárkózni – jelentette ki határozottan Gréta.

– Nyilván, mert nincs betegségtudata. De nekem ennyi információ elég. Konzultálok a kollégával, és ő a megfelelő gyógyszeres kezelést elkezd.

– Bent kell maradnia?

– Egy pár napig mindenképp, míg a gyógyszert be nem állítjuk. S a sérülései is súlyosabbak, mint legutóbb, tehát ez is indokoltá teszi az ellenőrzést. S azért is kell felügyelet alatt tartani, mert az antidepresszánsok fokozzák az öngyilkossági készletéseket.

– Nem fog hozzájárulni! – figyelmeztette az orvost Gréta. – Régóta a barátnője vagyok, ismerem.

– Most nincs is olyan állapotban, hogy a hozzájárulását kérjük. Különben is, súlyos mániás elmezavar esetén egy hozzátartozó beleegyezése szükséges.

– Lehetek én?

– Közeli hozzátartozója nincs a városban?

– Nincs.

– Rendben. Akkor jöjjön, írja alá ön a papírokat!

9.

Emi, ahogy magához tért, s az orvos jelezte, hogy egy pár napig gyógyszeres kezelésre lesz szüksége, gyanútlanul bevette az orvoságokat. A reflexei ettől tompábbakká váltak, a pupillája kitágult, látászavarai lettek, s állandóan kábult állapotban találta Gréta a barátnőjét. Az orvos pedig a betegség súlyosságát taglalta: hallucinál, állandóan beszélget valakivel, időnként dühösen, már-már agresszíven, hiába nyugtatják a gyógyszerekkel, egyre rosszabb az állapota. S nem, ez a gyógyszerek mellékhatása egyáltalán nem lehet, hiszen ezt hosszú évtizedes klinikai tapasztalatok is alátámasztják.

Grétát az első beszélgetéskor megijesztette az orvos diagnózisa, s már-már ő is elhitte, hogy ez egy elmeállapot-változás lehet, amit gyógyítani kell. De most már erősen gyanakodni kezdett a diagnózis jogos felvetésében, s komolyan kezdte venni Emi szavait. Megkérte tehát az orvost, hogy egy pár napig hadd maradjon bent a beteggel, hiszen jól tenne neki a közelsége. Titokban ugyanis azt remélte, hogy a jelenléte megint az Emi által megnevezett tolakodót semlegesíti, s nem lesznek Eminek magányosnak ítélt dialógusai, kóros pszichés zavarai, amiért egyre intenzívebben kábították az antidepresszáns szerekkel. Továbbá kérte az orvost, hogy ha lehet, fokozatosan vonják vissza tőle a gyógyszereket. S ha nem lenne jobban, próbálkozzanak mással. Az orvos engedett. S már másnap nem ismert a betegére. Ki-egyensúlyozott, vidám volt, semmi jelét nem tapasztalta rajta az

elmeproblémának. Ő sem értette, bár a neurológus a gyógyszeres kezelés gyors hatásának tulajdonította mindezt, amit szerinte továbbra is feltétlenül használnia kell. (Persze, hogy Emi soha többet nem akart ilyen bogyókat szedni!) S mivel a napok múlásával sem tapasztalták nála a korábbi idegen kommunikációs zavart, hazaengedték.

Gréta, hogy még jobban felvidítsa barátnőjét, elvitte magával menyasszonyi ruhát vásárolni. Emi roppant élvezte.

– Gréta, ne ezt vedd meg, hanem ebből a kollekcióból válassz! – kapta ki az egyik ruhát a sorból. Maga elé tette, s hangosan, önfeledten nevetve forgott vele körbe-körbe.

– Vigyázz, mert rálépsz! Elesel! – nevetett Gréta. – Valóban szép! – nézte meg közelebbről is. – Tudod mit? Felpróbálok! – vette el Emi kezéből a ruhát.

Gréta belibbent az öltözőfülkébe, Emi pedig egy másik ruhával tűnt el átöltözni.

Gréta előjött, segítettek neki felhúzni a cipzárt, bekötni a fűzőt, megigazítani rajta a fodrokat:

– A barátnőm hol van? – kérdezte közben az eladót.

– Itt vagyok! – suhant ki gyorsan Emi az öltözőfülkéből egy piros alapon fehér pöttyös ruhában, a fején ugyancsak kis pöttyös kendővel. – De csinos vagy! És gyönyörű! – toppant Gréta elé. – Látod, mondtam, hogy ez nagyon jól fog állni rajtad!

– S ez? – mutatott Gréta csodálkozva Emi ruhájára.

– Ez a menyecskeruha a menyecsketánchoz! Szerintem ebben is gyönyörű leszel! Nálunk még szokásban van a menyecsketánc. Eladó az ifjú asszony! – pörgette meg Emi a barátnőjét és átölelte. – Nagyon örülök a boldogságodnak! Szép pár lesztek s boldog házasok!

– Köszönöm, drága Emi! – s Grétának könnybe lábadt a szeme. Olyan természetes szépséggel simult Emire a menyecskeruha, de a sebei, a vágások a lábán, kezén, arcán összeszorították a szívét. Átölelte a barátnőjét. Szegénykém, gondolta magában, mennyit szenvedtél, s még ki tudja, mennyit fogsz szenvedni. Elhatározta, hogy felkeresi azt a férfit, aki Emi irodájában hallotta

a hangot. Biztos volt benne, hogy a név alapján könnyen a nyomára akad, hiszen nem sok Kelényi doktor lehet a városban. S addig nem jön el tőle, amíg nem mond valami biztatót. Mindenképpen segítenie kell!

10.

Az ügyvéd befejezte a védőbeszédét. A vádlott is szót emelhetett volna a saját védelmére, a bíró fel is szólította erre, de nem kívánt élni az utolsó szó jogával. A bizonyítási eljárás ismételt megnyitására sem volt szükség. Így a bíróság, hogy meghozhassa döntését, tanácsülésre vonult vissza.

Lassan mindenki kivonult a tárgyalóteremből. Az ügyész még váltott néhány szót a védőügyvéddel. Röviden beszélgettek. Bizonyára szárazon és tényközlően, mert a hivatalos, rezzenéstelen maszk az arcukról továbbra sem hullott le. Majd kezet fogtak, s az ügyész távozott.

– Köszönöm! Az Isten áldja meg! – érintette meg hátulról óvatosan egy kéz. Egy idős, egyszerű ruházatú asszonyka állt mögötte.

– Ne köszönjön még semmit, Julika néni! – fordult meg az ügyvéd. – Várjuk meg a bíróság ügydöntő határozatát! – mondta a korainak vélt dicséretet elhárítva. Az előző szigorú arckifejezését melegség hatotta át.

– Persze, persze! De bármi is lesz a döntés, jaj, Istenem, nagyon félek – tördelte aggódva a kezét –, ha a bíróság mégis elítéli... – hirtelen megakadt a rémülettől.

– Akkor még élhetünk a fellebbezés jogával – nyugtatgatta az ügyvéd.

– Igen, igen... – hebegte zavartan az asszony. – De akárhogy is lesz – folytatta aztán –, meghatott, amit a fiamról mondott! Maga nagyon jó ember!

– Köszönöm, Julika néni.

– Megyek – mutatott zavartan a kijárat felé. – Levegőzőm egy kicsit.

– Helyes – mondta az ügyvéd. – Gyűjtsön erőt, Julika néni!
Az asszonyka bólogatva elindult az ajtó felé. Gréta ekkor oda-
lépett az ügyvédhez.

– Gratulálok a beszédéhez!

– Köszönöm – mondta most már megint szárazabb hangon.

– Még sosem volt ilyen élményben részem. Csak tévéműso-
rokban hallottam védőbeszédet.

– Ennek inkább örüljön! – tette az aktatáskájába a mappáját az
ügyvéd.

– Igaza van. Nem szeretnék aktív tagként jelen lenni ilyen ülésen.

Az ügyvéd egy gyors pillantással végigmérte a nőt: csinosnak,
vonzónak találta. A leengedett, hosszú mélybarna haján és a bájos
arcon meg is akadt a tekintete:

– De kihez van szerencsém? – kérdezte.

– Elnézést! Székely Gréta vagyok – nyújtotta a kezét. – Ugye,
ön dr. Kelényi Zoltán?

Az ügyvéd megfogta a nő kezét. Láta, hogy jeggyűrű van rajta:

– Igen, Kelényi vagyok. Parancsoljon!

– Egy különös ügyben keresem.

– Mindig különös ügyekkel van dolgom – mosolygott az ügyvéd.

– De ez valóban más a megszokottnál.

– Hallgatom.

– Nem mehetnénk nyugodtabb helyre?

– Elnézést! Természetesen! Parancsoljon! – mutatott előre. – A
határozathozatalig van egy kis időm. Menjünk az irodámba. Ott
nyugodtan beszélhetünk.

– Köszönöm! – mondta Gréta, s elindult az ajtó felé. – Ez aztán
reprezentatív épület – nézett körbe, amikor egy másik aulába érték.

– Eklektikus stílusú, akárcsak a tárgyalóterem és a kinti hom-
lokzat is. S már itt is vagyunk – mutatott balra, a legelső ajtóra.
Kinyitotta a nő előtt:

– Parancsoljon!

– Köszönöm! Jó napot kívánok! – köszönt Gréta az íróasztal
mögött ülő hölgynek.

– Jó napot!

– Erika, most ne kapcsoljon be senkit! – szólt a titkárnőjének Kelényi, és kinyitotta a belső szoba ajtaját.

– Rendben, ügyvéd úr! S a fél ötös megbeszélésről se feledkezzen meg! – szólt utána a titkárnő.

– Igen. Köszönöm. Ott leszek – húzta be maga után az ajtót. – Foglaljon helyet! – mutatott a bőrfotel felé. – Egy kávét, teát?

– Köszönöm, nem kérek.

– Nos, mi a problémája? – ült le Grétával szemben.

– A barátnóm. Bizonyára már nem emlékszik rá. A biztosítóban találkoztak. Ő intézte legutóbb az ügyét.

– Hát hogye emlékeznék! – ragyogott fel a férfi arca. – Csinos, bájos kis nő. Még a nevét is megnéztem utána a lapon. Emília. Ugye, Hegedüs Emília?

– Igen, őmiatta jöttem. A segítségére lenne szükségünk.

– Az Itt-Ragadt miatt. Ugye?

Gréta nagy szemekkel nézett rá:

– Erre is emlékszik?

– No hallja, nem mindennapi eset volt! – nevetett az ügyvéd most már felszabadultabban.

– Ön hallotta?

– A fickót?

– Hát én azt sem tudom, hogy nő vagy férfi – bizonytalanodott el Gréta. – Emit erről soha nem faggattam. Ő sem beszélt róla.

– Férfi – mondta határozottan Kelényi. – S idősebb lehet, a hangjából megállapítva.

Gréta szinte szárnyakat kapott. Hát mégiscsak igazat beszél a barátnője, s nem mániás-depressziós, nem örült, mint egyesek hiszik!

– S mit jelent az Itt-Ragadt? – kérdezte mohó kíváncsisággal.

– Az illető meghalt, de a lelke valami miatt itt maradt. Nem tudott átlépni a túlvilágba.

– Megriaszt.

– Igen, ez elég riasztó. De előfordulhat. S miben segíthetek?

– Eminek veszélyben van az élete, és nincs semmi segítsége.

A férfi megdöbbsent:

– Erre nem gondoltam. Persze ilyenre lehetett számítani. Erőszakos típus.

– Honnan tudja?

– Így utólag visszagondolva valóban nem egy nyugodt fazon. Nyers volt, arrogáns. Engem is keményen utasított.

– Emit pedig nemcsak lelkileg, de fizikailag is gyötri, kínozza. Súlyosan bántalmazza. S már szinte senkije nincs, csak én. Az az Itt-Ragadt, ahogy ön nevezte, teljesen tönkretette az életét. Mindenkit elüldözött mellőle. Még a barátja is szakított vele.

– Nem tudom, mit tehetnénk! – szólt elgondolkodva az ügyvéd.

– Ön hallja az illetőt, s már ez is nagy segítség lehet nekünk.

– Miért gondolja, hogy ez segítene bármit is?

– Mert senki nem hisz Eminek. Őrültnek tartják!

– Akkor viszont két embert fognak őrültnek tekinteni! – legyintett az ügyvéd. – Nem hiszem, hogy most a kívülágnak kellene magyarázkodni, vagy bizonyítani bármit is.

– De hát a munkahelye is veszélyben van, az orvosa antidepresszáns szerekkel akarja telenyomni...

– Nézze, hölgyem, valamiért itt ragadt az a lélek, s bizonyára annak is van oka, hogy miért az ön barátnőjéhez szegődött. Tehát itt más kérdések merülnek fel, s ez már túllépi az én képességeimet.

– De érzékenyebb az átlagnál. Hiszen senki más nem tapasztalta meg ezt az idegent Emin kívül, csak ön.

A férfi nem szólt.

– Ezért is gondoltam, hogy felkeresem – próbálta Gréta újra szóra bírni az ügyvédet.

– Majd gondolkodom rajta – felelt visszafogottan.

– Akkor számíthatok önre? Segít? – ragyogott fel bizakodón Gréta arca.

A férfi erre már nem tudott nemet mondani. Elfogadóan bólintott:

– Valami megoldást csak találunk.

Gréta ragyogó szemmel nézett az ügyvédre:

– Köszönöm! Nagyon köszönöm! – hálálkodott. – Most már elfogadnék egy erős teát! – mondta oldottabban.

– Helyes. Én pedig egy kávé-t iszom – nyomta meg Kelényi határozottan a titkárnőjét hívó csengő gombját.

11.

Zoltánt harsogó nők vették körül. Üresek és felszínesek. Emília-ban pedig az első találkozáskor megérezte, hogy ő egészen más, mint a többi. Nagy hatással volt rá a szerénysége, bája, kedvessége és az érezhető belső finomsághoz társuló törékeny alakja. S erre gondolva most szégyellte magát. Hiszen már akkor érezte, hogy veszélyt jelent a másokra az itt maradt lélek, de ő elhessegette magától a gondolatot, próbálta elfelejteni a találkozást. Mit is tehetett volna? Egyszerűen a munka, a rohanás, a mindennapos nyüzsgés továbblendítette az egészen. S ösztönösen sejtette, hogy ebből baj származhat, a lélek veszélyes lehet rá nézve is. A legkényelmesebb tehát az volt, hogy könnyedén túllépett az egészen. S tolamakodni sem akart. Ez mindig távol állt tőle. Főleg, hogy biztosra vette, egy ilyen szép fiatal hölgy nem lehet magányos. A Székely Grétával való beszélgetés után most mégiscsak elszánta magát. Odalépett Emília asztalához:

- Kezét csókolom, Emília! – köszöntötte.
- Jó napot kívánok! – lepődött meg a lány.
- Leülhettek?
- Hogyne! Foglaljon helyet! – mutatott zavartan Emi a szék felé.
- Emlékszik még rám? Kelényi Zoltán vagyok.
- Természetesen.
- Hogyne emlékeznénk, te barom! – szólalt meg a hang mellette.
- Úgy látom, még mindig nincs egyedül – mondta Emíliának.
- Nem is lesz! – felelt vissza határozottan a másik.
- Itt tanyázik a hívatlan vendége – folytatta az ügyvéd.
- Ne sértegetsz, mert megbánod!
- Elnézést, uram – fordult most már teljesen a hang irányába Kelényi –, de sürgősen Emíliával akarok néhány szót váltani. Utána itt sem vagyok!

A hang erre nem szólt. Nyilván elfogadta Kelényi bocsánatkérését. Emi pedig tágra nyílt szemmel hallgatta a párbeszédet. A munkatársak pedig el-elcsípve egy-egy szófoszlányt végképp nem értették a helyzetet: itt van egy különös, szintén furcsán viselkedő férfi, aki viszont roppant jó megjelenésű.

– Szükségem lenne a segítségére – folytatta Zoltán.

– Az enyémre? – lepődött meg Emi.

– Igen. Tudja, ügyvéd vagyok, s egy tárgyaláshoz kellene nekem néhány nyilvános adat. Magán keresztül gyorsabban hozzájutnék.

– Hallgatom.

– Az árvízveszély közeledtével milyen arányban nőtt a biztosítási kérelmek száma? Csupán ennyi lenne.

Emi mosolygott:

– Éppen hasonló témával foglalkozom – fordította a férfi felé a lapot, amelyen dolgozott, úgy, hogy az beletekinthessen.

Lakásbiztosítások 2013

Számuk: *duplára nőtt.*

Bebiztosított lakások: *65-70%*

Egy évvel ezelőtt: *35,7%*

– Milyen különös egybeesés – állapította meg a férfi a szöveget olvasva.

– He-he-he – harsogott a hang gúnyos nevetéssel. – Te még ilyeneken meglepődsz?!

– Rendben – vette vissza a lapot Emi zavartan. – A megyére vonatkozóan kéri, vagy az országos adat érdekli?

– Nyilván, itt nem az árvíz, hanem a belvíz okoz problémát a lakosoknak, de köszönettel veszem, ha mindkét statisztikai adat-sort a rendelkezésemre bocsátja.

– A telhetetlen! – szólt ismét közbe a harmadik.

– Holnapra összeállítom önnek.

– Nagyon köszönöm. S hol találkozhatnánk? Esetleg, ha nem veszi tolakodásnak, meghívhatom vacsorára?

– Nem is tudom – bizonytalanodott el Emi.

– Egy csendes helyre. Ott nyugodtabban átbeszélhetnénk a dolgokat.

– S még engem nevez tolakodónak! – szólt felháborodottan a hang.

– Akkor pontosítok: meghívhatom önöket vacsorára? – hajtotta meg a fejét udvariaskodóan a hang irányába Kelényi.

– Engem aztán nem! – utasította vissza durván a harmadik.

– Hát jó – felelte szerényen Emi, s abban bízott, hogy ez az ismeretlen úr talán segíteni tud neki.

– Holnap hét óra?

– Szerdán? Igen, megfelel.

– Önért mehetek?

– Nem, nem, köszönöm – tiltakozott határozottan. – Inkább majd én megyek...

– A színház elé – udvariaskodott Zoltán. – Ott várom.

Emi mosolygott:

– Rendben. A színház előtt hétkor.

12.

Végre valami reménysugár – futott át Emin a jóleső érzés, amikor a férfi búcsút vett tőle. S munka után, hazafelé menet örömében arra gondolt, hogy felhívja a barátnőjét és elújságolja neki a hírt. De meggondolta magát. Félt, hogyha az őt kísérő hang megsejti a férfiből helyezett reményét, a segítség utáni óhaját, akkor lehetetlené teszi a találkozást: vagy ismét a baleseti osztályra küldi, vagy dühében az életét is kioltja. Mert az agresszivitása nem ismert határt. Annyit biztosan tudott, hogy a gondolataiba nem tud belelátni. Legalábbis idáig ezt nem tapasztalta. De minden pici rezdüléséből olvas. Tehát fegyelmeznie kell magát, hogy úgy érezze, neki semmi különös nem jelent a holnapi találkozás.

A forgalmas utcákon általában békén hagyja. Így a vágyott csendből sokszor a zajba menekült. Ma is gyorsan elhagyta a sétalóutcát, csupán a régi Városháza előtt állt meg a vízosztogatóknál: a frissítőt ő is elfogadta, s ekkor tudta meg, hogy a tisztiorvos elrendelte a hőségriadót, állítólag másodfokú, és péntek éjfélig lesz érvényben. Majd a zajosabb részen, a csonkatemplom oldalán haladt tovább a kirakatokat nézegetve. Valami szép ruhára vágyott, de az üzletbe is félt belépni. Hat héttel ezelőtt ugyanis olyan provokatív volt a kísérője, hogy ott is székenbe került miatta. Inkább hazamegy, úgy döntött. Bár tudta, ahogy belép az otthonába, máris elkezd a mondokáját.

– Nem tetszik nekem az a pasas, tudod-e! – kezdte a mai hosszú nap után is a kötözködést, viszont most egészen meglepő témával. – Az ilyeneket kellene a halál völgyébe vinni, hadd dolgozzanak! A fagyban, botütések mellett. Mert ott megállni egy pillanatra sem lehet. Előbb halna meg a korbácsütésektől, mint a kimerültségtől. S olvashatná rongyosra a bibliát! Vértelen ujjakkal szorítaná magához a falatka kenyeret. Ítélik. Ugye, azt mondta, hogy ügyvéd? – szegezte a kérdést Eminek.

– Igen, az. Ügyvéd – válaszolt bánatos csendességgel.

– No persze, igazságot oszt. Legalábbis ezt gondolja. De mi az igazság? Mit kezdene ott az igazságával? A szibériai halálmezőkön és bányákban! Mert ott nem voltak törvények. Ott nem létezett igazságosztás. Azt csináltak velünk, amit akartak. Égő cigarettát nyomtak a húsunkba, a szánkba vizeltek az örök, vertek, ütöttek-rúgtak bennünket... A vesémet még most is állandóan érzem. Velem maradt a fájdalom, az elhagyott test részeinek iszonyú sajgása. A gyűlölet pedig egyre nagyobb és nagyobb lett bennem. S az éhség. De szörnyű! Örökké éhesnek éreztem magam. Most is. S nem tudtam enni. Nem tudok enni. Vértett az ínyem, a fogaim mozogtak. Reszketett a kezem, ha egy kis kenyérhez jutottam.

Eminek összeszorult a szíve: megsajnálta a hozzája szegődőt. Ilyenkor egészen emberinek érezte. De ha elszabadultak benne az indulatok, akkor a pokol minden borzalma feltámadt vele.

– Hullottak a társak, mint a legyek. A hónapok, évek múlásával egyre csak fogytunk. A halál, a halott test olyan természetességgel vett minket körül, mint a levegővétel. Meghalt a szomszéd ágyon is az egyik rab. Csont és bőr volt már. Fiatal, mégis vagy nyolcvannak tűnt. Többen is kihaltak mellőlem, de ez a halál azért maradt emlékezetes, mert három napig sikerült az adagját kikérnem. Beteg, mondtam, pedig akkor már halott volt. Máskor is próbálkoztam ezzel, de többet nem sikerült. Lestem, vártam mások halálát, mert minden elmúlásban már csak egy újabb porciót láttam: egy darab kenyeret, vagy egy kanál kását. Olyan éhes voltam, hogy a kinti munkán odalopakodtam a fagyott hullához, s vágtam a húsából. Remegő kézzel tartottam a kezemben, aztán mohón enni kezdtem. Faltam, mint a koncra találó leszakadt, magányos falkatag. De gyenge volt már a gyomrom a fagyott hús-hoz: kihánytam. Görcsös gyomorfájdalmakkal vért hánytam. Akkor éreztem először teljes bizonyossággal, hogy én ezt nem fogom túlélni. S akik kijutottak? A túlélők? Kaptak elégtételt a túlélők? Na, mondd?! Tudsz erről valamit?! Persze semmit! Még jó, hogy elpusztultam! Elvették az éveinket, az életünket! S még azt mondják egyesek, hogy megbocsátani lehet, de felejteni nem? Még hogy megbocsátani?! Barmok! Hát soha! Nemcsak felejteni, de megbocsátani sem lehet! Soha, soha! – s dühében mindent dobálni kezdett. Emi védeni próbálta magát a repülő vázáktól, könyvektől, székektől. Aztán amikor elcsendesedett a viharos kifakadása a léleknek, skandálni kezdte újra a legszörnyűbb szövegét:

– Koponyák, foszladozó, bűzös emberi testek. Bomlásnak induló, rothadt emberi végtagok, rothadó arcok. Mállékony bőr, koponyák...

Emi befogta a fülét, de az egyre hangosabban üvöltött, egészen hajnalig. Aztán mintha elfáradt volna ő is, ha egyáltalán el tud fáradni, csak dűnnyögött, morgott valami érthetetlen szöveget. Vagy csak Emi fáradt már el annyira, hogy nem fogta fel a szavakat, a szaggatottnak tűnő mondatok, mondatfoszlányok értelmét.

13.

Áfonyás fűszeres sült szarvascomb mandulás burgonyakrokettel. Micsoda ízek! – törölte meg Zoltán elégedetten a száját. Éhes volt. Valamikor csak reggel evett, ezért most igencsak jólesett neki ez az ételkülönlegesség. Emi a könnyebb ételeket kedvelte. Halpárti volt. Igazán ízletesen elkészített pisztrángot először Bécsben kóstolt. Azóta itthon is, ha étterembe megy, pisztrángot rendel. Most grillezve kérte párolt zöldséggel és szalmaburgonyával.

– Kissrác koromban életrevaló voltam: tele energiával, lendülettel, kíváncsisággal, a világra való rácsodálkozással. Fára másztam, az utcai focicsapat edzője voltam, grundharcokat folytattunk a közeli réten, s a csínytevésekből sem maradtam ki: a srácokkal őszi szürkületkor becsengettünk egy-két kedvenc helyre, s az árokba, fa mögé, kapualjba bújva vártuk a hatást, vagy százforintos papírpénzre damilt kötve szórakoztunk a biciklisek tétovázásán. Viszont esténként mindig misére siettem, aktív ministráns voltam, gyermekként is érzékenyebb, fogékonyabb az átlagnál – kezdte az általános beszélgetés után önmaga bemutatását Zoltán. – Igen, Emi, én hívó ember vagyok.

Emi nem felelt. Mit is mondhatott volna? Távol állt tőle ez az egész. S nyugtalanná is tette a téma.

– Az élet értelmét is ebben látom: hittel megélni a mindennapokat. Mert küldetésünk, feladatunk van. Valamiért, valakikért ide helyezettünk ebbe a világba. De nem fárasztom ilyen filozófiai kérdésekkel! – hagyta abba Zoltán a felvetett témát, mert látta Emi nyugtalanságát.

– Ugyan, dehogyis! – mondta Emi gyorsan, de érződött a szabadkozásán, hogy illemből tiltakozik csupán.

– Nekem is van egy titkom – váltott témát Zoltán. – Kevés emberrel osztom meg, s akkor is csak a legszükségesebbet.

Emi szeme felcsillant.

– Talán egy példával tudnám a legjobban érzékeltetni, hogy megértsen engem, Emi. Gimnazista koromban történt. Kollégista

voltam a ferenceseknél Esztergomban. Egy délután a prefektus odajött hozzám:

– Szomorú hírt kell mondanom, Zoltán – így kezdte.

– Tudom – válaszoltam lehangoltan.

A prefektusom meglepődött, s kérdőn nézett rám.

– Meghalt a nagymamám – mondtam neki csendesen.

– De hát honnan tudod? – nézett rám döbbenet, hiszen akkor a portáról csak vezetékes telefonálásra volt lehetőség. Zsebtelefonok pedig még nem voltak, s látogatóm sem volt az elmúlt napokban.

– Megálmodtam – feleltem neki.

– Megálmodtad? – kérdezett vissza csodálkozva.

– Igen, akárcsak korábban az osztályfőnököm halálát – válaszoltam. Nem untatom, Emi?

– Dehogy, dehogyis – rezzent meg a lány. – Csak a hallottakon gondolkodom.

Zoltán ivott a felszolgált italból és folytatta:

– Tehát az álmaim. Nekem ez az előrelátás természetes. Kaptam. Áldásként vagy átokként, nem tudom, de ebben nőttem fel. Viszont a megálmodott események valamelyest pozitívan módosulnak. Hogy minek, vagy kinek a hatására, kérésére? Ez számomra is titok. De úgy érzem, hogy egy rész vagyok ebben. Alkotóeleme az egésznek. Bár még most sem látom igazán a szerepemet. Kiválasztottság? Küldetés? Látnok? Nem tudom. De ezt a kegyelmet más helyzetekben is megtapasztalom. Ha valaki szándékosan árt nekem, akkor azt hasonló baj, szenvedés, fájdalom éri. Vagy még nagyobb büntetés. Mintha egy igazságosztó őrangyal állna mögöttem mérleggel és pallossal a kezében.

– Elnézést! Desszertet parancsolnak? – lépett hozzájuk a pincér.

Zoltán ránézett és hátradőlt a széken:

– Mit ajánl? – kérdezte.

– Nagyon finom rétesünk van háromféle ízzel töltve: mákkal, túróval és almával, vagy ajánlom a palacsintánkat csokoládéöntettel.

– Emi? – nézett Zoltán a lányra.

– Akkor legyen az utóbbi. Köszönöm szépen!

– Én is palacsintát kérek.
– Két palacsinta! Köszönöm! – hajolt meg illedelmesen a pincér.
– De van még valami! – folytatta Zoltán, miután a pincér elment. – Néhányszor mások halála vizuálisan leperreg előttem. Ez tehát már nem álom, hanem látomás. Látom, ahogy a lélek kiszakad a testből. Ha a lélek Istenhez megy, az gyönyörű pillanat! Én csak ilyeneket láttam, Emi. De ez a mostani találkozás, az ön problémája, nekem is új.

Zoltán a lány kézfejeére tette a kezét:

– Emi, tudnia kell, hogy a barátnője felkeresett az irodámban.

A lány döbbenten nézett a férfira. Zoltán folytatta:

– S kérte, hogy segítsék. Ezt el kellett mondanom. De higgye el, nemcsak ezért vagyok itt. Nekem már az első találkozáskor vonzó volt. Csakhogy a kapcsolatteremtésekben én már nagyon megfontolt vagyok. Talán a csalódások miatt. Sokkal óvatosabb lettem az utóbbi években, és nyilvánvalóan kételkedő is. Tehát hálás vagyok a barátnőjének, hogy biztatott. Más dologban persze. Abban, hogy segítsék. De örülök, hogy ennek kapcsán ismét láthatom. Tudna nekem néhány dolgot mondani a vendégéről? – körülnézett, mintha keresné. – Most különösen csendben van.

Emi bízott a férfiban. Végre valaki szintén hallja azt a hangot, amely őt régóta gyötri. Egész közel hajolt hozzá, úgy súgta a titkát, hogy ne hallja a másik, bár tudta, hogy ő is velük van, s mindezt hall. Kétségbeesetten, riadtan mondta:

– Szibériában volt fogságban. Ott halt meg.

Zoli beleborzongott. Ennek már 50-60 éve is lehetett. Azóta halott...

– S most idejött hozzám. Állandóan velem van. Koponyák, halál: mindig csak erről beszél. Nem bírom tovább. Már többször gondoltam arra, hogy véget vetek az életemnek. Azzal megszűnhetne ez az egész.

Nem tudta tovább folytatni. Zokogott. Zoli felállt, melléje ült, s Emi a férfi vállára hajtotta a fejét, aki a történetről megdöbbenve ölelte át. Vigasztalni próbálta, de teljesen tanácstalan volt abban, hogyan segíthetne. Nem volt felkészülve erre a helyzetre. Spontán

módon hát keresztet rajzolt a nő homlokára: erőt és hatalmat. Az Ég jelét. Ekkor Emi rémisztőn felsikoltott, felugrott mellőle, s riadtan meghátrált. Reszketve, tiltakozva. A szelíd arc óriási félelemmé változott. Már nem ő volt az, hanem az a másik benne. A jeltől megriadó sötét hatalom. Egy eltorzult valóság. Az étteremben minden tekintet rájuk szegeződött. Zoltán tehetetlenül állt.

– Nincs semmi baj! – nyugtatta Emit. S látta, az elválás mindkettőjüknek nehéz lesz: Eminek is és a léleknek is. S veszélyes lesz a gyógyítónak is. Ő pedig csak közvetítő lehet. Nincs más megoldás: fel kell hívnia az atyát, hogy segítsen...

14.

Gréta vacsora után leült és a bizonyítványokat írta. A tanévzáró ünnepség a hét végén lesz, addig tehát mindenképpen kész kell lennie. Ma érettségiztetett is, csak késő délután ért haza, holnap ugyan kevesebb vizsgázója lesz, dél körül biztosan végeznek, de a záró értekezlet, az érettségi dokumentumok összeolvasása, kiosztása, a vizsgázók értékelése és az esti bankett kitölti majd az egész napját. Holnapután pedig ügyel, sőt még a jövő héten is az iskola által szervezett táborban. Ő kapta a legtöbb beosztást! Mintha egész évben nem dolgozott volna semmit! Majd az elsősök beiratkozása, a záró értekezlet... Még az osztályfőnöki és a szaktanári beszámolókat is össze kell állítania. Az utóbbi ugyan már majdnem kész van, év közben ugyanis naplószerűen jegyezte az elvégzett munkát – hat oldalon keresztül sorolta a rengeteg feladatot, amit pluszban teljesített – most azonban úgy érezte, nincs igazán megbecsülése. Fáradtnak és elkeseredettnak érezte magát. Eszébe jutott a régi munkahelye, ahol az érettségi tételsorát, az elnöknek szánt dokumentumait rendszeresen ellopták. Egy-két féltékeny kolléga. Ártani próbáltak neki. Nem bírták elviselni a szakmai és a művészi sikereit. Mert alkotó is. Vizuális művész. De prózát és verseket is ír. Ilyen sikereket nehezen visel el egy átlagkörnyezet. Mindent elkövettek ellene. Az utolsó pillanatban

kellott mindig pótolnia a hirtelen eltűnt anyagot. A vizsgáztató tanároknak az érettségihez szükséges tételesorokat, szaktanári jelentéseket és egyebeket egy erre kijelölt közös szekrénybe kellett elhelyezniük. Egy alkalommal felcsillant a szeme: végre most senki nem bántotta az érettségi jegyző munkájához előkészített iratait. Boldogan nézte át az összegyűlt mappákat: minden a helyén van, rendben van. Az ő csomagja is. Viszont pár nap múlva, közvetlenül a vizsga előtt – több bizottságnak is tagja volt – az asztalról az érettségihez szükséges esetelemzéseit vitték el. Még szerencse, hogy maximálisan gondos, precíz, és másodpéldányokat is készített. Ez mentette meg. Az utolsó pillanatban. Aztán próbálták ellehetetleníteni a helyzetét. De hiába ellenőrizték, sosem találtak nála semmi hiányosságot. Ezért meggyötörték, s úgy bántak vele, hogy olyan rosszul érezze magát, hogy a saját döntése alapján hagyja el az iskolát. Felsőhajtott. Szívvel-lélekkel tanít, minden erejét, idejét ráfordítva – a művészetére, az alkotásra szinte nem is marad ideje –, s mindig az emberi kicsinyességekkel, gonoszságokkal kellett szembesülnie. Talán ezért is vált érzékenyebbé, viszont bizonyos szempontból edzettebbé is. Milyen jó lenne, ha valóban annyi pihenés várna most rá, ahogy a kívülállók gondolják: az egész nyár! Még hogy az egész nyár! Annak bizony csak töredéke! De hát honnan is tudhatná az, aki csak a gyereken vagy az unokáján keresztül, esetleg a saját régi iskolás emlékképei alapján képzelel el a pedagógus feladatait! Nem látják a rengeteg háttérmunkát.

Megszólalt az ágyra ledobott mobiltelefonja. Ugyan ki lehet az? – állt fel fáradtan. Mérhetetlenül nehéznek érezte minden tagját. Péter nem lehet, hiszen együtt vacsoráztak, s hogy ő nyugodtan dolgozhasson, elment, s utána nemsokára hívta is, hogy már hazaért. A szüleivel egy órája beszélt... Emi – suhant át rajta valami baljós érzés. Szinte már futott a telefonért. Egy ismeretlen szám jelent meg a kijelzőjén.

– Tessék!

– Gréta?

– Igen, igen! Kivel beszélek?

– Elnézést! Kelényi ügyvéd vagyok. Emi...
– Mi történt Emivel? – vágott a szavába riadtan.
– Én sem tudom. Nem értem. Vagy legalábbis sejtem. Ide tudna jönni? Kijöttünk a Látóképbe.

– Tudom, tudom. Emi kedvenc helye. Azonnal ott leszek – dobta be a táskájába Gréta a telefonját, levette magáról az otthoni lenge ruháját, magára kapta a székre letett délutáni öltözékét, felkapta az íróasztala alól a nyusziját, pusztit nyomott a fejére, jól van, Todi, jól van, nemsokára itthon leszek, zárta gyorsan a kettrecbe, az ajtóból még visszaszaladt lekapcsolni az asztali lámpáját, s rohant le a kocsijához.

Gyorsan hajtott. Minél hamarabb oda akart érni. Este már villogóra voltak állítva a közúti lámpák, így az egyik útkereszteződésben, ahol elsőbbséget kellett volna adnia, jobb oldalról majdnem belehajtottak. A sofőr lélekjelenlétének volt köszönhető, hogy nem történt baj. Gréta csikorgó fékekkel megállt, kiugrott a kocsijából, de látta, hogy minden rendben, csak a sofőr gesztikulált felé dühösen – látszott rajta, hogy nem válogatja meg a szavait –, ő a bocsánatkérés jeleként intett vissza, s most már sokkal óvatosabban továbbhajtott. Már csak ez hiányzott volna! – tört ki rajta utólag a pánik, s fogta meg a nyakában lévő medált. Két hét múlva esküvő, s az életével játszik. De hát lehet, hogy egy másik élet forog kockán! – lépett rá ismét a gázra, s Emi körül forgott ismét minden gondolata. Végre megérkezett. Befordult a csárda elé, csikorgó fékekkel megállt, még a kocsija ajtaját is nyitva hagyta, úgy rohant be az ajtón. Körülnézett, de nem látta őket.

– Arra! – mutatott a pincér neki a másik helyiség felé. Bizonyára tudta, hogy a vendégei őt várják.

Amikor Zoltán meglátta Grétát, elé sietett.

– Mi történt? Hol van? – kapkodta Gréta a fejét.

– A sarokban ül. A földön. Nem enged magához senkit. Ha közelítek, kiabál, üvölt, hogy hagyjam békén. S fura morgást hallat.

– Odamegyek – mondta határozottan Gréta.

– Várjon! – fogta meg a karját Kelényi. – Valamit mondanom kell!

– Gyorsan! Hallgatom!
– Attól tartok, idegen hatalom alatt áll.
– Nem értem – kereste a tekintetével Gréta Emi arcát.
– Talán megszállott.
– Mi? – fordult megrökönyödve Kelényi felé.
– A lélek, aki kíséri, lehet, hogy... – megállt, nem folytatta.
– Lehet, hogy?
– Hogy nem elégedett meg az itt-ragadt helyzetével, s birtokba veszi most már Emi testét is.
– Maga teljesen megőrült!
– Tudom, elképesztőnek hangzik, de nincs kizárva.
– Szerintem mindez csak az ön hatása! – mondta szemrehányóan Gréta. – Összeczavarhatta valamivel. Csak tudnám, mivel! Semmi baj nem lesz, majd meglátja! – fordult el tőle Gréta, s Emi felé indult.

Emi, mintha nem ismerte volna fel a barátnőjét, torkaszakadtából kiabált:

– Menj innen! Menjen innen!
– Ugye megmondtam – szólt utána Kelényi.

De Gréta egyre közelebb lépett Emihez. Ő pedig egyre hevesebben tiltakozott. Majd hatalmasat sikoltott, s zokogásban tört ki. Ekkor Gréta már ölelte.

– Jól van, Emi! Nincs semmi baj! Drága Emi, nyugodj meg! – vigasztalta, és együttérzően simogatta a fejét.

Emi pedig egyre jobban elcsendesedett. Csak a sírástól rázkódott még kissé.

Kelényi csodálkozva és döbbenten nézte a történeteket. Tévedett volna? Ennyire hitetlen ez a nő, hogy egy apró jeltől, a kereszt jelétől így kivetközött magából? S a másik? Az Itt-Ragadt? Hol van? Hol volt? Ki tiltakozott tehát? A nő vagy a lélek? Vagy olyan erős volt az ő reagálása, hogy Emi provokációként élte meg? Nem tudta eldönteni.

15.

Ragyogó szombat délután volt. Derült volt az idő, néhány fátyolfelhő volt csak az égen. A forróság a hét végére megszűnt, a város békésen fürdött a nyári napfényben.

A térre, a Városháza elé esküvői menet érkezett. Talán százan, százhuszan is lehettek. Még vártak egy kicsit, hogy a kocsival érkezők vagy a később jövők is csatlakozhassanak hozzájuk. Közben jókedvvel beszélgettek. Sokan az új Városházát nézték, a héteemeletes modern csodát, a színes homlokzatot.

– Az önkormányzati hivatalok, osztályok a városban hat helyen működtek. Ez az épületbeli szétszórtság csak bonyolította az ügyintézkést – magyarázott az egyik helybeli meghívott vendég a közelben állóknak. – Ez az épület egykor az állami építőipari vállalat székháza volt. Szocreál stílusú. S látják, milyen nagyszerűen átalakították?! Harmonikusan illeszkedik így a belváros arculatához, a közelben lévő intézményekhez, a Református Kollégiumhoz és a tanítóképzőhöz.

– S a régi városháza? – szólalt meg az egyik.

– A Piac utcai?

– Igen.

– Az is megvan, működik. Gyönyörű klasszicista épület. Timpanonos, árkados.

– A sóhajok hídjával – kapcsolódott be a hallgatók közül egy harmadik is a beszélgetésbe.

– Sóhajok hídjá? De hisz az Velencében van! – csodálkozott egy másik vendég. Vidéki, nem környékbeli lehetett.

– Persze! Meg Londonban, Oxfordban, Cambridge-ben és számos pontján a világnak – nevetett a mellette álló.

– Tehát értsd úgy – magyarázta a helyi lakos –, hogy ez egy függőfolyosó, amely összeköt két épületet. Találóa a helybeliek nevezték így el.

– Akárcsak Szegeden, Kalocsán és a fővárosban is – kapcsolódott be egy idősebb úr is a beszélgetésbe.

– Az esztergomi papnevelde hídjának régi, köznapi neve is ez – mondta egy fiatalember.

– Valóban. Helyesen mondod – bólogatott az öregúr.

– Tehát itt is van egy, s már csak ezért is érdemes megnézni a régi városházát! – vette át a szót a beszélgetést kezdeményező férfi.

– Akkor téged fogunk megkérni idegenvezetőnek! – szólt közbe egy közelben álló pirosposzgás arcú férfi vendég. Látszott rajta, hogy nem az egészséges bőrpír festi meg az arcát, hanem valami más. Idő előtt örülhetett az ifjú párnak. Vagy csak a szívvidító innivalóknak.

– Különböen mellékállásban az vagyok! – felelt vissza neki a helybeli férfi.

– Ezért hát ez a mindenféle klasszicista meg szocireál duma – feleselt az italtól szabad szájúan a pirosposzgás arcú.

– Szocreál! – javította ki a férfi.

– No aztán nekem mindegy, komám! Szopreál is lehet felőlem!

Az előtte álló idős hölgy hátrafordult, s rosszállóan csóválta a fejét.

– Mi az, mama, valami nem tetszik?! – kötekedett volna a pirosposzgás arcú.

– Egy kicsit csendesebben! Figyeljenek! – szólt hátra egy középkorú, kalapos hölgy, s előre mutatott a kezével.

Elhallgattak. Az italtól mámoros férfi az ujját figyelmeztetően, lakatra zárva a szájára tette. Biztos, ami biztos, így talán nem folytatja, ami még kikíváncozott belőle. A rendezvényszervező intett, hogy indulhatnak. Beállt mindenki a sorba. A tanúk, a korszorúslányok és az utánuk felsorakozó násznép ünnepélyesen bekísérték az ifjú párt a házasságkötő terembe. Felcsendült a zene, Enya *Only Time*-ja. Gréta akarta így. Ugyanis a rendezvényszervező a bevonulásra a szokásos zenét, a legtöbb esküvőn elhangzó *Nászindulót* ajánlotta a Szentivánéji álomból, de ő tiltakozott, s kérte: csak ne ez legyen! Bármilyen, csak ne ezt a részletet! Kétségtelen, Mendelssohn a romantika nagy mestere – mondta, s a zenéjét egyes elemzők szerint is különleges „tündéri” hangulat jellemzi.

Ezt a nászindulót pedig már tizenhét évesen megkomponálta Shakespeare *Szentivánéji álom* című darabjához. Ezt mind jól tudta. De Gréta tudta azt is, hogy a műben az egyik athéninak, Zuboly-nak a fejére Puck manó számárfejet varázsol. S Titánia királynő, amikor felébred, a szemére csöppentett bűvös hatalmú virág hatására ebbe a számárfejű Zuboly takácsba lesz szerelmes. A szerelmespár nászindulója tehát a Mendelssohn-zene. A vőlegény egy nagy számár, hogy éppen ezt a lányt akarja elvenni. Ő legalábbis mindig így értelmezte ezt a jelenetet. S ezt a cselekményhátteret sokan nem tudják. De számára bénító volt ez a tudás. Mindig ez jutott eszébe a Mendelssohn-zenével bevezetett esküvőkön. Szegény férfi! Szegény ifjú pár – mosolygott ilyenkor. Tehát hallani sem akart a *Nászindulóról*. Hirtelen Bach d-moll toccatája és fúgája jutott az eszébe, vagy az Esz-dúr prelúdium és fúga is szóba jöhetne. Wagner *Lohengrinje* is népszerű. Esetleg felcsendülhetne Mendelssohn helyett az *Only Time* is, mondta a szervezőnek. Rendben, legyen ez utóbbi, döntötték el Péterrel. S milyen jól választottak! Gréta meghatódva állt Péter oldalán.

Az anyakönyvvezető köszöntötte az ifjú párt, az egybegyűlteket, s elkezdte az ünnepi beszédet. A szülők könnyeztek, a násznép is meghatódott. Emi a negyedik sorban ült Zoltánnal. Feszülten, meredten nézett előre, majd kis idő múlva nyugtalanul mozgolódni kezdett, s félhangosan érthetetlen szavakat mormolt. Zoltán megijedt Emi reakciójától. Ettől tartott. Mégiscsak baj lesz. Megfogta óvatosan Emi kezét, vállát, hogy kikísérje, de ő vadul elrántotta a karját. A násznép megdöbbenve forgolódott, sugdolódzott. Gréta egyre pirosabb lett. Izgatott. Az anyakönyvvezető felgyorsította a polgári szertartás menetét. Az igen kinyilvánításakor viszont Emi már ordibálni kezdett:

– Koponyák, sírhalmok, csontok és halál – ugrott fel a székről és előrerohant. – Mind elporladtok! Undorító férgekké váltok! – üvöltötte, s fel akarta borítani az asztalt. Zoltán utána futott, s még két másik férfi is. Lefogták, kivítették. Meglepetésükre a filigrán nő iszonyúan nehéz volt, mérhetetlenül súlyos. Alig bírták megemelni. Úgy érezték, beleszakadnak. Emi pedig rúgkapált, s tovább

kiabálta a rémisztő mondatait. Végre Zoltán kocsijához értek vele. Próbálták beültetni. Erre még hevesebben tiltakozott: rúgott, harapott, sikoltozott. Óriási vad erő volt benne. Valahogy sikerült az első ülésre betuszkolniuk és rázárniuk az ajtót. A menyasszony apja sietett ki hozzájuk.

– Zoltán! – szólt Kelényinek.

Zoli oldalra húzódott az örömapával.

– Semmiképp ne jöjjenek a Szent Annába! A templomi szertartásra! – mondta keményen.

Zoli megértőn bólogatott. Hogy is mehetnének? Emi így is tönkretette már Gréta napját!

– Megőrült ez a nő?! Mit képzelsz! A barátnője esküvőjén ilyen botrányt rendezni! Régóta ismerjük már, ezért is érthetetlen és döbbenetes számomra az egész! Vigye innen, kérem, látni se akarom! – fordult gyorsan sarkon, tett néhány lépést, majd visszafordult:

– Zoltán! És sajnálom, hogy alig ismerkedtünk meg, s máris ilyen kellemetlen helyzetbe kerültünk mind a ketten.

– Én is sajnálom – felelte ösztönösen Zoli.

Mit is mondhatott volna?! Hiszen valóban így volt. S már dühös volt önmagára. Bánta, hogy azon a napon abba a biztosítóba lépett be, hogy meghallgatta Gréta panaszát, és újra felkereste Emit. Bánta, hogy elfogadta az esküvői meghívást, Emi kíséretét. Hiányzott ez neki?! – ült be mérgesen a kocsijába. A két férfi is búcsút vett, elmentek. Zoli csendben ült. A kormányra tette a kezét és elgondolkodva, dühösen nézett előre. Ebben a hallgatásban egy háborús csend feszült. Egy kirobbanásra kész elemi erő. Abban biztos volt, hogy Gréta erős nő, feldolgozza majd az eseményeket, és jobban fogja aggasztani Emi állapota, mint az előbbi botrányos események. Még hogy koponyák, sírhalmok, csontok és halál! Ilyen botrányt! – akaratlanul is csóválni kezdte a fejét. Emiről már több információt begyűjtött, s így tudta, hogy Gréta jelenlétében még soha nem tett ilyet. Ellenkezőleg: megnyugodott. Mint legutóbb is a csárdában. S most mi történt vele? Miért éppen most, az esküvőn?

Emi ekkor már elcsendesedett, s újra önmaga volt.

– Fáradt vagyok – szólt egészen halkan. – Nagyon kimerült. Vigyen haza, kérem! – kérlelte Zoltánt.

Zoli ránézett. Egy bánatos, szájalomra méltó, megtört tekintet nézett vissza rá. S ebben a szomorúságban újra egy tiszta szempárt látott. Valami lenyűgöző erőt. Ismét megsajnálta a lányt. Kisé részvéttel, megenyhülten mondta:

– Rendben. Menjünk! – kapcsolta be Eminek és magának is a biztonsági övet. – Nemsokára otthon lesz és lepihenhet.

16.

Az Úr szabad akaratot adott minden ember számára. Az ember vagy követi az ő útmutatását, vagy ellenkezhet vele, mint ahogy az ördög is ezt teszi folyamatosan. Szent Péter úgy írta le a Sátánt, mint lesben álló oroszlánt, aki folyamatosan itt köröz közöttünk, és azt figyeli, mikor, kire csaphat le. Ismeri az embert és gyengeségeit. Olyan tulajdonságok, mint a kapzsiság, beképzeltség, vagy irigység napról napra próbára teszik az embert. Ha engedünk ezeknek az érzéseknek, a Sátánnak tesziünk szívességet – olvasta az egyik blogon, majd lejjebb gördítette az egérrel a sorokat:

A világnak tudnia kell, hogy a Sátán létezik. A gonosz lelkek sokan vannak, és kétféle hatalmuk van: közönséges hatalmuk az ember kísértésére, hogy eltávolodjon Istentől, és a pokolra taszít-hassák; rendkívüli hatalmuk pedig arra, hogy valakit különleges módon gyötörjenek. Ez utóbbinak négy formája van: a sátáni megszállottság, a sátáni zaklatás – mint például Szent Pio atyánál, akit sokszor ütlegett –, a kétségbeesésbe kergető rögeszmék, s végül amikor a Gonosz megszáll egy helyet, állatot vagy akár egy tárgyat.

Újabb oldalra kattintott:

A megszállt embert segítenem kell, hogy gyakorló keresztény váljon belőle, másként az ördögűzés nem lehet hatásos. Csak kérhetem az illetőt, nem parancsolhatok, mert mindennek saját aka-

ratából kell történnie. A tízparancsolatot nem lehet megkerülni, ha bármilyen bűn fennáll az illető életében, azt rendeznie kell, mielőtt a ceremóniát elkezdem.

Megszólal a telefon. Felveszi:

– Hallgatom! Igen? Nagyon köszönöm! Engedje be, kérem!

Kis idő múlva kopogtatnak. Az íróasztal mögül feláll, az ajtóhoz siet:

– Tessék!

– Dicsértessék a Jézus Krisztus!

– Mindörökké, ámen, fiam! – fogadta szívélyesen a belépőt.

– Hívatott, püspök úr.

– Igen, már vártam. Foglaljon helyet! Jól utazott?

– A klímaberendezés sokat segít, hogy az ember megbirkózzon a meleggel. Végül is személykocsival jöttem. Így könnyebben mozoghatok.

– Helyes – ült le vele szemben a püspök. – Éppen készültem.

A pap kérdően néz rá. A püspök folytatja:

– Gabriele Amorth interjúiból olvastam az előbb – mutatott a számítógép felé. – Bizonyára ön személyesen is ismeri.

– Igen, az olasz atya. A római egyházkerület ördögűzője.

– Tudta, hogy már több mint hetvenezer esete volt?

A pap bólintott:

– Az ő mestere pedig Amantini atya volt, aki csak rátette a kezét valakire, és már tudta, hogy pszichikai esetről vagy exorcizmusról van szó – folytatta a pap a püspök gondolatmenetét.

– Értesüléseim szerint ön már 2011-ben is jelen volt a Vatikánban azon a konferencián, amelyet az Istentiszteleti és Szentségi Kongregáció és a Papi Kongregáció védnöksége alatt rendeztek meg, s az exorcizmus teológiáját vizsgálták.

– Igen, ott voltam, püspök atya! Ördögűzés és megszabadító imádság címmel hirdették meg a kurzust. Ez viszont nem nyújtott képzést, csak elméleti szinten foglalkoztunk a kérdéssel.

– Erről is tudok. Viszont önnek már van gyakorlata.

– Sajnos, egyre többet találkozom ilyen esetekkel.

– S ön mit gondol? Mi lehet ennek az oka?

– Az okkultizmus és az ezoterika. Ez nagyon kedvez neki. S a média is felelős ezért: a fekete mágia és az ezoterikus műsoraival! Nem veszik észre az emberek az ebben rejlő óriási veszélyeket!

– A kemény rocknak is hallottam a negatív hatásairól. Mi erről a véleménye?

– Nagy veszélyt jelent a fiatalságra. A kezdeti soft néven számon tartott rock egyre keményebb rockká vált: hard, metal, heavy metal rockká, s a szexuális ösztönök felkorbácsolását célzó rock mellett megjelent a kábítószeres, majd a sátánista rock is, az erőszak és a bűnözés zenéje.

– Erről Balducci, Corrado Balducci könyvében olvastam.

– Igen, a *Sátánizmus és rockzene* is erről szól.

– Folytassa, kérem!

– Az egyik veszély a szinkópás, monoton lüktetés, amely igénybe veszi a hallgatók idegrendszerét, megbénítja a tudatos gondolkodást. A másik a sztroboszkopikus fény, ami a fény és a sötétség szabályos váltakozásával mélységérzetet kelt, gyöngíti a tájékozódási képességet, a reflexeket és az ítélőképességet. S persze a rendkívül intenzív hangerő. A hangerő 80 decibel felett bántja az emberi fület, 90 decibel felett pedig kifejezetten káros. Rock-koncerteken a terem közepén 106-108 decibelt, a zenekar közelében pedig 120-at mérnek. A szakembereink nem is csodálkoznak azon, hogy a fiataloknál olyan hallászavarokat észlelnek, amelyek felnőtteknél esetleg ötvenéves kor után jelentkeznek. S mindehhez társulnak a tudatalatti üzenetek. A reklámokban, a filmekben, a sajtóban, a rádióban, televízióban betiltották a tudat alatti üzeneteket, de a törvényi tiltást elfelejtették kiterjeszteni a lemezekre, kazettákra és a többi audiovizuális eszközre. E jogháznak köszönhetően így szabadon élhettek a tudatalatti üzenetekkel. Az egyik ilyen módszer, hogy az üzeneteket vagy nagyon alacsony, vagy nagyon magas frekvencián rögzítik, s így a tudatot megkerülve a tudatalattira hatnak, amely felfogja és elraktározza az információkat, az üzeneteket. A másik módszer, hogy fordítva veszik fel a szöveget. S ezt is képes a tudatalatti felfogni, megfejtetni.

– Ezzel a technikával nemcsak rock-koncerteken, hanem más-
hol is élnek. Nyilván erre vezethetők vissza a diszkók utáni tragé-
diák is.

– Természetesen. Amerikai szakemberek is a tudatalatti üzene-
tek felmérése után döbbsentek rá, hogy miért olyan gyakoriak a
diszkó utáni autóbalesetek, vagy hogy a fiatalok miért követtek el
olyan szörnyűségeket, hogy a kipufogógázt a kocsí utasterébe
vezetve kioltották saját életüket.

– A tudatalatti üzenettel önmegsemmisítésre ösztönözték őket.

– Pontosan.

– S most még a kábítószer is veszélyezteti a fiatalokat!

A pap helyeslőn bólogatott.

– Nézze, atya, az én egyházmegyémben nincs hivatalosan ki-
nevezett ördögűző.

– Itthon a legtöbb helyen nincs, püspök atyám!

– Nyilván azért nincs, mert nincs igény rá vagy nem gyakoriak
a súlyos esetek.

– Ha pedig vannak, nem ismerik fel mögötte a Gonoszt, s rossz
megoldásokat választanak.

– A püspökségem húsz éve alatt is kevés ilyen kérés érkezett
hozzám. S azok sem voltak igazán aggasztó esetek. Karizmatikus
közösségekben előfordul ugyan, hogy a pap és a közösség tagjai
imádkoznak valakiért, hogy meggyógyuljon, a lelki terheitől meg-
szabaduljon. Ez azonban még nem ördögűzés. Csak szentelmény,
áldáskérés.

– Megkeresztelt embernek van a legnagyobb védelme. S ha a
hitét az illető gyakorolja, akkor még kisebb a lehetősége a Gonosz
hatalmának – folytatta a gondolatsort a pap.

– Igen. Ezért is hívtam.

– Miben segíthetek, püspök atyám?

– Szeretném, ha kivizsgálna egy ügyet. Az illető szintén nincs
megkeresztelve. S mint kiderült, egy szellemidézés során, tudja,
nagyon félelmetes, hogy mit meg nem tesznek egyesek: nem
hisznek, de ilyen veszélyes játékokba belemennek! Tehát egy
ilyen szeánsz után történt meg a baj: azóta egy lélek állandóan

kíséri, kísérti. S a megszállottság tünetei is észrevehetőek már rajta. Egy ifjú hölgyről van szó. Az egyik hívünk, egy mélyen vallásos ügyvéd a domonkosrendi Tamás atyán keresztül keresett meg. Kinevezhetnék valakit az egyházmegyéből erre a feladatra, de ez az eset annyira összetett, hogy úgy érzem, jobb, ha egy gyakorlott exorcista atyára bízom a felügyeletet. Már beszéltem az ön püspökével is. Hozzájárult, hogy erre az időre a mi egyházmegyénkben tartózkodhasson. S addig az egyik káplánom helyettesíténé az egyházközségében. Csak még az ön válasza szükséges!

– Köszönöm, püspök atyám! Ha a Jóisten erre a feladatra szán most, igyekszem méltó eszköze lenni.

– Én köszönöm! – örült teljes szívből a püspök. – Megadom önnek Kelényi ügyvéd elérhetőségét, s ő segít felvenni a kapcsolatot az érintettel. S időnként, kérem, jelezze a fejleményeket!

– Adja rám az áldását, püspök atyám! – kérte a pap.

A püspök mosolygott, felállt, s a térdeplő fejére tette a kezét. Hosszan, csendben imádkozott felette, majd megáldotta.

17.

Emi jókedvvel ment haza a munkahelyéről. Most egészen nyugodt volt a napja. Nem zaklatta az idegen. Semmit nem szólt hozzá. Sőt már tegnap sem tapasztalta a jelenlétét. Mióta ráakaszkodott, ilyen még nem fordult elő. Lehet, hogy ma nem is volt mellette? S tegnap sem? Végre, talán békén hagyja, s örökre elmegy, sóhajtott fel megkönnyebbülten. Nincs is szüksége tehát arra a papra. Milyen örülségre akarta rávenni Gréta és Zoli! Miért is tárná fel a problémáját egy idegennek? Ráadásul egy papnak. Soha nem volt még papokkal dolga.

A szomszéd nénivel is összefutott a lépcsőházban. Emi boldogan érdeklődött, hogy van, hogyan telt a napja, mikor jön haza az unokája. Jól vagyok, Emikém, csak a vérnyomásom s néha a szívem. Tudod, ilyen korban már ezen sem lehet csodálkozni, mondta az idős hölgy, s a meglepetéstől csak hosszan állt, lépni is

elfelejtett, pedig Emi már továbbsietett, búcsút intve az ajtón belibbent. Nohát, ezt a lányt kicserélték! Végre, a régi Emi visszatért! – örvendezett az asszony.

Emi elhúzta a függönyöket. Otthon is csend volt, nyugalom. A tévét is bekapcsolhatta. Már olyan régen nézett filmet! S most ezt is meglehet. Végigfutott a csatornákon, aztán vissza, s az egyikén megállt. Akár egy ötcillagos szállodában a nyaralást, úgy élvezte most az otthonlétet. Nassolgatott, csokit ízlelgetett, és már a film világában élt. Aztán a híradó következett. Közben jutott eszébe, hogy július 24-e van. Egy középiskolás barátnőjének a születésnapja! Elővette a telefonját és sms-t írt neki. Aztán elégedetten fürdőt készített magának. Illatos gyertyákat gyújtott, s hogy egészen ellazulhasson, néhány rózsaszirmot szórt a fürdővízbe, s hogy még egzotikusabb legyen, fokozta a hatást: pár rúd vaníliát is felvágott. Ledobta magáról a ruhákat és belehuppant a vízbe. Érezte, hogy a fáradtságot könnyed érzés váltja fel. Mint valami súlyos teher, hullik le róla minden gondolat. Akár egy rossz álom! Olyan volt az egész! Csak egy álom! Igen, egy álom! – mosolygott, s igyekezett elfelejteni az elmúlt hónapok gyötrelmeit. Csukott szemmel nyúlt a tusfürdőért: öntött belőle a tenyerébe, s egészen lassú mozdulatokkal kente vele a karját, a nyakát, a vállát, a melleit. István jutott az eszébe. A legromantikusabb együttéléik. S már érezte az ajkát, testének közelségét, ahogy szorosan átölelte, egyre jobban magához szorította, s már nem is ő, hanem a férfi simogatta a mellét, a hasát, s egyre lejjebb csúszott a keze... Ekkor hatalmas dübörgéssel valami a kádba zuhant. Riadtan kinyitotta a szemét. Majd egy újabb csobbanás, koppanás. Kő! De hiszen ezek kövek! – rémült meg még jobban. A harmadik már eltalálta és megsértette a térdét. Rémülten ült fel, s látta, hogy a szellőzőnyílásról letépődött a rács, s kövek zuhognak lefelé, a mennyezet is megrepedt felette, s az egyre nagyobb nyíláson peregnek, hullnak a törmelékek, a kövek. A repedés pedig csak fut tovább, az ajtó felé. Már a fejét, testét érte az egyre sűrűbben hulló kő- és törmelékeső. A víz a sérüléseitől pillanatok alatt pirosra festődött, rózsaszírom színűvé vált. A maradék erejével kiugrott a

kádból, magára kapta a köntösét, de ekkor már minden mozgott körülötte. Mint földrengéskor, olyan volt az egész lakás. Inogva lépett előre, valahogy a fürdőszoba ajtaján még kitántorgott, s próbált menekülni, de egy utána dobott kő fejen találta. Csak egy forgó-zuhanó szédülést érzett és összezsugorlott.

18.

Valami énekre eszmélt Emi:

*Szerencse fel! Szerencse le! Ilyen a bányász élete,
váratlan vész rohanja meg, mint bérctetőt a fergeteg.
Nem kincs után sóvárgok én, bányász kislányt óhajtok én.
Bányász kislányt óhajt szívem, ki szívében bányász legyen.*

S csak dalolta, dalolta valami szörnyű, rekedt, eltorzult hangon a kísértő.

Hát mégiscsak itt van! – szorult össze a szíve. S nem tudta, melyik a nagyobb fájdalom: az, amit a lelkében érez, vagy a testének nyilalló sajgása. Próbált felkelni, de nem sikerült. Szédült, forgott vele minden. S iszonyúan fájtak a zúzódásai.

– Ez a bányászhimnusz! Hallod?! Régi, nagyon régi dal. Selmecbányától kezdve, Tatabányán, Aknaszlatinán át a székelyföldi Parajdig a bányászok ezt énekelték: Szerencse fel! Szerencse le! Ilyen a bányász élete! Bezzeg Szibériában nem. Ott nem volt helye a nótázásnak. Csak a halálhörgésnek, az emberfeletti szenvedésnek. Érezted a köveket, a bányából leomló törmelékeket? Mert csak törmelékeket kaptál. Igazi szenvedésben nem volt részed, nem volt részetek! Emlékezni sem tudtok! Csak feledni! – üvöltötte.

Emi éles fájdalmat érzett a karjában, mintha megtekerték volna.

– A szemem láttára halt meg. Pedig szinte gyerek volt még. Kis vézna legényke. Ő volt az első réteg vágatában a motorkezelő. Egy alkalommal a szállítószalagról a fékaknába lehullott a med-

dőkőzet, amit kifejtettünk. A kis Misi, hogy a megakadt munka továbbmenjen, egy rúddal próbálta kipiszkálni lefelé. Mi ekkor a második rétegben voltunk, a tárnában. Szerencsétlen fiú! Bizonyára elveszítette az egyensúlyát, mert beleesett a garatba, s a kő rázúdult. A szállítószalagról pedig továbbra is csak hullott, hullott lefelé a kő. Az egész ráomlott, betemette a szemünk láttára. Mondd, mi volt a bűne ennek a szerencsétlen gyereknek? Miért kellett a lágerbe hozni? Miért kellett elpusztulnia úgy, mint egy kutyának? Hallod?! Válaszolj!

– Nem tudom. Honnan tudnám – válaszolt Emi zokogva.

– Rossz válasz – tekerte meg újból a karját. – Senkinek nem ártott az a fiú!

Eminek a fájdalomtól hányingere lett. Oldalra fordult, hogy könnyítsen magán. Ekkor megszólalt a csengő. Az ajtócsengő. Soha nem örült még ennyire ennek a jelzésnek. Egy reménysugár csillant meg előtte. Talán most megmenekül. Valaki segít. De bármennyire is igyekezett, nem bírt felkelni. Nem tudott ajtót nyitni. Még kiabálni sem bírt.

– Emi! Emi! – hallotta Gréta hangját. És Zoliét. Péter is itt lehet? – futott át rajta a kérdés. Nem, ő biztosan nem jött velük. Neheztel rá az esküvő óta. Összeszedte minden erejét és kiabálni próbált, hogy igen, itt van, segítsenek, gyorsan jöjjenek, de az erőtlenségtől nem jött ki hang a száján. Csak suttogott tehetetlenül. A szomszéd nénit hallotta. Itthon van, ő látta. Jókedve is volt. A kis szomszédnője ilyen mélyen aludna? – csodálkozott az idős hölgy. Jaj, csak el ne menjenek! – riadt meg Emi. Aztán egy kis csend után dörömböltek. Majd ajtótörés hangja. Végre, sóhajtott fel, amikor hallotta, hogy Grétaék bejutottak.

– Istenem, jaj, Emi! – hallotta Gréta síró hangját.

Milyen jó barátnő, mosolygott most már megnyugodva Emi és kereste Gréta tekintetét.

– Emeljük fel az ágyra! – mondta Zoltán. – De óvatosan, mert tele van sérüléssel.

– Hívjuk a mentőket!

– Ne! – suttogta Emi. – Ne vigyetek kórházba! Kérlek!

Grétának összeszorult a szíve. Szegény, ennyire fél az ottani megpróbáltatástól? Persze, a pszichiáter. A rossz élmények.

– Lássuk el mi valahogy a sebét! – szólt határozottan Zoltán. – Aztán majd meglátjuk, hogy alakul az állapota.

Így is lett. Míg Zoltán leszaladt az ügyeleti gyógyszerárba kötszerért, addig Gréta sebfertőtlenítőt keresett, s mosogatta vele Emi sebeit. Egész éjjel ott maradt. Virrasztott felette. S nappal sem hagyta magára. Zoltán hajnaltájt ment el. S kora reggel Gábor atyát hívta: feltétlenül jöjjön, most már nem várhatnak tovább!

19.

Gulág, azaz „Javítómunka-táborok Főigazgatósága” kifejezés alatt a sztálini Szovjetunió egészét behálózó munkatáborrendszerét értjük. A táborokban a sztálini politika bel- és külföldi ellenzőit, hadifoglyokat, illetve más okokból elhurcoltakat kemény fizikai munkára fogták, napi 10-12 órát dolgoztatták őket, miközben élelem- és egészségügyi ellátásukról alig gondoskodtak.

Feltételezések szerint Sztálin rémuralma alatt körülbelül 20 millióan haltak meg a táborokban...

– Igen, igen. Szolzsenyicin, aki a szabadulása után több könyvben írta meg az élményeit – futotta végig Gréta a sorokat, s most már Zoltánnak hangosan olvasta tovább az interneten talált információkat:

Már a cári Oroszország is használt kényszerszermunkatáborokat [...], az 1917-es bolsevik forradalom után Lenin börtönbe záratta, illetve szintén száműzette politikai ellenségeinek jelentős részét.

Megállt. Nem folytatta. Csak tekintetével fogta át a szócikket, s lejjebb pergette a sorokat, majd félhangosan gyorsan olvasta tovább:

Egy 1943. április 14-én hozott új törvény tette lehetővé, hogy a hadifoglyokat is 15-20 év kényszerszermunkára ítélhessék.

Amikor 1943 őszén megkezdődik a német hadsereg kiszorítása a Szovjetunió sűrűn lakott nyugati területeiről, illetve Kelet-

Európából – igen, ez az, figyelj, kérlek! – szólt oda Zoltánnak, aki egy könyv lapozgatásába mélyedve ült a fotelban, s Gréta most már tagoltan, hangsúlyozva folytatta: ismét jelentősen megnövekedett a táborban élők létszáma. A németek által korábban megszállt nyugati területek lakosságának nagy százalékaival, a hadifoglyokkal, és a szovjet Vörös Hadsereg által felszabadított és megszállt területekről (Lengyelország, NDK, Csehszlovákia, Magyarország, Románia) elhurcoltakkal növekedett a táborok lakossága.

– A Gulág-rendszer Sztálin halálával bomlott csak fel, s magát az intézményt csak 1960. január 25-én szüntették meg – foglalta össze Gréta a záró sorokat.

– Nem tudtunk meg semmi újat! – szólalt meg Zoltán. – Talán fontos dolog még, hogy különbséget kell tenni a Gulágra és a malenkij robotra történő elhurcolások között! Azt írja ez a könyv, hogy *a Gulágokba személyes ítélet alapján kerültek a politikai szempontból nemkívánatosnak nyilvánított egyének, a malenkij robot pedig tömeges elhurcolást jelentett.* Wieszner Katalin hányattatásai a szovjet lágerben – zárta be és mutatta fel Grétának a könyvet. – Most szereztem be, amikor ide igyekeztem, ezt a kötetet. Viszont tudod, hogy ez a kifejezés nyelvtani szempontból helytelen?

Gréta kérdően nézett rá.

– Malenkaja rabóta, így lenne helyes.

– Valóban – helyeselt Gréta. – Most már rémlik. A munka nőnemű. Ennyi még megmaradt az orosz nyelvtanulásomból.

– S még hogy „kis munka”! Nagyon is kemény fizikai munkát jelentett! – fűzte hozzá Zoltán.

– Gulág? Vagy (maradjunk a szokásos elnevezésnél) malenkij robot?

– Szerintem Gulág – erősködött Zoltán.

– De számtalan megválaszolatlan kérdés van még. Például: miért vitték el és honnan?

– Inkább milyen koholt váddal?

– Nyilván egy sértett, igazságtalanul bántott személyről van szó.

– S miért ragadt itt? Mit akar Emitől? Ha egyáltalán akar valamit.

– Erre talán sose jövünk rá.

– Gábor atya azt mondta, nem is kell faggatni. Ha gonosz lélek, nem szabad beszélgetni vele.

– Te mégis megtetted.

– Mert nekem megmutatta magát. De én sem kérdezősködtem, csak reagáltam a megjegyzéseire.

– Mikor találkozik Emivel?

– Az atya? – kérdezett vissza Zoltán.

Gréta bólintott.

– Hamarosan – felelte Zoli. – Csak egy picit erősödnie kellene. Jó lenne, ha addig vigyáznál rá! Egy-két napot csupán. Utána találkozhatnának. Én pedig megpróbálok mestert szerezni. A menyegyzetet nem lesz egyszerű rendbe hozni. Lehet, hogy egy statikus is kell.

Gréta nagyot sóhajtott.

– Valami gond van? – nézett rá meglepetten Zoltán.

– Csak Péter. Tudod, az esküvő óta hallani sem akar Emiről. De azért igyekszik szeretettel elviselni az itt töltött időmet. Most már bemegyek hozzá – állt fel Gréta, hogy ne kelljen erről többet beszélnie, s elindult a másik szoba irányába.

Emi éppen ébredezett. Gréta leült melléje, megfogta a kezét.

– A legjobbkor jöttetek. Honnan gondoltátok, hogy baj van? – kérdezte suttogva Emi.

Gréta örült, hogy végre most már beszél is. Eddig csak felfelnyitotta a szemét egy rövid időre, aztán újra álomba zuhant. Talán most már erősebb – gondolta.

– Zoli keresett telefonon. De nem vetted fel – felelt Emi kérdésére.

– Nem hallottam. Talán akkor már magamnál sem voltam.

– Valószínű. Így engem hívott, tőlem érdeklődött, hogy hol vagy, mi van veled. Így döbbentünk rá, hogy baj lehet.

– Elhagyott az őrangyalom. Csak te maradtál.

Gréta megsimogatta a homlokát:

– Igen, az őrangyalod vagyok – suttogta Gréta, s a meghatottságtól a könnyeivel küszködött: őrangyal. Soha nem hallotta még ezt a szót Emitől.

20.

Gyermekkorában járt legutóbb ebben az alföldi városban. Nem sok emlékképe maradt róla. Inkább csak az iskolai tanulmányai kapcsán jutott eszébe egy-egy jellegzetes épületnév, s az ahhoz kapcsolódó történelmi esemény, mint például a Református Kollegium, amelynek tekintélyét híres tanárok és diákok alapozták meg, vagy a Nagytemplom, ahol Kossuth kimondta a Habsburg-ház trónfosztását és Magyarország függetlenségét. Mikor is? – gondolkodott az évszámon. 1849-ben. Igen, 49. április 14-én. Annak idején megjegyezte a hónapot és a napot. Nem volt nehéz: ekkor van a nővére születésnapja. A Nagytemplomot nézte: S itt választották kormányzóvá is Kossuthot – jutott eszébe még egy fontos történelmi tény.

Állt a téren és csodálta a hatalmas épületet. Fenséges uralkodóként töltötte be a hatalmas területet, a város szívét. Klasszicista stílusú – állapította meg az oszlopokat, a homlokzatot, a két hatalmas tornyot szemlélve, amely a délutáni nap sugaraitól még vakítóbban, aransárga csillogásban tündöklött. Amíg várt, addig egy könyvet böngészetett a város nevezetességeiről. Ez lehet az Aranybika, tekintett aztán balra. Az ország legrégebbi szállodája. Szecessziós stílusú. 1915-ben épült Hajós Alfrédnek, az első magyar olimpiai bajnoknak a tervei alapján – olvasta. Majd ránézett az órájára. Mindjárt öt óra. Becsukta gyorsan a könyvet, s a Kossuth-szobortól a szökőkút irányába tartott. Papi civilben volt, sötét nadrágban, rövid ujjú, fekete ingben kolléréval, tehát a személyét könnyen beazonosítható öltözkében. De miből fogja ő felismerni a másikat?

A szökőkút közelében nagyobb nyüzsgés volt: a padokon emberek ültek, beszélgettek, a gyerekek a víz körül ugrándoztak.

Közelebb lépett a csobogó forráshoz, s alaposabban megfigyelte az impozáns alkotást: mintázata a magyarok bejövetelét ábrázolta, s felette egy fönixmadár állt. Ez lehet a város jelképe. Valahol olvasta. A tűzből újraéledő fönix, amely a véstől, a pusztulástól óvja meg kiterjesztett szárnyával a várost. A Napba tekint ő is, mint egy éltető erőre.

Tekintetével aztán a járókelőket nézte. Keresett valakit. Hamarosan észre is vette, hogy egy fiatal nő közeledik felé. Nem kért külső leírást róla, de rögtön megérezte, hogy ő az. Nyugodt volt ugyan az arca, a majdnem vállig érő hajával valóban bájos, de valami mégis vibrált benne. Messziről is érezte. A kisugárzásából, és közelebb érve hozzá, szemeinek éles csillogásából, fel-felvillanásából.

– Hegedüs Emília? – kérdezte tőle, amikor a nő közelebb ért.

– Igen, én vagyok.

– Üdvözlöm! – nyújtotta a kezét a pap.

– Ön tehát Gábor atya – fogott vele kezét. – Ugye így kell mondani?

– Igen. Örülök, hogy végre sikerült találkozoznunk. Meghívhatom egy frissítőre?

– Nem. Köszönöm. Inkább nem.

– Leüljünk – mutatott egy pad felé – vagy sétáljunk inkább?

– Legyen az utóbbi. Szívesen járnék most egy kicsit.

– Rendben.

S elindultak lassan a Kálvin tér irányába.

– Nem ismer még, Emília, ezért engedje meg, hogy néhány dolgot megosszak önnel. A pécsi egyházmegyében szolgálok. Plébános vagyok – kezdte a beszélgetést Gábor atya. – Gimnazista koromtól kezdve egyre erősebben munkált bennem a vágy, hogy Albert Schweitzernek, a nagy misszionáriusnak példája nyomán a szenvedéseket enyhítsem. Ő a testit gyógyította, én a lelki sebeket szerettem volna orvosolni. Így kezdődött a meghívásom. A küldetésem. Az egyik földrajzórán – a tanárom hatására – dobant meg a szívem, és fogalmazódott meg bennem a vágy,

hogy ezt kell tennem. Majd pappá szenteltek, s azóta sok embernek segítettem már a problémájában.

– Milyen jó, hogy ilyen ereje van! – fűzte hozzá Emi egészen halkán.

– Ez nem az én erőm. Korántsem az. Én csak eszköz vagyok Isten tervének megvalósításában.

– Kegyetlen Isten az, amelyik ilyen fájdalmakat megenged!

– A gonoszság nem tőle ered. Ő viszont segít felülkerekedni rajta.

– Nem hiszek én ebben az erőben!

– S a másikban igen, amit megtapasztalt?!

Emi zavarba jött. Erre már nem tudott mit felelni.

– Nem, Emília! A gonosz nem győzedelmeskedhet! Ha megtapasztalta a negatív erőt, hinnie kell, hogy van kegyelem, van isteni erő is, amely meg tudja szabadítani ettől a szenvedéstől!

– Ne haragudjon, de nagyon fáradt vagyok most mindehhez.

– Hosszú napja volt, Emília?

– Inkább azt mondanám, hogy nem tudom, hosszú lesz-e. De általában nincs se nappalom, se éjjelem. S most már különösen monotonná válik majd minden körülöttem.

– Miért gondolja?

– Mert nincs munkahelyem.

– Bocsásson meg! Ezt nem tudtam.

– Nem is tudhatta. Még senki sem tudja. Ma történt.

– Hogyan?! – állt meg döbbenten Gábor pap.

– Állítólag az egyik ügyfelem jelenlétében lesöpörtem mindent az asztalról, s még kiabáltam is. Nem értem! Egyszerűen nem emlékszem! – ült le Emi teljesen összetörten az egyik padra. – Pedig idáig visszaemlékeztem minden velem történt furcsaságra. De most olyan homályos minden. S érthetetlen. Valaki más cselekedett helyettem, bennem.

– Ez egy folyamat, Emília – ült mellé a pap. – S ha nem állítjuk meg, egyre nehezebb lesz minden!

– Ugyan hogyan lehetne megállítani?

– Ezt bízza rám, kérem! Viszont önnek maximálisan együtt kell működnie velem.

– Mit kér? Mit tegyek?

– Csak azt, amit az előbb kértem: higgyen a kegyelemben, Isten erejében, hogy megszabadítja önt ettől a sötét erőtől.

– De én nem tudom, mit jelent ez a szó, hinni! – válaszolt tehetetlenül és reménytelenül Emi.

– Most semmi mást nem jelent, csak azt, hogy próbáljon bízni! Higgyen a legfölségesebb Jóban, Istenben, az Ő szabadító erejében!

– Jó, megpróbálok bízni. De mit tegyek azután?

– Egyelőre csak ennyit kérek. Holnap viszont elmegyek önhöz, és megszentelem a lakását. Ez az első és legfontosabb lépés.

– Megszenteli a lakásomat? – nézett rá csodálkozva. – Mit jelent ez?

– Majd akkor ezt is elmondom.

– Csak ne egy újabb csapást! Hiszen ezt a mait sem tudom kiheverni!

21.

Egészen elcsendesült a város. A bezárt ablakon keresztül az utca megmaradt zaja sem szűrődött be. Az ablak előtti akácán csak egy hangos tücsök igyekezett lelkesen felverni az alvókat, de a ciripelésbe ő is hamar belefáradt, vagy lehet, hogy máshol próbált szerencsét, mert teljesen megszűnt az éles muzsikája.

Zoltán lefeküdt. Nehezen jött álom a szemére. Pedig holnap korán kell kelnie, s fontos lenne, hogy valamit pihenjen. Különbén is borzasztó napja volt. A védenca perét elvesztette. Bár nem az ő hibája, mulasztása miatt. A vádlott elhallgatott előtte dolgozat. Fontos tényeket nem közölt vele, pedig amikor elvállalta az ügyét, kérte, hogy legyen őszinte hozzá, mert csak akkor tud segíteni rajta, ha mindent elmond neki. A tárgyaláson derült ki, az egyik tanú vallomása során, hogy az ügyben a vádlott nagyon is

érintett volt. Rossz érzés elveszteni egy pert. Zoltán nem szokott ehhez hozzá. Segít ő a saját hibája miatt bajba került emberen is, már amennyit egy ilyen helyzetben tenni lehet, de ha az illető még az előzetes fogva tartás idején sem tud őszinte lenni, és a saját védőügyvédét is félrevezeti, megérdemli. Viszont ez szakmailag a védőügyvédnek is sokat árt. Előrelátónak kell tehát lennie mindenben. Aztán mi történik? Hazaér, s egy újabb baj, egy újabb nyugtalanság. Egy nem várt telefonhívás! Ez a beszélgetés már valóban nem hiányzott: Pusztaszeri is éppen most tudta zaklatni! Persze, hogy nem volt már kellő türelme hozzá! Ugyan hogyan tudná megoldani a problémáját?! Az új földtörvény nem kedvez neki. Egy külföldi állampolgárral korábban kötött zsebszerződését érvénytelenítették. Most mindent megpróbálnak. Keresik a kiskapukat. Majd ők meggyőzik a hattagú bizottságot, hogy adjanak egy igazoló papírt. Ezt hangoztatta neki. S ebben kellett volna segítenie neki! Becstelenséget kér tőle. Még hogy részesedés! Több milliót kínál! Mindenestre csábító ajánlat. Az ő gondolja is megoldódhatna ezzel. A törlesztését teljesen rendezhetné. – De mégsem! – hárította el magától a kísértő ajánlatot. – Ebbe nem mehetek bele!

Aztán nagy nehezen visszaterelte az ide-oda csapongó gondolatait a holnapi nap fontos teendőinek átgondolására, miután megfogadta, hogy nem foglalkozik többet Pusztaszeri ajánlatával. Menjen az ötletével, akihez akar! Békésen aludt el! Pillanatok alatt álomba zuhant. De csak néhány órára. Éjszaka ugyanis különös dolog történt. Riadtan arra ébredt, hogy az ágyról leérő, kinyújtott karját valami óriási erő megütötte. Szinte még a lendület suhanását is hallotta. Hideg borzongás futott végig rajta. Megfogta a karját, a takaró alá rejtette. Teljesen éberré vált. Olyan érzése volt, mintha valaki lenne a szobában. Mozdulatlanul feküdt egy darabig, meg se rezdült, majd kimért, óvatos mozdulatokkal a mobiljáért nyúlt: három óra múlt pár perccel. Három óra! Éjjel három! Eszébe jutott Emi és az itt ragadt lélek, s rögtön a nagymamája régi bölcs mondása is: nem a holtaktól, hanem az élőkől kell félni, csak ők árthatnak nekünk. Milyen igaz! – erősítette

magát. De Emi még sincs megvédeve. S mintha most ő is ebből a negatív erőből érezne meg valamit. Felkelt. Kinyitotta a háló ajtaját, az ebédlőben felkapcsolta a villanyt, és szobáról szobára járt. Valami különös nyugtalanság töltötte el. Olyan érzése volt, mintha valóban nem lenne egyedül. Ekkor váratlanul ajtónyikorgást hallott maga mögött. Riadtan megállt, hátrafordult: ki-be mozgott az ajtó, mintha egy láthatatlan kéz mozgatta volna, majd óriási erővel becsapódott. Szinte megdermedt a történetektől, egyetlen lépést sem bírt tenni. Érezte, hogy elfogy a levegő, fullasztóvá válik a tér, minden körülötte, és a félelemtől gyöngyözni kezd a homloka. Mégis összeszedte magát és közelebb merészkedett: meg kell néznie, hogy ki vagy mi lehet az. Benyitott a szobába. Teljes csend és sötétség volt. Semmit sem látott. Semmit sem hallott. Felkapcsolta a villanyt. Nem értette. Annyi bizonyos, hogy a huzat nem lehetett, ami becsaphatta volna az ajtót, hiszen sehol nem volt nyitva az ablak. Még este gondosan bezárt mindent, mert vihar készülődött, s a levegő is kissé lehűlt. S ha a becsapódást még ez megmagyarázhatta is volna, az ajtó ki- és befelé mozgását viszont semmiképp sem! Várt egy darabig. A lámpa ekkor vibrálni kezdett, úgy, mint amikor egyenetlen az áramszolgáltatás. Nézte a pislákoló, fel-felvillanó izzót. Mióta városban lakik, ilyet nem tapasztalt. S kint teljesen csendes az idő! Nincs vihar, nincs villámlás, se szél, ami esetleg okozhatná. Gyors mozdulattal lekapcsolta a villanyt a szobában és az ebédlőben, nem akarta tovább sokkolni magát. Besietett a hálósobába és bekulcsolta az ajtaját (bár érezte, hogy ez felesleges, hiszen aki itt jár, az előtt nincs fizikai korlát), s visszafeküdt az ágyba. A nagymamának nagy hite volt. A szent keresztnek nagy ereje van. A szent keresztre hivatkozva, Jézus nevében el lehet űzni a gonosz szellemet. Ezt is gyakran mondta neki. Zoltán spontán imára kulcsolta a kezét. Az ima ereje segít – nyugtatta magát, s imádkozni kezdett. Így aludt el. S reggel, amikor felébredt, tudta, hogy éjszaka nem képzeltődött: élesen, elevenen éltek benne a történetek.

Pusztaszerit kora reggel felhívta, s közölte vele, hogy ne számítson rá: ebben az ügyben nem tud segíteni. Nem segíthet. A törvényeséget ő nem fogja megkerülni. Örültnek és meggondolatlannak nevezte Pusztaszeri, s hogy többet ilyen lehetősége nem lesz, sőt semmilyen ügyet nem bíz rá többet. Majdhogynem már megfenyegette, de ő tántoríthatatlan maradt. Gyorsan elkészönt tőle, megitta a kávéját, felvette a zakóját, a nyakkendőjét még megmegigazgatta, és rohant a bíróságra. Ma ülése lesz. Egész nap egy beadványt fognak megvitatni. Csak odaérjen Emihez délután a megbeszélrt időben. A tárgyalás közben – még a délelőtt folyamán – megrezzent a telefonja: sms-e érkezett. Egy szabad percében gyorsan megnyitotta az üzenetet:

Sajnos, nem tudok ma Emihez menni.
Kérlek, helyettesíts engem is! Számítok rád!
Köszönöm: Gréta ☺

Ez a hír váratlanul érte. Most már mindenképpen ott kell lennie! Hiszen Gábor atya kérte, hogy mind a ketten, de legalább az egyikük legyen jelen, mert kell az imádság, a segítő, lelki támogatás a bajba jutottnak. Emi bár elfogadta Gábor atya segítségnyújtását, igent mondott az ezzel járó dolgokra, de ő nem hisz. Isten létével, nemlétevel sosem foglalkozott. Ezért van szükség most a baráti, hívő háttérre, akik támogatják, segítik őt. Csak így lehet eredményes minden próbálkozás. Máskülönben nem fog megszabadulni. Megszabadulni! Kitől, mitől? Zoltán megborzongott: éjjel ő is megérezett valami sötét erőt. Lehet, hogy ugyanaz az erő lehetett? Az a hatalom, ami vagy aki Emit fogva tartja? A tárgyalás egyre szövevényesebbé vált. Rá került a sor, beszélnie kellett, így kénytelen volt az elejtett gondolatfonalat, a peres ügyét ismét felvenni, s arra koncentrálni. A nap kezdetén jól sejtette, hogy az ügyet nem tudják majd lezárni: folytatást határoztak meg, s az új

időpontot a jövő hétre tűzték ki. Öt órakor nyugtalanul az óráját nézte. Negyed hat után végre sikerült eljőnnie.

– Bocsánat a késésért! – sietett be Zoli Emi otthonába, s tette le gyorsan az aktatáskáját a fotel mellé. – Üdvözlöm, atyám! – lépett a lelkipásztorhoz.

– Isten hozta! – nyújtotta a kezét Gábor pap.

– Sajnálom, hogy várniuk kellett!

– Semmi baj! Addig Emivel jót beszélgettünk.

– Gréta nem tud jönni!

– Tudom. Nekem is jelzett. Akkor elkezdenénk.

– Igenis, atyám! – állt mellé készségesen Zoltán.

– Minden rendben, Emília? Kezddhetünk? – fordult Gábor atya Emi felé.

Emília bólintott. A pap kinyitotta a táskáját.

– Szenteltvízzel meghintem, ahol él. A szobája falait, a bútorokat, a tárgyakat, amiket használ, amik körbeveszik – kezdte a szertartás magyarázatát. – A szenteltvíz elűzi a sötét hatalmokat. Megerősíti a lelket. Harmatával enyhíti a lelki fájdalmakat. Védőpaláستtal borítja be a védelemre szorulókat, az erősebbeket pedig még erősebbé teszi. Akit, vagy amit megáldunk, az áldás forrásává válik. Imádkozom tehát majd azért, hogy az Úr óvja meg minden gonosztól, a gonosz minden cselvetésétől, kísértésétől, s tisztítsa meg a bűnös gondolatoktól.

– Közben mit tegyek?

– Figyeljen az imára, s fogadja be teljes szívvel, lélekkel a hallottakat! Csak ennyit kell tennie! Higgyen az ima és a szenteltvíz erősítő és gyógyító erejében!

Gábor pap elővette a lila színű stóláját, megcsókolta, a nyakába tette és elkezdte az imát. Zoltán, ahol kellett, bekapcsolódott. Emi nyugodtan hallgatta a szertartást, csak az arca volt pirosabb, mint korábban: nagy, égő rózsák ragyogtak rajta. Aztán halványodni kezdett a virág, egyre fakóbbá, sápadtabbá vált. Egész színtelenné, vértelenné. Mintha lehullni készülne élettelenül. Emit szédülés fogta el. Gábor atya éberén figyelte, de tovább mondta az

imát. Amikor elkezdte a lakás szenteltvízzel való meghintését, Emi már minden tagjában reszketett.

– Takarodjatok innen! – súgta feléjük egészen eltorzult hangon, félelmetesen. – Takarodjatok!

Gábor pap meghintette szenteltvízzel. Emi a támadó állásból visszahőkölt, és a feléje irányuló mozdulat ellenhatásaként csapkodott előre a kezével, s védte magát a ráhulló vízcseppektől, majd mintha valami láthatatlan kéz ragadta volna meg, hirtelen a falnak vágódott. Egy pillanatig a láthatatlan erő ott tartotta, majd tehetetlenül zuhant le a földre. Ekkor már elveszítette az eszméletét.

A pap abbahagyta a szertartást. Odarohantak hozzá.

– Fektessek az ágyra! – szólta az atya Zolinak. – Reméljük, hamarosan magához tér.

– Emi, Emi! – ébresztgette Zoltán.

Gábor atya felette állt. Hangosan imádkozott:

– Miatyánk, aki a mennyekben vagy! Szenteltesd meg a Te neved! Jöjjön el a Te országod! Legyen meg a Te akaratod! Miképpen mennyben, azonképpen itt a földön is...

Ahogy Emi eszmélt, megint nyugtalan toporzékolásba kezdett. S nem tűrte meg maga mellett sem a papot, sem Zoltánt. Kiabált, üvöltözött, hadonászott maga körül, majd kiugrott az ágyból és beült a sarokba, úgy, mint korábban a vendéglőben tette, s összekucorodva mormogott, mint valami felbőszített, bármikor támadásra kész vadállat.

– Gréta segíthet! – mondta hirtelen ötletként Zoltán, s kapkodva kereste a mobilját és a hívószámot.

– Gondolja, ide tud jönni?!

– Muszáj jönnie! – felelte, s kiment az előszobába telefonálni.

Gábor pap csendben leült a szoba másik részébe, szemben Emivel, s halkán folytatta az imát. Emi vérben forgó szemmel, továbbra is furcsa morgó hangokat adva figyelte a papot. Szinte támadásra kész volt a testtartása. Gábor pap nem nézett rá, csak mondta egyre az imát. Fél óra múlva megérkezett Gréta. S most is

az történt, amit meséltek Gábor atyának: Gréta jelenlétében Emi teljesen kicserélődött. Újra önmaga lett, mint a szertartás kezdetén.

– Iszonyú fáradtnak érzem magam – suttogta csendesen.

Gréta ekkor már mellette, az ágy szélén ült.

– Ez most természetes, Emi – mondta Gábor pap. – Pihenjen most már.

– Tud segíteni? – húzta a takaróját egészen az álláig.

– Rendben lesz minden, Emi. Bíznia kell! Rendbe fog jönni!

Emi csak bólogatott. Egyre nehezebben tudta nyitva tartani a szemét.

– Aludjon! – fogta meg a kezét búcsúzóul. – Gréta még marad. Én pedig holnap ismét eljövök.

– Mit gondol? – kérdezte Zoltán, amikor kiléptek az ajtón.

– Nem démoni megszállás – felelte határozottan.

– Miből gondolja? – nézett rá csodálkozva.

– Agresszív erő, de nem közvetlenül a Sátán. Bár itt van közel. Veszélyesen közel.

– S a lélek, aki Emit kíséri, akinek a hangját én is többször halottam?

– Az ő jelenlétét éreztem. De ez nem démon, hanem egy elhunyt szelleme. Ahogy mondta, Zoltán, ez egy itt ragadt lélek. Annak az erőfeszítése csupán.

– Biztos, ami biztos: a démonűzést végezze el! Aggódom Emi-ért!

– Zoltán, hogy gondolja?! – állt meg a járdaszegélyen a pap. Megfogta Zoltán karját, a szemébe nézett. – Veszélyes! Roppant veszélyes! Még akkor is nagy körültekintéssel kell alkalmaznunk, ha valóban sátáni megszállásról lenne szó. Az illető ugyanis belehalhat. Az indokolatlan használata pedig ugyancsak súlyos következményekkel járna. Erre itt most nincs szükség. S remélem, a későbbiekben sem lesz – indult el lassan előre, a parkoló felé.

– Ezt hogy érti?

– Emi kiszolgáltatottá vált. Egy lélek által a Gonosz akár őt is bármikor birtokba veheti. Ennek megvannak a jelei. De még ténylegesen ilyenről nincs szó.

– Honnan tudja olyan biztosan?
– Semmi sem biztos, Zoltán! Csak a Jóisten ereje.
– Akkor mi alapján mondja, hogy az itt ragadt lélekben nem maga a Sátán van jelen?

– Több démonnal találkoztam már. Szemtől szembe néztem velük. Az a pillantás, az a jelenlét hátborzongató. Nem lehet elfelejteni! Ez is félelmetes, de a kettő mégis összehasonlíthatatlan. Összetéveszthetetlen! Érti, Zoltán? Emít a lélek által csak megérintette a Sátán, de nem szállta meg. Még nem. Holnap viszont a Szent Mihály arkangyalhoz szóló imát is elmondjuk. Ezt a néphit kis ördögűzőnek mondja. De ez még nem exorcizmus. Tehát nyugodtan használható. Nagy ereje van. Ima a sötétség erejének leküzdéséért. Arra is alkalmas, hogy egy eltévedt – hogy is neveztük? – Itt-Ragadt, igen: hogy egy itt ragadt lélek békére, megnyugvásra találjon.

– Holnap Gréta is eljön.

– Igen, Gréta – mondta elgondolkodva Gábor pap.

Csörögni kezdett Zoltán mobilja. Keresni kezdte a zsebében.

– Elnézést, atyám, elköszönök: fontos hívásom van.

– Természetesen, menjen csak! Isten áldja, Zoltán! – emelte fel bűcsúzóul a kezét.

Gréta, Gréta – gondolkodott a törtéteken a pap. Zoltán elmesélte neki a vendéglőben történeteket, Gréta is beszámolt számos esetről, a legutóbbi kórházi kezelésről is, a jelenlétének hatásáról. Akkor még nem tulajdonított különösebb jelentőséget ennek. De a mai napon számára is rejtélyessé vált Gréta. Soha nem találkozott ehhez hasonlóval. Mi lehet Gréta titka? – tette fel neki a kérdést az első beszélgetésükkor Zoltán. Igen, mi lehet az ő titka? – kérdezte most saját magától. De nem tudta rá a választ.

Gyerekkorában minden szentmise után imádkozták a Szent Mihály arkangyalhoz szóló imát. Zoltán akkor még nem is gondolt arra, hogy valamikor szüksége lehet erre az imára. Pedig egyszer a nagymamája is beszélt neki arról, hogy milyen nagy ereje van ennek a fohásznak. Az évek során soha nem jutott eszébe ez a bölcsesség. Csak egyetlenegyszer. Három évvel ezelőtt a Balatonon, amikor a Szent Mihály-dombon voltak. Azon a hegyen, ahol egy parányi templom áll: Szent Mihály kápolnája. A történetét minden környékbeli ismeri. Tisztelettel beszélnek róla. Sőt ez már több mint tisztelet: átszellemült meghatódás a bajba jutottak sorsával egybefonódva, valami különleges kegyelmi érzés, hit egy olyan erőben, ami a saját életükben is változást hozhat. Vagy már volt is benne részük, csak idáig nem vették észre, s itt a hegyen értették meg, hogy ők is a halászok egyikeként egy új életre kapnak lehetőséget. Mert a kápolnát halászok építették. A balatoni rianásból megmenekült negyven ember. Hálából valamikor az 1700-as évek elején. Talán a 20-as évek végén. Vagy a 30-as években? Ebben már nem volt biztos. De az elbeszélte eseményeket megőrizte. Mélyen beleivódott a balatongyörökiek és a vonyarcvashegyiek történetmondása.

A lejegyzett visszaemlékezések szerint a Balaton jegén negyvenhatan halásztak. A tél ekkor már vastag jégpáncéllal fedte be a Balaton vizét, s ragyogó fehér hóbundába öltöztette a tájat. A hatalmas hómezőn a horgászat és a halászat ekkor nemcsak kedvelt időtöltés volt, de fontos élelemszerzési lehetőséget is jelentett. A környékbeli emberek egy része a hal értékesítéséből, feldolgozásából élt. Azon a napon még este volt, amikor munkához láttak: a befagyott tó jégtestén a szorgos kezek a szerszámokkal több helyen léket vágtak, s a megnyitott testen keresztül hálóval próbálkoztak a fogással. A kifogott halakat kosárba öntötték, s az újabb gazdag zsákmány reményében eresztették le ismét a hálókat. Közben néhány férfi az előző nap jég alá kifeszített, alul apró ólom súlyokkal ellátott, hosszú tükrőhálót húzta ki a vízből. A

háromrétegű, rácsszerűen lyukacsos fonalszövedékbe is beleakadtak a halak: harcsák, sügerek, pontyok sokasága gyönyörködte a szemet. Egy másik halász a tölcsérszerűen szűkülő varsát engedte le a hosszan kivágott lékbe. A vesszőből font kosárba is gyakran rabságba tévednek a halak. S ekkor történt a tragédia: a nap alig csillogtatta meg sugarait a fehér hómezőn, fekete felhők takarták el a hajnali pírt az égen, hirtelen feltámadt a szél, egyre nagyobb erővel tombolt, s olyan vihar kerekedett, hogy a halászoknak már nem maradt idejük a menekülésre. A hálók gyors felemelése, a halászeszközök összeszedése közben levált alattuk a jégtábla. Recsegett-ropogott a jégtest, pillanatok alatt eltávolodtak egymástól az apró szigetek, s ők megérezték a fel-felcsapó fagyos víz és a háborgó szél félelmetes, pusztító erejét. Az életükért küzdve hatan odavesztek, a többiek pedig a jégtáblán egyre beljebb sodródtak. Tudták, hogy bármikor apró darabokra törhet alattuk a jég. Ekkor imádkozni kezdtek. A negyven ajak egyként mondta a fohászt, könyörgött Isten irgalmáért. Majd Szent Mihály arkangyal oltalmát kérték, hogy mentse meg őket az életükre törő gonosz erőtől, a pusztító vihartól. Soha ilyen őszintén és mélyen nem szólt még az imájuk. S ekkor, mintha hirtelen meghallgatásra talált volna a közös ima, kedvező irányba fordult a szél. Ez mentette meg őket. Lassan a part felé sodródtak. Amikor földet értek, fogadalmat tettek, hogy hálájuk jeléül a csodás megmenekülésük színhelyén kápolnát emelnek Szent Mihály arkangyal tiszteletére. Így lett a kis templom az ország egyetlen halászkápolnája. A béke szigete. Azóta is sokan látogatják a templomot, sőt még messzi vidékről is eljönnek ide fiatalok, hogy az életre szóló igent itt mondják ki egymásnak.

Ebben a békés hangulatban érintette meg Zoltánt is az arkangyal ereje. Szinte betöltötte az egész templomot az oltár felett álló szobor kisugárzása: Szent Mihály a gonoszt jelképező kígyón győzedelmeskedik, lábával a földbe tapossa a gonosz erőt. Kezében pajzs van és dárda. Lendületében erő és hatalom. Az Úr felkentjének legyőzhetetlen ereje. Zoltánra olyan nagy hatással volt a kápolna, az oltár felett elhelyezett arkangyal szobra, hogy több

fényképet is készített róla. Így akart megörökíteni, hazavinni egy darabot az emlékből.

Ma este Gábor atya hatására ez az élmény jutott eszébe, amikor a kocsijával az otthonához közeledett. Reggel még menekült onnan, de most már nyugodtan lépett be a lakásba. Az éjjel történetek sem aggasztották annyira. Erőt kapott, s úgy érezte, Szent Mihály erejével teljesen legyőzheti a félelmét. Bekapott néhány falatot, majd hideg zuhanyt vett: frissnek kell lennie, mert sok munka vár még rá.

Leült dolgozni. Néhány ügy iratát kellett még áttanulmányoznia. Az egyik dossziét becsukta, de amikor elővette a másikat, gondolt egyet, letette, s a számítógépen megkeresett egy mappát: *Fényképek 2010*. Megnyitotta, s már pergette is végig a fotókat. Végre megtalálta, amit keresett. A nevezetes kápolnát Szent Mihály szobrával.

A legjobb fotót kiválasztotta, s a gép monitorjának háttérképévé beillesztette. Hátradőlt a széken, és hosszan szemlélte Szent Mihály szobrát. Majd nyugodt mosollyal elővette a letett mappát és folytatta a munkát. Már késő este volt, amikor az e-mailjét megnézte. *Bejövő levelek: 62 Rengeteg!* – dőlt hátra nagyot sóhajtva a széken. Pedig mindennap kinyitja a virtuális postaládáját és a spam-szűrő is megbízhatóan szelektálja a befutó küldeményeket. Fáradtnak érezte magát a levéláradat feldolgozásához, pedig tudta, hogy ez elkerülhetetlen. A küldemények feladóit tehát gyorsan

végigfutotta, s ekkor vette észre, hogy egy napok óta várt küldemény végre megérkezett. Rákattintott: a megnyitott levelet most

nem a megszokott gyorsolvasással, részegységek átfogásával, vagy az egész levélre való egyetlen rápillantással dolgozta fel, hanem figyelmesen, sorról sorra haladva lassan olvasta, majd rövid gondolkodás után írni kezdett:

Címzett: gaboratya@freemail.hu

Tárgy: hortobágyi kényszermunkatábor

Kedves Gábor Atya!

T. Nagy Attila történész barátom levelét csatolom Önnek. Fontos háttér-információkat tudhatunk meg belőle a feltételezésünk szerint a hortobágyi munkatáborból (valószínűleg Ebesről) a szibériai Gulágra hurcolt Itt-Ragadt férfinak az életmozzanatairól.

A kutatást folytatom. Talán közelebb jutunk az illető személyéhez. A valódi neve természetesen sokat segítene, de valószínű, hogy ezt sosem árulja el nekünk.

Isten áldja:
Kelényi Zoltán

Továbbított levél

Feladó: t.nagy@t.nagy.hu

Címzett: dr.kelenyi@gmail.com

Zoli barátom,
utánajártam, amire kértél. Történészként is foglalkoztam korábban az általad felvetett kérdéssel. A Gulágról az ismereteid pontosak. Viszont néhány információt, amiről a közvélemény elfeledkezik, hadd kapcsoljak szorosan ehhez a kérdéshez. Mégpedig a magyar vonatkozást. Szibériai mintára hozták létre a kommunista diktatúrában, az 1950-es évek elején a hortobágyi Gulágot. Három év alatt közel tízezer embert telepítettek ide bírói ítélet nélkül. (Ennek a jogi súlyát Te különösen érezd!) A deportáltak számára hét állami gazdaságot jelöltek ki „lakhelyül”, s ezt később tizenkettőre bővítették.

Az első tömeges munkatáborba kényszerítés 1950. június 23-án volt. A deportáltakat osztályellenségnek tartották, akiket mint fekélyt, ki kellett vágni a társadalom testéből, hogy ne fertőzzék a szocializmus építését. Minden ingó és ingatlan vagyonukat elkobozták. Azaz elemi léthelyzetüktől és létfeltételeiktől fosztották meg őket, hiszen a visszatérés reményét is elvették tőlük: ha túléltek a szörnyűségeket, nem volt hová hazamenniük.

Pedig az elhurcoltak olyan emberek voltak, akikre a környezetük, a közösségük felnézett, példaképként tisztelték, becsülték őket. A hortobágyi kényszerszemlékben viszont köztörvényes bűnözőkként bántak velük, és ennek is nevezték őket.

Nota bene! Révai József 1945 nyarán a Szabad Népben (a kommunista párt lapjában) *Ki a reakciós?* címmel harcot hirdet a politikailag megbízhatatlanok ellen. A Kommunista Párt 1946-ban, a III. kongresszuson már meg is nevezte az ellenségeket. Nevezetesen: a volt nagybirtokosok, a régi nemesség, a nagytőkések és gyártulajdonosok, a gazdagparaszti réteg, vagyis a kulákok és a felső papság tartozott ide. S 1947-ben már a kényszerszemlékbe való elhurcolásukat fontolgatják.

Igen, helyesen gondolod, amikor felveted annak lehetőségét, hogy a magyar Gulágról Szibériába is vittek ártatlan embereket. A korábbi gesztust a Szovjetunió felé továbbra is gyakorolták. Néhány „esetet”, személyt kiemelten kezeltek. Azaz szigorúbban büntettek, s a magyar Kis-Gulágról a Nagy-Gulágra irányították a szerencsétleneket, ahol még kegyetlenebb bánásmódban volt részük. Az utalásaid alapján az illetővel is ez történhetett: megjárta a poklok poklát!

Remélem, ezzel segítettem!

Üdvözöllek: Attila

P. S.: A finnországi élményekről – a repülést kivéve – legközelebb! Vagy inkább majd személyesen. (Mikor jársz Pesten?)

Igazán felkereshetné!!) Kaptam egy megbízást. Most itthon, a nagy pesti kánikulában ezen dolgozom.

Zoltán elküldte a levelet Gábor papnak, néhány köszönősort írt Attilának, majd a többi küldeményt is megnyitotta. Amikor kilépett a levelezőrendszerből, még ült egy darabig a monitor előtt. Nézte a képet, s azon vette észre magát, hogy a Szent Mihályhoz szóló imát mondja. Még emlékszik rá – nyugodott meg az ima végén, s kikapcsolta a számítógépet. A lakás csendes volt, teljesen békés. Pedig az idő 3 óra 15 perc – nézett az órájára, s gyorsan ágyba bújt.

24.

A lélek és a test fegyelme szorosan összetartozik. A lélek erősségéből táplálkozik a test, s fordítva: a testi önmeztartóztatás erősíti, nemesíti a lelket. Gábor pap ezt mindig vallotta, s ennek megfelelően igyekezett élni. A püspök egy külön lakosztályt akart számára biztosítani, de ő ragaszkodott a legpuritánabb szálláshoz. A kis nappali és hálórészből álló szobájában az ágyon kívül egy egyszerű ruhásszekrény, íróasztal és egy keménytámlájú szék volt. A fekvőhely felett a falon feszület függött, s egy medjugorjei Mária-szobor állt egy kis állványon. A padlón egy durva szövésű kis szőnyeg futott. Csak két dolog jelezte, hogy a XXI. században vagyunk: a számítógép az íróasztalon és az ablak alatt futó fehér radiátor. Ha a gonosz elleni küzdelemhez több erőre volt szüksége, akkor komoly aszkézissel készült fel a harcra. Olyankor lefekvéskor az ágyat sem használta: a kemény földre feküdt le.

Ezen az estén is hosszan imádkozott, s mielőtt lefeküdt volna, egy képet szerkesztett a holnapi napra. Nagy gonddal, odafigyeléssel gépelte hozzá a szöveget, s rámentette a pendrive-jára. Holnap a püspöki irodában majd kinyomtatja. Dolgozott még egy darabig, s észre sem vette az idő múlását. A monitoron az órára pillantott. Már három óra elmúlt. Kikapcsolta a számítógépet, s az

előzőleg képre írt szöveget mondta magában. Egymás után többször is. Így aludt el.

Másnap Emíliahoz délután ment a megbeszélt időben. Mikor megérkezett, Gréta és Zoltán már ott voltak. Egészen vidám hangulatban találta őket. Ültek az asztalnál, teáztak. Csak Zoli ivott kávé, mert éjszaka sokáig dolgozott, fáradt volt, s még ma este is sok munka vár rá.

– Atya, kér egy teát? Esetleg kávé? – kérdezte készségesen Emi.

– Köszönöm, egy teát! – ült le a másik fotelba Zoli mellé. – Örülök, hogy jól van ma, Emi! – próbálta a beszélgetést elindítani a körülötte szorgoskodó lánnyal.

– Igen, Gréta itt maradt – öntötte ki a csészébe a teát. – Este sokáig beszélgettünk. S csak dél körül ugrott haza egy rövidke időre.

– Aki pedagógus, az könnyen megteheti – ugratta Grétát Zoltán.

Gréta szúrós tekintettel nézett rá.

– Nektek az egész nyár szabad! Három hónap!

– Atyám, rögtön én mondok egy exorcista imát Zoli felett! – bosszankodott Gréta a megjegyzés miatt.

– Az ügyvédsors sem jobb – próbálta gyorsan kiengesztelni Zoltán. – De inkább az akták, az unalmas iratok, mint egy iskola!

– Na látod! – helyeselt Gréta.

– Pedig ez a pedagógus életpályamodell igazán csábító! – folytatta a kedélyes kötözködést Zoli.

– Úgy legyen, Zoltán! Csak azt kívánom, hogy minél többen majd így éljék meg! – zárta le a témát gyors fordulattal az atya, mert Gréta egyre ingerültebben reagált Zoltán kötözködésére, s észrevette, hogy az exorcista szó Emit érzékenyen érintette, s mintha kérdezni szeretett volna valamit. – Emília! Ön mit gondol? – szólította meg a lányt.

– Igen, én is azt kívánom – mondta zavartan, majd folytatni akarta, de hirtelen elbizonytalanodott.

– Folytassa, Emília! Mondja csak! – bátorította a pap.

A vidám kedélyek most már lecsillapodtak, mindenki Emire figyelt.

– Csak valami eszembe jutott...
– Mondja bátran, Emília!
– Az exorcizmusról.
– Igen, hallgatom – biztatta a megnyílásra Gábor pap.
– Szükség lesz erre? – kérdezte egészen halkán. – Természetesen nem Zolira, hanem magamra gondoltam – tette hozzá immár mosolyogva, az előző kis csipkelődés elejtett gondolatfonalát egy pillanatra oldottabban felvéve.

– Remélem, nem. Most semmiképpen nincs szükség erre.

– Miért?

– Mert nem a Sátán fogja. Emília, Önt nem szállta meg a gonosz lélek! – nyugtatta meg Gábor pap.

– Pedig sötétséget, gyűlöletet, haragot érzek magamban, amikor a hatalmába kerít ez az erő. Gonoszságot belülről. Valami pusztító, tomboló, megfékezhetetlen hatalmat. Félelmetes érzés! – mondta elkeseredetten.

– Ez a megholt lélek keserősége, érzése, amit belülről átél – próbálta a folyamatot megmagyarázni a pap. – Csak megérintette a Gonosz egy megholt lélek által. Emi, egy itt ragadt lélek kísérti! S ez más, mint a démoni megszállás! A Sátán erejét ez a lélek időnként önmagában érzi. Általa cselekszik.

– Akkor nincs semmi remény?

– Dehogynem, Emília! Sokszor valóban nem egyszerű legyőzni a sötét erőt. Most az elhunyt szellemén keresztül érezzük a hatalmát. De Jézus Krisztus erejével menni fog! Sikerülni fog! Ezáltal az idekeveredett léleknek is segíteni tudunk. Hiszen nem találja a helyét. Egy köztes térbe van bezárva: se itt, se ott nincs igazán. S nyugtalan.

– Inkább dühös, tele van gyűlölettel! – tette hozzá Emi.

– Ezért kell kérni az Urat, hogy segítsen! Emília, meg kell tanulnia imádkoznia! Vagy ha még nem tud, hagyatkozzon a környezete hitére, imaerejére. Hiszen olyan nemes, jó lelkű barátai vannak! – mutatott Gábor pap Grétára és Zoltánra.

– Hát igen, Emi, ezek mi vagyunk! – húzta ki magát Zoli büszkén, még mindig tréfálkozó hangulatban.

– Igen, nagyon jó barátaim vannak! – helyeselt boldogan Emi az atyának, s Zoltán megjegyzésére mosolyogva egy pillanatra a férfira tekintett.

– Próbáljunk meg imádkozni! – hívta fel a figyelmüket komolyan a pap a következő teendőkre. – Először egy Miatyánkot és egy Üdvözlégyet mondjunk el. Utána kövessék az utasításaimat!

Mindhárman bólogattak. Zoltán is komoly lett. Gábor pap felvette a stólát, s elkezdte az imát. Gréta és Zoltán bekapcsolódtak, Emi csendben hallgatta őket. Teljesen nyugodt volt. Szinte átszellemültté vált az arca.

– Szent Mihály arkangyal a mennyei hadak vezére és győztes harcosa. Ő az, aki az Isten ellen fellázadt Lucifert eltiporta és letaszította a mélységbe. Minden gonoszt legyőz, akaratereje hatalmas, Isten iránti hűsége megingathatatlan. Most az ő segítségét, oltalmát fogjuk kérni.

Gábor pap a könyvből elővette a kis lapokat, amiket éjjel szerkesztett. Akár egy nagyobb méretű szentkép, olyan ízlésesen volt megszerkesztve a képpel illusztrált szöveg. Szétosztotta közöttük, majd folytatta:

– XIII. Leó pápa egy látomása után fogalmazta meg ezt az imát és rendelte el, hogy minden szentmise után imádkozzák a hívek. Ez segítségünkre van a Gonosz elleni harcban. Emíliáért könyörögjünk tehát Szent Mihály arkangyal oltalmáért!

S folytatták a kis képről az imádkozást:

Ima Szent Mihályhoz

*Szent Mihály arkangyal,
védelmezz minket
a küzdelemben;*

*a sátán gonosz kísértései ellen
légy oltalmunk!
Esedezve kérjük:
„Parancsoljon neki az Isten!”
Te pedig, mennyei seregek vezére,
a sátánt és a többi gonosz szellemet,
akik a lelkek vesztére
körüljárnak a világban,
Isten erejével taszítsd vissza
a kárhozat helyére!
Ámen.*

Emi továbbra is békésen ült. Gábor pap ekkor már tudta, mi történik. Az ima végén így jelezte, hogy a tegnapi félbeszakadt szentelést most befejezi, s kérte őket, hogy válaszoljanak a papi imára. Elővette tehát a szenteltvizet, imádkozott és meghintette mindenhol a lakást. Emi is megáldotta vele. Ő nyugodtan ült tovább. Szinte meg se rezdült. Zoltán csodálkozott. Nem értette a változást. Miért nem tiltakozik Emi?

– Most nem volt jelen – vette le a stólát a nyakából Gábor atya és betette a papi táskájába.

– Ki nem volt jelen? – kérdezett vissza Zoltán, pedig tudta, hogy a szellemről van szó, de kissé összezavarta ez a teljesen békés állapot. Hiszen tegnap félelmetes dolognak voltak a tanúi.

– Az itt ragadt lélek. Nincs itt. S nem is volt a lakásban.

– Ez biztos? – kérdezte Gréta.

– Igen. Az ima alatt különösen éreztem, hogy nincs jelen.

– Néha nekünk is ez az érzésünk – mondta Gréta Emire nézve –, de csak ezt feltételesen fogalmaztuk meg mindig, mert nem voltunk benne biztosak. Csak úgy véltük, hogy ilyen esetekben csendben meghúzódik.

– Nem húzódott meg. Most távol volt. Ön hogyan élte ezt meg, Emília?

– Nem éreztem semmit. Vagyis azt akarom mondani – helyesbített zavartan –, hogy most teljesen békés volt minden. Bennem

is. Olyan, mint azelőtt, amikor még nem szegődött mellém. De azt valóban soha nem tudtam eldönteni, hogy csak csendben tanyázik tovább mellettem, vagy máshol tartózkodik. Számomra is új ez az információ. Nem volt jelen! Bárcsak így lenne mindig! – sóhajtott.

– S mi lehet az oka ennek a távollétnek? – firtatta Zoltán.

– Erre én sem tudom a választ – felelt az atya.

– Grétát nem kedveli – szólalt meg Emi. – Legalábbis erre tudok gondolni, mert az ő jelenlétében soha nem zaklat.

– Vagy nagyon is szereti – tréfált ismét Zoltán.

– Nem, érzelmi indítéka nem lehet! – folytatta a gondolatmenetet komoly határozottsággal az atya. Hosszasan Grétára nézett:

– Ön mire gondol?

– Erről semmit nem tudok! – tiltakozott zavartan, elpirulva.

– Gréta, drága! Ez nem egy peres ügy! Ne ijedj meg ennyire, kérlek! Nem vádol senki semmivel! – nyugtatta őszintén Zoltán a megriadt lányt.

– Valóban, félre ne értse a kérdést! – erősítette meg Zoltán mondatait Gábor pap. – Hiszen már az is óriási dolog, hogy Emi legalább az ön jelenlétében teljesen biztonságban van. Ha tudnánk, hogy mi ennek az oka, ez nagyon sokat segíthetne.

– Nem tudom. Nem is sejtem – válaszolt még mindig zavartan Gréta.

– Semmi baj! – nyugtatta a pap. – Ez csak egy megoldási lehetőségként merült fel bennem. A biztos út ugyanis az ima erejében van! Emília! – fordult most már a lány felé. – A szenteltvízzel való meghintés védelmet ad önnek. Egy ideig mindenképp. Itt hagyom ezt az imakönyvet. Próbáljon imádkozni! Csak olvassassa időnként a szövegeket! Ennyit kérek csupán.

Emi bólintott: – Holnap ismét eljövök.

– Köszönöm – hálálkodott.

– Isten áldja önöket!

– Dicsértessék, atyám!

– Dicsértessék a Jézus Krisztus! – mondta Zoltán után csendesebben Gréta.

- Mindörökké, ámen – búcsúzott el tőlük.
- Viszontlátásra! – köszönt Emi is.
- Viszontlátásra, Emília!

25.

A város egyeteme nagy múltú: az ország legrégebbi folyamatosan működő felsőoktatási intézménye. A gyökerei ugyanis az 1538-ban alapított Református Kollégiumig nyúlnak vissza, amelynek évszázadokon keresztül jelentős szerepe volt a magyar oktatás és kultúra fejlesztésében. Az országgyűlés 1912-ben két egyetem felállítását mondta ki: az ősi gyökerű debreceni mellett a másikat Pozsony székhellyel jelölte ki. Viszont az oktatásra a Református Kollégium falai egyhamar szűkösnek bizonyultak. Így a város a Nagyerdőn hatalmas területet ajándékozott az egyetemnek. Elkezdődtek a munkálatok. A központi részt az 1920-as években kezdték építeni és 1932-ben adták át. A neobarokk stíluselemekkel díszített ötszintes főépületet sokan megcsodálják. Szemben állva az épülettel a parkjában négy tekintély áll: a jobb oldalon a nagy reformátornak és a debreceni nyomda alapítójának szobra, Méliusz Juhász Péter és Huszár Gál alakja, a bal oldalon pedig a zsoldárfordító Szenczi Molnár Alberttel és a nagy bibliafordítóval, Komáromi Csipkés Györggyel találkozhat az ide látogató. A tér közepén a kétlépcsős szökőkutas vízmedence környékét szintén szobrok övezik: egy ágat tartó és egy pihenő nő alakjai, valamint egy vízbe nyúló fiú és egy napozó férfi is látható. Az utóbbi mögött egy lány van drapériával.

Az ország második legnagyobb könyvtára is itt működik: közel hatmillió dokumentumot őriz, a hazai kiadványok teljességét, és segíti az egyetemi oktatást, kutatást, gyógyítást és a művészeti alkotómunkát.

A főépületben, az Egyetemi Könyvtár olvasótermében Gábor atya egy újságcikkben mélyedt el, amikor Zoltán a kezében egy kinyitott könyvvel melléje ült.

– Ebben sem találtam semmit – mondta halkán és letette a könyvet az asztalra. – Hiába kértem ki a raktárból!

Gábor pap nem válaszolt, csak szótlanul eléje tette az újságot. Zoltánnak rögtön a főcímrre esett a pillantása:

ŐRÜLT VAGY DÉMONOK KERGETIK?

Szellemjárás egy lakásbiztosítóban

– Mi ez? – nézett döbbenten a papra.

– Sajnos az, amire gondolsz.

Zoltán pillanatok alatt végigfutotta a terjedelmes cikket:

– Hogy történhetett meg mindez? Kitől szereztek a háttér-információt?

– A cikk kezdeményezője nyilván az az ügyfél lehetett, aki szemtanúja volt a történeteknek. Valószínű, hogy az újságíró kifaggatta a kollégákat is.

– Ezért zaklatták hát Emit telefonon! Interjút akartak készíteni vele az elbocsátásáról. Szegény, akkor teljesen kétségbeesett, s hívott, hogy mit tegyen. Óva intettem minden ilyen nyilatkozattételtől.

– Helyes – bólintott Gábor pap. – A cikket viszont ettől függetlenül megírták. Menjünk ki a folyosóra! – állt fel és elindult az ajtó felé, mert nem találta biztonságosnak a beszélgetés folytatására a helyet. S nem is szabad bent hosszasan társalogni, hiszen zavarnák a többiek kutatómunkáját.

– A püspök tegnap tette elém az újságot. Kérdőre vont – ült le a folyosói asztalok egyikéhez, s intett Zoltánnak, hogy foglaljon helyet vele szemben. – Helytelennek találta, hogy nyilvánosságra került ez a probléma. S határozottan kérte, hogy a továbbiakban a legnagyobb diszkrécióval kezeljük az ügyet.

– Mindig is így kezeltük. De most már nehezebb lesz teljesíteni ezt a kérést az Emire rászabadult újságírók miatt.

– Semmi kontaktust nem szabad velük folytatni!

– Beperelhetnénk a cikk íróját, s teljes biztonsággal mondom, hogy megnyernénk a pert.

Gábor pap tagadóan rázta a fejét. Zoltán folytatta:

– Viszont helyesen látja, atya – reagált a nemleges fejbólintásra –, hogy ezzel csak nagyobb bajt okoznánk magunknak, s legfőképpen Eminek.

– Az utcán is zaklatják. Különösen a cikk írója.

– Hogy is hívják? – kereste Zoltán az írás végén a nevet.

– Csak egy szignót tüntet fel: szy

– Ami egyáltalán nem biztos, hogy a valódi nevének az elemei. Bár ennek könnyen utána tudok járni.

– Soha nem értettem, miért nem vállalják egyesek nyíltan az írásaikat. Mindenesetre úgy látom, hogy ezt az újságíró érdeklő a folytatás, Emi mostani állapota.

– Beszélek Emivel. Megkérem, hivatkozzon rám. Küldje hozzám a kérdezőit.

– Nagyszerű ötlet, Zoltán! Ha ügyvédek látnak a háttérben, ez visszafogja majd őket.

– Reméljük, így lesz! S a szomszéd néni? – kérdezte váratlanul Zoltán.

– Anna?

– Igen. Úgy érzem a cikkből, hogy tőle is szerezhettek némi információt.

– Valóban szemfüles hölgy. De jó szándékú, s túlságosan megbízik mindenben. Ezt használhatta ki az újságíró. Már beszéltem vele. Kértem, hogy máskor senkinek ne beszéljen Emiről. Hárítsa el az ilyen jellegű kéréseket, mert...

– Dicsértessék a Jézus Krisztus! – állt meg egy fiatal pár előttük. A férfi magas, sötétbarna szemű, nyugodt, békés tekintetű, az ízlésesen megformált szakállja jellegzetes komolyságot kölcsönözött az arcának, a haja pedig hosszabb lehetett az átlagnál, mert hátul össze volt fogva. Kezében könyveket tartott, bizonyára most kölcsönözték. A nő szolid öltözetű, bájos arcú, egy picit telt testalkatát és arcának kerekded formáját erősítette a rövid világosszőke haj. Az egyik kezével karolta a férfit, a másikkal a válltáskája pántját fogta, s ragyogó tekintettel nézett a papra.

– Gábor atya, megismer még bennünket? – kérdezte a férfi.

A pap készségesen felállt, s a kezét nyújtotta feléjük. Egy pillanatig gondolkodott.

– Csak nem János? – csillant fel az örömtől a szeme. – János és Dóra!

– Igen, atya, mi vagyunk.

– De örülök nektek! – ölelte át őket. – Hat évvel ezelőtt. Ugye jól emlékszem? Szeptember 8-án, Kisasszonynapján, Mária születésének az ünnepén volt az esküvőtök.

– Igen, atya! – felelték szinte kórusban.

– Hadd mutassam be nektek az ügyvéd barátomat! – mutatott Zoltán felé. – Zoltán, ők régi ismerőseim.

Zoltán felállt és köszöntötte őket:

– Kelényi Zoltán. Örvendek!

– Fogarasi János és a feleségem, Dóra.

– Nagyon örülök – nyújtotta a kezét a feleség is.

– S milyen nagy öröm, hogy most itt találkoztunk! – folytatta János az atya felé fordulva. – Nem gondoltam, hogy a cívisvárosban látjuk majd újra egymást!

– Igen, most egy darabig, hosszabb vagy rövidebb ideig, ezt még nem tudom, de itt leszek. Dóra, János, üljetek le közénk! Meséljete magatokról! Mi történt veletek azóta? – invitálta őket lelkesen.

– Nem szeretnénk zavarni – mondta udvariasan János. – Két éve élünk Debrecenben. S ha az atya is most itt tartózkodik, akkor nagy öröm lenne számunkra, ha meglátogatna bennünket. Az otthonunkban nyugodtabban beszélgethetnénk.

– Örömmel.

– S mikor lenne alkalmas az atyának?

– Itt az elérhetőségem – vett elő a táskájából egy névkártyát. – Hívjatok fel a hét végén, és megbeszélünk egy időpontot.

– Feltétlenül keresni fogjuk! – vette el János boldogan a névkártyát.

– Nagyon köszönjük! S szeretettel várjuk! – mondta lelkesen Dóra.

– S gyermek? – kérdezte még az induló pártól.

– Kettő – felelt János. – Két kislány. Marika és Kinga. S most várjuk a harmadikat.

– Nagyszerű!

– Dicsértessék! Viszontlátásra! – köszöntek el.

– Mindörökké, ámen. Isten áldjon titeket!

– Viszontlátásra! – mondta Zoltán is.

– Én eskettem őket – ült vissza a helyére Gábor pap. – Jánost majdnem egy évig gyógyítottam. Démon hatása alatt volt. Nagy kegyelmi forrásként éltük meg a megtisztulását. Utána elkerült a városból. Szolnokon kapott munkát. Ott ismerkedett meg Dórával. A Jóisten egymásnak teremtetten őket. Biztos vagyok benne, hogy boldog házasok – foglalta össze Zoltánnak a fiatal párral való ismeretségét.

– Nála hogyan történt?

– A megszállás?

– Igen – bólintott Zoltán.

– Érzékenyebb alkat az átlagnál. János más, mint a többi. Időnként látja a jövőt, érzi a hozzá közel álló elhunytak a lelkét. Ezt a hiperérzékenységet használta ki a gonosz és férközött a közelébe.

– Hogyan? – kérdezte kissé izgatottan Zoltán. A pap megérezte, hogy Zolit a korábbi átlagérdeklődésénél most jobban izgatja ez a kérdés.

– Erős pszichikai és fiziológiai változáson ment keresztül – magyarázta a pap. – A kezdet kezdetétől tudatában volt, hogy idegen entitás szállta meg. Viszont az elváltozás jelei nagyon hasonlítottak az epilepsziás rohamokhoz. Önkívület, erőszakos tettek, rángások, katatónia, vagyis az ízületek megmerevedése: ez mind a pszichózis jelei. Viszont már az első találkozáskor megtapasztaltam benne a sötétség erejét, s ki tudtam zárni az orvosi kezelést igénylő betegség, a kóros elváltozás gyanúját. A Sátán viszont erősen fogva tartotta. Nehéz küzdelem volt.

– S beszélt is vele?

– Nem szabad a Gonosszal beszélgetni. Kíváncsiságból tilos kérdezni tőle bármit is. A név tudása viszont fontos. Ezért próbál-

tam kényszeríteni, hogy mondja meg a nevét, fedje fel magát, hiszen megszólítva lehet a leggyorsabban elűzni. Persze a démon rejtve akar maradni, s ezért mindent megtesz. Sokszor betegséget szimulál, hogy félrevezesse a környezetét. Mindvégig Jézus nevében szóltam hozzá: utasítottam, hogy hagyja el a megszállt ember testét.

– Milyen a Sátán hangja? – faggatta tovább kíváncsian Zoltán.

– Hátborzongató. Eltorzult tónusú, kettős hanghoz tudnám hasonlítani: a két hangszín egyszerre jön ki a megszállott testéből. De ez is a célja a démonnak: azért ölt testet, hogy félelmet keltsen bennünk.

– S milyen jelei vannak még a megszállottságnak?

– Több nyelven képes az illető megszólalni. A hang mellett a szemek mozgása is elárulja a Gonosz jelenlétét. Vagy az, hogy gyakran transzba esnek, a földre vetik magukat, emberfeletti erővel rombolnak, törnek, zúznak maguk körül. A megszállt ember teste hihetetlenül nehéz. Alig lehet megmozdítani, felemelni. Viszont levitáció is előfordulhat: képes a magasba emelkedni. Sokszor éles tárgyakat köpnek ki, vasszeget, üvegszilánkot, vagy ehhez hasonlókat, de olyannal is találkoztam, aki rózsaszirmot szórt szét a szájából.

– Ha a Sátán rejtve akar maradni, akkor miért árulja el a nevét? – faggatta tovább Zoltán.

– Sajnos ezt lehet a legnehezebben elérni. Hiszen a név birtokában erőtlenebbé válik. Jézus nevében próbálom kényszeríteni, hogy fedje fel magát. Jézus nevétől roppant fél.

– Ezért fontos hát Emi esetében is, hogy tudjuk a lélek nevét?

– Nem! Emi esete más! Mint jeleztem, őt nem démon szállta meg, hanem egy lélek kíséri, akin keresztül viszont erősen megtapasztaljuk a Gonosz erejét. S bármikor teljes uralma alá veheti a lélekkel együtt Emit is. Az Itt-Ragadt neve azért lenne fontos, mert ha a személyéről több információnk lenne, akkor könnyebben tudnánk rajta is segíteni.

– De hát az ő földi sorsa már lezárult! Mit segíthetnénk rajta?

– Ezt még én sem tudom. De ez a köztes állapot rendkívüli, ezért valószínűleg ő is a segítségünkre szorul. A másik kardinális dolog, amit ne felejtsem el, Zoltán, hogy az elhunytakon az ima milyen sokat segíthet!

– Ezen már az sem fog! – legyintett Zoltán. – Legutóbb is addig kínoztta Emit, még össze nem tépte az öntől kapott imakönyvet!

– Valóban agresszív lélekkel állunk szemben. De úgy érzem, ez az erőszakossága mélyebbről fakad. Nemcsak a munkatáborban való megkínzás terhet hordozza, hanem ezen túlmenően valami mást is.

– S a másik kérdés az, hogy miért éppen Emit választotta?

– Én inkább úgy tenném fel a kérdést, hogy miért éppen ez a lélek zaklatja Emit? Ugyanis az ön kérdésére, Zoltán, a válaszom: azért, mert Emi felelőtlen volt. Belement szellemidézgető szépszokba. Sok tragédia származott már ilyen meggondolatlan tettekből. Viszont egy dolog erősen foglalkoztat: Emi legutóbbi beszámolója az Itt-Ragadt erőszakosságáról, gúnys beszédéről.

– Hallgatom, atya! – csillant fel a szeme Zoltánnak, mert úgy érezte, most olyan fontos észrevételt mond a pap, ami talán segíthet végre, hogy megtalálják a megoldást. Annyira a szívéhez nőtt Emi, olyan közel érezte magához, hogy az egész napját átszötte az iránta való aggodalom.

– Hegedüs.

Zoltán nem értette:

– Igen, ez Emi vezetéknév – mondta a papnak.

– Miért hangoztatta olyan sokszor és gúnnyal a nevét? A vezetéknévét!

– Nem hiszem, hogy ennek jelentősége lenne – felelte a kapott, egyszerű választól lelombozódva Zoltán.

– Emit a beszélgetésünk során kérdeztem a családjáról.

– És?

– Szomorú történet. Dunántúlon laktak. Testvére nincs. Az édesapját korán elvesztette. Az édesanyja három évvel ezelőtt halt meg. Egyszerű munkáséletet éltek. A nagyszülőkre pedig alig

emlékezik. Vagy legalábbis semmi rendkívülit nem mondott róluk. Zoltán, én mégis úgy gondolom, hogy utána kellene néznünk a családfának. Főleg az apai ágnak, a Hegedüsöknek.

– Remélhetünk ettől valamit?

– Szerintem igen.

– Én ebben szkeptikus vagyok.

– Azért csak nézzünk utána, Zoltán! – erősködött a pap.

– Rendben. A személyek utáni kutatásban már elég nagy gyakorlatom van.

– A munkatáborba elhurcoltak listája viszont nagyon hosszú. S attól tartok, hogy ez is csak töredéke a valóságnak.

– A fővárosi levéltárban talán valami nyomra akadhatunk. Attila barátomat megkértem. Már ő is kutat.

– Helyes! De most már induljunk, Zoltán! – nézett az órájára.

– Gyorsan eltelt az idő! Hatkor koncelebrálok a Szent Annában, s szeretek jóval hamarabb ott lenni, hogy lélekben felkészülhessek.

– Atya! Elkísérem! – mondta hirtelen meggondolva magát Zoltán. – Úgyis nagyon ritkán jutok el hétköznapi szentmisére.

– Elviszem. Mert ugye gyalog jött? – állt fel az asztaltól Gábor pap.

– Igen, itt lakom, közel az egyetemhez.

– Jöjjön, s útközben beszélgetünk. Mise után pedig várjon meg! Majd elkanyarodok erre és hazahozom.

– Köszönöm! – felelte Zoltán, s valami emelkedett érzés töltötte be a lelkét. Arra gondolt, hogy nemcsak új barátokra lelt, de ez a pap kimozdította a szürke, monoton hétköznapiakból is. Most értette meg és érezte át igazán, hogy a mélyebb személyes kapcsolatok kialakulásához áldozatokra van szükség. Akár a saját, féltett idő feláldozására is. Mindig mennyire sajnálta az idejét. Csak a munkájának élt! Az ügyfeleinek, akiknek csak az ügy lezárásáig követte a sorát, és a száraz aktái töltötték be az életét. Pedig igazi barátság csak úgy jöhet létre, ha a felek kölcsönösen áldozatot hoznak egymásért. Ilyen lehet az áldozatos szeretet – gondolta, és sietve követte Gábor atyát. Egy adott helyzet áldozatot kíván az embertől, le kell mondania egy szükséges értékről a másik sze-

mély javára. Most Emiért. Ha az ember feláldozza az idejét a másikra, akkor nem marad egyedül. Máskülönben magányossá válhat, s a személyisége elbizonytalanodhat, eltorzulhat. Így élt korábban. S most valami az ő életében is elindult.

26.

Hogy a várakozás keserű kényszerét elkerülje, fél nyolcra ment. Úgy, mint egy takarékpénztárba, postahivatalba, vagy akár bedagadt arccal egy fogorvosi rendelőbe.

Ki korán kel, aranyat lel. Legalábbis időt. S kevesebb-kisebb megaláztatást. Így gondolta. Mert hitt a több évszázados népi bölcsességben, úgy, mint egy drágakő keménységében, ami időálló, kikezddhetetlen, véshetetlen. Befordult az utcába. Megrémült: óriási tömeg...! Ugyan mi történhetett? Tett néhány lépést előre. A házszámtáblát kereste. Gyakran jár erre, ezért biztosra vette, hogy ebben az épületben van, amit keres, de most elbizonytalanodott: mégiscsak rossz helyen járhat – így gondolta. Tanácstalanul toporogott: át kell mennie a tömegben! Vagy talán meg sem kell közelíteni? Lassan elindult, s számolni kezdte az épületeket: 32, 34, 36, 38, 40... Negyvenkettő-negyvennyolc. Negyvenkettő-negyvennyolc?! Megtorpant: ő is a tömeghez tartozik.

Valakit élve temetnek el. A másikat éjsötét, kiszáradt kút mélyére húzzák lassú, kimért lánctekerő mozdulattal, nehogy a fájdalom test- és lélekmerev tompaságát, a torokbénító csendet felferjék. Mert segítségért kiabálni nem lehet. S ha mégis megtenné, úgyszem hallaná más, csak a tettes vagy tettesek, akik még kaján vigyorral vizet is helyeznek a kút kávéjára: igyál, ha tudsz!

Egyeseknek pecsétet nyomnak a homlokára. Másokat elismerő vállveregetéssel, dicshimnuszokkal szúrnak mellkason. Nem más ez, mint „amit az egyik kezemmel adok, a másikkal elveszem” lélektani drámája. A férgek filozófiája. Valakit szeretnek ugyan, de a nehézségeiben magára hagyják. Mert nemcsak a testi betegség veszélyezteti az életben maradást, de a lelki is. A fájdalom így

egészen az elevenbe hasít. Szövetet, sejtet fal, gennyesen lüktet. Valakinek már egészen fekélyes. Sokaknak pókháló szövi be lábat, karját; a munkától kicserepesedett, kerges kezét mozdulatlan-ságba merevíti a tehetetlenség.

Leverte magáról, mint megriadt pókokat, az érzést. A körülötte állók közül néhányan cigarettára gyújtottak. Távol a középülettől, hogy az új rendelkezést véletlenül se szegjék meg. Eleget sújtotta már őket úgyis a sors. Mohón szívták a füstöt, egészen mélyre, úgy, mintha már az érfalra is lerakódó bánatszemcséket mindez feloldhatná. Szertefoszló délibábkarikák úsztak a levegőben. Persze jó lenne leszokni – gondolták szinte egy emberként. Nemcsak a korlátozások miatt, de azért is, mert drága. Méregdrága. Most már nem marad pénz az effajta élvezetekre. Az egészségükre pedig már gondolni se tudtak. De most nagyon nehéz lenne elszakadni tőle, hiszen a fájdalom emberfeletti.

A mappáját szorongatva oldalra állt. Nem bírta a füstöt. Émelygett tőle. Elárvult, megkopott tekintetek mérték végig. Úgy, mintha valaki tévedésből küldte volna oda. Piac utca negyvenkető-negyvennyolc... Pedig ez az a hely...!

Tíz perc múlva megduplázódott a várakozók száma. A csend fájdalomba feszült, s az egyre növekvő tömeg olyan volt már, mint az életfogytiglanra elítélt ártatlan, akire váratlanul rázárják a nyikorgó, súlyos vasajtót, s hiába fürkészi tekintete a résnyire vágott ablakot: az elfogyó hold fényét már sohasem láthatja.

Újabb tíz perc. Ismét újabb. Kinyílt az ajtó. Tengernyi ember hullámozott be a folyosóra, az emeletekre. Toporgás. Tétovázás. Némi várakozás. Regisztráció, majd egy kézbe nyomott papír, rajta a szobaszám.

Kis Ibolya, Hajdúné Takács Éva, Nagy István, Mészáros Pál, Horváth János, Papp Irén, Kovács, Szántó, Szabóné, Ferencek, Lászlók és Máriák – akár egy westernes vagy háborús tömegjele-net feljegyzett szereplői, úgy peregtek le az élet filmvásznáról a hangosbemondó hívására a nevek. Aki végzett, elment, de jöttek újak, egyre többen, egészen fiatalok is, s korosabb jól öltözettek aktatáskával a kezükben. Ők már nem először jártak itt. S tudták,

hogy aki korán kel, az könnyen döbbenetre lel. Talán ezért is jöttek később: a lépcsők, az emeletek és korlátok látványa kissé tompította az összegyűlt tömeg búskomor vonását.

Ülőhely nem volt, a falhoz húzódott. Félt. Érezte – belé hasított –, hogy valamit elloptak tőle, s lehet, hogy bent, a szűkös négy fal között olyat kérnek tőle számon, amit nem ő, hanem el-lene követtek el...

Egyszer a tetteseket kellene itt sorba állítani: talán embersége-sebb lenne a világ!

Nem így történt. Nem kellett félnie. Nem küldték a falhoz, bi-tófa sem volt a szoba közepén. Bent igazi méltóság fogadta. Meg-állt. Az előtte lévő már menni készült. A papírjait rakosgatta. A másik asztalnál jól vasalt, világoskék ingben egy férfi ült. Csak hátulról látta. Mozdulatlan testtartása, a feloldhatatlannak tűnő némasága egy darabka volt a kint állók magányából. Belőlük, belőle.

Az ügyintéző írt valamit:

– Ha addig mégsem sikerülne elhelyezkednie – folytatta meg-nyugtató hangon a tájékoztatóját –, akkor a járadék félévi segélyre vált.

A férfi összerezzen:

– Nem fogadom el! – szólalt meg váratlanul, egészen halkán.

Az ügyintéző keze megállt az iratokon. Döbbenet nézett a fér-fira:

– Ilyet ne mondjon! Dehogynem fogadja el! Ezt nem teheti magával! – tette elé a nyomtatványt és a tollat. Várt. Türelemmel.

– Kérem – ismételte –, fogadja el!

A férfi megtörten ült, a keze az asztal alatt szívszorítóan meg-megrándult.

– Írja alá! Kérem! – mondta a részvéttől egészen megindító hangon az ügyintéző.

A férfi nem tiltakozott tovább: felemelte a tollat, s némán aláír-ta a papírt.

A másik asztalhoz ő is leült. Nem kérdezték tőle, mi történt. Azt sem, hogy ki volt a hibás. Kérték a munkáltató felmondó nyilatkozatát, vizsgáztató, megértő kedvességgel.

– Mi a végzettsége? – kérdezte az ügyintéző együttérző hangon. S ő teljesen megnyugodott a hangjától.

– Főiskolai diplomám van. Közigazgatási szakon végeztem – válaszolt visszafogott hangon Emi.

Majd vele is aláírtak egy papírt. Az álláskeresői segílyt hamarosan folyósítják – igyekezett a hölgy egészen megnyugtatóni. S ígérte, hogy megpróbál majd ő is munkahelyet keresni neki. Egy hónap múlva viszont ismét jelentkeznie kell. A mai naptól pedig regisztrált álláskereső lett. Persze már a munkanélküli helyett az álláskereső fogalmát használják az új jogszabály szerint – jutott eszébe Eminek. A valóság viszont ezzel semmit nem változik. Munkanélküli. Megkülönböztetett. Megbélyegzett. Megköszönte a hölgy segítségét és csendben távozott. Hazafelé eszébe jutott Gréta. Most értette meg igazán, hogy milyen nehéz három éve lehetett, amikor annak idején elbocsátották. Pedig a szakvezetője szakmai téren szép jövőt jósolt neki. Sokra viszi még – mondta az óráit elemelve. A sors fintora, hogy később éppen emiatt lett munkanélküli. Eminek a fülében csengtek Gréta keserű szavai: a nagyszerű igazgatók után az egyik újonnan érkező kisszerű, kistílú női figura zengzetes dicshimnuszokkal küldött el. Az egyetlen pedagógus vagyok, akire nem érkezett a szülőktől panasz, s tudja, hogy a gyerekek is nagyon szeretnek – mondta az elbocsátáskor az igazgatónő. De túlképzett vagyok, s neki nincs szüksége túlképzett emberekre. S ő különben is könnyebben megtalálja majd a helyét, mint más. Sajnos nem találta meg. Munkanélküli lett.

– Nekem is erősnek kell lennem – mondta szinte hangosan Emi. Gréta kitartó példája és mosolygós arca majd segít! S ekkor hasított bele egy felismerés: hol volt Itt-Ragadt?! Szinte teljesen megfeledkezett róla! – állt meg egy pillanatra. Miért nem produkáta magát? – indult el ismét. Hiszen nem szokta kihagyni az ilyen alkalmakat! Vagy talán most éppen ezért maradt távol?

Munkanélkülivé akarta tenni talán? Szégyellhetné magát, ha lenne szégyenérzete – duzzogott Emi –, hiszen miatta bocsátották el a munkahelyről!

27.

Aznap délután már nem vágyott semmire és senkire. Megviselték a délelőtti események. Az utcai békés gondolatait először csak újbóli nyugtalanság váltotta fel, majd egyre nagyobb feszültség. Felhívta az atyát, és fejfájásra hivatkozva lemondta az aznapi találkozózt. Gyakran fáj a feje, sokszor elviselhetetlenül erősen, így természetesnek vette a másik fél a jelzését. Korán ágyba bújt, s érezte, most igazi gyűlölet van a szívében. Ilyen mélyen soha nem élte még át ezt az érzést, még akkor sem, amikor úgy érezte, nem ő érez, nem ő cselekedik, hanem az a másik benne. A lelki fájdalom, a munkanélküliség tudata annyira feszítette belülről, hogy azt hitte, vulkánként robban ki belőle, izzó lávaként a visszafojtott harag. Mert haragudott. Rá volt dühös. S a düh egyre nagyobb indulattá vált benne. Bosszúvággyá. S ez már kiterjedt azokra is, akik kiszolgálóivá váltak a neki ártó szellemnek: a munkahelyére, ahonnan elbocsátották, az újságírókra, a telefonon vagy akár az utcán is zaklató riporterekre, s azokra a munkanélküliekre, akikkel ma találkozott, akikhez most már hozzátartozik. Megborzongott. Ő is munkanélküli. S képtelen alkalmazkodni ehhez az új helyzethez. Egy tornádó által összeomlott élet romjaival ugyan mit is kezdetne? S minderről Az tehet! Gyűlöllek! – mondta ki most már hangosan is. – Teljes szívemből gyűlöllek! – ismételte, de most már a dühtől sziszegve. Várta a reakciót. De némaság vette körül. Pedig ha most megszólalna mellette, ha jelét adná, hogy itt van, biztosan nem tűrné a korábbi élcélődő durvaságát, hanem saját maga venné át az irányítást. A gyűlölet ilyen elszánttá és vakmerővé tette. S ez a dacos erő, ez a biztos tudat, az egyre erősebben megnyilvánuló forrongó indulat hatotta át, lüktetett benne egyre élesebben. S már észre sem vette, hogy az indulat olyan

félelmetes erővé növekszik a szívében, lelkében, értelmében, hogy a másikká válik, s a haraggal testet ölt benne a gonoszság. Ezzel a dühvel próbált elaludni. Kimerülten, kétségbeesetten, reményt veszítve.

Kint lassan elcsendesedett minden, csak időnként a villamos és egy-egy busz hangja vagy néhány zajosabb járókelő zavarta meg az utca nyugalma és a benti csendet. Az estét felváltó egyre inkább rá nehezedő sötét éjben már csak az ablakon besűrűdő fogyó hold gyenge fénye világította meg halványan az arcát. Még sápadtabbnak tűnt így. S a szépségét, a bájos vonásait kissé beárnyékolta a kimerültség festette apró árnybarázdák. Nyugtalanul forgolódott. Ide-oda rakosgatta a feje alatt a párnát. Majd a hátára visszafordult. Így feküdt hosszan, mozdulatlanul. Már majdnem mély álomba zuhant, amikor arra riadt, hogy valami félelmetes erővel szorítja a nyakát, s nem kap levegőt. A torkához kapott: hörögni, fuldokolni kezdett. Az arcán riasztóan kidüldelt a barna szempár. A vonásai eltorzultak. Összeszedte az erejét és próbálta a nyakáról leoldani a láthatatlan kezét, amely az életére tört. Nem bír megküzdeni vele, pedig már mindjárt elfogy az ereje, lehatnyatlik a keze, megfullad. A nagy erőlködés során végre mégiscsak levegőhöz jutott. Riadtan felült. Mohón, hörögve kapkodta a most már szabadon áramló levegőt. S kétségbeesetten fogta a mellkasát. De ekkor a takaró mozdult meg rajta, húzta valaki egyre lejjebb és lejjebb róla. Riadtan kapott utána, hanyatt feküdt, az álláig felrántotta, közben rúgkapált, de mindhiába védekezett teljes erővel, indulattal, érezte, hogy a takaró alatt egy hideg test kúszik fel a lábán, combján, a hasán felfelé, már a mellkasát nyomja, nehéz, mint egy kőszirt, s mintha már a torkán csúszna lefelé, belülről is érzi, teljesen betölti, megfeszíti, rángatja, dobálja ide-oda, végül leveti az ágyról és az egész testét híddá merevíti. Így maradt egy darabig. S hogy ez az önkívület meddig tartott, néhány másodpercig csupán vagy több órán keresztül, nem tudhatta. Csak arra eszmélt, hogy végre ismét önmaga. Az emlékek viszont intenzív erővel törtek rá. Zokogni és reszketni kezdett. Olyan félelem fogta el, hogy hálóingben és mezítláb kirohant a

lakásból. Az ajtót tárva-nyitva hagyta, futott le a lépcsőn hangosan zokogva, a rettegéstől zihálva. A néptelen utcán is tébolyultan rohant végig. Vissza se mert nézni, s azt sem figyelte, hogy merre fut. Csak menekült ösztönszerűen előre, mintha a világból szeretne kifutni egy olyan ismeretlen helyre, ahol soha, senki se járt, s nem találhatnak rá. Utcáról utcára kétségbeesetten bolyongott, majd erőt gyűjtve ismét futott, addig, míg úgy érezte, nem bírja tovább ezt a hajszát. Megállt végre, riadtan tekintett körbe-körbe, majd amikor úgy érzékelte, senki sincs a közelében, teljesen kimerülve egy padon húzódott meg. Összekucorodva, reszketve, vacogva, tehetetlenül. Így aludt el. Maga sem tudta, hogyan és mikor. A hajnali járókelők találtak rá. Csodálkozva vagy döbbenettel mentek el mellette: azt hitték, örült. S ha fel is villant bennük, hogy talán segítségre szorul ez a nő, közömbösen mégis ott hagyták. Még azok is, akik találgatták, hogy mi történhetett vele: megverte, elüldözte otthonról a férje, megerőszakolták, vagy talán részegen kijött a lakásból, s most másnaposan ücsörög a padon. Vagy prostituált?

Emi félszegen felállt hát, és a kezével összefogva a hálóingét, szégyenlősen takargatva magát hazasietett. Hosszú volt az út házáig, s eleinte nem is tudta, hol van és merre kellene elindulnia. Tehetetlenül kereste az utcatáblát, s hiába látta meg a kiírást, utána is nehezen tájékozódott. A kíváncsi járókelők és autósok tekintetét pedig egyre nehezebben viselte. Talán valami ismerős is meglátta már – hasított bele a gondolat. S ez a szégyen, ez a gondolat annyira megviselte, hogy úgy érezte, most már valóban nem bírja tovább a gyötrelmet, a szenvedést, a testi-lelki kiszolgáltatottságot, a megalázást...

Kora reggelre aztán mégiscsak hazatalált. Félve fordult be a kapualjba, reszketve ment fel a lépcsőn és lépett be az ajtón. Körülnézett. A hálósobába nem mert belépni. Segítség kellene! De kitől? Szegény Grétát nem fáraszthatja mindig. Zoltán előtt pedig szégyellné ismét ilyen állapotban magát. Az atya. Igen, őmiatta utazott ide, tehát hívhatja. S ekkor döbbsen rá, hogy a mobilja az éjjeliszekrényén van. Nem volt más választása, be kellett érte

mennie. Visszafoготt riadalommal lépett be a szobába. Az ajtóban reszketve megtorpant: akár egy elvesztett háború utáni csatatér, olyan volt a szoba. Az ágya, takarója, párnája szanaszét. Az éjjeli lámpa a szekrény mellett összetörve, a könyvet és a poharát is leverte. A kiömlő víz tócsában állt. De hol lehet a telefon? Félve nézett körül: csak a szemével kereste. Távolabb, az ágy végén látta meg. Odalépett, felvette. A hátlapja leesett, s az akkumulátor is hiányzott belőle. Most már térdre ereszkedve kereste a hiányzó alkatrészeket. Remegett. Az ágy alatt csillag meg ezüstös fényben. De nem fért be a keze a szűk résen, így odébb mozdította kissé a fekvőhelyét. Reszkető kézzel összeillesztette a mobilt, s kitántorgott a hálószobából. Olyan zavaros volt a feje, hogy egy darabig csak állt, meredten nézte a készüléket: hirtelen még a pinkódját is elfelejtette. De aztán az ujja spontán mozdulattal beütötte. A nevet és a számot is nehezen találta meg. Végre meglátta: Gábor atya. Benyomta a hívógombot. A telefon kicsörgött. Rövidesen beleszólt egy hang is:

– Itt vagyok, Emília! Gábor atya.

Emi nem tudott semmit sem mondani a telefonba.

– Valami baj van? – kérdezte most már érezhetően aggódó hangon.

Emi válasz helyett zokogni kezdett.

– Azonnal ott leszek! – tette le gyorsan Gábor pap a telefonját. Emi pedig a kanapéra ejtette a készülékét, s a szőnyegre kucorodott. A hamarosan érkező segítség tudata ekkor teljesen felszabadította a görcsös félelmét, s keservesen zokogni kezdett.

28.

Gréta különösebben nem töltött sok időt a konyhában, de mióta ifjú asszony lett, élvezte a háziasszony szerepét. Szívesen meglepte Pétert egy-egy ételkülönlegességgel, s készségesen kísérletezett új ízekkel és a reformkonyha kihívásaival is. Ha pedig vendégeket vártak, különös gonddal készített elő mindent. A mai nap pedig

igazán rendkívüli lesz számára, hiszen az új barátai fogadására készülődik. Bár az atya jelezte, hogy semmivel ne készüljön, mert most nem látogatóba jönnek, hanem kényes kérdéseket kell átbeszélniük, Gréta saját recept alapján mégis készített egy tortát, sót is süttött, és mivel Péter kedvelte a gyümölcssalátáit, s a vidéki útvjáról estefelé már ő is hazaér, ezért a legújabb receptes könyve alapján összeállított egy gazdag gyümölcssaláta-tálat is. Mire csengettek, addigra már a nyusziját is elrendezte, a délutáni porcióját kiosztva bezárta a ketreche.

– Todi? Még nem hallottam ezt a nevet – mondta Zoltán a nyuszi is köszöntve.

– Jacopone da Todi! – nevetett Gábor atya és ő is közelebb ment a nyuszi-lakhoz.

– Ismerősen hangzik, de most sehogy sem tudom elhelyezni.

– Stabat mater?!

– Hát persze – csapott a homlokára Zoltán –, a középkor egyik nagy olasz költője! A jogi karon is volt róla szó: jegyzőként és ügyvédként is tevékenykedett. Bolognában szerezte a jogi doktorátusát. Akkor még csodálkoztam is, hogy középiskolában hogyan maradhatott ki a tananyagból. Mert magyarul annyi bizonyos, hogy nem említettük.

– Én tanítom – csatlakozott a beszélgetésbe Gréta. – S a legtöbb középiskolai tankönyv is említi. De a nyuszimnak semmi köze az olasz mesterhez. A kiejtésben is vigyázok erre. A nyuszi neve rövid o-val ejtendő!

– Hallod, Todi, ezt a bölcsességet! Mi aztán szépen kielemeztük a nevedet! – beszélt nevetve az atya a kis állatkához.

– Törpe és toy nyuszi keveréke. Kifejezetten szobanyúl – mondta Gréta a legfontosabb információkat róla. – Ezért ilyen kicsi, pedig már két éves lesz most augusztusban. S roppant értelmes, ragaszkodó állat. Csak félénk. Az idegenek kissé megriasztják.

– Mert igazi nyuszi! – ült le Zoltán az egyik fotelba.

– Parancsoljon, atya! – mutatott Gréta a másik fotel felé.

Gábor pap is leült. Látszott, hogy a gondolatai már máshol járnak, mert az arca elkomorult, a vonásai gondterheltté váltak. Gré-

ta fegyelmezett komolysággal leült velük szembe a kanapéra, Zoltán is már az atyára figyelt.

– Gréta! – kezdte az atya határozott hangsúllyal. – Azért kértem, hogy itt találkozzunk, mert mi férfiak nem mindig vagyunk készen a látogatásokra, s nyugodt körülmények között kell most beszélgetnünk olyan kérdésekről, amiről Eminek még nincs tudomása, s addig nem is szólhatunk neki, míg bizonyosak nem leszünk afelől, hogy a mostani állapotához, Itt-Ragadt zaklatásához miként van köze ezeknek az eseményeknek.

– Megriaszt, atyám! Miről van szó?

– Zoltánnal végeztünk egy kutatást. Mi is még csak telefonon beszéltünk erről, de most közösen átgondoljuk a dolgokat. Kérlek, Zoli, mondd el Grétának is azokat a tényeket, amelyekre a levéltárak, anyakönyvek böngészése közben bukkantál.

– Nos, Emi családfáját, különösen az apai ágat vizsgáltam, mivel az atya úgy vélte, hogy a Hegedüs család és a szellem között valami összefüggés van, esetleg kapcsolat lehetett köztük.

– Mire alapoztátok mindezt? – kérdezte Gréta.

– A szellem indulatára, a név gyakori gúnyos kiemelésére. Nem volt könnyű a nyomozás, mert az édesapáról ugyan elég sok mindent megtudtam, de ezután teljesen megszakadt minden szál: a nagyapáról egyszerűen nem voltak adatok. Attila barátom segítségével aztán kiderült, hogy mi ez a nagy csend, teljes megtorpanás az apai ágnál. Emília nagyapja, Hegedüs Tihamér a hortobágyi kényszermunkatábor egyik parancsnoka volt. Sajnos kevesen tudják, hogy 1950 júliusától kezdve nemcsak egyéneket tettek felelőssé azért, hogy az új rend, a kommunizmus hogyan épül Magyarországon, hanem családokat is. Ítélet és minden indok nélkül, közigazgatási határozattal hurcolták el őket. A csecsemőtől az aggastyánig. Esetleg annyit mondtak, hogy az illető család ott-tartózkodása az adott településen káros. De sose mondták meg, hogy miért káros. Már ebben az évben, 1950-ben elindult az első transzport. S hogy miért éppen a Hortobágyra? Mert a szovjet mintát akarták utánozni, s egy magyar Gulágot létrehozni. Nekünk nem volt Szibériánk, ezért a közlekedési utaktól távol

eső, viszonylag zárt Hortobágyot jelölték ki erre az emberölő szándékra.

– Bár Rákosi a szovjet Gulágra akarta száműzni ezeket az embereket, de Sztálin kijelentette, hogy mindenki takarítsa el a maga szemetét – egészítette ki az atya Zoltánt.

– S Sztálin ezt azért is tartotta fontosnak, mert tudta, hogy azok, akik az egyik diktátorral szembefordultak, nevezetesen a náci hatalommal, azok a másik hatalommal, a szovjet megszállókkal szemben is védeni fogják a hazájukat – folytatta Zoltán. – Így jött létre a Hortobágyon az a tizenkét kényszermunkatábor, ahová tömegével és önkényesen hurcolták el az áldozatokat. Viszont erről sokan még ma sem hallottak.

– Én tudok róla – szólalt meg Gréta, mert Zoli olyan kérdő tekintettel nézett a szemébe, hogy úgy érezte, válaszolnia kell.

Zoltán bólogatott, aztán folytatta:

– A politikai rendőrség már 1945-ben létrejött, s a moszkoviták is jelen voltak, azok a kommunisták, akiket Sztálin hazaküldött a moszkvai emigrációjukból, hogy tegyék hűséggel a kötelességüket, a gondolkodás nélküli parancsvégrehajtást. Mert a szovjet hatalmat így kellett szolgálni!

– Gerő, Farkas, Révai, Rákosi – szőtte közbe az atya.

– Igen a híres négyesfogat például – folytatta Zoltán a gondolatmenetet. – S hiába voltak itt a szovjet csapatok, Sztálinnak meg kellett keresnie a helyi rezidenseket is, akik segítik ördögi munkáját. Ezekhez tartoztak a végrehajtók, akik elhurcolták a Hortobágyra a listán megjelölteket és azok a munkatábor-parancsnokok és örök, akik felügyelték a folyamatot, s kegyetlenül bántak az elhurcoltakkal, hiszen tudták, nem kell elszámolniuk a deportáltak életével. Az egyik ilyen, állítólag vérmes, kegyetlen parancsnok Hegedüs Tihamér volt.

Gréta egyre sápadtabban hallgatta a vendégeit, s Emi nagypjának a nevére ismét teljesen elpirult. Zavartan felállt:

– Mit tölthetek? – mutatott a kis üvegasztalra.

– Szénsavas vizet kérek csak, mert vezetek – mondta Zoltán.

– S az atya?

– Köszönöm, Gréta. Nekem is csak vizet töltsön. Szénsavmenteset. Ez a legjobb ebben a nyári hőségben.

– A legkegyetlenebb volt minden parancsnok között – vette fel Zoltán a poharát és ezzel együtt a gondolat elejtett fonálát, és egy keveset ivott.

– Parancsoljanak! – nyújtotta Gréta a tálat a pap felé. – Egy kis sós sütemény. De mi köze van ennek Emi mostani helyzetéhez? – próbálta elterelni a szót a szemmel láthatóan számára kellemetlen témáról, és Zoltánhoz is odavitte a tányért. A két férfi szinte egyszerre vette észre, hogy remeg a keze.

– Mert neki sikerült Sztálinnál elérnie azt, amit egyik parancsnoknak sem, hogy néhány szerencsétlennek „protekciót” szerezzen a nagy szovjet Gulágra – mutatta a protekció szónál az idézőjeleket a kezével. – S valószínűnek tartjuk, hogy az Emit zaklató szellem is egyike lehetett ezeknek a szerencsétlen száműzötteknek.

– Emi elbeszéléseiből, a lélek utalásaiból egyértelműen erre tudunk következtetni. Ő a hortobágyi munkatáborból a Gulágra került, ahol aztán az életét vesztette – erősítette meg Zoltán állítását a pap is. – Emi éppen az ide indulásom előtt hívott, s jelezte, eszébe jutott még valami, amit a legutóbbi szörnyű eset elmesélésénél elfelejtett nekem elmondani. Lehet, hogy nincs jelentősége, mondta, de azért megemlíti. S éppen ez adta meg a kulcsot a zár nyitjához: „hortobágyi Hegedüs” – ezt súgta a fülébe, amikor fojtogatta.

– Micsoda?! Fojtogatta?! – döbönt meg Gréta.

– Gréta, ön még az egy héttel ezelőtti éjjeli eseményekről nem tud. S nem is akartam terhelni ezzel, hiszen a férjével másnap elutaztak. Zoltánnak is csak most említettem a történeteket a kocsi-ban. Tehát akkor hajnalban felhívott Emi. Nagy bajban volt. Itt-Ragadt a legszörnyűbb dolgokat művelte vele. Ez már démoni. Nem szállta meg ugyan Emi testét, de megmutatta az erejét, a hatalmát felette.

– S miért tette most ezt vele?! – kérdezte egyre zavartabban Gréta.

– Bosszú a nagypapa kegyetlenségéért. Csak azt nem tudjuk még, hogy miért került a szellem ilyen köztes állapotba.

– A feltételezhető névhez is közelebb jutottunk – tette hozzá Zoltán. – Viszont tizenhét fő neve van a birtokunkban, akiket a hortobágyi munkatáborból Szibériába hurcoltak. Tehát még ezt is szűkíteniünk kell!

– Mindenképpen – helyeselt az atya.

– Készültem édességgel is. Egy pillanat, máris itt vagyok! – állt fel ismét Gréta.

– De hát Gréta, drága! Kértem, hogy ilyen merényletet ne kövessen el ellenünk! – mondta jóleső érzéssel Gábor pap.

– Ez ellen most valóban nem vagyunk felfegyverkezve – nevetett Zoltán. – Hát jöjjön, aminek jönnie kell!

Gréta zavartságát ekkor egy igazi mosoly tompította. Kisietett a konyhába. A két férfi tanácstalanul nézett egymásra. Kérdőjel volt a tekintetükben. Az atya tehetetlenül széttárta a karját, Zoli a fejét csóválta és hátradőlt a fotelben. A fejét is hátrahajtotta, a plafont nézte szótlanul. Gréta szinte egy pillanat múlva már bent is termett. Egyik kezében a torta, a másikban a gyümölcssaláta-tál.

– Elnézést, hogy megakasztottam a beszélgetést, de ezeket meg kell kóstolniuk!

– Köszönjük, Gréta!

– Ennek még a látványa is fenséges! – nézett Zoltán az asztalra tett finomságokra.

– Előbb a tortát! – mondta Gréta, s mindhármójuknak tett egyet-egyét a tányérra. – Utána kóstolják meg a vitaminbombát is!

– Feltétlenül – mondta Zoltán, s már kóstolgatta is a tortát. – Rendkívül finom!

Az atya bólogatva csatlakozott a dicsérethez. Ő is evett.

– Gréta, segítene nekünk a szellem nevének kiderítésében? – kérdezte a torta összetételét nézegetve.

– Mit kellene tennem?

– Tudatosabban figyeljen Emi beszámolóira. A lélek utalásai-ból következtethetünk a sorsára.

– S esetleg a kutatómunkánkhoz is csatlakozhatnál – mondta Zoltán. – A kényszermunkatábor eseményeinek feltárásához.

– Nem! Ebben nem szeretnék részt venni! – tiltakozott Gréta határozottan.

– Pedig csak így tudunk közelebb kerülni Itt-Ragadt valódi nevéhez.

– Nem! – rázta Gréta a fejét. – Ebben inkább nem!

– Semmi gond, Gréta! Elég a hármas team. Attilával együtt – fordult az atya Zoltánhoz.

Zoli visszafogottan bólintott. Ekkor az előszobában zajokat hallottak.

– Megérkezett Péter – mondta Gréta most már felszabadult örömmel. A kisugárzásából látni lehetett, hogy lehullik róla minden feszültség. Valószínű, hogy a szíve is hevesebben vert a bol-dog izgalomtól. Az arca ismét kipirult. De mennyire más volt ez az előbbi pirossághoz képest! Péter köszöntötte a vendégeket, s átölelte a feleségét.

– Nem akartalak megzavarni benneteket – mondta. Majd a vendégek felé fordult: – Csak jóval hamarabb végeztem, mint gondoltam.

– Ez nagyszerű, Péter! Úgyis régen találkoztunk! – mondta Gábor pap. – Üljön le közénk! Most éppen Emiről beszélgetünk!

– Ha nem veszik zokon, én félrevonulok a dolgozósobámba. Még nagyon sok munkám van.

– Természetesen, Péter! Megértjük.

– Viszek be neked egy kis gyümölcssalátát! – mondta készségesen Gréta.

– Ne fáradj, szívem! Majd később. Hatalmas fogadás volt. Most nem bírok semmit sem enni – mondta Péter, majd ajkon csókolta a feleségét és kiment a társalgóból.

– Ne nehezteljen meg rá, atya! De nem kedveli Emit! Zoltán-nak már említettem.

– Emin ön segít, Gréta. Péter pedig bizonyára máson. Valaki tehát erre van hivatva, a másikat pedig más feladattal bíz meg az Úr.

– Valaki viszont feladat nélkül van – szólt közbe Zoltán. – Eminek munkahely kellene.

– Ha talál is, hogyan fog helytállni? – jegyezte meg Gréta.

– Így valóban nem teheti ki magát egy újabb megrázkódtatásnak – mondta a pap. – Most három hónapig kapja a munkanélküli-támogatást. Ebből valahogy még fent tudja tartani magát. Utána pedig meglátjuk. De pszichikailag valóban nem tesz jót neki ez az állapot.

– Főleg, hogy soha nem volt ilyen kiszolgáltatott. A főiskola után rögtön kapott állást. Azóta folyamatosan dolgozott. Én voltam már munkanélküli – folytatta Gréta. – Nagy megpróbáltatás. Viszont mióta ez a lélek kíséri, állandó rettegésben ment be a munkahelyére. Sokszor már félttem, hogy összeroppan. Nem stresszesebb tehát ez az állapot, mint amikor dolgozott.

– Valami kinti foglalatosság kellene neki – szólt közbe Zoltán. – A külső zajt nem szereti a fickó.

– Erősebb az annál! – legyintett az atya. – Nincs előtte akadály. A szobai, zárt körülményt azért kedveli, mert a szenvedő alanynál így erősebb az ő sokkoló hatása.

– Mi lesz, ha Emit teljesen elragadja?

Gréta és az atya kérdően nézett Zoltánra. Ő pedig nem tudta, hogy most csak csodálkoznak, vagy egyáltalán nem értik, amit mond?

– Mi lesz, ha meghal? – pontosított újra.

– Emi?! – kérdezett vissza döbbenten Gréta.

– Mindannyian tudjuk, hogy ez a lehetőség fennáll. Az ő életével játszik az az öreg muki!

– No, no! Zoltán! A korát még nem tudjuk. De ez nem is lényeges most! – szólt közbe az atya.

– Annyi mindent összeolvastam már ebben a témában. Egy-két filmet is megnéztem... de hát tudjátok, mire gondolok!

– Ördögűzést nem végezhetünk! Arra itt most még nincs szükség! Körültekintőnek kell lennem ebben a kérdésben, mert értsd meg, Zoltán, többször mondtam már, indokolatlanul nem használhatjuk ezt a szertartást, s indokolt esetben is roppant veszélyes. Ugyanúgy tragédia származhat belőle.

– Éspedig?

– Például az, amit az előbb megfogalmaztál.

– Miért enged meg ilyen dolgokat az Isten? – kérdezte Gréta szinte kétségbeesetten. – Annyi a seb, a szenvedés! S ha valaki elkövet egy bűnt, miért kell a másiknak szenvedni miatta? S miért kell néha vétkes és áldozat közé kerülnöd, miközben mind a kettőt szereted?

– Hinni kell a szenvedés lélektisztító erejében. S amitől Zoltán jogosan félti Emit, a teljes démoni megszállástól, az Isten még a gonosznak a tetteit is fel tudja használni az ember figyelmeztetésére: ha van Sátán, akkor a mindenható Isten létezését sem vonhatjuk kétségbe! – felelt a pap, s azon gondolkodott, hogy mit takarhat Gréta utolsó, spontán kérdése? Vétkes és áldozat közé...?

– Atyám, mennünk kellene! – nézett Zoli az órájára.

– Már ennyi az idő! – nézte meg ő is az óráját. – Elnézést, Gréta! Majd folytatjuk! – állt fel Zoltánnak is az indulást jelezve. – Pétert nem akarjuk megzavarni a munkájában. Adja át neki a köszöntésünket!

– Úgy lesz – felelt Gréta, és kikísérte a vendégeket. Még utánuk intett illedelmesen, aztán becsukta az ajtót. A két kezét felemelve az ajtónak támaszkodott, a homlokát erősen a fához nyomta. Nagyot sóhajtott:

– Végre! Csak hogy elmentek! – fordult meg, s a fotelhoz tá-molygott. Összetörten leült. Majd oldalra fordult, a lábát a karfára tette, s összekucorodva hangtalanul rázkódott a sírástól, majd keservesen zokogni kezdett. Péter így talált rá.

29.

Éppen egy autóbaleset utasait hozták be hordágyakon. Óriási rohangálás volt az osztályon. Még a recepción sem tudtak az egyszerű látogatók kéréseire figyelni. Várjanak egy kicsit, hiszen láthatják, most sürgős esetben intézkednek.

Gábor pap leült. Számos esetet látott már, hiszen kórházban is volt lelkipásztor, de a baleseti osztály most őt is megrendítette. Itt sokszor néhány másodpercen múlik az emberek élete. S a legnagyobb gyorsaság és odafigyelés mellett is megtörténhet a tragédia. Ő pedig most csak egyet tehet: imádkozhat a bajban lévőkért. Elővette hát a kis könyvét, amit mindig magánál hordott, s olvasni kezdte a napi zsoltosmát. Így ő is részese lehet az orvosi munkának, égi segítséget kér számukra, s ez feledteti a várakozás kényszerét is: észre sem vette az idő múlását.

– Gábor atya? – állt meg előtte egy fehér köpenyes férfi. Légkondicionált hely volt, az arca mégis gyöngyözött az izzadságtól.

– Igen – állt fel a pap.

– Hegedüs Emília kezelőorvosa vagyok! – nyújtotta a kezét. – Sajnálom, hogy ilyen sokat kellett várakoznia, de a műtőben voltam. Életmentő beavatkozást végeztem.

– Én köszönöm, hogy értesített.

– Az ön elérhetőségét adta meg nekünk Emília. Gondolom, még nem tud a történetekről semmit.

– Nem beszéltem senkivel.

– Éppen tegnap, 25-én este hozták be az osztályra, s már ma szeretne is hazamenni. De nem engedhetem el! A pszichiátriai osztályra akarom átküldeni. Kárt tesz magában! Egyszer már átszúrta a jobb kezét. Most mind a két tenyerét. Erős, nagy sebet ütött rajta. Majdnem elvérzett. Gondolom utólag megijedt a saját tettétől, mert a lépcsőházba kivonszolta magát. Ott vesztette el az eszméletét. A szomszéd idős hölgy talált rá. S amikor magához tért, az első kérdése az volt, hogy tudom-e, mik azok a stigmák? Nézze, atya, én különösebben nem gyakorlom a vallásom. De van hitem. S azt is tudom, hogy kik és milyen körülmények között kapták meg ezt a jelet. Tehát abszurd a beteg kérdése. Kettős tudatállapot áll fenn nála: Jézus sebeit utánzó sérülést szúr a kezén a stigmaviselés tudatában, aktívan használja a szót, de nem ismeri a jelentését, mégis ahhoz hasonló jegyet üt magán. Hegedüs Emília pszichózisa súlyos. Teljesen elvesztette a valósággal a kapcsolatot, önmagára nézve veszélyes, ezért indokolt a kényszerkezelés

alkalmazása – foglalta össze az orvos a beteg állapotára és az előzményekre vonatkozó legfontosabb ismereteket.

– A saját felelősségemre mégis elviszem – jelentette ki a pap határozottan.

– Ezt tette a barátnője is. Egyszer komoly számonkérésben lesz részük, ha baj származik Emília tetteiből! – figyelmeztette az orvos. – Úgy tudom, a kis hölgy egyedül él. Szervezzék meg a felügyeletét, máskülönben a bipoláris zavarától tragikussá válik a helyzet. Csak ennyit tudok tanácsolni az elmeneteliükhöz. S a gyógyszerek! Azokat feltétlenül szedje! A beteg ugyanis, a valómása alapján, egyáltalán nem szedte a pszichiáter által felírt gyógyszereket. Most ő is megvizsgálta, elbeszélgetett vele. Szerinte is vagy a noradrenalin és szerotonin rendszerének komplex zavara okozza mindezt a tünetegyüttest, vagy nem megfelelő a nátriumionok áthaladása az idegsejtek membránján, burkán. De az is elképzelhető, hogy a bipoláris zavart genetikai rendellenességek kombinációi eredményezik. Ehhez viszont a családfáját kellene megvizsgálni, hogy volt-e valakinél hasonló elváltozás. Tehát figyeljenek oda, hogy Emília betartsa a szakorvosi utasításokat!

– Köszönöm, doktor úr!

– 204-es szoba! Most nem mondom, hogy vizsontlátásra! Inkább sok szerencsét!

– Isten áldja!

Gábor pap kezét fogott az orvossal, felment a második emeletre és belépett a kórterembe.

– Mehetünk haza, Emília!

– Gábor atya! Ön itt? – ült fel Emi meglepetten az ágyban.

– Mit tehetnék? – ült melléje. – Mindig meglepetést okoz nekem!

Emi visszadőlt az ágyra, és a takaró alá rejtette a kezét. Az atya óvatosan kiemelte onnan az egyik karját.

– Nem kell eldugnia, tudok a stigmáiról!

– Tehát beszélt vele!

– Az orvossal?

– Hát nem is a szellememmel!

– Miért? Ő mondta?

– Mit?

– A stigma szót!

– Persze! Ki más!? Különben is, honnan szednék én ilyet! – méltatlankodott. – S végre megmondaná valaki, hogy mit jelent?! Ön tudja? – nézett a szemébe türelmetlen várakozással.

– Igen. S cserébe elárulom, ha elmondja, mi történt!

– Atya, most zsarol?

Gábor pap nevetett.

– Lehet, hogy most azt teszem?

– De hát mindig megosztom önnel a „Kedvencem” történetét!

Mi szükség erre?

– Akkor inkább csak sorrendcserét kérek most! – mondta ugyanolyan jókedvvel a pap. – Ön kezdi, én pedig feltárom a szó értelmét!

– De valóban tudja a jelentését, vagy csak ugrat? – nevetett most már ő is.

– Na végre! Örülök, hogy tartós mosolyt látok ismét az arcán!

– Belém nyomtak egy nagy adag fájdalomcsillapítót. De még így is sajog – vette elő a másik kezét is.

– Hogy történt? – nézett most már komolyan rá az atya.

– Nem tudom, hogyan tette és mivel szúrta át a kezem. Csak hihetetlen, emberfeletti fájdalmat éreztem. Ő pedig kiabálta a fülembe: „Ez a te stigmád!”

Emi megállt. Nem folytatta.

– Csak ennyi?

– Igen. S még valami! Előtte a lányáról beszélt. Nem is tudtam, hogy van lánya. Sosem szólt még róla. Állítólag csak ő volt neki. Senki más. A munkatáborban molesztálta az egyik őr vagy ki. S mivel ellenkezett vele a lány és a dulakodás során arcul csapta, átszúrta a kezét.

– S még mondott valamit?

– Mást nem. Aztán hirtelen én is érezni kezdtem a kezemen a fájdalmat. Ömlött a vér a tenyeremből, kézfejemből, s a fájdalomtól a padlóra zuhantam.

– De korábban azt mondta, Szibériában egyedül volt, családtag nem volt a közelében.

– Én sem értem. De most ezt állította. Tehát mi az a stigma?

– Na jó! A stigma az nem más, mint Jézus öt szent sebének, vagy a szenvedéstörténetének, a vérrel verítékezésnek, ostromozásának, tövissel koronázásnak, elesésének bármely testi nyoma. Az öt szent seb két jegye a kézen található, amit a keresztre feszítéskor ütöttek át. A másik két jegy a lábfejen van, és az ötödik sebet lándzsával ejtették a katonák az oldalán: átszúrták. Jézust gonosztevőkkel együtt feszítették keresztre, a stigmák egyébként erre is utalnak, és a szenvedésből született dicsőség ékszerai is, ezért voltak láthatók a föltámadott Úr Jézuson. A misztikában pedig rendkívüli kegyelmet jelent Istentől, aki ezt megkapja. Az Úr ajándéka.

– Tehát most is gúnyt űzött belőlem!

Gábor pap szótlánul bólintott.

– Pedig könnyebb lenne most elviselni ezt a fájdalmat, ha igazi stigmák lennének! – búslakodott Emi. – A szenvedésemben legalább ennyi öröm lehetett volna!

– Emília! Most már nem maradhat egyedül! Beszélek püspök úrral. Meg kell szerveznünk a felügyeletét!

– A vendégszobámba jöhetnek. Egy vendéggel több vagy kevesebb! Nem mindegy? – mosolygott ismét.

– Minket ne számítson az Itt-Ragadthoz, Emília! – szólt felháborodott szigorúságot mímelve az atya.

– Hát persze hogy nem! – szólt megint elkeseredve. – De ennyi gondot nem akarok okozni senkinek! Grétának már adtam kulcsot. Önnek és Zolinak is inkább másoltatok. Csak kérem, ne ijesszenek önök is rám! Legyen a jel három csengetés. Egy hosszú és két rövid. Ha erre nem nyitok ajtót, akkor jöhetnek.

– Ez így nem megnyugtató!

– Na jó! Legyen! A szomszéd nénit is beszervezem. Már úgyis kezd edzetté válni mellettem!

– Készüljön, Emília! – állt fel a pap, s elindult az ajtó felé. – Ha nem igyekszik, még holnapra is itt tartják!

– Tíz perc és készen vagyok – ült fel az ágyon Emi. – Csak egy kérdés még, atya! Mi történt Grétával? Ritkábban jön. Több mint egy hete nem láttam. Telefonon ugyan hív, de szabadkozik, hogy éppen miért nem tud feljönni hozzám.

– Bizonyára sok a dolga. Már elkezdődött a tanév. De mi helyettesítjük Zoltánnal.

– Mi lesz, ha már tanítani is fog?! Egy hét múlva kezdenek!

– Majd megbeszéljük! Siessen, Emília! – sürgette az atya. – Ez a hely különben is alkalmatlan a beszélgetésre! – húzta be maga mögött az ajtót.

30.

A Pusztaszerivel történt telefonbeszélgetése után több hívása is volt még Zoltánnak. Tanácsokat kértek tőle, vagy egyesek, akár-csak Pusztaszeri, próbálkoztak valamilyen érvényességet szerezni a korábbi jogellenes lépésüknek. Így Zoltán elméleti szinten is egyre többet foglalkozott azokkal a termőföld adásvételi szerződésekkel, amelyek a szerzési tiltások áthágásával jöttek létre. A napokban megírta az első jelentős publikációját is ebben a témában. Nyilván most félnek a fantomtulajdonosok, hiszen a magyar gazdák érdekeit védő földtörvény nem kedvez nekik, s az új Büntető törvénykönyv szerint akár öt évig terjedő szabadságvesztés is járhat annak, aki részt vett ilyen zsebszerződésben, sőt az ebben közreműködő személyek is büntethetők. Így egyre több bejelentéssel találkozott a mindennapi munkája során, amik között voltak önfeljelentések is. Hiszen tudják az érintettek, hogy előbb-utóbb fény derül ezekre a szerződésekre. Elég csak a földhivatali nyilvántartásokat megnézni: ott a földhasználó és a valódi tulajdonos neve is fel van tüntetve. De aki itt is élt a kiskapukkal, s előre látóan a föld tulajdonosához és a föld használójához is a saját nevét írta, az sem érezheti magát biztonságban.

Egy újabb ilyen önfeljelentés aktáját nézte át, amikor az atya telefonon hívta, és beszámolt neki az Emivel történekről. Gréta

nem vállalkozott a ma esti látogatásra – mondta a beszélgetésük végén Gábor pap. Ezért Zoltán becsukta az aktát, s rögtön kocsiba ült. Nemcsak azért, mert az atya a gyakoribb ottlétre kérte, hanem valóban látni akarta őt a baleset után. Emi boldogan fogadta, s a kérésére részletesen elmesélte neki is a vele történeteket.

– A különös az – mondta –, hogy most már nem beszél állandóan. Mióta a munkahelyemről kitetett, nem molesztál itthon folyamatosan. Viszont ezzel szinte egyenes arányban nőtt a fizikai brutalitása. Kiszámíthatatlanabbá és veszélyesebbé vált. Ő a hóhérom! – mutatta újra Zolinak a kezeit. – Most Jézus jegyét ütötte rajtam.

Zoltán megfogta a bebugyolált két kis pólyakezet. A tenyerében tartotta, majd az arcához emelte, ott fogta egy darabig, mintha valami melegségre vágya, aztán gyöngéden megcsókolta. Olyan forrón, hogy Emi a kötésen keresztül érezte a férfi leheletét, testének rezdülését. S már úgy ölelte, simogatta a két kezét, mintha a lány egész testét birtokolhatná vele. Emi elérzékenyült. Már nagyon rég élte át ezt a belülről feszítő-remegő érzést. Szinte beleborzongott a szépségtől. Barátként gondolt mindig Zoltánra, de most elemi erővel megmozdult benne valami. Valami, ami talán az elfojtott vágy lehet, egy erotikus érzés, készítés csupán. Vagy annál is több? Nem tudta pontosan megfogalmazni. Úgy érezte, most nehéz is lenne szétválasztani a kettőt, vagy lehetetlenség lenne egyértelműen meghatározni, hogy mi is történik. S amikor Zoltán a szemébe nézett, majd a száját figyelte, az ujjjaival megérintette, akkor már olyan erős, elemi érzés kerítette hatalmába, amit csak Istvánnal élt át. A férfi lassan közeledni kezdett a szájához. A lány ajka megremegett. Érezte, hogy a teste egyre fékezhetlenebbé válik, s pillanatok alatt megtörténik az, amit józanabbul nem tenne még meg. István ugyanis még mindig a szívében élt. Vagy ez lenne a megoldás? A gyógyulás útja? Nem tudta a választ, s nem is akart most erre gondolni. Hiszen Zoltán ekkor már a kezével is átölelte, s az ajka az ajkához ért, hevesen csókolni kezdte. Átszakadt a gát: Emi szenvedéllyel visszaölelte, s bár a bekötött kezeivel tehetetlen volt, Zoltán segített neki: a blúzá-

egészen kigombolta, levetette róla, a melltartóját is leoldotta, s gyorsan ő is kibújt az ingéből. Forrón csókolva, szenvedélyesen ölelve az ágyra fektette a lányt, kezével már a combját érintette, egyre feljebb, feljebb simogatta, s hevesen már a szoknyát próbálta teljesen leoldani róla, de ebben a pillanatban óriási robajként zúdult le az ágy melletti asztalról minden. A váza, a két pohár, a terítőn heverő könyv, egy toll, minden repült szerteszét. Ijedten rebbentek szét és néztek körül a szobában. Ekkor Zoltán a mellkasán egy erős kezet érzett, ami az ágynak döntötte, s a torkát is szorongatta. Emi sikoltozva próbált segíteni, de tudta, reménytelen. S még az atya beszél neki felügyeletről! Ugyan mit lehet ilyenkor tenni?! Semmit! Az ember csak végignézheti a másik szenvedését!

– Hagyd békén! Én nem vagyok elég neked!? – üvöltötte. De ekkor az erő őt is a falhoz dobta. Zoltán felült, látta, hogy Emi eszméletlenül csuklik össze. Dühösen tört ki belőle:

– Megjártad a poklok poklát, átélted a kínok kínját! A magyar Gulág rabja is voltál! Miért akarod hát látni más szenvedését?! Nem volt elég?

Erre ismét visszavetette az ágyra a láthatatlan kéz, előbb óriási ütésekkel érzett a mellkasán, majd erősen szorítani kezdte a testét, ő hiába küzdött, viaskodott ellene, egyre jobban megbéklyózta, szinte már mozdulni sem tudott, majd ismét a torkán érezte a nyomást, az egyre hevesebb fojtogatást. Zoltán a maradék erejével próbált küzdeni ellene, közben fuldokolva suttogetta:

– Tudom, hogy a nagypapa miatt állsz bosszút ezen a lányon! Ne bánts! – hörögte. – Értsd meg, ő nem tehet róla!

Választ nem kapott, csak egyre erősebb szorítást érzett a nyakán, s tudta, addig már nem engedi el a fojtogató kéz, míg meg nem öli. Meglepetésére aztán hirtelen elengedte a kéz. Kapkodva végre levegőhöz juthatott, a testén sem érezte már a nyomást, csak Gréta hangját hallotta:

– Istenem, mi történt?

Zoltán lassan feltápáskodott az ágyról. Látta Grétát, amint Emi mellett térdepel, felemeli, szólongatja, ébresztgeti: Emi! Emi!

Hogy került ide? Mikor jött be? – nézte Zoltán. Ülve maradt, nehezen tudott még a fájdalomtól mozogni, s még a lélegzetvétel is nehéz volt számára. Úgy érezte, nyelni végképp nem tud. Fájdalmas minden próbálkozása. – De furcsa ez a nő! – figyelte közben Grétát. – Már több mint egy hete nem jött fel Emihez. Most is szabadkozott. Aztán mégiscsak itt van. Korábban is, amikor a szomszédasszony riadóztatta őket, hogy baj lehet Emivel, mert kétségbeesett kiáltásokot hall, s a bejáratí ajtónál fülelve törtúzott bent valaki, így a félelemtől gyorsan ő is bezárkózott a lakásába, akkor az atyával furcsa dolgokat tapasztaltak. A hírre mindketten odarohantak, s meglepetésükre éppen Gréta lépett ki a lépcsőházból: nem vette őket észre, mert ők a másik oldalról akkor közelítettek az épület bejáratához. Felrohantak Emihez. Ő ült az asztalnál, immár nyugodtan. Körülötte csatatér: összetört nipppek, tányérok, falról levert képek, szétszórt papírok, használati tárgyak. Valóban itt volt Gréta, mondta, felállította a feldöntött székeket, egy-két dolgot is a helyére tett, őt is nyugtatgatta, de sietnie kellett. S a kérdésükre, hogy előtte mi történt, arra már nem tudott válaszolni, mert semmire nem emlékezett.

Emi melleit nézte. – Milyen szép kis formás keblek! – jegyezte meg magában. Nem szerette a telt nőket, a filigrán alkatúakat kedvelte. Gréta ekkor már Emi blúzáat kereste. Óvatosan belebújtatta. Így melltartó nélkül az áttetsző blúzban viszont még izgalmasabb lett a teste. Ő szinte fel se fogta a meztelenségét. Gréta egy sálat tett a vállaira, hogy takarja. Az arca rezzenéstelen volt. Különös, hogy nem gondol semmi különösebb epizódra. Meg se lepi Emi ruhátlansága, s az ő meztelensége sem. Talán azért, mert nagyon is részese lehetett az eseményeknek? – ébredt fel ismét a gyanú Zoltánban. – Ő is felvette az ingét. Begombolta. – Olyan különös volt a legutóbbi közös beszélgetésükkor is ez a nő. Zavart – gondolta most már számára egyre nyilvánvalóbb tisztánlátással. – A lélek bezzeg őt eltűri! Igen, a lélek! De most hova lett? – nézett akaratlanul is körül a szobában. Gréta és az Itt-Ragadt... Lehet, hogy a kettő ugyanaz? – futott rajta végig egy pillanatra a

gondolat. Megborzongott. Olyan képtelenségnek tűnt az egész! Majd feltápászkodott, s hozzájuk ment.

– Bonyolultabb ez, mint gondoltam – próbált beszélni, de csak suttogni tudott a torkában érzett fájdalomtól. Ő is leült a földre és a falnak támaszkodott. Emi éppen ekkor nyitotta ki a szemét. Hibáztam – gondolta Zoltán. – Teljesen örült vagyok! – mondta egészen halkán, szinte már eszelősen magáról magának. Gréta ránézett. Megdöbbsent Zoltán mondatán. De őt már ez sem érdekelte. A Hortobágyról még nem lett volna szabad szólnom! – fűzte a gondolatait tovább, most már elnémulva teljesen. S Emihez sem lett volna szabad még közelednem. Emi még az övé. Nem tűri meg más közelségét. Csak Grétaét. Önmagáét...?! Nem, képtelenség! – hessegette el magától az előbbi gyanút.

– Minden rendben van most már! – vigasztalta Gréta Emit.

– Hát mégiscsak eljöttél?

Gréta könnybe lábadt szemmel bólintott és intett Zoltánnak, hogy segítsen felállítani Emit.

– Még szédülök egy kicsit!

Leültették.

– Hozok vizet! – szaladt ki Gréta a konyhába.

– Mi történt? Nem emlékszem! – nézett Emi Zoltánra.

– Valószínűleg megszédültél – próbálta elhárítani Zoltán a választ. Kitörlődött volna az emlékezetéből a közvetlen előzmény is? – nézett döbbsenten Emire. S ahogy hosszasan a szemébe nézett, érezte, hogy a köztük történetekre valóban nem emlékezik. S azon tűnődött, hogy ez az emlékezetkiesés csak pillanatnyi lesz, esetleg néhány napig, hétig tartó amnézia, vagy soha többé nem fog visszatérni az emlékképei közé. Akkor sem fogja emlékeztetni rá! – döntött határozottan Zoltán. Az utána lévő keserű valóság miatt sem. Hiszen akkor újra szembesülnie kellene a magánéletét összetipró szellem kegyetlenségével. S talán kettőjüknek is jobb lesz így. Nem zavarja meg ez az epizód a baráti viszonyukat. De elégedetten gondolt arra, hogy a nő mégiscsak vonzódik iránta. Megtapasztalhatta az erotikus erejét, kisugárzását, szenvedélyét, ami akkor csak neki szólt. Így gondolta.

Gréta behozta a vizet, s leült Emi mellé:

– Jobban vagy? – nyújtotta át neki a vizet.

Emi bólintott. Ivott egy kicsit. Lassan a színe is kezdett visszatérni.

– Kinek a nagyapjáról beszéltél? – szegezte Emi váratlanul Zoltánnak a kérdést.

Zoli elpirult, Gréta is zavarba jött.

– Mit titkoltok előttem?! – nézett rájuk döbbenten. – Az én nagyapámról van szó? Zoli, miről nem tehetek én?! S milyen bosszúállást emlegettél?! Válaszolj, kérlek!

Ezek szerint az utolsó mondatát már hallotta. Akkor már magához tért – döbbsen meg Zoltán. – A legutolsót! Erre emlékszik. – Soha nem érezte még ilyen kellemetlenül magát. Ügyvédként sem követett el ilyen hibát! Valószínűleg a fizikai agressziótól, a sokkos helyzettől veszíthette így el az ítélőképességét. Most pedig vállalnia kell a következményeket. Feltárni azt, amit nem ebben a pillanatban akart. S nem is neki lett volna a feladata.

– Majd máskor, Emi, elmondom! – tiltakozott Zoltán a kérdés ellen már sokkal erősebb beszédhangon.

– Mikor?

– Ha jobban leszel.

– Ne hárítsd el, Zoli, a választ. Most beszélj róla! Kérlek! – mondta esdeklően, mégis nagyon határozottan.

Zoltán nem szólt.

– Kérlek! Ez nekem nagyon fontos! – könyörgött most már Emi. – Ne hagyj ebben a bizonytalanságban!

– Na jó! Hát legyen! – adta meg magát. Nagyot sóhajtott. – Emi, a nagyapádnak köze volt Itt-Ragadthoz.

– Hogyan? – kérdezte megrökönyödve.

– A hortobágyi kényszermunkatáborból ő küldte Szibériába – felelt Zoltán most már határozottan.

– Az apai nagyapám? – kérdezett vissza döbbenten.

Zoltán bólintott.

– Nem is emlékszem rá! S mit keresett ő a Hortobágyon?

– Táborparancsnok volt.

– S milyen tábor volt az?
– Szovjet mintájú. Ez volt a magyar Gulág. Ide deportálták a rendszernek nem tetsző embereket.

– A nagyapám közéjük tartozott?!

– Az elnyomók szolgálatában állt.

– Pribék? – csuklott el Emi hangja. – A nagyapám pribék volt?!

S ekkor az elfojtott zokogás kitört belőle.

Gréta felállt, tehetetlenül járkált. Nem bírta nézni Emi fájdalmát, hallgatni a párbeszédet, mégis bent kellett maradnia, s tovább tűrnie a hallottakat.

– Addig nem akartuk elmondani, míg nem voltunk ebben biztosak. S nem is sejtettem, hogy ez az én tisztém lesz. Gábor atyára bíztam az egészséget. Mikor ide igyekeztem hozzád, a telefonban éppen erre kértem. Ő ugyanis akkor szólt nekem Itt-Ragadt lányáról, akinek az egyik táborparancsnok átszúrta a kezét. Ezt te is említetted nekem. Nos, ő a nagyapád volt, Emi! Ugyanis a deportált-történetek között erre az esetre, nagyapád tettére már korábban ráakadt a történész barátom. Csak nem tudtuk, hogy az itt ragadt lélek lánya az áldozat.

– A nagyapám alázta meg a fiatal lányt?! – kétségbeesetten a bekötött kezét forgatta. – Ő szúrta így át a kezeit?!

Zoltán bólintott. Emi a döbbenettől egy darabig meg sem tudott szólalni. Aztán kétségbeesetten csak ennyit kérdezett:

– De miért bánt a lány apja engem? – Aztán egész csendesen hozzátette: – Hiszen én nem tehetek erről!

– Én is ugyanezt a kérdést tettem fel Gábor atyának. Az ő lánya sem tehetett semmiről! Áldozat volt ő is! Ezt mondta nekem – felelte Zoltán kihagyva az „egy vadállat kezében” megjegyzést, amivel az atya jellemezte Emi nagyapját. – S az atya utalt még arra is – folytatta Zoltán –, hogy az itt ragadt lélek azért gondolkodik így, mert a bosszú vezérli. A szemet szemért, fogat fogért öszövétségi elv alapján cselekszik. Ezzel a torz mércével a szeretet helyett manapság is sokan mérnek.

– S fájnak neki a vele történetek! – szólalt meg váratlanul Gréta.

Döbrent csend lett Gréta megjegyzésére. Mindketten őt figyelték. Emi végül megszólalt:

– Gréta, te a szellem oldalán állsz?!

– Ugyan már, Emi! Arról van szó, hogy elvesztette a leányát, elszakították tőle, és az életével fizetett ő is. Hátborzongató volt a sorsa, amit leszűrhattunk az elbeszéléseid alapján. S még mindig ellenségének érez mindenkit! Mert soha senki nem állt mellé az élete során. Soha! Egyetlen barátja, egyetlen segítője nem volt a földi pokolban. A halálában sem tud másként gondolkozni erről.

Emi könnyes szemmel hallgatta Grétát. A zokogását fojtotta vissza. Fájdalmasan szembesül a nagyapja társadalmi hovatartozásával, kegyetlen brutalitásával, a barátnője pedig a kízója védelmezőjévé válik hirtelen. Úgy érezte, beleroppan, s azt kívánta, bárcsak a szellem végérvényesen végezne vele: venne elégtételt a halálával. Zoltán ugyancsak döbrenten állt. De őt más kérdések foglalkoztatták. A korábbi meditálása jutott eszébe. S Gréta megnyilvánulása most a kétes érzést bizonyossá kezdte tenni benne: valami kapcsolat van Gréta és a szellem között.

– Tudjátok, mit jelent megsebzettnek lenni?! Mások lelki-fizikai agresszióját elviselni?! – mondta olyan fájdalmas pátosszal Gréta, hogy Emi szipogássá csitította a sírását, Zoltán pedig szinte mozdulatlanra dermedt a szavaktól.

– Nem, nem tudjátok, mert nem volt benne részetek! – mondta szinte magán kívül.

– De Gréta! – nézett rá szemrehányóan Zoli, a tekintetével Emi felé mutatva.

– Emi, drága! Ne haragudj! – lépett hozzá Gréta, és sírva átölelte. – Csak annyira fáj!

– Nekem is! – simogatta meg Gréta haját Emi. S nem tudta, hogy mindketten másra gondolnak.

A vigasztaló csend, a bánat megbékélő szava és az idő lassan felszárította a könnyeiket.

– Későre jár! – nézett Zoltán az órájára. – Holnap nagyon korán kell kelnem. Gréta, ha tudsz maradni még Emivel, akkor én elmennék.

- Sajnos, most nem tudok – felelte ismét zavartan.
- Nem kell rám vigyázni! – mondta gyorsan Emi, mert nagyon kellemetlennek érezte, hogy miatta akarják még az éjszakájukat is feláldozni. – Már jól vagyok! S nem lesz semmi baj!
- Biztos? – kérdezte Zoltán.
- Bármilyen nyugtalan jelet tapasztalok, ígérem, felhívom az atyát. Ő mindig erre kér.
- Rendben – búcsúzott el Zoltán.
- Jó éjszakát, Emi! – intett neki Gréta is.

Emi roppant fegyelmezetten tért nyugovóra. Nem akart semmiben provokatív lenni, mert nagyon fáradt volt, a nagyapjáról hallottak végtelenül megviselték, s nem bírt volna ki még egy újabb támadást, de még beszélgetést sem. De hiába titkolta, lát-szott rajta, hogy az összeroppanás határán áll. Ez megnyugtathatta a támadóját: neki is fáj végre a nagyapja vétke! Emi nyugtalanul forgolódott, próbált elaludni, de a kimerültsége ellenére nem tudott. A hortobágyi kényszerszermunkatábor járt az eszébe. Itt él már közel hét éve, mégsem hallott róla semmit. Kiket vittek oda? Miért? Mi volt a vétkük? Mi volt a nagyapja szerepe? Annyi kérdés fogalmazódott meg benne, hogy felkelt, bekapcsolta a számítógépét és az interneten próbált utánajárni. Hortobágyi kényszerszermunkatábor – írta be a keresőbe. A legelső linket, a wikipédia ismertetőjét megnyitotta, és olvasni kezdte:

A Hortobágyi kényszerszermunkatábort a kommunista diktatúra hozta létre az 1950-es évek elején Magyarország keleti részén. 1950 és 1953 között mintegy tízezer embert telepítettek ki bírói ítélet nélkül. Fegyveres őrizet mellett, embertelen körülmények között kellett kényszerszermunkát végezniük a Hortobágy, Nagyunság és Hajdúság környéki állami gazdaságokban. A kitelepítettek az 1953-as amnesztiát követően sem térhettek vissza otthonaikba és kárpótálást sem kaphattak.

Az 1950. június 23-án megkezdődött deportálások a kommunista hatalom beteges félelmének jellemző példái voltak. Családok

ezreit vitték 12 alföldi munkatáborba az ország nyugati és déli határvidékéről...

Megszólalt a mobilja. A számítógép monitorján az időjelzőre nézett: 00:49 – ki lehet ilyen későn? Dr. Kelényi Zoltán – látta a mobil számlapján. Felvette a telefont.

- Tessék, Zoli!
- Remélem, nem ébresztettelek fel?
- Nem, még nem aludtam. Olvastam éppen.
- Minden rendben?
- Hát persze! Nincs semmi gond!
- Gréta ott van?
- Gréta? Nincs! De hisz együtt mentetek el!
- Csak azt hittem, visszament hozzád.
- Miért kérdezed?

Zoltán nem válaszolt. A csend megzavarta Emit:

- Zoltán! Itt vagy?
- Igen, igen.
- Nem válaszoltál a kérdésekre!
- A férje kereste telefonon. Nem ment haza.
- Gréta nincs otthon? – döbönt meg Emi.
- Reménykedtem, hogy hozzád ment vissza.
- Hívtad a mobilján?
- Hangpostán van.
- Ilyet még soha nem csinált!
- Mit gondolsz?
- Péter mindig tud a hollétéről. Félek, hogy valami baj történt vele.
- Emi, neked most nem szabad emiatt aggódnod! Péterrel megkeressük. Ígérd meg, hogy lefekszel és megpróbálsz elaludni!
- Emi nem válaszolt.
- Emi, kérlek!
- Rendben. Megígérem – válaszolt kellenlenül. – De hívjál, ha megtudsz valamit!
- Csak reggel, Emi! – mondta határozottan. – Jó éjt!

Emi már válaszolni sem tudott. Zoltán letette a telefont. Akkor látta, hogy telefonálás közben üzenete érkezett. Megnyitotta az sms-t. Gréta volt az.

Ha Péter keres, ne aggódj!
Egy motelban vagyok.
Nyugalomra van szükségem.
Ne haragudj, de most nálad
sem tudtam maradni.
Gréta

Emi csodálkozva olvasta a sorokat. Nem értette Grétát. Nem megy haza. Pétert nem értesíti. Az ő állapotára mégis figyelemmel van, mert jelzett neki. Ennyire megviselték a történetek?! S meglepően ma a szellem mellé állt! Ugyan miért? Mi történhetett? Zoltánnak és Péternek feltétlenül jelezni kell! Gréta sms-e ezt az információtovábbítást nem tiltotta. Ezért felhívta gyorsan Zoltánt. Zoli teljes csendben hallgatta az üzenetet. Ő majd jelez Péternek, mondta. Lehet, hogy házassági probléma? – merült fel Emiben, amikor letette a telefont. Biztosan az lehet, hiszen Péterrel Gréta mindent megoszt. S most még látni sem akarja. Majd megoldják! Mindig mindent megoldottak eddig – nyugtatta meg magát, s fáradtan bezárta a böngészőt. Túl sok volt ez a mai napi stressz. Majd délelőtt folytatja az olvasást.

31.

Gábor atya a szentmise után a nyakában hagyta a stólát, és a sekrestyében várt egy darabig, hogy teljesen elnéptelenedjen a templom. Közben egy idős hölgy lépett be hozzá, szentmisét akart mondatni a két évvel ezelőtt meghalt férjéért, s annyira megörült, hogy az új atyával válthat szót, hogy a férje betegségétől, a gyermekei sorsától kezdve az egész életét egyszerre akarta megosztani vele. Gábor atya szólt a káplánnak, hogy menjen be addig a fiatal

nőhöz a templomba, s intse türelemre: mindjárt megy ő is. Megértéssel hallgatta a pap az asszonyt. Érezte, most csak erre van szüksége: a meghallgatásra. Nem kellett most sem tanácsot adnia, sem problémát megoldania, csak hallgatnia türelemmel. Mert hallgatni is tudni kell. Bölcsen és teljes odafigyeléssel, ha kell együttérzéssel. Sokszor már ez is gyógyulást jelenthet a másik félnek. Az idős hölgynek is csak arra volt szüksége, hogy valakinek beszélhessen magáról, a keresztejéről, a nehéz sorsáról, a megpróbáltatásairól. S mindez megnyugvást jelentett számára: így még sohase figyelt rá senki. Ezt élte át közben. S elégedetten búcsúzott el. Mielőtt kilépett volna a sekrestyéből, Gábor pap megáldotta. Az áldás mélyen megérintette az asszonyt: a könnyeit törölgetve, hálálkodva ment el. A pap ezután kezébe vette a keresztet és az imakönyvet, visszament a templomba, s megkérte a padban ücsörgő, várakozó Emit, hogy jöjjön előre a jobb oldali első oldalhajóba, térdepeljen le, és az előimádkozására válaszként mindig a „könyörögj érettünk” fohászt mondja. A végén pedig majd a „ments meg, Uram, minket” kéréssel zárnak. Az imádkozásban segíti majd őt a jelen lévő fiatal káplán is.

Emi az atya kérésére letérdelt Jézus szent leple előtt. A Szent Anna Székesegyházba a torinói lepel hiteles másolatát két évvel ezelőtt helyezték el a hajó oldalszentélyében. Gábor pap a lepelről mondott neki néhány információt.

A lepel eredetiét, amely a keresztről levett Jézus halotti leple volt, Torinóban, a Keresztelő Szent János katedrálisban őrzik. Az evangéliumok is tudósítanak arról, hogy miután Krisztus testét levették a keresztről, gyorsba tekerték, és ebben is temették el. A feltámadása után pedig a testének képmása megmaradt a lenvászonon. Secondo Pia olasz ügyvéd 1898-ban lefényképezte a vásznat, s a fénykép negatívján előtűnt az arc. Így kezdődtek el a kutatások. A hetvenes években, a technikának köszönhetően, már háromdimenziós felvételt is tudtak készíteni. Egyre többen azt állítják, hogy a feltámadás pillanatában felszabaduló energia, sugárzás hozta létre a Jézus arcát, testét megjelenítő képet. A pol-lenvizsgálatok is a lepel eredetiségét igazolják, azt a tényt, hogy

Jeruzsálem-Hebron vidékén lelhetők fel együttesen a leplen található virágporok. A lepel hamisítását is kizárták a tudományos vizsgálatok: a vásznon látható képet nem lehet semmilyen oldószerezrel eltüntetni, azaz semmilyen festéket vagy pigmentet nem tartalmaz, tehát emberi kéz munkája nem lehet a sebek körüli vöröses anyag, hanem valódi emberi vér. De számos bizonyíték szól még a lepel eredetisége mellett. A rajta található felirathból például rekonstruálták a Názáreti Jézus adatait, a kutatók megfogalmazása szerint a halotti bizonyítványát. S ha valaki ennek ellenére mégis kétségbe vonja a lepel eredetiségét, akkor is a hozzáfűződő kultikus tisztelet, az imádságok a kegyeletnek segítő erejévé teszik, kegyelmi forrássá.

Emi figyelmesen hallgatta a pap magyarázatát, s a leplet szemlélve a szenvedő Krisztus alakja és a vérfoltok erősen megrázták. Az arc után a szenvedésében is szemérmetes test kisugárzásának hatása alatt az elől egymáson nyugvó kézre vetődött rögtön a tekintete. Az átszúrt csuklók látványára az ő stigmái is élesebben lüktettek. Szinte újra átélte a saját megkínztatását, de most már a leplen látható férfi szenvedéséhez kapcsolódva.

A pap hagyta, hogy Emi hosszabban szemlélje a képet, majd elkezdte az imát:

– Uram, irgalmazz nekünk! Krisztus, kegyelmezz nekünk! Uram, irgalmazz nekünk!

Jézus Krisztus, hallgass minket! Jézus Krisztus, hallgass meg minket! Szentháromság egy Isten, irgalmazz nekünk!

Szentséges Szűz Mária, *könyörögj érettünk!* – nézett a pap bátorítóan Emire.

– Szent Mihály arkangyal, Isten kardja! *Könyörögj érettünk!* – kapcsolódott be halkan Emi az imába. A káplán is segítette a válasza nyomatékosabb kiejtésével. – Szent Mihály arkangyal, az angyalok vezére, *könyörögj érettünk!* Szent Mihály arkangyal, legyőzhetetlen Lélek, *könyörögj érettünk!* Szent Mihály arkangyal, isteni erővel felfegyverkezve, *könyörögj érettünk!*

Szent Mihály arkangyal, Isten védelmezője – Emi próbálta mondani a választ, de nem jött ki több hang a száján. Az atya és a

káplán folytatta: – *könyörögj érettünk!* Szent Mihály arkangyal, Lucifer legyőzője, *könyörögj érettünk!*

Emi egyre feszültebben nézte a falra függesztett leplet. A pupillája kitágult, a szempillája rezzenéstelen maradt. Az egész teste vibrálásából érezni lehetett, hogy már nem a meghatottság, hanem valami megmagyarázhatatlan zavartság hatalmasodik el rajta. Valami félelmetes negatív erő.

A pap egyre kisugárzóbb erővel mondta, skandálta szinte az imát:

– Szent Mihály arkangyal, minden bajjal szemben hatalmas, *könyörögj érettünk!* Szent Mihály arkangyal, minden ördöggel szemben hatalmas, *könyörögj érettünk!*

A választ ekkor már csak a káplán mondta. Emi a térdeplőről hirtelen hátrazuhan, különös állati hanggal fújtatott, s rákmozgással hátrált egy darabig, majd megfordult és négykézláb menekült előre. A lepellet szemben lévő falon azonban a dicsőséges Szűzanya alakját látta meg, aki éppen a kígyó fejét tiporja. Ettől még jobban sokkos állapotba került, s ettől a képtől is megriadva a sarokba bújt, a pad mellé. S így távolabb a paptól és a lepeltől tépni kezdte a kezéről a kötést, a fogával marcangolta a kézteker-cset. Gábor pap még erősebben imádkozott:

– Szent Mihály arkangyal, az ördögi személyekkel szemben hatalmas, *könyörögj érettünk!* Szent Mihály arkangyal, szerencsétlenségeinkben *könyörögj érettünk!*

Szent Mihály arkangyal, betegségeinkben *könyörögj érettünk!* Szent Mihály arkangyal, a kísértések elleni benső harcokban *könyörögj érettünk!* Az ördög cselszövéseitől *ments meg, Uram, minket!*

Emi artikulálatlanul kiabálni kezdett. A pap ekkor parancsolóan rászólt:

– Faragó János! Az Úr Jézus nevére kérlek, hagyd Emíliát! Szent Mihály arkangyal és a védőszentjeid, Keresztelő Szent János, János apostol és minden szentek kísérjenek téged e köztes létből az Úr színe elé, hogy megítélhessen téged!

– Ne-e-em! – üvöltötte állati hangon Emi.

- Az Úr Jézus Krisztus nevében parancsolom!
- Ne-e-em!
- Jézus öt szent sebére kérlek, távozz! Hagyd el Emíliát!
- Ne-e-e-e-em! – kiáltotta újra és eszméletlenül elterült a földön.

Az atya abbahagyta az imát. Odasietett Emihez és a káplán segítségével felemelte a földről. Élettelenül hanyatlott el a kezükben. A pap keresztet rajzolt a homlokára és szólongatni kezdte. A káplán egész finoman pofozgatta is, picit rázogatta az arcát, hogy magához térjen. Végre kinyitotta a szemét, de ahogy megmozdult öklendezni kezdett. A káplán egy kendőt adott neki. A padra ültették.

– Vízet? – kérdezte tőle tanácstalanul a káplán. Emi bólintott. A káplán beszaladt a sekrestyébe, s hamarosan vissza is tért egy pohár vízzel. Emi ivott egy kortyot. Egy kicsit könnyebben érezte már magát. Gábor pap ekkor intett a káplánnak, hogy elmehet. Majd ő bezárja a templomot. Kint már szürkült. Nyolc óra lehetett. Nem tévedett: megszólalt az esti harang.

Emi lassan egészen magához tért. Kimerült és szótlán volt. A homloka gyöngyözött, az arca még riasztóan sápadt volt, mintha a túlvilági szellem hagyta volna itt a fehérségét rajta.

– Hogy érzi magát? – fogta még az atya a vállát, hogy stabilabban üljön.

– Összetörten – mondta suttogva, alig érthetően. – Tehát Fargó Jánosnak hívják – tette hozzá némileg erősebb hangon.

– Igen.

– Elment. De megint csak egy időre távozott.

– A gonosz küzd érte. Ahogy rajta keresztül magáért is.

– Akkor mire való mindez? – mutatott körbe csalódottan a szentély, a lepel felé.

– Mert ez egyre jobban gyengíti a hatalmát! Azért agresszívebb, mert érzi a veszélyt, hogy elveszíti a lelket, s így magát is.

– Reméljük, igaza van, atya! – sóhajtott Emi.

– Ezért önnek is imádkoznia kell!

– Ez nagyon nehéz ima! Megviselt.

– Mert hatásos! – erősítette az atya a gyógyulásba vetett hitét.

– Miért ragadt itt ez a lélek? Tudja már a választ? – kérdezte fáradtan.

– Csak sejtem, Emi! Túl sok benne a harag!

– Ez tartja fogva? A harag?

– Az életében sokat szenvedett. A vértanúk dicsőségében lehetett volna része: Isten boldog színe látásában. De a harag benne élt. Keménnyé tette a lelkét, közönségessé a jellemét. Ezzel a keménylelkűséggel halhatott meg.

– De hát hogyan lehetünk felelősek olyasmért, amiről nem tehetünk? Az abszurd, torz körülmények kiforgatják az embereket önmagukból!

– Talán Isten így adott neki lehetőséget a lelke megmentésére.

– Ebben hisz, atya? Hiszen ön mondta, hogy a halálunk után nincs lehetőség a tetteink módosítására, megváltoztatására.

– Ez így is van. A kettő most mégsem zárja ki egymást.

– A kivétel erősíti a szabályt – mosolygott végre Emi. – Szégyellem magam – sírta el magát hirtelen. A gyors hangulatváltás a lelki sérülékenységet jelezte. Túl gyenge lett az előbbi imagyógyítás után.

– Miért? Ugyan miért szégyellné magát?

– A nagyapám... – nem tudta folytatni.

– A nagyapja miatt?

Emi bólintott.

– Ez a szenvedése megváltja önt a nagyapja által elkövetett szegységtől! Hősiesen viseli a megpróbáltatásait!

– Van tehát értelme ennek az örületnek?!

– Az álstigmák így válnak érdemhordozó, igazi szenvedéssé, valódi stigmákká!

Emi egy pillanatra élettellivé vált: az atya felé fordult és tágra nyílt szemmel hallgatta. Erre nem is gondolt még. Tetszett neki a gondolat. Hirtelen értelmet nyert a szenvedése.

– Grétáról mit tud? – váltott hirtelen témát, mintha a saját sorsával megbékélt volna, s most már még fontosabbá válna számára a másik. – Két napja nem hallottam róla. Az sms volt a legutolsó életjele.

– Már otthon van. Péter akkor éjszaka végigjárt minden motelt, szállodát. Meg is találta. De nem akarta zavarni, hadd legyen egyedül, ahogy kérte, amire vágyott. Csak a recepción hagyott neki üzenetet, hogy várja haza. A levél többi részéről nem beszélt. Gréta pedig másnap délután visszament.

– Legalább valami örömhír!

– Igen, ez nagyon jó hír, Emi! S most búcsúzóul megáldom önt! – mondta az atya. Majd a fejére tette a kezét, hangosan imádkozott felette. Keresztel most még nem akarta megjelölni a homlokát, csak a feje fölött rajzolta meg a jelet.

– Az Úr erősítsen, s legyen veled életednek minden napján. Ámen.

– Ámen – mondta Emi is. S mielőtt kiment volna a templomból, megállt a lepel előtt: magával akarta vinni a szenvedő arc békét és nyugalmat megőrző vonásait. Tudta, hogy még szüksége lesz erre az erőre.

32.

Egy hét teljesen békésen telt el. Emi napjai rég voltak ilyen nyugodtak. Az atya mindennap meglátogatta, de előfordult, hogy Emi kereste meg. S egy alkalommal az esti miséjén is részt tudott venni. Ez nagy előrelépés volt. Korábban ugyanis hiába kérte erre az atya, képtelen volt belépni a templom ajtaján. A legutóbbi érte való imádkozás alkalmával is csak a szentmise végére érkezett, és leghátul megállt. A káplán kérésére ült csak le, de akkor is a leghátsó padba. Majd Gábor atya utasítására ment teljesen előre az oldalhajóba. S most már egy teljes szentmise hallgatója lehetett. Volt tehát némi biztató eredmény a torinói lepel előtt történő imádkozás után. A barátait mindez megnyugtatta, s a rendszeres látogató ekkor csak az atya volt.

Grétát egyébként is lekötötte az évkezdés, erre hivatkozva maradt távol Emitől. Zoltán pedig beletemetkezett a munkába: késő éjszakákig dolgozott, reggel pedig mindig korán kelt. A hétfvége

is egyre zsúfoltabb volt: most is Pestre kell utaznia. Ezért csütörtökön mindent el akart intézni, hogy másnap korábban indulhasson. Reggel viszont különösen nehezen ébredt. Az éjszakáját megzavarta egy látomás. S ez az egész napját nyomasztóvá tette. Az ügyfelei problémáját hallgatva vagy tárgyalásokat folytatva azon vette észre magát, hogy a gondolataiba be-beszüremkedő, meg-megjelenő éjszakai képek nyugtalanítják. Egyre gyötrelmesebbé tették a napját. Már a tudatos elhárítás sem segített. Ezért este úgy döntött, felhívja Gábor atyát.

– Az érintettnek nem szólhatok: megrémülne tőle – panaszkodott. – S talán pszichésen még elő is idézném a tragédiát.

– De a barátoddal kapcsolatos álmot jelezted neki, figyelmeztetted, amikor repülőgépre szállt! – jelentette ki az atya.

– Mert ott egyértelmű volt, hogy mit kellett volna tennie! – felelte Zoltán. – Nem lett volna szabad felszállnia a gépre! Itt viszont csak a halál képei jelentek meg előttem. Emi tragikusan meghal, atyám – szakadt ki a fájdalom Zoltánból. – Vérben láttam, sebesülten az utcán. Utána szirénázó mentőket és gyászoló tömeget, koporsót, magát a halált. Iszonyú érzés volt!

– Sokszor volt már életveszélyben. Talán ezért álmodtál erről – nyugtatgatta a pap.

– Ez a jelzés mégis más, mint a korábbi félelem. S ez nem álmom volt: több annál! Itt vizuálisan is átéltem az elmúlását, míg máskor csak intuitív volt a félelem. Az aggodás felfokozott, megtestesült velejárója.

– Súlyos dolgokat mondasz, Zoltán!

– Mert átéltem az elmúlását. Azóta is sajog, feszít belülről a fájdalom.

– Csak egyet tehetünk: imádkoznunk kell!

– Tudom, hogy ez az egyetlen eszköz. Mégis nagyon félek, atyám! A korábbi tragikus álmaim mindig bekövetkeztek, de úgy, hogy a róluk való előzetes tudásom valamit kedvezően módosított rajtuk: a történet vége az életről szólt. Felébredve, egy vizuális transzban átélt halálpillanat viszont, amikor képekben is látom, mint egy lepergetett filmkocka-sorozatot, hogy a testből hogyan

szakad ki a lélek, az mindig bekövetkezett. Az a látomásképp sohasem módosult! S Emit így láttam, atya! Meghalt! – tette hozzá nyomatékosítva, kétségbeesetten.

– Nehéz heteket, hónapokat élünk most át. Bízunk Isten gondviselő szeretetében! S mi az ima mellett csak annyit tehetünk még, hogy jobban figyelünk Emire.

– Igen, más nem – mondta egészen halkán Zoltán. – Figyelünk kell minden apró jelre.

A pap nem szólt. Várta a folytatást.

– Köszönöm, hogy meghallgattál! – mondta Zoltán. – Könnyebb, hogy valakivel megoszthatom ezt a terhet!

– Az együttes ima ereje is nagyobb! – biztatta a pap.

– Most csak ebben bízhatom – mondta lehangoltan. – A hét végén elutazom. De bármi van, telefonon elérhetsz, atya.

– Rendben, Zoltán. S próbálj megnyugodni! Jó utat és Isten áldjon!

Zoltán ült egy darabig az ebédlőasztalnál, s gondolkodva a telefonját forgatta, minden cél nélkül a billentyűit nyomogatta: Figyelünk kell minden apró jelre! – mondta spontán módon az atyának, és most a saját mondata csengett benne vissza újra és újra. Ebben Grétának is segítenie kell! Nem vonulhat vissza, bármi gondja, baja is van! Nem akarta már telefonon zavarni, s a látomásaiba őt nem is akarta beavatni, ezért csak egy figyelmeztető sms-t írt neki:

Gréta, Emi gyógyulásához szükségünk van rád.

Hármunk közül te vagy az őrangyala.

Ne zárkózz el tőle! Ha az időd engedi, látogasd,
segítsd őt továbbra is, kérlek! Zoltán

S újból megjelent előtte az éjszakai kép: sebesülten, véresen fekszik Emi az utcán és egy fény, a lány ragyogó szellemi alakja kiszakad a testből az ég felé. Megborzongott: maga mellett érezte a halált.

Gréta valóban nem látogatta Emit, csak telefonon hívta időnként. A barátnőjének érezhető távolságtartása így megviselte Emit. De erről senkinek sem panaszkodott. Örült, hogy legalább a két férfi még mellette van. Viszont sokat gondolkodott arról, hogy mi lehet Gréta távolmaradásának az oka, de nem tudott elfogadható és megnyugtató választ találni. Hiszen a legnehezebb napjaiban mindig számíthatott rá. Feláldozta az idejét, félretett mindent, ha róla volt szó. Vagy éppen ez volt a baj? Belefáradt volna a kapcsolatuk ápolásába? A vigasztalásába? Pedig az itt ragadt szellem megint egyre intenzívebb társsá szegődött nála, így szüksége lett volna Gréta jelenlétére. Az atya ugyan ismét elmondta a Szent Mihály litániát, ugyanúgy a torinói lepel előtt a káplán segédletével, de már teljesen hatástalanná vált az imájuk. Edzettebb lett a szellem, s még elszabadultabb erővel kínozza Emit. A lelki terror sokszor már jobban fájt neki, mint a fizikai, mert mióta Emi tudomást szerzett a hortobágyi munkatáborról, a szellem a nagyapjáról is állandóan beszélt neki. Szabad szájú gyűlölettel. S amitől az atya tartott, annak a tünetei már kezdtek jelentkezni rajta. Előfordult ugyanis, hogy a szellem Emi testét is felhasználta, s ha beleszállt, a fiatal nő ugyanolyan vad dühvel tört-zúzott maga körül, mint azt a lélek tette korábban körülötte. Ilyenkor ő is agresszívvé és szabad szájúvá vált. Olyan szavakat, trágárságokat, szitkokat mondott, amit nemhogy soha nem használt, de passzív félként mástól sem szívesen hallgatott. Ezért Emi végtelenül boldog volt, amikor egy kora szeptemberi este Gréta becsengetett kis bőrönddel a kezében, s csak ennyit mondott neki: Itt vagyok! Emi rögtön megértette, hogy nem villámlátogatásra jött hozzá.

– Meddig maradhatok?

– Ameddig csak akarsz – ujjongott Emi, s boldogan nyitotta ki előtte a vendégszoba ajtaját.

Gréta lepakolt, s ahogy ránézett Emire, elszégyellte magát, hogy ilyen sokáig magára hagyta: ott állt sápadtan, mégis sugárzó mosollyal az ajtóban, a kézfejen alig gyógyultak be a sebek, de

már friss kötések voltak a karján, a lábán, s mindenütt kékes-lilás foltok. A kis ruha ezeket már nem fedte be. Filigrán kis alakja még törekenyebbé vált: sokat fogyott, mióta nem látta.

– Drága Emi! – lépett hozzá és könnyes szemmel átölelte. – Bocsáss meg nekem!

– Miért kellene megbocsátanom? – kérdezte csodálkozó tekintettel, s már el is felejtette azt a fájdalmat, amit Grétának az elmúlt hetekben való tartózkodó, rideg magatartása miatt átélt. Az atya is örült Gréta elhatározásának, hisz Emi napjai így teljesen kiegyensúlyozottá válnak majd, s Zoli félelmétől, a tragédiától sem kell így tartaniuk. De két dolog mégis nyugtalanította: egyrészt Gréta házassága, mert nem volt meggyőződve afelől, hogy ez az otlét Péter teljes jóváhagyásával történt, s nem menekülés-e valamilyen személyes probléma elől, másrészt aggódott, hogy a szellem így inaktív állapotba kerül, s a kiépített szabadító metódust nem tudja így folytatni, Emi hathatósan gyógyítani. Emi bezzeg nem foglalkozott az utóbbi kérdéssel, sőt örült, hogy megszabadul erre az időre a másvilági kínozójától. S úgy vélte, Gréta Péternek az engedélyével és beleegyezésével jött el egy időre hozzá, bizonyára azért, hogy vigyázhasson rá. S hogy Péter soha nem jött fel, ez Emiben semmi gyanút nem szült, mert tudta, a férfi nem kedveli őt. Bár sejtette, hogy valami gondja van Grétának a házasságával, de erre nem kérdezett rá, mert nem akart tapintatlan lenni, s tudta, a barátnője úgyis megosztja vele, ha szükségét érzi. Ha pedig elhallgatja, megvan rá az oka.

Kialakult a mindennapjaik kerete is: Gréta reggel tanítani ment, Emi pedig az álláshirdetéseket böngészte, s bekopogott több munkahelyre is, hátha szerencsével jár. Ekkor szembesült a vidéki város telítettségével, a reménytelenséggel és a kiszolgáltatottsággal, amit át kellett élnie minden állásinterjú alkalmával. De Gréta mindig erőt öntött belé. Az egyik délelőtt, amikor Gréta iskolában volt, Emi nem foglalkozott az álláshirdetésekkel, hanem nagytakarítást rendezett. A barátnőjét is meg akarta lepni, ezért az ő szobáját is gondosan felporszívózta, portalanította. Gréta asztalát fényezve a laptopja melletti mappáját azonban véletlenül leverte,

s szerteszét hullottak belőle a lapok. Emi a színes, gyönyörű ábrákból már messziről látta, hogy ezek Gréta művészi alkotásai. A képversei! – ujjongott, s közelebb hajolva látta, ezek egészen friss alkotások lehetnek, mert még nem látta őket. Leült a földre, mint egy kíváncsi kisgyerek és egyenként szedegette fel a szebbnél szebb csodákat, s olvasgatta, nézegette, gyönyörködött bennük. Tudta, hogy ez a szemlélődés műfaja. Gréta megtanította ugyanis a vizuális költemények olvasására, befogadására. Ezekkel a művekkel már láttatni is lehet: a belül feszülő, lüktető élményeket, a szavak varázsát érzékelhető, képi valósággá lehet formálni. Több érzékszervre hat így a mű, bevonva a személyiség egészét a szöveg és a kép együttesének sajátos irodalmi világába. Gréta arról is beszélt neki, hogy ezek a művek általában hosszú logikai sor eredményeképpen jönnek létre, rendkívül elvontak, s a látványon túli jelentésük szinte csak a beavatottnak szól. Ezért, hogy a megértés, a befogadás könnyebb legyen neki, néhány képversének korábban megadta a megoldási kódját, mert úgy vélte, fontosak lehetnek ezek az alkotói információk, s mert az értelmezés, az elemzés csak így válhat autentikussá, noha, hangsúlyozta, ez még nem jelenti a művek végleges olvasatát. Hiszen minden mű jelentése, így a képverseké is, az olvasatok sorozatából áll össze, s minden próbálkozás, megközelítés újabb és újabb jelentésrétegeket fedezhet még fel. Ennek a megoldási kódnak a segítségével Emi elsajátított egy biztos rutint a képversek megközelítéséhez. Bár tudta, hogy tiltott dolgot művel, hiszen engedély nélkül nyúl most a barátnője dolgaihoz, de nem is a kíváncsiság, hanem a látott szépség hatalma olyan erős volt, hogy eldobta a törlőrongyot és a bútorápolószert, ült a szőnyegen a szerteszét heverő képversek között, s egyenként hosszasan szemlélte őket.

Közben eszébe jutott Gréta magyarázata Kurt Badt olvasási technikájáról is. Ő szabályként egy balról jobbra és egyben alulról fölfelé tartó irányultságot állapított meg a kép befogadási, olvasási irányaként. Ennek a módszernek a heurisztikus értéke éppen abban rejlik, magyarázta többször neki Gréta egészen szakszerűen, hogy a kép szukcesszivitásáról is lehet immár beszélni. Emi

hirtelen ezt nem értette. Aztán valahogy kihámozta a szó jelentését Gréta magyarázatából: a képi és a szöveges műalkotás megértő észlelése között megegyezés van, mert mindkettő lineáris, azaz szukcesszív, és ugyanakkor szimultán is, vagyis mint egészet is felfogjuk a művet. Emi ellenőrizte magán ezt a befogadási módot. S valóban ilyen sorrendben szemlélte a képet: spontán alulról felfelé haladt, s balról jobbra. Élvezte, hogy ezt az olvasási technikát épp Gréta legfrissebb képversein gyakorolhatja.

Bárhol be lehet lépni egy vizuális költemény testébe! – jutott eszébe Gréta tanácsa, amikor a legerotikusabbnak tűnő képet fel-emelte a földről. *Életszületés* – olvasta el a címet, majd a vers-sorokból tördelt férfi és női alakot szemlélte. Olyan, mint Gréta és Péter – állapította meg a felfedezés örömeivel, s már böngészte is a sorokat: *sarumat leoldom hajamat kibontom ruhátlan testemmel befedem testedet* – betűzte ki a női hajfonatok egyikét. A másik tincs rákunkorodott a ruhátlan testre: *kicsordult mézszirmokkal* – fejtette meg Emi a betűsort.

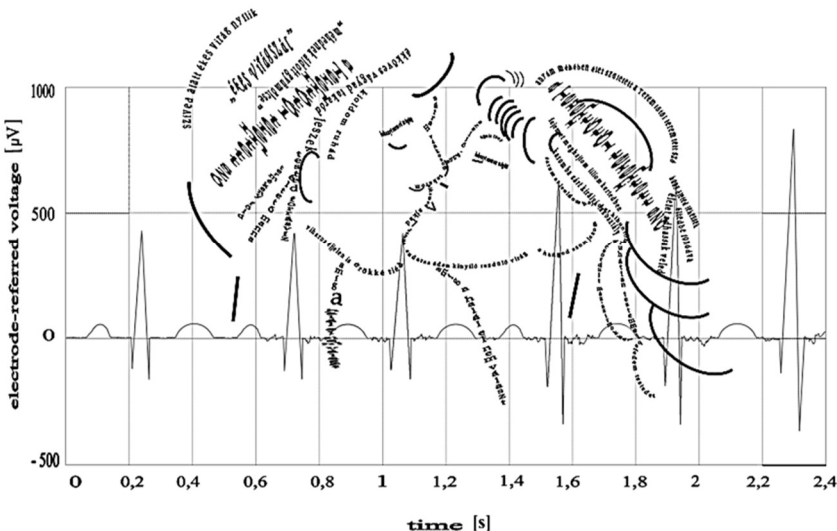
fejemet meghajtom liliomkertedben / karomba zárt királyi lakosztály – olvasta tovább az egymás mellé fűzött sorokat. Majd más irányból kapcsolta össze a részeket: *liliomkertedben karomba zárt királyi lakosztály / ruhátlan testemmel befedem testedet*.

S a férfialakból is válogatott sorokat, spontán módon belépve a versszövegbe: *ékköves vágyad takaród leszek // tested termékeny föld / éltető manna / forrásvíz. Sátram vánkösöm / takaróm // ajkamon az ajkad // viharos éjjelen örökké a tiéd // amíg a halál el nem választ.*

Majd a szerelmes arcokat egybefűzte a szöveggel: *ajkamon az ajkad // rubintkő sudaras éden kinyíló rezdülő virág / a hangod szomjazom // királyi lakosztály // majd más irányba fordult az olvasattal: kicsordult mézszirmokkal.*

S a két alak fejét díszes pánttal, fejedelmi koronával díszítő domináns képszoveget is kibetűzte: *a Teremtőtől teremtett szó.*

Életszületés

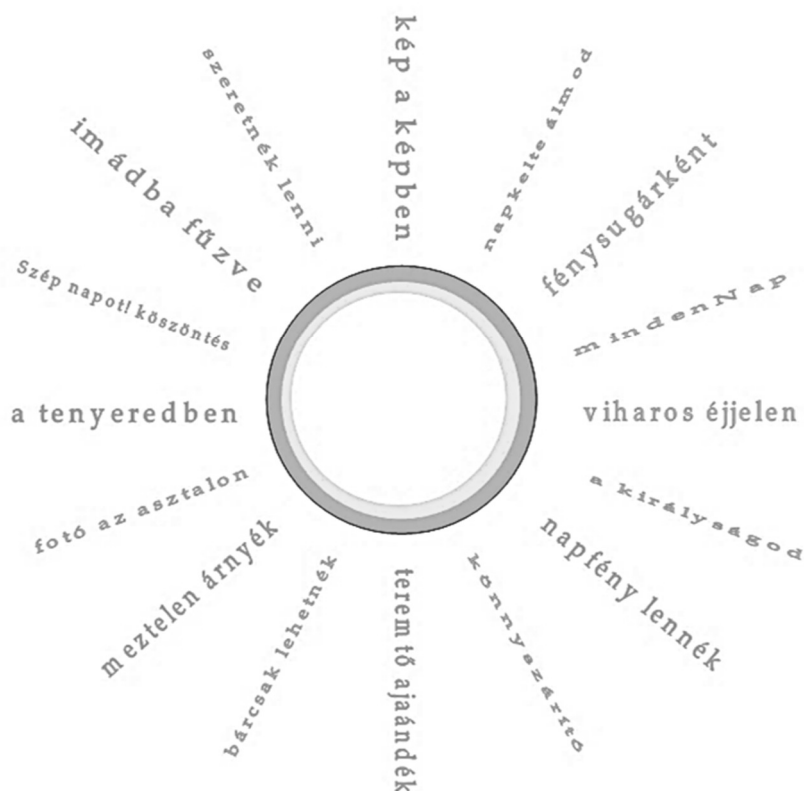
Az EKG szabályosságát is ellenőrizte, a kiugró csúcs mértékét értelmezte, majd mohón a másik képvers után nyúlt: *Legyek: ajándék*. A napsugarakat egymásba fűzve próbálta olvasni, megfejtetni a képverset, s egyre ragyogóbb lett az ő arca is.

Megfordította a lapot: ott a mű egy elképzelt, Gréta által gondolatban generált változatát olvashatta. Egy lineáris verset. Gréta ezzel a szóhasználattal különböztette meg a klasszikus verset a vizuális költeménytől. Emi figyelmesen olvasni kezdte:

Kép a képben teremtő ajándék,
könnyszárító fénysugárként
szeretnék lenni meztelen árnyék,
imádba fűzve napkelte álmod,
viharos éjjelen a királyságod.

Legyek; ajándék

(Logo-mandala)

Bárcsak lehetnék
Szép napot! köszöntés.

Könnyeszájra napfény lennék,
fotó az asztalon.

Bárcsak lehetnék
a tenyeredben mindenNap
teremtő ajándék.

Napfény lennék, viharos éjjelen
könnyszárító Szép napot! köszöntés,
mindenNap a királyságod.

Szeretnék lenni. Napkelte álmod.

Könnyszárító teremtő ajándék
bárcsak lehetnék meztelen árnyék.
A tenyeredben Szép napot! köszöntés.

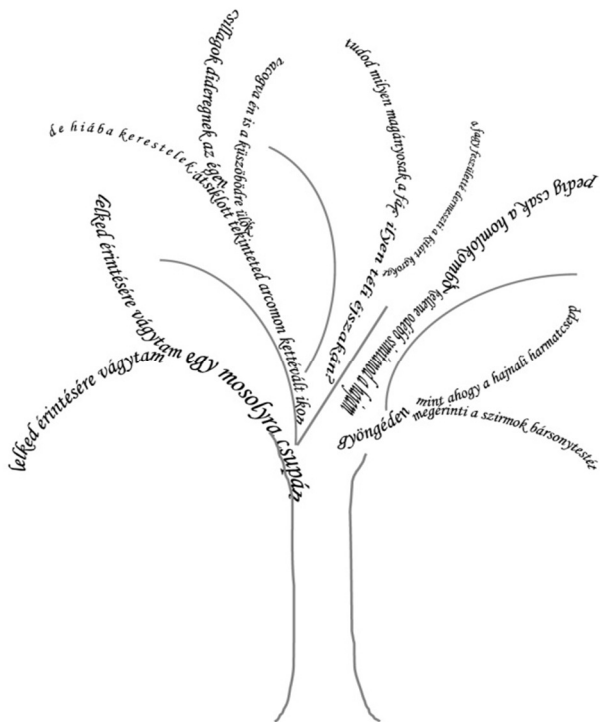
Viharos éjjelen.
MindenNap.
Imádba fűzve szeretnék lenni
– bárcsak lehetnék –
kép a képben fénysugárként
a tenyeredben meztelen árnyék.
Szeretnék lenni teremtő ajándék.

Szerencsés ez a Péter! – fogalmazta meg akaratlanul Grétának a lírai sorait olvasva. Ugyan megbecsüli-e a barátnőjét? – jutott eszébe a mostani állapot, Gréta hallgatása a férjéről, s a váratlan beköltözése hozzá. *Könnyszárító fénysugár* – ismételte meg önként. Emi elégedetten mosolygott: talán így is nevezhetné őt: könnyszárító fénysugárnak.

Majd egy rendkívül vonzó képverset látott egy kézzel írott vázlat alatt. A tervezet ismerős volt számára. A gemkapoccsal oda-tűzött papírfecnit így leoldotta a fényes kartonlapról, s közelebből megnézte a képet.

Elkészült tehát! Ennek a vázlatát mutatta neki Gréta. Egy pesti út után a vonaton alkotta. Egy meghatározó személy az életében, akit azon a napon egy rendezvényen látott, s köszöntötték ugyan

egymást, de utána nem volt alkalmuk sem a találkozásra, sem a beszélgetésre. Lehetetlenné tették a körülmények. Pedig mindketten csak egymás miatt maradtak tovább az összejöveteleken. Csak ennyit mondott neki a táskájából kivett cetlit mutatva. S akkor végtelenül szomorú volt. Hiába faggatta, mást nem árult el. Kétségtelen: magányos Gréta! Ezt az utóbbi időben különösen érezte.

lelked érintésére vágytam / egy mosolyra csupán // de hiába kerestelek: átsiklott tekinteted arcomon kettévált ikon // csillagok dideregnek az égen / vacogva én is a küszöbödre ülök // tudod milyen magányosak a fák ilyen téli éjszakán? / a fagy feszületté dermeszti a kitárt karokat // pedig csak a homlokomból kellene odébb simítanod a hajam / gyöngéden / mint ahogy a hajnali

harmatcsepp / megérinti a szirmok bársonytestét – olvasta a hajladozó faágak sorait.

Péter, ha ismerné a mű hátterét, biztosan féltékeny lenne. Bizonyára ezt a képverset nem is mutatta meg neki. Gyönyörű lírai sorok! – nézegette egészen közelről a folytatás faágait. Ugyan ki az ihletője?

Ekkor a szeme egy távolabb fekvő képversen akadt meg: a töviskoszorú rögtön Jézus szenvedését asszociálta benne. A gemkapoccsal gondosan visszatűzte a *Magányos fa* című képversre a vázlatot, beletette a mappába, s kezébe vette a töviskoszorús alkotást. Elhalványodott az arca. A testében teljesen megdermedt a címtől: *Magyar Gulág (3)*. Most már tisztában volt a szókapcsolat értelmével. Döbbenet nézte a képet, majd eleinte az óramutató járásával megegyezően kezdte olvasni a sorokat. Utána a képvers fókuszát is bekapcsolta az olvasatába:

istállóban születtem mint Jézus / azon az éjjelen / vacogtam-fáztam: állatok lehelete nem melegített.

kisfiam – egyre csak mondta hajtogatta / azon az éjjelen / vékonyka ruhácskával takargatta testem.

S minden sor alatt visszatérő formula volt szürke betűkkel: *jó anyám könnyeivel áztatta az arcom.*

Magyar Gulág (3)

Eminek kipirult az arca, s egyre hevesebben kezdett verni a szíve. Ha van Gulág 3, akkor Gulág 1-nek és 2-nek is kell lennie. Izgatottan keresgélt a földön heverő képversek között. Az egyik alatt megtalálta a 2-es jelzésűt, a kezébe vette, és kereste a párját. A háta mögött meg is találta: *Magyar Gulág (1)*. Ez az! Olyan, mint egy térképvers – állapította meg első ránézésre. Kinyújtotta a kezét, hogy távolabbról is megszemlélhesse, mint valami festményt vagy grafikát. Aztán közelebb húzva olvasni kezdte a sorokat. A Tisza jobb oldalán három sorból álló versszakszerű írás volt:

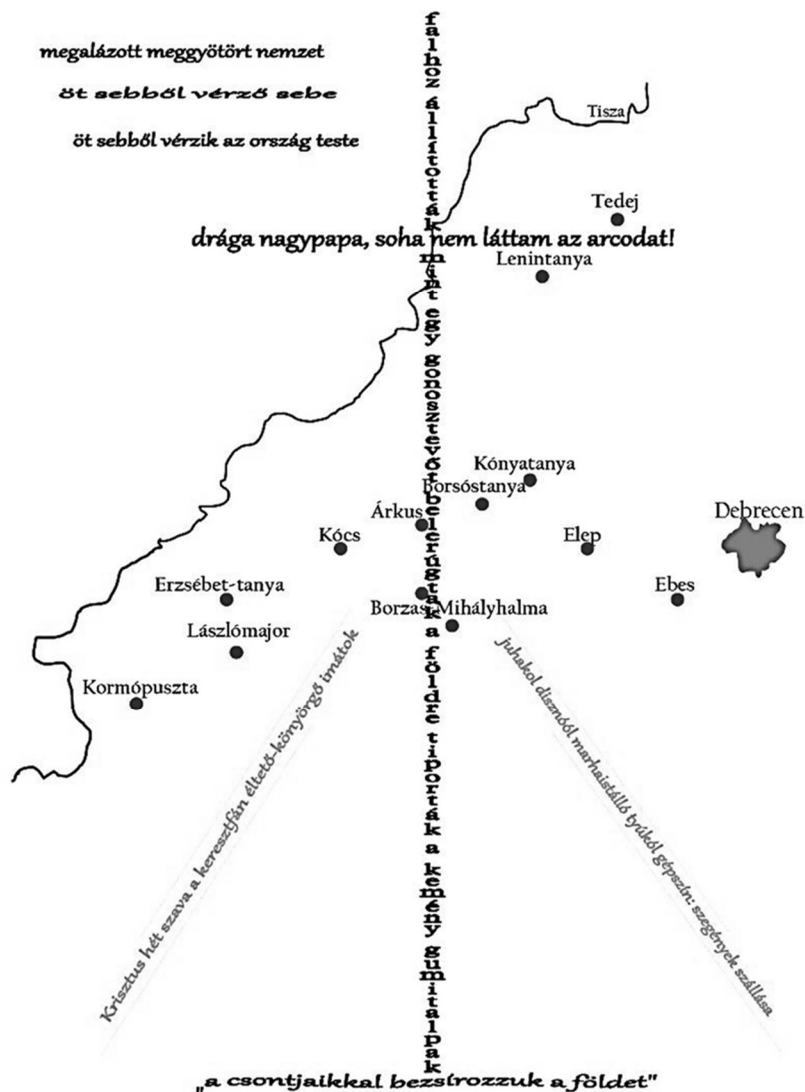
megalázott meggyötört nemzet / öt sebből vérző sebe / öt sebből vérzik az ország teste – fogta át egyetlen értő pillantással a sorokat, s nem kellett gondolkodnia az „öt seb” értelmén, mert az atya a stigmák kapcsán többször is részletesen beszélt neki Krisztus szenvedéséről. Legalábbis most ez jutott eszébe. S az országra vonatkoztatva összeszorult a szíve. Nem tudta szavakban megfogalmazni magának az érzését, de a részvét és a fájdalom mellett, amit az általános együttérzésen túl a nagyapja tetteinek szégyene is erősített, valami büszkeség töltötte el, hogy ő is ehhez a meggyötört nemzethez tartozik. A képversen a Tisza bal oldalára csak egy pillanatra vetődött a tekintete: települések nevei sorjáznak rajta, s középen egy nagy kereszt áll, uralva az egész művet. Ebbe az ősi formába – hogyan is magyarázta Gréta? –, igen, az ókor óta ismert képvers-alakzatba voltak tördelve a verssorok.

drága nagypapa, soha nem láttam az arcodat! – fejtette meg a kereszt vízszintes szárát. Egyre izgatottabban betűzte ki a függőleges részt: *falhoz állították mint egy gonosztevőt belerúgtak a földre tiporták a kemény gumitalpak.*

A keresztből sugárzó két fénysugárszerű ágat is kibetűzte: *Krisztus hét szava a keresztfán éltető-könyörgő imátok // juhakol dítzónól marhaistálló gépszín: szegények szállása.*

Megszámolta a településeket. Tizenkettő. Ez lehet az a tizenkét hely, amire Zoli utalt, s amiről az interneten is olvasott: ide deportálták az elhurcoltakat. Egyenként olvasta, véste újra magába a borzalom helyeit: Kormópuszta, Lászlómajor, Erzsébet-tanya, Kócs, Árkus, Borsóstantanya, Kónyatanya, Borzas-Mihályhalma,

Magyar Gulág (1)

Elep, Ebes. Ebes...! Ez a településhely most is szíven ütötte: itt van közel! Járt már ott, tavaly egy esküvőn. Akkor csak önfeledt öröm kapcsolódott ehhez a helyhez. Még napokkal utána is, amikor visszagondolt. Majd a mindennapok feledtették ezt az emléket. Most újra felidéződött benne. De mennyire más színben! Esküvő és halál... Ugyan melyik településen kezdődhetett a szenvedése az ő szellemének? Lehet, hogy Ebesen? A nagyapja itt követte volna el a szörnyű tetteit?

„*a csontjaikkal bezsírozzuk a földet*” – zárta le, vagy inkább nyitotta meg a képverset a lap alján futó félelmetes mondat. Megborzongott. De hát miért foglalkozik Gréta ezzel a témával? Különös – gondolta –, eleven, élő emlékképekként idézi fel a borzalmakat, mintha részese lett volna valamiképpen az eseményeknek. Igen, jutott eszébe hirtelen, védte a szellemet is. Legutóbb Itt-Ragadt mellett érvelt mindegyikünk megdöbbenésére. De hát miért?!

A sorozat második tagját kezdte olvasni:

pokoljárás, pokoljárás, pokoljárás... – a szavak lángnyelvekként faldosták a képvers szövegét: apámat is a falhoz állították / le akarták löni / anyám méhében sírtam: ne tegyék / de ők meghúzták a ravaszt. Az áttetsző sorokat is kibetűzte: pusztá kézzel hordták ki a trágáját az istállóból hogy fekvőhelyünk legyen.

– Istenem! – mondta ki először ezt a szót Emi, és a szájára tette a kezét, hogy a sírását elfojtsa. Pedig sírhatott volna nyugodtan, hiszen egyedül volt otthon. A szemén megcsillanó könnyein keresztül egy másik, még nem olvasott képvers-szöveg csillant meg a lapról sötétvörösen:

magyar pusztá az elhurcoltak Szibériájá

S csak nézte-nézte, addig, míg a bánat nem oldódott fel benne annyira, hogy egy másik alkotást vegyen a kezébe. Teljesen belefeledkezett a képversek olvasásába, s olyan erős volt benne a döbbenet, a megrázkódtatás, hogy a lakáscsengő hangját sem hallotta meg. A hosszú berregő hang aztán mégiscsak felrázta. Ki lehet az? – futott rajta végig. Felállt, s rögtön már hajolt is volna le, hogy gyorsan összekapkodja a földről a képverseket, de aztán

Magyar Gulág (2)

kitelepítések és deportálások
magyar puszta az elhurcoltak Szibériája

apámat is a falhoz állították
le akarták löni
anyám méhében sírtam: ne tegyék

puszta kézzel hordták ki a trágyát az istállóból hogy fekve helyünk legyen

de ők meghúzták a ravaszt

po
ko
li
jár
ás

eszébe jutott, hogy Gréta nem lehet az, mert ő már nem csenget, mióta itt lakik. Odafutott macskaléptekkel az ajtóhoz és a kukucskálóba nézett. A szomszéd néni! Ugyan mit akarhat? – nyitotta ki az ajtót, s most már egy kicsit bosszús is volt, hogy mezeavarta.

– Kezicsókolom!

– Szervusz, Emikém! Csak nincs valami baj? – nézett meglepetten a lányra az idős hölgy.

– Nincs. Minden rendben van – nyugtatta meg Emi, s igazgatta szorgosan a haját, mert a néni olyan kerekre nyílt, nagy szemmel figyelte, méregette, hogy úgy érezte, kócos. Még a ruháján is végignézett. Ugyan mi lehet rajta, s gyorsan megigazgatta azt is a szomszéd méregető pillantására.

– Csak hoztam nektek egy kis almás rétest. Biztos Grétácska is szereti.

– Kedves tetszik lenni! Nagyon szépen köszönjük.

– Képzeld, Emikém, tegnap egy másik újságíró állított meg, s rólad érdeklődött. De kitértem a kérdései elől.

– Köszönöm, Anna néni! Nagyon köszönöm! Engem is zaklatnak időnként. Főleg telefonon. De az ismeretlen számot már nem veszem fel, az utcán pedig igyekszem kitérni előlük.

– Gréta meddig lesz itt? A tanítás nehéz lehet...

– Dicsértessék! – hangzott egy fél színtel lejjebből.

– Az atya! – lelkendezett Emi, amikor meglátta a lépcsőn felfelé jönni.

A szomszédasszony is megfordult:

– Mindörökké. Ámen! Hoztam egy kis almás rétest. Most süttöttem. Majd kóstolja meg ön is, plébános úr!

– Feltétlenül, Anna néni! – ért fel végre hozzájuk Gábor pap. A sok lépcső miatt mélyebbeket lélegzett. – S hogy tetszik lenni?

– Ó köszönöm! Tudja, csak olyan öregesen! De azért nem panaszkodom!

– Adjon még az Isten önnek nagyon sok erőt a mindennapokhoz!

– Fáradjon beljebb, atya! – mutatott Emi az ajtó felé.

– Köszönöm, plébános úr! Szervusz, Emikém! – szólt az ajtón belépő lány után az asszony.

– Kezicsókolom! S még egyszer köszönöm a finomságot! – csukta be az ajtót mosolyogva. Az atya elől ment, így nem volt ideje becsukni a tárva-nyitva hagyott szobaajtót. Pedig most az ebédlőben akarta leültetni, hiszen a vendégszobában ott heverték a képversek szanaszét a földön. Az atya a megszokott irányba ment, Emi sietett utána:

– Elnézést, atya, de nem volt időm elpakolni – szabadkozott.

– De szépek! – lépett közelebb a pap az egyik színes laphoz.

– Grétáié – mondta most már egészen zavartan. – Képversek. Véletlenül levertem a mappát és...

– Gyönyörű! – hajolt le és felvette az egyiket.

Emi érezte, ha magyarázkodik, egyre kellemetlenebb helyzetbe kerül. Most már le kell nyelnie ezt a félresiklott helyzetet. Így újra átadta magát a felfedezés örömének, bánatának.

– Atya, ezeket nézze! – mutatta a három alkotást összefogva. – Köztük volt. Véletlenül akadtam rájuk.

Gábor pap elvette a lapokat. Nyitottsággal böngészte, belemélyedve ült le a kanapéra. Emi állva figyelte, s várta a hatást. Nem kellett sokáig várakoznia. A művek kiváltotta ragyogást az arcán elkomorult, kemény vonások váltották fel. Az atya továbbra is teljesen csendben nézte, olvasta a műveket, Emi pedig melléje ült, s oldalról nézte újra a képverseket. A döbbenet hatása alatt nem is hallották az ajtónyitást. Gréta már a küszöbön állt, s rögtön megértette, mi történik.

– De hát atya! Emi! Mit csinálnak itt?!

Emi megrezzent, az atya mintha egy másik világból lépett volna vissza, szótlanul csak ránézett Grétára, majd vissza a lapra.

Emi válaszolt:

– Véletlenül kerültek a kezembe, s az atya éppen jött – megállt, nem folytatta, majd a két képverset, amit már az atya letett, felvette:

– Gréta, mik ezek? – nyújtotta felé az első két Gulág-verset.

Gréta odalépett, szó nélkül elvette. Elpirosodott, zavartan, csendben állt. Majd gyorsan lehajolt, s kapkodni kezdte a földről a többi vizuális költeményt:

– Ezek a legszemélyesebb dolgaim! – mondta felháborodottan.
– A legfrissebb műveim! De hát hogy gondoltad? Hogy gondolták...? – nem fejezhette be, mert Emi visszakérdezett:

– A legfrissebb műveid? A magyar Gulágról?! A hortobágyi munkatáborról?!

– Legutóbb erről beszélgettünk. Megihletett.

– De ez olyan személyes...

– A költészet mindig az. Még ha objektív, tárgyias mezt is húz magára.

– Egyes szám első személyben írsz: apámat a falhoz állították, a nagypapa arcát soha nem láthattad...

– Ugyan, Emi! – méltatlankodott Gréta még mindig bosszúsan, s leült velük szembe. – Márai azt írja az egyik helyen, hogy az egyes szám első személy kegyes csalás, mert szerintem nincs egyes szám első személy, mert mindig az írás beszél, ha igazi az írás; akkor is, ha az alkotónak, akkor is, ha a regény- vagy novellahősnak, vagy tegyük hozzá, hiszen vizuális költeményekről van most szó, ha a lírai alanynak, a versbeli énnek a maszkjában szólal meg. Az írás beszél és az igazság. A versben azonban kétségtelenül jobban érezzük a személyességet. A megszületésének a pillanatában viszont a vers is elszakad az alkotójától, s önálló életet kezd élni. S a befogadó az értelmezés során a saját létmódját, érzés- és gondolatvilágát kapcsolja hozzá a sorokhoz, akárcsak most te is, Emi. Bármelyik vizuális költeményt a kezedbe veheted, s megkérdezhetném tőled: valójában ki itt a lírai alany? Ki a versben beszélő? Bárki lehet ugyanis. Lehet, hogy éppen az aktuális olvasó szólal meg itt, Emi! Az egyes szám első személy tehát eltűnik, s rejtve marad a költő...

– Gréta, valamit elhallgatsz előttünk! – vágott Emi türelmetlenül a szavába. – Olyan régóta ismerlek, hogy tudom, most a magyartanár maszkja mögé próbálsz rejtőzni.

Gréta elhallgatott. Az atya sem szólt, nézte a harmadik képverset és hallgatta a beszélgetésüket.

– Az írás beszél és az igazság, ezt mondtad az előbb. De mi az igazság?

Gréta nem szólt.

– Kérlek, mondd el nekünk az igazságot!

Gréta egyre zavartabban, csendben ült. Majd Emi éles, szinte már parancsoló tekintetére végül megszólalt:

– Nem akartam erről szólni – kezdte bizonytalanul –, de sokáig úgysem hallgathatom el – megállt, majd egy mély sóhaj után folytatta. – Péterről van szó. Nem, de nem terhelhetlek ezzel! Az atyának majd elmondom – állt fel és türelmetlenül járkálni kezdett.

– Mondd el, Gréta! Tudnom kell! – erősködött Emi.

– Talán jobb lesz így, ha mindkettőnknek elmondja – szólalt meg bátorítóan a pap is, de még mindig a képverset tanulmányozta.

– Hát legyen! – ült le ismét. – Hirtelen olyan hideg lett itt! – dörzsölte meg összeborzongva a karját. – Ez lenne a benti 27°-os meleg?

Gábor pap és Emi egymásra nézett. Nem szóltak. Ők jól tudták, mit jelent ez a váratlan hőmérséklet-csökkenés.

– Honnan is kezdjem? – folytatta Gréta, s nagy levegőt vett, mintha ez valami fuldoklástól mentené meg:

– Nos, Péterről van szó, ahogy említettem az előbb. – Ismét megállt, majd rövid csend után egészen visszafogott hangon folytatta. – A családját 1950-ben elhurcolták a legfiatalabbtól az idős nagypapáig. A képverset Péter édesapjának a szemszögéből írtam. Az ő nagyapja meghalt, az apját a táborparancsnok felindulásból vagy inkább kedvtelésből lelőtte, ő pedig, Péter édesapja ott született a táborban 1951-ben. Szörnyű körülmények között. Egy-egy család ugyanis 400-500 másik családdal osztotta meg a szállását. Eszközeik nem voltak, így a trágyát a puszta kezükkel hordták ki. Szalmát szórtak szét, azon aludtak: huszonöt centiméteres helyen. Mert csak ennyi alvóhely jutott egy embernek a marhaistállóban. Akinek csirke- vagy disznóól jutott, az luxusnak számított. Azért,

mert ott csak egyetlen család fért el a helyen, így más nem költözött be hozzájuk.

Gábor pap a döbbenetes vallomást hallva letette a képverset, és ő is teljes odafigyeléssel hallgatta. Gréta folytatta:

– A táborok felszámolása után kegyetlenül megnehezítették a családok helyzetét. A gyerekeik gyerekeinek is a sorsát. Tehát az övékét is. Így később Péter is sokat szenvedett. Még csak gyerek volt, de már általános iskolában sok megaláztatásban volt része a párthű pedagógusok miatt, középiskolás korában pedig állandóan megfigyelték, még a leveleit is rendszeresen felbontották, ellenőrizték. Láthatatlan kezek nyúltak utánuk, lehetetlenné téve az életüket. Osztályidegennek, reakciónak kiáltották ki őket. Péter nagybátyja például mérnök volt, mégis csak segédmunkát vállalhatott. A kényszermunkatábor után a nagymama is ilyen lehetetlen körülmények közé került a fiával, Péter apjával: a régi otthonukba nem térhettek vissza, még a város közelébe se mehettek. A fiatal fiúnak hamar dolgoznia kellett, de ő is munkahelyről munkahelyre került: különféle álldokokkal bocsátották el. Közben családot alapított, megszületett Péter. A rendszerváltás után próbálták megtalálni a helyüket. De a seb még mindig elevenen lüktet az idősödő édesapában is, s Péterben ugyanúgy.

– Péter bizonyára tud a nagyapámról – mondta elcsüggedve és megriadva Emi.

– Lehetetlen helyzetbe kerültem, Emi! Pétert az esküvőn történtek is felkavarták, s amikor megtudta, kinek a leszármazottja vagy, azóta tilt, hogy hozzád jöjjek. Szinte választás elé állít. Én viszont mindkettőtöket szeretlek, s nem akarok ebben dönteni! Nem is lehet! S úgy érzem, nem is szabad! Azóta sok szóváltás volt emiatt köztünk.

Az asztalra tett néhány képverset mintha valami szél kapta volna fel, szerteszt hulltak a szobában.

– Mi ez? – ugrott fel Gréta. – Huzat van, vagy megint... – belefagyott a szó, nem tudta folytatni. Emi felállt és a legnagyobb természetességgel kezdte a lehullott lapokat felszedni a földről.

– Mit tehetnék érted? – kérdezte közben Grétától.

– Ebben nem tudsz segíteni! De bízom benne, hogy az idő majd mindent megold, s a fájdalom és a friss hír okozta seb is enyhül majd – mondta Gréta, de még mindig riadtan nézett körbe-körbe. Ő még nem tapasztalt ilyet.

– Hogyan tehetném jóvá nagyapám vétkét? – ült vissza az atya mellé Emi.

– Ezek ugyanolyan értelmetlen kérdések, mint Péteré.

Az atya, aki idáig csendben hallgatta Gréta vallomását és a két barátnő párbeszédét, most megszólalt:

– Nem értelmetlenek ezek a kérdések, Gréta, mert ha nem is vagyunk felelősek mások tetteiért, de orvosolhatjuk a mások által okozott sebeket. Emiben ez a vágy fogalmazódik meg. A kölcsönös szeretet vágya. A szellem magatartása ezért helytelen. A bosszúvágy ugyanis megöli a lelket, a megholtnak pedig örök nyugtalanságot, békétlenséget okoz, mint látjátok, akár köztes állapotot is eredményezhet. Csak szeretettel lehet válaszfalakat ledönteni, harmóniában élni, lelki gyógyírt adni.

– Atya, számtalanszor átélem, hogy az ember hiába akarja a lét tengelyébe állítani a szeretetet, a világban uralkodó gonoszság sokszor ezt szinte lehetetlenné teszi – mondta elkeseredetten Gréta.

– Akkor sem fáradhatunk bele a szeretet gyakorlásába, az embertársainkért végzett áldozatos munkába! – hívta fel mindkettőjük figyelmét a pap.

– Atya, én mindkettőjük problémáját átélem, Emiét is és Péterét is, s ezért is vagyok nehéz helyzetben – panaszkodott Gréta. – Az elmúlt napokban éppen erről gondolkodtam: kérem-e a segítségét, merjem-e erről a problémáról beszélni önnek vagy sem. Isten most megadta a kérdésemre a választ. Tehát szeretném, ha Péterrel beszélgetne erről. Nem nekem, hanem legjobban neki van szüksége a segítségre. Nem érti meg, hogy nem szakíthat el a barátnőmtől, nem tilthatja meg a kapcsolatomat vele. Úgy érzem, ő is, akár a szellem, Emiét ürügyként, negatív kapcsolódási pontként használja a múlt sebeihez, s ezzel állandóan fel is tépi azt. S mindig mindennel felszakítja. Segítsen neki, hogy ő is gyógyulhasson!

– Vannak olyan sérülések, amelyeknek a nyoma örökre megmarad. De ahogy mondta, Gréta, a heget nem szabad kimarni, a sebet újra feltépni! Hagyni kell, hogy szépen begyógyuljon. De néha azért sem tud begyógyulni egy seb, mert valami állandóan irritálja vagy elfertőződött. Ilyenkor engedni kell, hogy kitisztuljon. Látják, Isten útjai csodálatosak! Zoltán Pestről új információkkal tért haza. A munkahelyi kötelezettségei miatt utazott el a hét végén, s közben találkozott a történész barátjával is, aki egy újabb listát nyomott a kezébe. Az ebesi kényszermunkatábor foglyainak a neveit. Ez óriási előrelépés volt, hiszen a legtöbb táborban nem vezettek hivatalos névsort, s a személyi okmányokat is megsemmisítették, mert az ott lévőkkel nem kellett a táborőröknek elszámolniuk. Azt tehettek velük, amit akartak. Akkor figyeltünk fel Péter családnévére. Csak a családfő volt megnevezve s mellette annyi megjegyzés, hogy három fő. Rögtön megértettük, Gréta, hogy milyen nehézségeik lehetnek, s ide jövet éppen azon gondolkodtam, mikor beszélhetnénk önnel erről. A legmegfelelőbb pillanatra vártam. S tessék! – tárta szét a karját. – Itt a pillanat! Délután felhívom Pétert. Lehet, hogy tudok is vele egyeztetni egy ma esti vagy legalábbis közeli időpontot.

– Nagyon köszönöm! – csillant fel Gréta szeme.

– Ne köszönje! Én vagyok hálás ezeknek a műveknek! Az aszsimilált, megszenvedett valóság elemeiből épültek fel – mutatott a képversekre. – Lehetőséget adott a művészet arra, hogy a súlyos problémákat megbeszéljük. Ez a gyógyító irodalom! – mosolygott elégedetten. – S máris érezzük a hatását! S engedje meg, Gréta, hogy Péternek megmutassam ezt a három alkotást!

Gréta boldogan bólogatott, s nagyon jólestek neki az atya mondatai. Már a mai napért, ezért a beszélgetésért is megérte megalkotni ezeket a műveket. Mindig is vallotta, hogy az ember nem írhat öncélúan. S reménykedik, hogy az írásaival egy kicsit alakítja, formálja a környezetét. Bár számára az írás létszükséglet is, olyan fontos, mint éhes embernek a kenyér, sírónak a vigasztalás, a megértő szó, kulcs egy bezárt ajtóhoz, kitárt ablak az éltető napfény felé. De tudta azt is, hogy az alkotónak szüksége van arra

a hitre, küldetéstudattá nőtt elhatározottságra, hogy képes és tud lelkeket formálni a művészete által. S ha a műveiből megérint valakit egy szó vagy egyetlen szókapcsolat, akkor már elmondhatja: megérte. S most a legelevenebben ezt a műhatást tapasztalhatta meg.

34.

Végtelenül hosszúnak tűnt számára a nap. Nemcsak az iskolai túlszűfolttság miatt, hanem azért is, mert valami hírre várt. De sem az atya, sem Péter nem jelentkezett. Emivel Gábor pap kora délelőtt ugyan találkozott, de nem hagyott semmi üzenetet számára. Még azt sem, hogy beszélt-e Péterrel. Ugyan miért nem szólt semmit? Pedig mindig olyan precízen intézi a dolgokat. Nem is firtatta ezt Eminél. Bár próbálta leplezni, de Emi észrevette a vacsoránál a lehangoltságát. Őt is bántotta az előző napi takarítási ügyetlensége, s hogy engedély nélkül megnézte Gréta műveit. De hát hogyan is lehetett volna összeszedni a szerteszét heverő képerverseket úgy, hogy ne tekintsen ezekre a szépségekre? Biztos volt benne, hogy ezzel bárki így tett volna. De tudta, hogy Grétát ez kevésbé bántja, sőt lehet, hogy egyáltalán nem is kérdés számára, s legjobban Péterért, önmagukért aggódik. Nem is akarta most terhelni a saját gondjaival, kérdéseivel, s megértően vette tudomásul Gréta félrevonulását, hogy most dolgoznia kell.

A békés nyugalmat a késő esti csengő zavarta meg. Gréta abahagyta az írást: rosszul hallott volna? Fülelt. Aztán megint megszólalt a csengő hosszan, elnyújtva. A számítógép billentyűzetének fiókját ösztönösen visszatolta. Emi a szobájában felült az ágyban. Felkapcsolta az éjjeli lámpát, az óráját kereste: fél tizenkettő. Tizenegykor feküdt le: éppen hogy elaludhatott. De hát ki lehet ilyen lehetetlen időben? Szinte egyszerre léptek ki az előszobába. A csengő megint megszólalt. A bizonytalanságtól kissé megriadva néztek egymásra.

– Kinyitod? – kérdezte Gréta halkán.

– Mindjárt – válaszolta sűgva Emi, és lábujjhegyen a kukucs-kálóhoz osont. A lépcsőházi villany éppen ekkor aludt el, így nem láthatta a csengetőt. Várt egy darabig.

– Ki az?! – kérdezte türelmetlen suttogással Gréta. A villany ekkor ismét felkapcsolták, s utána rögtön újra megszólalt a csen-gő. Emi széles mosollyal fordult vissza:

– Péter!

– Istenem! – kapta önkéntelenül a szájához a kezét Gréta. Az örömtől alig tudta visszafogni az ujjongását:

– Péter! – rohant most már az ajtóhoz, kapkodva nyitotta ki a zárat és szélesre tárta az ajtót. – Péter! – mondta újra, s egyszerre nyílt a karjuk egymás felé.

– Drága Grétám! – szorította olyan szorosan magához a férfi, mint egy megtalált, rég elvesztett kincset. Így álltak szótlan, még-is mindennél beszédesebb boldogsággal. Emi érezte, hogy most itt egyáltalán nincs rá szükség, ezért, hogy ne zavarja meg őket, óva-tosan próbált visszalopakodni a szobájába.

– Emi! – szólt utána Péter.

Emi megállt: mégiscsak észrevették. S meglepődött, hogy ép-pen Péter szólítja meg. Félszegen megfordult. Péter folytatni akar-ta, de a mondatot indító levegővétel után hirtelen elakadt. Nem jött egyetlen szó sem az ajkára. Valami bocsánatkérést szeretett volna kimondani az elmúlt hetekben a szívében táplált harag és indulat miatt, de képtelen volt erre. Csak nézett rá, és a hosszú, zavart csend után csak ennyit mondott:

– Elviszem Grétát.

Emi is valami mást várt, ezért kissé csalódottan bólogatott, s elindult a hálósobájába. Az ajtóban viszont mégiscsak visszafor-dult:

– Péter! – mondta elcsukló hangon. – Nem lehet megbocsáta-ni... a nagyapám vétkét nem lehet! De rám ne neheztelj, kérlek! Annyira sajnálom...

S zokogni kezdett. Gréta gyorsan odament, mielőtt még Emi belépett volna az ajtón és teljesen eltűnt volna előlük, s részvéttel átölelte. A férfi állt és szótlanul nézte a két barátnőt: a sírót és a

vigasztalót. Ez ellen semmit nem tehet. S nem is szabad tennie – erősítette meg magában az otthoni elhatározását. Hiszen ez egy rendkívüli, erős barátság. S ettől szép. Talán még soha nem találkozott ilyenel. Neki pedig egyáltalán nem volt része ebben. Hogyan is lehetett volna! Elzárkózott életet éltek a családjával, s ha volt is baráti köre, soha nem oszthatta meg senkivel a legmélyebb fájdalmát. A szégyenét. Mert szégyellte magát. Nemcsak a család megpróbáltatása élt benne így, de mások cselekedetei miatt is. Mert értéket tagadtak meg a gonosztevők, s ez szégyenre kényszeríti a megalázottat. Ő megtapasztalta, mit jelent a kollektív szégyen. Viszont ennek a kollektív feloldására nem volt lehetőség.

Elszigetelve, még mindig megrettenve élnek (akik még élnek) valahol a szélrőzsa minden irányában az áldozatok. A közös tapasztalatoknak a kis szigete minden egyes ember, aki a magyar Gulág szörnyűségeit közvetlenül, vagy leszármazottként közvetve átélte. Az élet, a múlt keserű emléke őt is hallgatásra tanította. Szigorú önfegyelemre. Mert soha nem értették volna meg ezt a léthelyzetet, s a szégyenét, a szégyenüket csak erősítették volna. Ebből a magányból minden elhurcolt részesül. Minden családtag, minden leszármazott. Áthidalhatatlan szakadék keletkezik az itt maradottak, az elhurcoltak szenvedéseiből soha nem részesülő személyek és a valamikor a munkatáborokba száműzöttek között. S a részvét sem oldja fel ezt a távolságot. Ezért egyedül csak Grétának nyílt meg. Neki is hosszú idő után tárta fel a család kálváriáját s benne az ő szenvedéseinek stációit. Mint egy nagy trauma-elbeszélést – így élte meg a feltárulkozást, a fájdalom kimondását. Gyógyult-e ettől a seb? Nem tudta. Még nem érezte ezt a megnyugvást. Bár Grétával akkor hosszú estéket beszélgettek erről. A szégyen-tapasztalatról is. Ő próbálta vigasztalni. Nagyszerű irodalmi példákat is mondott. Még Székely Jánosra is hivatkozott. Mennyire beleivódtak akkor este Gréta szavai. A Székely János-idézet azóta is elevenen lüktet benne: „Olyan korban írtam én verseimet, amikor szégyen volt embernek lenni.” S Adyról is beszélt neki, aki 1915 után egyedül etikusnak, megkövetelt erkölcsi magatartásnak a szégyenben való lét elfogadását, habitussá válá-

sát tartotta. Hogy is mondta? Egész magyar- és ember-voltom lángja, égése lesz a szégyen. Valahogy így szólhat az idézet. S még 1918-ban, az utolsó versek egyikében is megfogalmazza ennek erkölcsi szükségszerűségét. Bár akkor úgy érezte ezeket az idézeteket, mint holt szavakat, s nem is akarta ilyen széles perspektívába, szinte ontológiai síkra helyezni a történelmi és saját egyéni emlékezetének vérző sebeit. Igen, a kollektív fájdalomban ott lüktet az ő személyes történelmi tapasztalata, a biztonságérzetének elvesztettsége, a létbevetettség által a szégyen állandósulása. S erre a közös és egyéni tapasztalatnak a feloldására nincs remény.

Bár több mint egy évtizede elkezdődött valami. Korábban úgy érezte, ez az idő soha nem jön el. A kényszermunkatáborba való deportálásokról ugyan még sokan semmit nem tudnak, de létrejött egy egyesület, talán 2000-ben, ha jól emlékszik, amely a legfontosabb tevékenységének többek között azt tartja, hogy a hortobágyi kitelepítettek és elhurcoltak tagjait, rokonságait összefogja. Egyszer ő is részt vett egy ilyen szimpóziumon, s mielőtt Grétát megismerte volna, előtte pár évvel egy június 23-i hortobágyi országos találkozóra is elment. Az ünnepséget záró aktusként a kilenclyukú híd mellett felállított emlékkeresztet is megkoszorúzták.

Az idén, valami láthatatlan, belső kényszerszertől hajtva, másodszor is részt vett a találkozón. Egyedül. Az esküvő előtt két héttel. S akkor annyira megrázta a múlttal való éles szembenézés és a még élő meghurcoltakkal, a munkatáborba száműzöttekkel való találkozás, az arcok látványa, hogy ismét zárkózott lett, és úgy érezte, soha többé nem tud beszélni erről senkinek. Még Grétával sem folytatta az erről szóló párbeszédet. Semmit nem bírt mondani neki a találkozóról. Csak annyit, hogy semmiről ne faggassa többet.

S most újra feltépődtek a sebek, s újra maga előtt látja az elhurcoltakat. Azokban az arcvonásokban, a fájdalmasan csillogó, megtört sugarú szemekben a nagyapja és az apja tekintetét vélte

felfedezni. Minden szemből ők néztek rá... Megbocsátani nem lehet... De rá ne nehezteljek?

– Igyekszem, Emi! – szólt végül megenyhült hangon Péter. – De nekem ehhez idő kell.

Majd odament Grétához és megérintette a vállát:

– Menjünk, szívem! Későre jár!

– Jönni fogok! – súgta jól hallhatóan búcsúzóul Gréta, majd megfogta a férje kezét.

– Köszönöm, Péter! – mondta Emi törölgetve a szemét.

Péter bólintott: a köszönés elfogadása és a búcsú együttes jeleként. S vitte magával Grétát.

– Jó éjt! – intett vissza Gréta boldogan az ajtóból, s már el is tűnt. Csak a magas sarkú cipő egyre halkabb, távolodó kopogása és a pergő, vidám hangfoszlányok maradtak utánuk.

35.

A III-as peron zsúfolásig megtelt várakozó emberekkel. A szomszéd peron szabad volt, nem indult vagy érkezett oda szerelvény ebben az időben, így néhányan a III-as peronról is ott várakoztak. Zoltán is hátralépett: nyomasztotta a tömeg és a szürkeség. Pedig a kora őszi nap délelőtti sugara a szemben lévő szürke épület mögül felemelkedve már próbálta feloldani az állomás komorságát.

– Az ötödik vágányra gép tolat. Kérem, vigyázzanak! Az ötödik vágány mellett vigyázzanak! – mondták be a hangosbemondón. Majd megismételték. S rögtön hozzáfűzték a korábbi információt is:

– A Budapest Nyugati pályaudvarról érkező intercity előreláthatóan tíz percet késik. Kérjük szíves türelmüket!

Zoltán kissé feszülten nézett az órájára. Végül is mégsem húsz vagy harminc, hanem csak tíz perc! – vigasztalta magát. Megszokta már, hogy a vonatok szinte mindig késnek. Talán ha végre elkészül az új IC-vonal, akkor lesz remény a pontos érkezésre, indulásra. De most arra a tíz percre is nagy szükség lett volna.

Végre befutott a vonat. Még három perccel korábban is, mint ahogy ígérték. Hamarosan a tömegben feltűnt a jól ismert arc. Nem volt nehéz meglátnia a vendégét, hiszen az átlagosnál magasabb termete egyhamar kiemelte az embersokaságból. Zoltánon fehér alapon teltebb színű kék csíkos ing volt, egy árnyalattal világosabb kék nyakkendővel, és sötétkék öltöynadrágot viselt. A zakóját a személygépkocsiban hagyta. Tizenegy órától bírósági tárgyalása lesz: most ügyészi teendőket kell ellátnia. Az érkező utas pedig az egyetemen egy konferencián tart majd előadást, mégis egészen sportosan öltözködött: farmernadrághoz rövid ujjú barna pamutinget viselt, a vállára dobta a világos vászonzakóját, és a sporttáskáját is lazán a másik vállán lóbálta.

– Attila! De örülök! Végre, hogy eljutottál hozzánk! – ölelte meg a barátját.

Attila egy kicsit, amennyire a tömeg engedte, hátralepett. Végignézett a barátján.

– A fogadtatásomra az öltözék rendben! Bár van egy kis hiányosság ebben is: a zakó! – mutatott rá Zoltán ruházatára. – Viszont hol a piros bársonyszőnyeg? – mondta egészen számonkérő, követelő hangon.

– S a rezes fűvőszenekar! – kapcsolódott a poénba Zoltán. Nevettek.

– Rég jártam Debrecenben! – mondta aztán komolyabban Attila. – S bevallom: erre a konferenciaszereplésre is csak miattad vállalkoztam, hogy találkozhassunk.

Elindultak lassan egymás mellett az aluljáró lépcsői felé.

– Helyes! Ezt el is vártam! – felelte Zoltán.

Attila vállon veregette a barátját.

– Láttam a programot! – folytatta Zoli. – Délután lesz az előadásod. Addigra én is végzek, s mindenképpen ott leszek. De siessünk – nézett az órájára –, nem sok időnk maradt tízig!

S a tömegben utat törve elindult előre. Attila követte:

– Akkor lehet, hogy egyenesen az egyetemre kellene mennünk! – mondta mellé érve most már egészen komolyan.

– Dehogyan! Itt állok a kocsival. Két-három perc alatt ott leszünk.

– S ilyen kora délelőtt nem lesz kellemetlen ez a villámlátogatás?

– De hát a mai napon máskor erre már nem lesz lehetőség! Vagy tudsz maradni? – nyitotta ki Zoltán a kocsiját. Gyorsan beültek.

– A legutolsó IC-vel mindenképpen haza kell mennem – válaszolta Attila. – A záró fogadásról is el kell már jönnöm.

– Na látod! Emi pedig vár! Mindenképpen szeretne megismer-ni. Az egyetemre pedig nem vihetem ki hozzád.

– Megértem. Végül is én is kíváncsi vagyok, hogy ki ez a kis hölgy, ha már ennyire megdolgoztattál vele! Azóta többet foglalkozom a magyar Gulággal.

– Én is úgy érzem, hogy ezt elhanyagolta a magyar történelem-írás.

– Pedig addig kell gyors, de alapos kutatásokat végezniük, míg élnek a szemtanúk és a gulágáldozatok közvetlen leszármazottai. Mert ők is egy közös tapasztalat, egy közös emlékezés részeseivé váltak.

– Korábban, akiknek szégyenkezniük kellett emiatt, mára megszűnt bennük és körülöttük ez a szégyenérzés. Viszont Eminél éppen fordítva van. Rajta a szakirodalom által ajánlott kollektív trauma-elbeszélés se segít.

– Mert ő nem az áldozatok, hanem a pribékek leszármazottja – jegyezte meg Attila a kinti épületeket nézegetve. – Ez melyik tér? – nézett most a másik oldalra, jobbra.

– A Petőfi. Itt is tartanak megemlékezéseket – felelte Zoltán, de Attila előző gondolatához még gyorsan hozzáfűzte: – Nagy keresztek kaphatunk az őseinktől.

– De ez kötelezettséget is jelent, Zoli! – nézett Attila a barátjára. – Azt, hogy váljunk másokká!

– Az egyik vádlott fia az apa negatív példája nyomán fogalmazta meg nekem, hogy ő soha nem akar olyan lenni, mint az apja. Ivással kezdődött nála a lejtőn való lecsúszás. A fia ezért egy korty italt sem iszik. Tudatosan elutasítja az apa életformáját.

Megérkeztünk! – állt be Zoltán egy kapualjba. – Körülbelül húsz percünk maradt!

– Nagyszerű! De csak így menjünk fel?

– Hogy érted?

Attila széttárta a karját. Csodálkozott, hogy Zoltán nem tudja, mit akar.

– Az öltözék? Vagy mi a problémád?

– Dehogysis! – legyintett Attila. – Virágot akartam venni! Mégiscsak illetlenség így bemenni.

– Erre most nincs idő, Attila! Siessünk!

– Ahogy gondolod – mondta az orra alatt. Kissé bosszantotta a helyzet. – Hányadik emelet?

– Harmadik. S nincs lift!

– Megszoktam már.

– Gábor atya is szívesen meghallgatna délután. Elhívhatom az előadásodra?

– Sőt, monddad neki, hogy megtiszteltetésnek veszem.

– Nem gondolkoztál azon, amit korábban mondtál?

– Mire gondolsz?

– A megkeresztelkedésre. Amit a finnországi utad után terveztél.

Attila zavarba jött, elpirult. Zoltán a lépcsőfordulóban éppen elé került, mégis észrevette a zavarát.

– Nem is tudom. Nem gondolkoztam most ezen. Olyan zsúfolt volt a nyaram... – hárította el a kérdést. Érződött, hogy nem akar már erről beszélni.

– Itt vagyunk! – mutatott Zoli az egyik ajtóra. Becsengetett. Attila csendben, kissé feszülten melléje állt. Néhány másodperc múlva már nyílt is az ajtó:

– Zoli! De jó, hogy itt vagytok! Hegedüs Emília – nyújtotta a kezét Attilának.

Attila feloldódott a lány láttán: meghajolt és megcsókolta a nő kezét:

– Nagy Attila. Nagyon örülök!

– Gyertek beljebb! – invitálta őket örömmel a lány.

Attila belépett, széjjelnézett, de alig tett néhány lépést, váratlanul megtorpant. Emi elől ment, nyitotta a vendégszoba ajtaját, így nem látta Attila reakcióját. Zoli értetlenül nézett a barátjára, s látta, egyre sápadtabb az arca és egész testében szinte teljesen ledermedt.

– Mi történt? Rosszul vagy? – súgta oda neki.

– Parancsoljatok! – tárta ki előttük Emi az ajtót.

– Nem, nem! Köszönöm! Muszáj mennem! – nézett Attila az órájára. Érezni lehetett a beszédén, hogy kiszáradt a szája. – Majd legközelebb! Zoli, akkor délután majd találkozunk! – és sietve megfordult, s már szaladt is le a lépcsőn. Olyan gyorsan távozott, hogy idejük sem maradt utánamenni.

Zoli és Emi értetlenül állt.

– Az én hibám. Késett a vonat, s így borult minden – szabadkozott zavartan Zoltán. – Precíz. Nem szeret késni, s tíz óráig regisztrálnia kell. Egészen feszült volt emiatt. Nem is akart így feljönni. Tiszteletlenségnek érezte. Csak egy kézcsók erejéig – ezt mondta lent nekem.

– Akkor is! De furcsa barátod van! – jegyezte meg csodálkozva Emi. – Még csak lehetőséget sem adott arra, hogy megköszönjem a segítségét, amit értem tett.

– Lesz még erre alkalom, Emi! Máskor ügyesebben megszervezem ezt a találkozást!

– S miért nem te vitted ki az egyetemre?

– Mert mindjárt kezdődik a tárgyalásom. Ezt mondtam is neki. Sietek, Emi! Majd kereslek!

– Rendben – csukta be Emi csodálkozva és kissé csalódottan az ajtót. – Pedig milyen szimpatikus férfi volt ez az Attila! Udvarias meghajlás, kézcsók: igazi lovag! De annál meglepőbb volt a távozása. A zsenik örültségei. Bizonyára – gondolta Emi, s leült a kanapéra és a kikészített süteményt kezdte majszolgatni.

Zoltán legalább tíz percig ült a kocsijában. Alig tudott magához térni. Ennyi hazugságot ilyen rövid idő alatt már régen halmozott fel egyszerre. De nem tehetett mást: Emit meg kellett nyugtatnia és semmi kétséget nem hagyhatott a barátja különös és

gyors távozása miatt. Nem értette. Hiszen kényelmesen kiért volna vele az egyetemre egy húszperces beszélgetés után is. Szinte menekült. De miért? Mi történhetett Attilával?

36.

Manapság már nem tudnánk elképzelni az életünket internet nélkül. Az élet minden területét átszövi és körbefogja. Egyre gyakrabban használjuk a számítógépet, a teendőink nagy részét is az internet segítségével intézzük. Elég, ha csak az e-mailezésre, az interneten történő vásárlásra, banki átutalásokra, időpontfoglalásokra, jegyelővételekre, közösségi oldalakon történő szörfözésre, hírek, információk megkeresésére gondolunk.

Az új médium megjelenése még az irodalom perspektíváit is kiszélesítette: az internet például új esélyeket ad a szerzőknek és az olvasóknak, folyóiratok online kiadásai jelennek meg, irodalmi portálok, szerzői honlapok és blogok adnak publikálási és olvasási teret, s a szövegeket, a szövegekkel kapcsolatos információkat is könnyen elérhetővé teszik. Mindez a versnyelvre és a versformákra is hatást gyakorló esemény, hisz egyszerűsödnek a formák, a szövegek megrövidülnek, s a kor jellemző szavai, szófordulatai is beszűrődnek a költői nyelvbe. Az új médium által tehát felerősödik a vizualitás, színes, dinamikus, hangos művészi alkotások születnek, s egy működő program akár szabályos, klasszikus versformák generálására is képes. S mindez már a számítógépes költészet megszületését jelenti.

Ebből is láthatjuk, hogy az internet világa egyrészt könnyebbé tette az életünket, áthidalta a tér és az idő kommunikációs korlátait, a világ szinte egyetlen rendszerbe zsugorodott össze, az információ soha nem látott gyorsasággal terjed, s a művészetnek is új perspektívákat nyitott. Másrészt viszont – ezzel egyenes arányban – nőtt a reánk leselkedő veszélyek száma is, hiszen egyre nagyobb mértékben összefonódunk a virtuális világgal, s egyre több támadási felületet biztosítunk azoknak, akik az internet adta lehe-

tősségeket akár törvénytelen módon is próbálják kihasználni. Sajnos a törvényi keretek még nem tudnak lépést tartani az állandóan változó világhálóval szemben, és így állandó veszélyben vagyunk.

Zoltán egyre nagyobb érdeklődéssel hallgatta a barátja előadását. Jogi kérdéseket is érintő történész-előadást még nem hallott ebben a témában.

Az előadásom első részében megpróbálok rávilágítani arra, hogy miért is speciális az internet, miért olyan nehéz a törvényi kereteket létrehozni. Említést teszek az internetjogról, illetve a számítógép megjelenése óta jelentkező társadalmi problémák jogi és történészi megoldásának ismertetésére is törekszem. A második részben pedig a személyes adatokkal való visszaélésekről szólok, s arról, hogy az adatvédelem a gyakorlatban hogyan is működik.

– Sajnos, csak most sikerült ideérnem – súgta neki Gábor pap, s leült Zoltán mellé. – Nem indult a kocsim. A gyújtással vagy az akkumulátorral lehet valami gond.

– Még csak most kezdte el az előadást – nyugtatta meg Zoltán.

– Nagyszerű – figyelt most már Gábor pap is az előadóra.

Gyakorlatilag minden polgár adata szerepelhet egy cég adatbázisában. A reklámokkal foglalkozó cégek például a legnagyobb magánadat-kezelők közé tartoznak. Amerikában a szövetségi szervek majdnem 2000 nyilvántartási rendszert tartanak fenn, amelyek személyes információkat tartalmaznak. Mindent nyilvántartásba vesznek: társadalombiztosítást, hitelképességet, születést, válást, tulajdonlást, választói névjegyzéket, munkaügyi adatokat, foglalkozások, sőt még DNS-adatbázisok is léteznek.

Nem szokatlan gyakorlat ez a történelem során. A diktatúrák rendszerében is mindenkit nyilvántartásba vettek, a megfigyeltek minden apró lépéséről feljegyzéseket készítettek, csak ezeket nem virtuálisan tárolták még, hanem irattárak ezreit töltötték fel az adatokkal. A megsemmisítésük aztán ezért is jelentett óriási fizikai gondot.

Tehát az internetes szervereken szinte az élet minden területéről van rólunk információ. Így ne csodálkozzunk, hogy a marke-

tingcégek ezt az aranybányát nem restelik kiaknázni, és mindent megtesznek, hogy hozzájussanak a lakossági adatbázisokhoz.

Az előadó egy pillanatra megállt, végignézett a hallgatóságon. Ekkor vette észre Zoltánt és mellette az ismeretlen arcot. – Ő lehet Gábor pap – gondolta, s nem lehetett tudni, hogyan érintette ez a felismerés, mert rezzenéstelen arccal folytatta az előadását.

Elgondolkodtunk-e már azon, hogy a virtuális postaládánkban miként landolnak olyan kéretlen e-mailek felhívásai, amelyekről korábban még csak tudomásunk sem volt? Gondolok itt a különböző vásárlási kedvezményekre, utazási akciókra, egészségügyi és fogyási tanácsadásokra és még sorolhatnám végtelenségig e reklámokat. Mint sokan, én se törődtem a reklámlevelekkel: ahogy megkaptam, olvasás nélkül töröltem ezeket a küldeményeket. Nem is foglalkoztatott addig a dolog, amíg egyszer nem kaptam egy olyan levelet valamelyik autóforgalmi vizsgával is foglalkozó szerviztől, amelyben felhívták a figyelmemet, hogy egy hónap múlva lejár a személygépkocsim forgalmija, „DE NÁLUNK KEDVEZMÉNYESEN LEVIZSGÁZTATHATJA AZ AUTÓJÁT” – szólt a felhívás. Erre felkaptam a fejem. Utánanéztem a cégnek: soha nem hallottam róluk, viszont ők tudtak rólam. Ezek szerint még az autóm forgalmija is benne van a hozzám kapcsolódó adathalmazukban? – fogalmazódott meg bennem a kérdés. Ekkor határoztam el, hogy belemélyedek az internetes adatkezelés útvesztőjébe és történelmi buktatóiba.

Zoltán végigjegyzetelte az előadást: egy-két olyan emlékeztető gondolatot felírt magának, amiről úgy gondolta, hogy feltétlenül tovább fogja vinni jogi szempontból.

– Engem is foglalkoztat ez a kérdés – mondta Zoltán az előadás után az egyetem aulájában, miután kölcsönösen bemutatta egymásnak a két férfit. – Átküldhetnéd nekem a szövegedet! – fordult Attilához. – A tanulmányomban szeretnék rád hivatkozni.

– Nagyon szívesen.

– Gratulálok! – csatlakozott az elismeréshez Gábor pap is. – Tetszett az előadása: ezek valóban roppant aktuális kérdések.

– Köszönöm – mondta szerényen Attila. – De nem ez a fő kutatási profilom. Viszont a téma engem is érdekel. Csupán emiatt kalózkodtam ilyen bátran ezen a területen. Bejönnek a következő előadásra is?

– Sajnos nekem mennem kell – mondta Gábor pap. – A személyautóm cserbenhagyott: szerelőt kell hívnom.

– Az internetes világunkban a lakossági adatbázisgyűjtés következő állomása ez lesz: ha lerobban az autód, atya, mielőtt a következő pillanatban szerelőt hívnál, ők ebben is majd megelőznek téged, s már telefonálnod sem kell. Ők fognak önként és azonnal jelentkezni.

– Ez nagyon valószínű, Zoltán – nevetett.

– Sajnos, már ez is valóság – mondta komolyan Attila.

– Megfigyelt személyeknél mindenképp – tette hozzá Zoltán. – S én most ilyen megfigyelő szerv leszek!

– Éspedig? – fordult felé kíváncsian Attila.

– Én maradok. S a vonathoz is kiviszlek majd.

– Óriási. Ezt engedélyezem – tréfálkozott Attila. – Viszont a következő előadást muszáj meghallgatnom – mondta már komolyan. – Illik ott lennem a debreceni kolléga fellépésén. De most szünet van. Lekísérjük, atya! – fordult készségesen Gábor pap felé.

– Ne fáradjanak, Attila!

– Nekem is le kell vezetnem a feszültséget! – vette elő mosolygva a cigarettásdobozát.

– Az más! – mondta az atya.

– Összel leteszem. Így döntöttem a nyáron.

– De hisz már ősz van: szeptember! – nevetett Zoltán.

– Nem a naptári, hanem a csillagászati időtől kezdve gondoltam. Szeptember 23-tól.

– Később pedig azt fogod mondani, hogy a Föld déli féltékéje szerint.

Attila kérdően nézett rá.

– Márciustól.

– Nem is rossz ötlet. Ha nem sikerül, erre fogok hivatkozni! – mondta nevetve.

Kimentek az egyetem főbejárata elé. Gábor pap búcsúzkodni kezdett.

– Atya, hazaviszlek! – ajánlotta fel neki Zoltán.

– Dehogysis! – tiltakozott, de a hangjában érződött a jóleső hála Zoli felvetésére. – A villamos szinte háztól házig visz. Különben is ritkán találkoztok, én pedig szívesen utazom villamossal. Aki állandóan kocsiban ül, annak mindig élmény egy ilyen út. Isten áldjon benneteket!

– Dicsértessék, atya!

– Minden jól! – köszönt el tőle Attila is. – Örültem, hogy találkoztunk!

– Adj, kérlek, nekem is egy szálát! – szólott Zoltán Attilához, amikor Gábor pap már egész távol járt.

– Még mindig alkalmi dohányos vagy? – tartotta elé Attila a cigarettásdobozt.

– Csupán a te társaságodban vetemedem erre – élcelődött Zoltán –, s akkor is csak olyan esetekben, ha feszült vagyok.

– Nocsak! Adatokat gyűjtött terólad is valaki? – folytatta volna Attila az előző gondolatkört tréfálkozva.

Zoltán nem szólt. Idegesen rágyújtott.

– Mi baj van? – nézett rá meglepődve Attila.

– Ezt inkább én kérdezhetném tőled.

– Ugyan miért? – kérdezett vissza szórakozottan, s a közelben álló lányokat figyelte, méregette.

– Nem gondolod, hogy valamivel tartozol?

– Neked? Mivel? – lepődött meg egészen. De a szemét ekkor is csak egy pillanatra vette le az egyik egyetemista lányról.

– Mondjuk, egy keresetlen magyarázattal! Kellemetlen helyzetbe hoztál délelőtt.

Attilát ez teljesen kizökkentette a szemlélődéséből:

– Hagyjuk, Zoli! – váltott hirtelen a nyugodt arc komor vonásokra. – Erről nem akarok beszélni! – nyomta el idegesen a cigarettáját és be akart menni. Zoltán megfogta a karját.

– Emit sikerült mindenféle hazugságokkal megnyugtatom, vagy inkább félrevezetnem, de én szeretném tudni az igazságot.

- Miért fontos ez? – lépett vissza Attila tétován.
- Hiúság lenne, ha csak azt mondanám, hogy tartozunk egymásnak ennyivel: egy barátság nyitottságot feltételez. De itt sokkal többről van szó!
- Éspedig?
- Az egész ügyet érintheti a válaszod!
- Ugyan már! – indult volna ismét el. Zoltán újra megfogta a karját.
- Tudom, hogy nem a regisztráció miatt rohantál el, s nem is azért, mert a késés lehetőségétől féltél. Rugalmasabb vagy te ennél! Valami más történhetett.
- Mondtam már, Zoli, erről nem szeretnék beszélni! Kérdezz inkább a nőkről, vagy beszéljünk arról, mikor bulizunk már végre, vagy a publikációról, bármiről, a legfrissebb terveimről is akár, de most erről, kérlek, ne faggass!
- Pedig ez fontos információ lehet számunkra! – adta fel keserűen Zoltán a próbálkozást.
- Attila megérezte ezt a lemondó, visszahúzódo magatartást. Elővett még egy cigarettát. Idegesen rágyújtott:
- Hát jó! Legyen, ha ennyire akarsz! – döntött a válaszadás mellett. – Olyan dühös voltam rád utána, hogy felvittél ahhoz a nőhöz, mint a finnországi repülőútnál a felszálláskor – mondta ingerülten, de egész visszafogott hangon. Nem akarta, hogy a közelben állók meghallják.
- De hát te is akartad! Készségesen igent mondtál! És kíváncsi is voltál!
- Menjünk odébb – intett neki Attila. – Ülünk le egy padra. Túl sokan vannak körülöttünk – indult el a park felé. Zoli követte.
- Itt jó lesz! – állt meg a szökőkút melletti sétány egyik padja mellett. Leült. Zoltán melléje szegődött.
- Én csak miattad jöttem Debrecenbe – kezdte Attila. – Valójában eszembe sem volt azzal a nővel találkozni. Szívesen segítettem neked, és teszem ezt továbbra is, de többet ilyet ne kérj tőlem!
- De hát mi volt a baj? – rökönycödött meg Zoli.

- Nem érezted?
- Mit?
- Éppen te kérdezed ezt?! Te, aki a legszenzitívabb vagy ilyen dolgokban?!
- Milyen dolgokban?
- Mintha most szándékosan zárkózna el a megértésemtől! – bosszankodott Attila.
- Dehogyzárkózom! – méltatlankodott. – Annyit láttam csupán, hogy valamitől megrémültél.
- Megrémültem?! – kérdezett vissza Attila megrökönyödve. – Majd frászt kaptam!
- De hát mitől?
- Attila kereste a szót, de nem találta. Hezitálva folytatta:
- Nehéz elmondani, hogy mi van ott, vagy ki van ott. De ilyen félelmet még életemben nem éreztem.
- Félelmet? – döbbsent meg Zoltán.
- Rettegést! De ne beszéljünk erről, kérlek!
- Attila, csak nem azt mondod, hogy megérezted a szellemet?
- A szellemet? Mindegy! Bárminek nevezhetjük, de iszonytatóan félelmetes volt. Betöltötte, uralta az egész lakást.
- S miért nem beszéltél eddig róla?
- Mégis mikor? Az előadásom alatt?! Különben is, alig tudtam a szövegemet elmondani, amikor megláttalak téged a pappal. Felidéződött bennem a délelőtti eset.
- Az atyának mindenképpen meg kellett volna említened!
- Ugyan minek?
- Segített volna a feldolgozásban!
- Ezt soha nem lehet feldolgozni, se elfelejteni! Hogyan tudtok ti abba a lakásba lépni? Nem értem!
- Az Úr kegyelmével és szeretetével.
- Ugyan! – hárította el Attila a kapott választ. Még a kezével is legyintett hozzá. Túl sablonosnak érezte Zoli reakcióját. – Ezt nem mondhatod komolyan! – tette hozzá.
- Ezt a kegyelmet te is átélted legutóbb, Finnországban!

– Ez most más volt, Zoli! Értsd meg! A pokol hatalma! Igen, talán ez a legjobb szó rá. Pedig tudod, hogy az ilyen kérdések mindig hidegen hagytak. Pokol, mennyország!

– Tudom, hogy korábban tiltakoztál még a szkeptikus jelző ellen is.

– Mert soha nem hittem ezekben! S ez több mint szkepticizmus!

– Most mégis megtapasztaltál ebből valamit. Ma megérezted a Sötétség, a Gonosz félelmetességét, a repülőútnál pedig Isten jelenlétét, kegyelmét.

Attila nem szólt. A feszültsége különös aurát teremtett körülötte. Zoltán érezte, hogy Attila riasztó nyugtalansága szinte kitapinthatóvá válik. Viszont a hallgatásából az is érződött, hogy erősen gondolkodik Zoltán mondatain.

– Ne felejtsd el, akkor új életet kaptál! És hitet! – folytatta Zoli. – Még te fogalmaztál így! Erre pontosan emlékszem! Megjegyeztem, mert meghatott! – S mivel most sem kapott választ, ezért hozzátette: – Jobban védve lennél, ha felvetted volna már a szentséget.

Attila felkapta a fejét: értetlenül nézett rá.

– Ha megkeresztelkednél! – magyarázta Zoli.

Attila nem szólt. Csak eldobta a csonkig szívott csikket és rágyújtott a következő szálra.

– Akkor elhatározad. Most újra alkalmad van végiggondolni. Máskülönben védtelen leszel, akárcsak Emi.

Attila egyre nyugtalanabban szívta a dohányt.

– Pesten is lenne pap, aki fel tudna készíteni. Aki segítene ebben. Aki igazán jó lelkivezető.

Attila most sem szólt. Látszott rajta, hogy a feszültsége, a nyugtalansága komoly mérlegelésre készíti. Zoltán elővett a belső zsebéből egy tollat és egy kis noteszt. Kitépett belőle egy lapot és ráírt egy nevet, majd a mobilja névjegyzékéből gyorsan kikeresett egy telefonszámot, s azt is feljegyezte rá.

– Már beszéltem neki rólad. Hívd bátran! – nyújtotta át a cetlit.

Attila elvette. Nézte egy darabig, s nem szólt, csak eltette a papírt.

Zoltán a vállára tette a kezét és csendesen mondta:

– Most pedig menjünk be az előadásra!

Attila némán bólintott, elnyomta a cigarettáját és elindult Zoltánnal az egyetem felé.

37.

– Tudtad, hogy Leonard Cohen világhírű dala szintén egy Federico García Lorca-vers feldolgozása? – bújt bele Gréta az ezüstösen csillogó estélyijébe.

– Melyik? *A Take this waltz?*

– Igen – lépett oda Péterhez, hogy a segítségét kérje a cipzár felhúzásában. – És az esten elhangzik ez is. Mégpedig magyarul!

– Nem szeretem a bemutatóesteket!

– Miért? – fordult meg kissé Gréta csodálkozva, de csak annyira, hogy ne zavarja meg a férje ténykedését.

– A premiereken még nem érettek a művek. A harmadik-negyedik előadás kiforrottabb mindig – húzta fel Péter a cipzárt. – Az előadássorozat végére pedig a rutin veszélye fenyegeti a színeszt és így a darab élvezhetőségét is. Különben szívesebben mentem volna egy koncertre. Pár nappal ezelőtt a munkahelyre menet a rádióban egy fiatal gordonkaművésznő előadásában Kabalevskij híres g-moll csellóversenyét hallottam. Állítólag ezt a művet nagyon kevesen tudják eljátszani. Hihetetlen virtuóz darab. Teljesen lenyűgözött rádión keresztül is. S képzelj, a művésznő debreceni lakos, most Belgiumban él!

– Ki az?

– Angelika. Valamilyen Angelika. Mi is a vezetékeve...? Szégyellem, de most hirtelen nem jut eszembe. Nos, az ő koncertjére szívesen elmennék.

– Egyetértek. A hangversenyeket én is kedvelem. A gordonkát pedig különösen.

– Vagy a vers-est helyett ma inkább egy színdarabot néztem volna meg. S nem a Déry Múzeumban, hanem a nagyszínpadon a színházban.

Gréta leült az ékszeres doboza elé, s az arany fülbevalót, nyakláncot ezüstökre cserélte, Péter pedig a nyakkendőjét igazgatta.

– A Víg özvegyet adják még, de az operettet nem kedveled. S egy ifjúsági zenés műsor, Nemes Nagy Ágnes Bors nénije...

– Jó, jó – intette le Péter –, ne is folytasd, maradjunk García Lorcánál. De sietnünk kellene, ha Emihez is be akarsz még menni. Már hat óra elmúlt.

– Készen vagyok! – pattant fel Gréta nevetve a székről, felkapta a színházi kis táskáját, kibújt a papucsából és úgy szaladt ki az előszobába a cipőjéért. Aztán eszébe jutott a nyuszija. Vissza-futott, hogy ellenőrizze, bezárta-e a ketrecajtót, s van-e vize, szénája, száraztápjá Todinak. Elégedetten futott vissza. Péter mosolygott ezen a gondosságán, s még a felesége a folyosón zárogatta az ajtót, hátulról megcsókolta a nyakát:

– Kíváncsian csinos vagy! – súgta a fülébe. – Nem megyünk vissza?

Gréta megfordult és forrón megcsókolta.

– Kis telhetetlen! – fogta meg játékosan a kezét, és húzta a lépcsőn lefelé. – Pár órája kényeztettelek!

– Már olyan régen?! – mondta Péter színlelt komolysággal.

Gréta hangosan felnevetett:

– Tizenegyre biztosan itthon vagyunk. Bezzeg akkor majd maci módjára bevackolod magad a puha meleg odúdba, és aludni fogsz.

– A karjaidban.

Gréta erre már nem tudott mit mondani, csak boldogan nevetett. Péternek ekkor megszólalt a mobilja. Felvette. Így ült be a kocsiba, és vezetés közben is folytatta a beszélgetést. Pedig Gréta ennek soha nem örült. Féltette. S hiába kérte, hogy vegyen mobilkihangsót, Péter elhárította azzal, hogy teljesen mindegy, hogyan beszél valaki a kocsiban, kihangsóítóval vagy anélkül, ugyanúgy veszélyes. Csak esetleg a rendőrségtől nem kell félni, ha él

ezzel a készülékkel. Gréta viszont mindig erősködött, hogy a kihangosítóval folytatott beszélgetés alatt jobban tudna figyelni a vezetésre, mint amikor a kezében tartja a telefont, de Péter szerint a svéd és az amerikai felmérések is kimutatták, hogy a figyelem a kihangosító használatával éppúgy csökken, mint amikor a vezető a kezében tartja a telefont, s egyáltalán nem növeli a készülék az autóvezetők vezetésre fordított figyelmét. Ebben a kérdésben tehát soha nem tudtak megegyezni. S Gréta látta, hogy most sincs remény arra, hogy biztonsággal vezessen a férje. A beszélgetésből felmérte, hogy nem is tudja rövidre zárni a telefonhívást, mert egy sürgős üzleti ügyben keresték. Már bánta, hogy a színházi kis táskájába nem tette be a jogosítványát és nem ő vezet. Így alig várta, hogy végre beforduljanak Emi utcájába és megálljanak a ház előtt. Legalább biztonságban és nyugodtan telefonálhat tovább, míg ő felmegy. Bár neki sem marad sok ideje Emire: a színházból mégsem késhetnek el.

– Öt perc és itt vagyok! – intett a férjének, s már szaladt is a lépcsőházi bejárati ajtó felé. Pillanatok alatt felért a harmadik emeletre. Meglepetésére nyitva találta Emi lakásának az ajtaját. Elfelejtette kulcsra zárni, s valahogy kinyílhatott az ajtó, gondolta, és a kis rést kitarva belépett az előszobába.

– Emi! Emi, hol vagy? – ment az ebédlőbe, majd a szobája felé. – Érdekes, milyen hideg ez a lakás – dörzsölte meg a kezével a karját. Benyitott a szobába: – Emi! – szólítgatta, de hiába, mert ott sem volt. Megállt, körülnézett. Látta, olyan érintetlen minden, mintha a mai napon nem is tartózkodott volna ebben a helyiségben: bezárt könyv, lezárt laptop, egy kis alátétre lefordított pohár, mellette felbontatlan ásványvíz, elhúzott függöny, pedig kint még világos volt. Becsukta az ajtót, és a vendégszoba irányába indult. – Én vagyok az! Gréta! – kiabált hangosan újra, s furcsának találta, hogy nem válaszol, nem jön ki elé. Benyitott a nappaliba. Emi ott volt: a fotelban ült. Végtelenül fáradtnak, kimerültnek látszott, s valami különös árnyék húzódott végig az arcán. Amikor Grétára ránézett, még jobban elsötétült az arca. Gréta egy pillanatra megállt:

– Emi! – szólította meg. Mivel erre sem szólt semmit, s olyan furcsának tűnt, odalépett hozzá. – Színházba megyünk. Csak felugrottam hozzád egy rövidke időre. Hogy vagy? – mondta végtelen szeretettel. Megállt előtte, s ahogy megérintette a vállát, hogy megpuszilja, Emi vadul elütötte a kezét. Gréta riadtan meghátrált. Nem értette a barátnője reakcióját. Még soha nem tett vele ilyet.

– Valami baj van? – kérdezte aggódva. – Mi baj van, drága Emi? – simogatta volna meg a fejét, de akkor Emi felpattant, s vadul Grétának esett.

– Gyűlöllek! Bűdös szuka! Teljes szívemből utállak! A véreddel itatom fel a földet! Ringyó! – üvöltötte, és a földre döntve a ruháját tépte, szaggatta, s ahol érte, az arcát, nyakát, vállát, mellét karmolta, ütötte-verte. Gréta próbált védekezni, de Emiben olyan vad erő tombolt, s ő az ijedségtől és az eltorzult arc félelmetes látványától olyan gyengévé vált, hogy úgy érezte, néhány másodpercig sem bírja tovább ezt a támadást. Tehetetlenül sikoltozott, vergődött. Emi szitkozódása is egyre félelmetesebb volt: eltorzult hanggal, valami távoli, rekedtes tónusú, kettős hangszínen csak azt ismételte: megöllek, a véreddel itatom fel a földet! S fojtogatni kezdte. Grétának ekkor már elszállt a maradék ereje is: hörgöve kapkodta a levegőt, s már csak a lábával tudott egyet-egyed tehetetlenül rúgni. A kezében már semmi erőt nem érzett. Próbálta felemelni és eltávolítani magától a fojtogató kezet, de csak élettelenül omlott le a támadó vállára, végül maga mellé. Már teljes zárt érzett a torkában, a fulladásos halál keserű ízét.

– Gréta! – hallotta ekkor Péter hangját, de olyan távolinak tettszett neki, hogy nem tudta, valóságos-e még, vagy már egy másik világból hallja a férje kétségbeesett, őt gyászoló fájdalmas megszólítását. Majd hirtelen megszűnt körülötte a világ.

– Takarodj tőle! – ragadta meg hátulról Emi egy kéz, és teljes erőből oldalra lökte. Az asztalnak nekiütődött a feje. Emi megszédült ugyan ettől, de eszméleténél maradt, s vad, nyüsztő hangot hallatott. Péter a félelemtől, hogy elveszíti a legdrágább kincsét, reszketve Gréta mellé térdelt:

– Drágám, hallasz engem? – szólongatta.

Gréta nem válaszolt. Péter riadtan a pulzusát nézte, de hiába tapogatta, nem érezte. Gyorsan a három középső ujjával középről hátrafelé haladva végigtapogatta a nyak oldalát. Így sem érezte a pulzust. A szívét megmarkolta a fájdalom. Elveszíti a feleségét! Haladéktalanul meg kell kezdenie a mesterséges lélegeztetést és a szívmasszázszt. De lehet, hogy már késő? Remegve fogta meg a jobb kezével Gréta fejét, a bal kezével pedig az állát támasztotta meg, majd mély lélegzetet vett és az orrába fújt. Ezt megismételte háromszor, s utána négy szívmasszázszt végzett. S kezdte előlről. Kétségbeesve figyelte Gréta mellkasát, arcát. Semmi életjel. Istennem, segíts! – fohászzkodott magában. Újból lélegeztette. Aztán ismét a szívmasszázs mozgatait, majd orrbefújás. Végre Gréta magához tért. Alig észrevehetően emelkedett a mellkasa le-fel: lélegezni kezdett. Péter ekkor a telefonja után kapott. Hívta a mentőket és a rendőrséget. Gréta a rendőrség hallatára mintha felemelte volna kissé a kezét, de nem bírt semmi jelt adni: tehetetlenül hullt le a keze maga mellé. Péter gyűlölettel, a legnagyobb megvetéssel nézett a nyüszítő támadóra. Úgy érezte, ha Gréta nem szorulna most életmentő beavatkozásokra, biztosan megölné. Hogy mert ez a feleségére rátámadni?! Undorító féreg, akárcsak a nagyapja volt. Gyilkos pribék! Péter a legszívesebben köpött volna, de távol állt tőle még ebben a helyzetben is ez a közönséges-ség. De amit gondolt, azt mérhetetlen haragjában hangosan is megfogalmazta:

– Gyilkos pribék! – sziszegte megvetéssel.

Emi a szótól, mint valami erős ütéstől, szinte hátrazuhan.

Mennyire boldogabb lett volna már eddig is Grétával a házassága, ha ez a nő nem lenne az életükben! Megkeseríti a mindennapjaikat. Elveszi az életüket! – futott át Péteren a gondolat, a biztos érzés. Úgy vélte, ez a nő felelős mindenért. Az ő bánatáért is. Feltépte elevenig, az élő húsig az ő sebeit is. Az undortól ekkor émelyegni kezdett. Egyre erősebben. A mentő és a rendőrség szinte percekben belül egyszerre ért ki.

– Mi történt? – sietett be a mentőorvos, s letérdelt Gréta mellé.

Péter nem tudott felelni, mert ekkor már öklendezett, s kirohant a fürdőszobába. A másik mentős tudta, hogy mindez a sokkhatás következménye lehet. Utánalépett ugyan, de hagyta, hadd könnyítsen magán. Rövid idő múlva falféhér arccal visszatámaszkodott Péter, a száját egy papírdarabkával törölgetve.

– Erőszakos támadás. Majdnem megfojtotta – mondta még a beszédhangjáért küzdve a hányástól kissé rekedtes hangon utólag a mentőorvosnak.

Az orvos ekkor már Gréta életfunkcióit vizsgálta, majd egy injekciót adott a karjába.

– Bevisszük a kórházba. Gyorsan, tegyék hordágyra! – mondta a mentőtiszteknek.

– Ő az elkövető? – mutatott a padlón fekvő Emire a rendőr. Valószínű, ő a rangosabb, talán százados lehet, mert a másik, a kisebb az utasításaira figyelt.

– Igen – válaszolt Péter.

A magasabb rendőr elővette a bilincset, a másik hátul össze akarta fogni az elkövető kezét, de Emi olyan vadul tiltakozott, kiabált, harapta, rugdosta a közelébe férkőzőket, hogy alig tudták megbilincselni.

– Ez teljesen örült! S milyen vad erő tombol benne! – mondta csodálkozva a kisebbik.

– Velünk kell jönnie önnek is! – fordult a rendőr újra Péter felé, aki éppen Gréta táskáját, cipőjét kapkodta össze a földről.

– A feleségemet nem hagyom! Bemegyek vele a kórházba.

– Itt van az elérhetőségem. Hívjon! – mondta a rendőr százados. – Mielőbb szükségünk van a vallomására.

– Rendben – sietett Péter a mentősök után, akik a hordággal már kimentek az ajtón. Szirénázva vitték be Grétát a kórházba. Péter a kocsijával követte őket. A szíve még mindig a torkában dobogott, s a feszültségtől könnyezni kezdett. Mire beértek, már annyira sírt, hogy időbe tellett, míg összeszedte magát annyira, hogy a gyengesége ne látszódjon rajta. A kórház folyosóján nyugtalanul járkált fel-alá. Csak másfél óra múlva jött ki hozzá a vizsgálóorvos. Péter riadtan állt meg előtte.

– Stabilizáltuk a felesége állapotát. Most már beszélni is tud vele. De ne fárasztja sokáig!

– Köszönöm – hálálkodott Péter. – Köszönöm – mondta újra, és megilletődve lépett be a kórterem ajtaján. – Szívem, hogy érzed magad? – sietett oda, és közelebb húzta a széket az ágyhoz. Gyöngéden megfogta Gréta kezét.

– Már jobban. Sokkal jobban – nézett rá a gyógyszerektől kissé bágyadtan Gréta. A szeme csillogásában az átélt fájdalom és ki-merültség megtörte a fényt. Péter megsimogatta a homlokát, majd megcsókolta az arcát. Gréta mosolygott és fáradtan lehunyta a szemét.

– Mégiscsak megmenekültél a ma esti premiertől – mondta becsukott szemmel halkan. De végre a mosoly is megjelent ezzel az ajkán.

– Ne mondj ilyet, drágám! – csókolta meg Péter a kezét.

– Mit csináltak a rendőrök? – kérdezte Gréta néhány másodperc múlva váratlanul és még mindig egészen halkan suttogva a férjétől. Péter nem tudta, hogyan mondja meg neki, hogy Emivel mi történt. Zavartan hallgatott. Gréta megelőzte a válaszban:

– Elvitték? – nézett rá.

Péter bólintott.

– Vond vissza a feljelentést!

Péter döbbenetesen nézett a feleségére. A vonásai keménnyé válásából Gréta látta, hogy erős indulatot fog vissza magában.

– Kérlek! – mondta könnyörgő hangon. Péter nem válaszolt. Még keményebbé váltak a vonásai.

– Ígérd meg nekem, hogy visszavonod!

Olyan fájdalmas és kérlelő, esengő hangon kérte Gréta, hogy Péter nem tudott nemet mondani. De megszólalni sem bírt. Csak bólintott.

– Köszönöm – simogatta meg Gréta Péter arcát, s mosolyogva, teljes megnyugvással lecsukta a szemét.

– Pihenj, szívem! – csókolta meg a férfi, aztán kiment a folyosóra, hogy felhívja a rendőr századost. Már a névkártyáról be is ütötte a mobiljába a számot, s csörgetni akarta, aztán az órájára

nézett. Mindjárt fél tíz. Meggondolta magát. Kinyomta a készüléket és betette a zsebébe. Majd reggel. Egy éjszakát hadd töltsön csak bent! Érezze meg a börtön ízét! Megérdemli! – gondolta, és visszament Gréta szobájába. Halkan leült, úgy nézte a feleségét. Aztán a kimerültségtől, a stressztől elaludt ő is a széken.

38.

– Itt írja alá – mutatott a rendőr százados a lap aljára.

Emi kérdően nézett rá.

– Írja alá, és elmehet! – erősítette meg szigorúbb hangon a százados.

– Elmehtek? – kérdezett vissza bizonytalanul.

Eminek a kimerültségtől meggyötört arca és bizonyára a sírástól és kialvatlanságtól bedagadt szemei sem enyhítették a rendőr komorságát, szigorú hangnemét.

– A hölgy férje visszavonta a feljelentést. De ez kevés lett volna. Az ügyész rendelkezett így. Ha aláírta, távozhat.

Emi még nagyobb megdöbbenéssel nézett a századosra. Aztán téován mégiscsak a kezébe vette a tollat, s mintha csak most fogta volna fel a szavak értelmét bizonytalan, meg-megremegő kézzel aláírta a papírt. Olyan erőtlen volt, hogy közben úgy tetszett neki, mintha az írószerszám helyett valami óriási súlyt tartana a kezében. Lehet, hogy a vétkei súlyát – gondolhatta volna, de a tompaságtól most még ilyen gondolatszilánk sem villant fel benne. Csak nézte az aláírását: Hegedüs Emília Mária. S valami irtózat fogta el a neve láttán: Hegedüs. A százados elkapta előle a lapot, a tollat is felvette. Emi mintha álomból riadt volna: az újbóli kemény hangra megrezzent, és az utasításoknak megfelelően gépiesen cselekedett. Felvette a blézerét, a zsebébe hajtogatta a papír másolatát, s kiment a kitárt ajtón.

– Jó napot! – mondta neki a rendőr, és keményen becsapta mögötte az ajtót.

Emi nem felelt. Csak tanácstalanul állt, nézte a becsukott ajtót és a visszaköszönésre, a viszontválaszra gondolt: Jó napot! Akár egy orvosi rendelőben – jutott hirtelen eszébe. Ott sem illik viszontlátással köszönni. A rendőrségen valóban nem szívesen mondta volna ki ezt a szót. De orvosi rendelőben ugyan miért ne lehetne így elköszönni? Soha nem értette. Ő nem a helynek, hanem az orvosnak és a munkatársainak szánja ezt a gesztust, hiszen ha jó emberek, ha szívélyesek, segítőkészek, kedvesek, akkor akár máshol is szívesen látja őket újra.

Elindult. De olyan erőtlének voltak a lábai, hogy néhány lépés után padot keresett, hogy leülhessen. A távolban látott egyet: elvonszolta magát odáig. Leült és érzéketlenül nézett maga elé. Zsibbadt volt a lelke, tompa, a fájdalomtól szinte teljesen kiegett, kiüresedett. A feje is sajgott. Így ült egy darabig.

– Szabad? – ült mellé egy férfi.

Emi nem nézett rá, csak némán bólintott.

– Láttam, onnan jött – mutatott a férfi a rendőrség irányába.

Emi nem felelt.

– Hallottam az esetről. Azt hittem, bent tartják.

Emi mintha álomból riadt volna fel, a férfire döbbenten ránézett.

– Örülök, hogy mégiscsak kiengedték – folytatta aztán még nagyobb nyájassággal a férfi, mert remélte, hogy most mégiscsak megnyílik előtte a nő.

– Mit akar?! – kérdezte Emi nyers elutasítással. Ismerősnek tűnt neki a férfi. Vagy csak hasonlít valakire? Nem tudta eldönteni.

– Csak érdekel a sorsa, semmi más – válaszolt a férfi.

– Az én sorsomban nincs semmi érdekes! – mondta Emi rideg tárgyilagossággal, s felállt, hogy elmegy, de a férfi kérlelőn megfogta a kezét:

– Ne menjen, kérem!

Emi visszaült. Maradt.

– Tudom, milyen érzés, ha nem értik meg az embert – engedte el a férfi a nő kezét. – Én is sokat szenvedtem ettől. S számtalan emberi sorsot láttam, tragédiákat, amelyeknek nem kellett volna megtörténniük, ha egy kicsit jobban odafigyeltünk volna egymásra.

A férfi elhallgatott. Láta, hogy a nőt megérintik a szavai, s az arcán oldódni kezdenek a vonások. Cigarettaét vett elő.

– Szabad rágyújtanom? – kérdezte.

Emi bólintott.

– Kér?

Emi nemet intett. A férfi rágyújtott. Nagy füstkarikákat eregetett.

– Akinek kapcsolata van a túlvilággal – folytatta aztán –, mindezt másként értelmez. Mi nem is tudjuk megérteni az ilyen ember dimenzióját. Örültnek hisszük, pedig lehet, hogy csak mi vagyunk vakok. Meséljen nekem az élményeiről!

Emi a bevezető mondatok megnyugtató, biztató hatása után erre a kérésre gyanakvóvá és ingerültté vált. S ahogy a férfit elutasítóan ránézett, rádöbent, hogy honnan ismeri: ez zaklatta a társával legutóbb. Az újságíró. Igen, az újságíró, aki gyakran követi. Két héttel ezelőtt a lakása közelében is látta egy másik férfivel, aki valószínűleg riporter is, mert kamerával néhányszor meglepte már. Ezért erre a fiatalabbra jobban emlékezett. Tehát ő volt az. Az idősebb, az eseményeket hátulról irányító médiavezér. Most már határozottan emlékszik. Akkor is dohányzott és a másíknak magyarázott valamit. Viszont ő a távolban maradt, és a fiatalabb társát küldte hozzá, aki egy fényképet mutatott neki: a padon hálóíngben összekucorodva alszik. Rögtön ráismert, hogy a fotót az otthonról való éjszakai menekülésekor készítették róla. A sajtó- és riportertárs a reakcióját figyelte és az akkori eseményekről próbálta faggatni, hogy ki bántotta, mit keresett ott. Hiába tért ki a válasz elől, néhány nap múlva mégis közzétették a sztoriját a saját elképzelésük szerint. Megszégyenítették mindenki előtt.

– Hagyjon békén! – ugrott fel mellőle Emi és futni kezdett. A riadalomtól már az erőtlenséget sem érezte a testében. Csak futott, futott végig az utcán, a téren át egészen a buszmegállóig. Ott zihálva megállt, s csak ekkor nézett ismét vissza, hogy ellenőrizze, követi-e a zaklatója. De nem látta. Csak ismeretlen arcok haladtak el mellette, vagy álltak meg szintén a buszra várva. Unalmukban, mint valami jelenséget, őt figyelték. De ez már egyáltalán nem zavarta. Megkönnyebbültebben kapkodta a levegőt. Biztos volt

benne, hogy holnap már olvashatja magáról a következő cikket: *Börtönben és szellemek között*, vagy *Rátámadt a barátnőjére*, esetleg olyan címmel, hogy *Felmentik vagy elítélik?* Mert ez az alak mindig csak ilyen formában tudósított róla. Talán már kamerafelvételt is készíttetett. S bizonyára csak azért nem meri lejátszatni, mert az ügyvédbaráttól tart. Zoltán perbe is akarta fogni, de ő nem engedte. Félt az újabb megpróbáltatásoktól. S nem is érdekelte az egész. Grafomániás. Hadd írjon! – gondolta akkor. De most fájt neki ez a találkozás. S meg is rettent tőle: a nyájasság legsötétebb csapdájával találkozott. Ezt érezte meg benne. A sötétség újabb erejét.

39.

A szenvedés átszővi életünket. Jelen van a mindennapjainkban tértől és időtől függetlenül. Ha hiányként jelentkezik, megtanít a bölcsességre: a szomjúság a forrásvíz megbecsülésére, az éhség a kenyér, a dolgos kéz fontosságára, a szeretteink távolléte pedig várakozó szomorúsággal tölt el bennünket. Legtöbbször észrevétlenül kísér minket, esetleg csendes mélabúként telepszik ránk, viszont időnként elviselhetetlen terhet jelent. Azt mondják, életünk legnagyobb formálója, a legtökéletesebb szobrász, ha nem állunk ellent faragó-véső eszközének. De előfordul, hogy rombol, s összeroppan alatta a lélek.

Grétát még három napig bent tartották a kórházban. Péter végig vele volt, s kérte a barátokat, most inkább ne látogassák, hanem majd otthon, ha testben-lélekben erősebb lesz. Mert a nagy traumát lélekben is fel kell dolgoznia. Ezért csak az atyának engedte meg, hogy bejöjjön hozzá. Viszont ő is csak rövid ideig tartózkodott ott. S akkor is inkább csak hallgatta Grétát, s ő keveset szólt. Hiszen szüksége volt a betegnek a csendre, a megsebzett léleknek a meghallgatásra, a figyelemre. Csak így gyógyulhat be a seb: engednünk kell, hogy kitisztuljon.

Amikor hazaengedték, másnap már hosszabb időre fogadta Péter a papot. Zoltán is eljött vele. A szokásos beteglátogatás beszédfordulatai után Gréta jelezte, hogy szeretne hosszabban és egyedül beszélgetni az atyával. Gábor pap így leült az ágya mellé, Zoltán pedig kiment az ebédlőbe Péterrel, aki egy különleges bor megköstölésére invitálta. Zoltán nem ellenkezett: szívesen minősítette a Rhône-völgyi borvidék standard cuvée-ből készült italát. A rendkívüli zamatának egyik titka lehet a sok napfény, másrészt a bortermelők tudása, hiszen nyolc-tíz vagy még több szőlőfajta borát házasítják egy remek keverékké. Közben a legfrissebb parlamenti ülések döntéseit, a hónap eseményeit is megvitatták. Egyikőjük sem akart beszélni a mindannyiukat megdöbbenő napok traumájáról. Jól gondolták: arról a belső szobában folyik a beszélgetés.

– A legsúlyosabb kérdés, amivel nem tudok mit kezdeni, atya, hogy miért éppen engem? – tette fel a kérdést Gréta.

– Erre próbálom én is megtalálni a választ – felelt a pap, s gondolkozva nézte Grétát.

– Nehéz lesz a találkozás... Sőt, képtelen leszek erre!

– Ettől ne féljen, s minden rossz érzést távolítson el magától. Hiszen akkor este nem Emivel találkozott, hanem az itt ragadt lélek indulatával.

– Nem, atya, ez szörnyűbb volt! Maga a Gonosz öltött testet!

– Igen, így is helytálló. De én még mindig bízom abban, hogy azt a szerencsétlen lelket nem ragadta el teljesen a Sátán.

– Nem tudom, már miben higgyek... – bizonytalanodott el Gréta.

– Az ön hatására mindig megnyugodott Emi. A szellem mintha elmenekült volna, ha ön megjelent. Ezt számtalanszor átéltük, megtapasztaltuk. Ezért sem értem azt az esti támadást!

– És az esküvő – vetette közbe Gréta.

– Hogyan? – nézett rá kérdően a pap.

– Még akkor volt kitörése Eminek.

– Igen, az a másik eset, amikor az ön jelenlétében aktívan cselekedett a szellem.

– Két ünnepi alkalom.
– Miért? Ez a második eset mitől volt ünnepi? – kérdezte csodálkozva Gábor pap a betegtől.

– Csak nekünk volt az, Péterrel. Ugyanis színházba siettünk.
– Esküvő, színház – gondolkodott a pap. – Nem, nem tudok rájönni a nyitjára – állt fel és gondolkodva járkálni kezdett. Majd megállt. – Ez a ruha volt magán akkor este? – mutatott a szekrényre akasztott ezüstös estélyire.

– Igen – felelte Gréta. – Péter, amikor a legszükségesebb dolgokért hazaugrott a kórházból, beadta a varrónőnek, hogy hozza rendbe. Ez a legkedvesebb ruhám. Ma lepott meg vele. Olyan, mint új korában.

A pap odalépett. Megfogta, nézegette. – Mi volt még magán?

Gréta kerekre nyílt szemmel nézett rá.

– Elnézést – helyesbített a pap zavartan –, arra gondolok, ami esetleg még említésre méltó.

– Az ékszerem, a nyakláncom. Ugyanis azt elszakította a nyakamban. S Péter a nagy kapkodásban nem találta meg a hiányzó részeket. Visszamenni, keresni pedig utólag már nem is akarta.

– Nem az volt magán? – mutatott rá az aranyláncára, amely ott ragyogott a nyakában.

– Atya! Ezüst ruhához nem viselhetek aranyat! Egyébként ezt a láncot soha nem veszem le, csak akkor, ha valami különleges alkalommal olyan ruha van rajtam, amitől az arany színe elűtne.

A pap közelebb lépett.

– Szabad megnéznem? – kérdezte.

– Természetesen – mondta Gréta, s a nyakában megfogta a láncot és a pap felé tartotta. Gábor pap a kezébe vette a medált.

– Az esküvőn viselte?

– Nem, mert a fátylam gyöngykirakásához gyöngysort vettem fel.

– Mióta Eminek ez a súlyos gondja van, ezt a két esetet leszámítva, az esküvőt és a színházat, mikor nem volt még magán a nyaklánc?

Gréta gondolkodott.

– Máskor soha nem vettem le.

– Biztos?

– Mondtam, atyám, hogy nekem létfontosságú ez a medál. Emlékeznék, ha bármikor is még levettem volna.

– Már a találkozásunkkor felfigyeltem a láncára. II. János Pál érme. Most már értem! – ült le teljes felszabadultsággal Gréta ágya mellé, a székre. Felszabadítóan nagyot sóhajtott. Mintha valami nagy teher esne le róla. – Ez a magyarázat!

– Éspedig? – ült fel izgatottan az ágyban Gréta.

– Boldog II. János Pál pápa! Az új szent ereje! Májusban lesz a szentté avatása.

– Ez üzné távol a szellemet?

– Minden gonoszt!

– Erre is van hatalma?

– Különösen hatékonynak tartom Boldog II. János Pál közbenjárását a lelkekért való küzdelemben.

– Ezek szerint Itt-Ragadton is segíthet?

– Feltétlenül. S ennek most tapasztalhattuk meg a jeleit! Csak egyre feleljen még, Gréta! – folytatta a pap. – Ön miért éppen az ő arcképét viseli? S milyen elszántan!

– Ez egy másik történet, atyám! Senki nem tud róla! Még Péter sem!

– S most sem akar beszélni róla?

Gréta hallgatott. Majd rövid csend után csak ennyit mondott:

– Csak önnék! Rendben?

A pap bólintott:

– Gyónási titokként kezelem.

– Honnan is kezdjem? Éppen egy évvel ezelőtt kezdődött – sóhajtott fel Gréta, s olyan hangsúllyal indította a történetét, mintha egy hosszú-hosszú történetbe kezdene. Egy mesébe. Pedig ez nem mese volt, hanem eleven valóság. – Egy ritka betegség. Bár nem így élem meg, s nem is tartom magam betegnek. A fejben egy állandó lüktetés, a szív ritmusával megegyező dobogás – ezt éreztem. S egyre erősebbé, tűrhetetlenebbé vált bennem. Hetek, hónapok óta nem aludtam már. S elviselhetetlen fejfájás társult hozzá. A fájdalomcsillapítókat pedig hiába szedtem, szinte semmit nem

használt. S már tanítanom, dolgoznom is egyre nehezebb volt. Éjfélnél tovább nem bírtam fent maradni, és nappal is le kellett feküdnöm az állandó kialvatlanság miatt. De akkor is dörömbölt, lüktetett a fejem, vele együtt a szívem. Az iskolában ennek ellenére továbbra is rengeteg plusz munkát vállaltam. A fejbeli állapom pedig egyre rosszabbodott. Duralis fistula – ez volt a feltételezett diagnózis. Sönt. Egy rendellenes érnýílás, aminek a veszélyeit nem lehet biztonsággal felmérni. Tehát bármi történhet velem. Viszont a mütét is veszélyes lenne. Így maradt minden változatlan, s próbáltam elfogadni, együtt élni mindezzel. Egyre nehezebbek, elviselhetetlenebbek lettek a napjaim. De egyet biztosan éreztem: II. János Pál pápa közbenjáró ereje segíthet. Nagy tisztelője vagyok. Mindig is az voltam. Ezzel a hittel hozattam Lengyelországból ezt a medált. Ott egy lengyel atya áldotta meg. Tudtam, bíztam benne minden hitemmel, hogy ez segíteni fog. Azóta viselem. S ahogy hordani kezdtem, fokozatos javulás történt. Lassan elcsitult a fejjaj, az érprobléma mintha megszűnt volna, most már tudok aludni és szinte minden a régi lett bennem egy új szemlélettel, egy új életlátással. Viszont ott van jelzésként, figyelmeztetésként, jelen van, és sok mindenre ügyelnem kell, de tudom, az éremmel biztonságban lehetek. Istenem! – tette a két kezébe az arcát boldogan. – Emin is Boldog II. János Pál segített!?

– Így van! – fogta meg a pap meghatódva Gréta kezét. Erősen látszott rajta, hogy a történet megindította. – S megtapasztalhatta: amikor nem viselte a medált, a Gonosz támadott! – erősítette meg a nő állítását. – A tanúságtétele meggyőző, Gréta. Viszont Eminek is szüksége van erre az erős hitre.

– Mire gondol?

– Fel kell készítenünk a medál viselésére! S nemcsak őt, a lelkét is. Ki kell szabadítani ebből a köztes állapotból!

– Az atyáé a lelki előkészítés, az enyém pedig az érem: Lengyelországba éppen a hétvégén, péntek hajnalban utazik a férjem. Ma este az egyik kollégája azért ugrik fel hozzánk, hogy egyeztessék a részleteket. Megkérem majd, hozzon egy medált.

– Nagyon jó ötlet, Gréta! Akkor maradjunk ennyiben! S ne vegye le többet a láncát akkor se, ha ezüstszerű ruhát vesz fel. Ígérje meg!

– Természetesen, atya!

– Gyöngysorral se cserélje le! – mosolygott a pap.

– Nem fogom.

– Helyes! S most már megnézem a férfiakat, nehogy elunják magukat.

– Ettől szerintem nem kell tartania! – mondta egészen oldottan Gréta. – Isten önnel, atyám!

– Pihenjen! – intett vissza a pap.

Az unatkozástól valóban nem kellett félnie. A két férfi kint már egyre felszabadultabb kritikával beszélgetett a bor hatására.

– Tudod, Grétában is megfogalmazódott, hogy elhagyja a pályát. Nem gondolta ő ezt komolyan, hiszen szívvel-lélekkel pedagógus. Ez csak első reakciója volt a hirtelen történt változásokra. Úgy tűnik ugyanis, hogy ebben az új minősítési rendszerben a legrosszabbul azok járnak, akik egész életükben igyekeztek, képezték magukat, szakvizsgát szereztek, vagy esetleg még PhD-fokozatot is – újságolta Péter teljes nyíltsággal. – Az igazgatója is megfogalmazta a kritikájában, hogy a korábbi képzettség ebben a rendszerben felülbíráltatik. S feltette a kérdést a minisztériumba küldött levelében: Van még olyan foglalkozási ág, ahol újra kell „minősíteni” az elért eredményeket? S a féléves gyorstalpalókon „kiképzett” minősítőbizottságok fogják a doktori címet szerzett, tehát az adott szakterület legmagasabb szintjén álló kollégákat újraminősíteni? Tudod, egyetértek vele, hiszen a kétszakos pótlék megszüntetése valóban tovább erodálja az életpályamodell fizetési színvonalát. A többletóráért sem adható többletpénz, ugyanakkor a 23 tanóra és 26 tanóra ugyanannyit fog érni. Mindehhez még egy fölösleges és szintén látszatokra épülő adminisztrációs többletteleher is fog járulni: a 26-32 óra közötti időre. Kiszámolta, hogy egy I, J kategóriás kolléga vagy semmit nem kap, vagy még csökkenhet is a bére!

– Ha ez így marad – jegyezte meg Zoltán. –, akkor az oktatás színvonalát éppen ezzel fogják gyengíteni: egy agyonhajszott, túlterhelt tanár képtelen lesz a minőségi munkára. Pedig eddig nagyon is minőségi munka volt az iskolákban.

– Nekem is ez a véleményem. Ha egy nemzet nem becsüli meg a jövő társadalmának, az ifjúságnak a nevelőit, oktatóit, az halálra van ítélve! De bízom benne, hogy kiforrja majd magát ez az új rendszer, s a társadalom javára válik az oktatási reform – ült le az atya melléjük. – Sőt, biztos vagyok benne!

A két férfi meglepetten elhallgatott. Péter nem tudott erre mit mondani, Zoltán pedig elgondolkodott a pap szavain: igaza van, korai bármiféle elmarasztalás, hiszen egy nagyszerű struktúra is kifejlődhet a reformkezdeményezésből. Csak ők még nem látják át! De hát hogyan is látnák?! Péter és ő egészem más területen mozognak, s még a pedagógusok is csak most ismerkednek az elképzelésekkel, a rendeletekkel.

– Mi végeztünk! – foglalta össze a benti beszélgetést a pap. – Azt hiszem, Zoltán, mennünk kellene, mert most tudtam meg, hogy hétvégén Péter nagy út előtt áll, s ma este ez ügyben még vendéget vár.

– Nocsak! – nézett Péterre Zoltán.

– Krakkóba megyek. Hivatali út. Most már Gréta annyira megerősödött, hogy itt hagyhatom egy estére – felelt Péter.

– Majd meglátogatom. Mikor indulsz? – kérdezte Zoltán.

– Péntek hajnalban.

– Aznap délután majd eljövök.

– Köszönöm! Így még nyugodtabb leszek – hálálkodott Péter.

– Sikerült megnyugtatni? – nézett az atyára.

– Igen. Most már remélhetőleg könnyebb napjai lesznek. Tudom, Péter, hogy mesének tartja ezt a szellemhistóriát...

– Kétségtelen, távol áll tőlem ez a kísértetsztori.

– Csak arra kérem, ne éreztesse Grétával az Emi iránti neheztelését!

– Neheztelés? Ez sokkal több annál...! – kezdte ingerülten Péter.

– Tudom, tudom – intette le a pap. – Tehát ezzel most ne terhelje a feleségét, mert sok mindent fel kell dolgoznia.

– Persze, az ő érdekében mindent megteszek.

– Helyes.

– De bevallom, nagyon neheztelek rátok.

A pap és Zoli meglepődve néztek rá.

– Miért? – kérdezte Zoltán.

– Hagytátok szabadon engedni azt az örültet! – mondta most már felháborodva, de visszafogott hangon, mert nem akarta, hogy Gréta bent meghallja. – Majdnem megölte a feleségemet, s most büntetlenül ül otthon, vagy kószál, ha kedve tartja, a városban.

– Ezt Gréta is így akarta – mondta Gábor pap.

– Most nem ez a szempont, hanem a biztonság! – hárította el a pap megjegyzését határozottan és keményen Péter. – Másnap dél-előtt, amikor betelefonáltam a rendőrségre, akkor jelezték, hogy hiába vonom vissza a feljelentést, nekik hivatalból el kell járniuk, s ők maguk teszik meg ugyanezt helyettem. Még meg is nyugodtam, s bevallom, mérhetetlenül örültem ennek a hírnék. Másnap mégis kiengedték! Felháborító!

Zoltán csendben maga elé nézett.

– Egyébként tudom, hogy ennek a nőnek az érdekében te jártál közben az ügyésznél – mondta szemrehányóan Zoltánnak.

– Így van. Nem tagadom – ismerte be Zoli.

– Elhallgattátok azt is, hogy orvosi kezelés alatt áll. Vagy ha a rendőrség ezt is kinyomozta, s tudta, akkor nagyon ügyesen elsimítottad! Pedig kényszergyógykezelésre szorulna az a hibbant nőszemély! De sürgősen!

– Péter, megértjük az aggodalmát és a jogos felháborodását – próbálta csitítani a pap.

– Dehogyan értik! – legyintett bosszúsan. S ekkor már nem bírta visszafogni az indulatát. Kinyitotta az előszoba ajtaját, s intett nekik, hogy menjenek utána. – Folytassuk inkább itt! Nehogy Gréta meghallja. Egyébként is menni készültek! – mondta immár tiszteletlen szigorúsággal. De már nem bírt és nem is akart udvarias kényszermaszkot magára erőltetni. Elég volt ebből egész este.

Csak Gréta kedvéért fogadta ma is ezt a két férfit ilyen nyitottsággal. – S ha meghalt volna Gréta?! – szegezte nekik a kérdést. – Néhány másodpercen múltott csupán! Sőt, az orvos azt mondta, ha nem csináltam volna a mesterséges lélegeztetést, akkor már nem tehettek volna semmit. Mi lett volna, ha akkor én nem vagyok ott? Végiggondolták már? S hányszor látogatta úgy Gréta, hogy egyedül volt vele. Hátborzongató! Soha többet nem engedem a feleségemet annak az agyalágyult nőnek a közelébe! – jelentette ki határozottan. – Ne is kérjenek Grétától semmilyen segítséget, semmilyen szívességet!

A pap nem szólt. Zoli is hallgatott. Megértették Pétert, de tudták azt is, hogy ő csak egyetlen szempontból mérlegeli a történetet. Pedig Grétának ugyanolyan fontos a másik oldal is. S ha most Emi börtönben ülne, azzal sem oldódna meg semmi, sőt csak még komplikáltabbá tenné a helyzetet. Az egyoldalú szópárbajban viszont most nem tehettek semmit. Felesleges lett volna bármit is mondaniuk ebben a helyzetben.

– Elnézését kérjük, Péter! S Isten óvja majd a pénteki útján! – nyújtotta a kezét a pap búcsúzóul.

– Köszönöm! – felelte Péter még mindig keményen.

– Jó utat! – köszönt el Zoltán is.

Péter nem felelt. Csak szigorúan bólintott, s kelletlenül megfogta Zoli kinyújtott kezét.

– Gréta hite erős, s az embertársa iránti áldozatvállalása őszinte és csodálatra méltó! – fordult vissza mégis Gábor pap a lépcsőn. – Higgyen benne, Péter! – bátorította. – S próbáljon mellé állni, még ha ebben értelmileg-érzelmileg nehéz is követnie őt.

Péter most sem szólt. Feszülten hallgatott. A két férfi pedig csendben lefelé indult a lépcsőn. Egy darabig nem szóltak egymáshoz. Majd Péter Zoltánnak a hangját hallotta:

– Neked kell vezetned, atyám, mert ha én most volán mellé ülök, abból baj lesz.

– Gondoltam – mondta visszafogottan Gábor pap.

– De te hogy mégy haza, ha engem kocsistul hazaviszel?

– Taxival.

– Ajaj! Na mindegy! S emlékeztess, hogy a könyvet el ne felejtsem visszaadni. A kocsimban van.

– Melyiket?

Egyre jobban elhalkult a hangjuk. Péter még állt egy darabig a folyosón, egészen addig, míg nem hallotta a bejárati ajtó csapódását. Közben lassan lecsitult benne az indulat. A kimondással szinte a pattanásig feszült húr kissé visszaereszkedett. Már csak háborgást érzett magában. Annak a nőnek a nagyapja közvetve hozzájárult az ő családjának a deportálásához is. Hiszen az eltiprók egyik megtestesítője. Vagy lehet, hogy közvetlenül is? S most a feleségét az unoka fojtogatta.

Megborzongott. Kísérti, és az életét, a boldogságát akarja tönkretenni most is! Az unokán keresztül. S fogadja el a pribék nagyszülő és az unoka iránti szeretetet?! Gyakorolja és értse meg a megbocsátást?! Hogy gondolja ez a pap?! Hogyan lehet ennyi vétket elfelejteni?! Hogyan lehet mindezt megbocsátani?! Ha van valami ebben a szellemmániájukban, akkor megérti a kísértőt. S ő inkább mellé áll. Hiszen nem az a szerencsétlen lélek ártott a feleségének, hanem Hegedüs Emi. Ebben biztos volt. Ha az ő gondolatmenetüket fogadja el, akkor nem tud másként érezni és érvelni sem. Emiben a nagyapa. Igen, ő cselekedett. Együtt tették! S mégis azért a nőért hárman is aggódnak. Még a felesége is! S az ő érzései...? Rajta soha nem segített senki!

40.

Felszállt a buszra, megvette a jegyet. Nem tudta, miért éppen ebbe az irányba indul el, de érezte, hogy valami fűződik ahhoz a helyhez. Nem remélte, hogy ettől valami is megváltozik majd körülötte, s hogy választ kap a kérdéseire, de azt sejtette, hogy ez a település tartogat számára valamit. Vagy csak a helynév ismerősége vonzotta, s nem fog rátalálni semmire? Lehet. De akkor is el kell valamilyen irányba indulnia, még ha csak egy ismeretlen fejezet tárul is fel előtte a történelemből, egy olyan múltbeli epizód,

amely nem viszi előre a jelen eseményeit. Különben sem ülhet otthon továbbra is tétlenül.

A jegyet szorongatva kissé feszülten nézett körül a buszban, de rögtön meg is nyugodott, mert nem látott ismerős arcot. Senkivel nem akart találkozni. Hátrébb ment és középtájon leült. A község múzeumát kell megkeresnie. Az interneten olvasta, hogy 2004-ben ott nyílt egy országosan egyedülálló állandó kiállítás *Ítélet nélkül* címmel. Azt feltétlenül meg kell néznie – figyelte a felszálló utasokat, majd tompán kinézett az ablakon. Az ácsorgó, várakozó emberektől nem messze egy idős férfit látott közvetlenül a busz melletti padon. Egyedül ült. Végtelenül sovány alkata riasztónak tűnt számára, szinte testetlen volt rajta a ruha. Szürke, kopott öltözeke elesettségről árulkodott. A haja is hamuszürkén tükröződött vissza az üvegen, mintha valami nyomasztó, színtelen világból lépett volna ki a fényre, hogy a Nap őszi sugaraitól feltöltődjön és megpihenjen egy kicsit a padon. A szeme beesett volt, a mély szemgödör körül sötét karikák árnyékolták a tekintetét, a vonásai megtörtek, gyűröttek voltak, a ráncai mélyen szántották a homlokát, arcát és az ölébe ejtett kezét. Erős kéz – nézte az ablaküvegen át. Soha nem látott ilyen kemény kezet. S nem értette, hogyan lehet ilyen markáns, nagy keze ennek az elfogyó életnek. Érezte, valahonnan ismeri ezeket a kézvonásokat. Mint a vak, aki a kép hatalmától megfosztva csak érintéssel, tapintással lát, valamikor ő is úgy láthatta ezeket a kezeket. Örültség, gondolta, honnan ismerné? A buszsofőr bezárta az ajtót és beindította a buszt. Az utolsó felszálló utas is leült a székre. A férfi kezéről újra az arcára tévedt a tekintete. Őt figyelte. Valami különös volt a szemében: indulat, harag, keserűség, fájdalom és némi remény is egyszerre. Megrettent. Valahonnan ismeri, találkoztak már, pedig biztos volt benne, hogy még soha nem látta. Mégis köze van hozzá. A busz kanyarodott, ő pedig az ablakon át követte a tekintetével. A férfi csak ült mozdulatlanul, merev tekintettel követve őt, aztán hirtelen eltűnt, semmivé vált. Ez nem lehet! Próbált erősebben, koncentráltabban figyelni, kereste-kutatta a tekintetével, de már nem látta a padon. Hogy történhet mindez? Pedig a Nap sem

süt a szemébe, hogy elvakítaná. Vagy csak a fényviszonyok miatt, az üvegen megtört fény játékatól nem veszi észre? Már teljesen elfordul a busz. Ezért a helyéről feláll, gyorsan átmegy a másik oldalra. De hiába figyel. Mintha a föld nyelte volna el. Hová tűnhetett? Mindkét oldalra ide-oda néz, de sehol nem látja. Még a távolban sem. Forróság öntötte el. Leült, kivette a sálát a nyakából. Ő volt! Csakis ő lehetett! S ettől a gondolattól már reszketni kezdett.

– Segíthetek? – érintette meg a vállát a másik oldalról egy középkorú hölgy.

– Hogyan? – rezzent össze, mintha valami mély álomból riadt volna, és nézett a nőre értetlenül.

– Rosszul van?

– Dehogy, dehogyis! – szabadkozott zavartan.

– Szóljon, ha segíthetek!

– Persze, persze. Köszönöm – hebegett, s ösztönösen beljebb ült, ismét az ablak mellé közvetlenül.

Miért is szaladgáltam összevissza! – méltatlankodott magában. Soha nem sikerül rejtve maradnom! – nézett ki menekülésszerűen az ablakon. S ekkor felugrott és hatalmasat sikoltott. Mint aki valami szörnyűséget látott volna odakint. A buszvezető riadtan fékezett, az utasok egy szempárként figyeltek rá.

– Mi történt? – nézett ki a pilótafülkéből a sofőr.

– Nem tudjuk! – hallatszódott előlről.

– Valami baj van, hölgyem? – lépett hozzá az egyik utas.

– Nincs semmi. Csak hátra megyek. Riasztó itt elől – állt fel és szinte menekült a hátsó ülések felé. A buszvezető legyintett, néhányan csóválták a fejüket, a mellette egy vonalban ülő hölgy viszont aggódva nézett utána.

– Mehetünk? – kérdezte bosszúsan a sofőr. Elöl hűmmögtek rá valamit, s kis tétovázás után ismét elindult a busz.

Emi az előtte lévő ülés támlájára hajtotta a fejét. A hátra-hátraforduló utasok tekintetével nem akart találkozni, az ablakon pedig nem mert többé kinézni. Még mindig előtte volt a hamuszürke arc. A sátáni tekintet. Az nézett rá az ablakon keresztül. A férfi,

akit a padon látott. Egy megjelent, félelmetes arc. Mintha át akart volna lépni testestül az üvegen. Az arcán érezte a fagyos tekintetet, a testén a testének közelségét. Amint hátramenekült, megszűnt a borzalmas lázálom, de alig várta, hogy megérkezzen. Érezte, lassít és befordul a busz. Félve nézett ki az ablakon. Meglátta a helységnévtáblát:

Végre! – sóhajtott fel önkéntelenül. Kigyúltak a megállást jelző lámpák. Mások is készültek leszállni. Megállt a busz. Ösztönösen ő is leszállt. Még ha nem is a központi hely, s nem is ez a múzeum környéke, akkor sem marad tovább a buszon. Sietett. Majd félrehúzódvá megvárta, még a busszal érkezők teljesen elmennek a közeléből. S elindult visszafelé az úton. Egy útkereszteződésen is átment. Ismeretlen járókelőt keresett, olyat, aki nem volt szemtanúja a buszbeli eseményeknek.

– Elnézést! Tudna nekem segíteni? – állított meg egy kerékpáros férfit. – A múzeumot keresem.

– A községi könyvtárt?

– Ha ott van az állandó kiállításuk, akkor igen.

– A munkatáborról?

– Az érdekelne.

– Itt van éppen balra, magával szemben.

– Nagyon köszönöm.

– Szívesen – szállt fel a férfi a kerékpárjára. – Viszontlátásra!

– Viszontlátásra! – nézett utána Emi. – Milyen kedvesek! – állt csodálkozva. – S tájékozott! A falu múltja elevenen él benne. Meglepő ez manapság. S ha végiggondolja, valójában a buszon ülő hölgy is figyelmes volt hozzá. Csak őt zavarta ez a tapintat. Mint egy örült, úgy viselkedik. Kétségtelen, széjjelhullott a személyisége ebben a küzdelemben.

Bent szívélyesen fogadták. A tárlatvezető, egy fiatal történész férfi készségesen kalauzolta végig a kényszermunkatáborok borzalmait bemutató emlékkiállításon. Emi nevek után érdeklődött, de ebben nem tudott segíteni neki. A számadatok nagyok, a kutatások során egyre csak bővülnek, de a visszaemlékezők nevein kívül most nem tud több személyt megnevezni. A hortobágyi emlékművön viszont ilyen felsorolással is találkozhat. Emi megköszönte a segítségét, s jelezte, hogy csendben olvasgatná még a memoárokat. A férfi udvariasan odébb lépett, s Emi már nem is figyelte, hogy a teremben maradt-e, vagy kiment, mohón olvasni kezdte a sorokat.

„1951. augusztus 5-én, éjjel fél kettőkor az ÁVÓ-sok ránk törtek, és úgyszólván semmi nélkül (ruhanemű, ágynemű) egy ponyvás autóval elvittek bennünket a legnagyobb megaláztatások és káromkodások közepette.” Majd két Somogy megyei asszony történetén akadt meg a tekintete, akik vonatra ültek, hogy megkeressék elhurcolt családtagjaikat. A Hortobágyon, Árkus tanyán meg is találták őket. Örültek a viszontlátásnak. De ez a boldogság nem sokáig tartott. Az örök észrevették ezt, s a két asszonyt ott tartották, börtönbe zárták, majd dolgoztatták őket: *„A látogatás 1951. április 7-től 1952. október 17-ig tartott, vagyis 18 hónapig. A mai kor embere elképzelni sem tudja, de akkor bizony minden bírósági ítélet nélkül, vagy egyéb törvényes határozat nélkül bárkit fogva lehetett tartani, akár másfél éven át is”* – írta a visszaemlékező.

Emi egy másik memoár olvasásába kezdett: *„Tudtam a felnőttekkel szembeni kegyetlenkedésekről is. Így például Hegedűs bácsi halálának valódi okáról is, aki egy elfogott levélben a rendőröket szarházinak nevezte”* – Emi arca kigyúlt, a szíve hevesen dobogni kezdett a névazonosságra. De már ebből az indító sorból tudta, hogy sajnos ez a szenvedő nem az ő rokona. Nemcsak azért, mert ő rövid „ü”-vel írja a családnevét, hanem azért is, mert az ő nagypapa nem hős. *„Halálra rugdosták. Haláltusája szörnyű lehetett, mert azok közül, akik akkor a táborban tartózkodtak, senki sem lehetett jelen a halálos ágyánál. Mindenkinél ki kellett vonulni a*

hátsó udvarba, és szálanként kellett gyűjteni a szemetet. Az ötvenedik évfordulón megnéztem a halotti anyakönyvet. A halál oka veseelégtelenség, így szólt a bejegyzés. Akkor ezt így nevezték.”

Egy másik szövegbe is beleolvasott: „...az orvosnő is kapott egy tyúkólat rendelőnek és betegszobának két vaságglyal. Ez lett az ebesi kórház.” A másik üveges vitrinhez lépett: „Ott egymás hegyén-hátán voltunk, a gyerek, az öreg, a beteg, a haldokló. Volt közöttünk egy néni, aki haldoklott, amikor elhozták, és borzasztóan szenvedett...”

Könnybe lábadt a szeme. Nem bírta tovább olvasni. Kézfejjével megtörölte a szemét és máshol folytatta:

„A fogda viszont a gyerekeknek is kijárt. Én is annyit voltam fogdában, hogy nem is tudom számát. Úgy őriztek bennünket – különösen eleinte –, mint elvetemült gonosztevőket. Magas drótkerítéssel vették körül a tábort és körbe géppisztolyos rendőrök cirkáltak. Munka után és többször még éjjel is létszámmellenőrzést tartottak. Ha valaki késett, vagy elmaradt a társaságtól, razzia volt. Ilyenkor a silógödörök szélére állítottak bennünket: – Itt döglöttek meg! – ordították.”

Emi kigombolta a kabátját, letekerte a sálát a nyakáról: hűvös volt a teremben, neki mégis melege volt. Egy hosszabb visszaemlékezés olvasásába kezdett: „Szörnyű élmény volt számomra, és a mai napig emlékszem arra, amikor szegény Kulcsár Palit (már nem emlékszem, miért) az árnyékszékben derékig az ürülékbe állították, kikötötték, és fél napig tartották ott” – ezt sem bírta tovább olvasni, a másik lapra siklott a tekintete: „Volt egy Tirpák nevű rendőr. [...] Irtó kegyetlen volt. Az éjjélkor bejött hozzánk, felkapcsolta a villanyt és azt a ricsajt, amit csinált, senkinek sem kívánom. Kiabált, hogy majd kolbász lesz belőlünk, meg fasírt, és nézzük meg azt a nagy nádas istállót, oda mindenkit be fognak hajtani, és majd meggyújtják, és aki megpróbál menekülni az égő istállóból, azt lelövik.” Eminek eszébe jutott a nagyapja. Ő is ilyen kegyetlen lehetett. Grétáék megítélése szerint mindennél szörnyűbb jellem. Érezte, állandósul a pír az arcán. S talán örökre ott marad. A lelkében bizonyosan. Ismét könny gyűlt a szemében,

majd lassan folydogálni kezdett az arcán. A zsebéből összegyűrt papírszebkendőt vett elő, és letörölte. Nem futamodhat meg. Le kell most küzdenie az érzékenységét, minden fájdalmát. Tovább olvasott:

„Elképzelhetetlen körülmények között éltünk. Csak a priccsen tartózkodhattunk. Ott eszünk, mosakszunk, mosunk, szóval élünk. Ha az emeleten felborul a mosdótál víz, a földszinten felhőszakadás van.” S egy mások lapon: *„Több mint egy fél évig szalma nélkül, ruhában a földön feküdtünk. Vagy a ruhászsákokon. Később a tanyákat lebontatták velünk, és akkor az ott található deszkákból priccseket ácsoltunk. Mivel nem volt lakás, elkezdődött az építkezés. Vályogot kellett vetni a házakhoz, ami nagyon keserves munka volt, de azért ment a maga módján. A lakásokat elképzelni sem lehet. Föld volt a padló, nyers vályog a fala, fűtés nem volt. Olyan vastag penész lepte a falakat, hogy némelyik helyen ujjnyi vastag is volt. Válogatni nem volt miben, örültek az emberek, hogy már nem a szabad ég alatt kellett aludniuk. Ebben a rettenetes egészségtelen lakásban éppen úgy össze voltak zsúfolva az emberek, mint a barakkban, öregek, fiatal házások, gyermekek, betegek egymás hegyén-hátán.”*

Emi most kezdte igazán megérteni Pétert. A nagyszülők, szülők sorsa végigkíséri az életét. Akárcsak az övét. De mennyire különböző ez a két életvonal. Megborzongott. A tekintete spontán egy másik bekezdésre esett: *„A hír szerint az ebesi Pockos tanya volt a legkegyetlenebb lakóhely, mert teli volt patkánnyal.”* Ez visszacsengett neki egy másik memoárból. Igen, ez az. *„Az istállóban egerek és patkányok cikáztak. Apának a középső ujját egy éjszaka megharapta egy patkány”* – lépett vissza a másik vitrinhez.

„Anyám szőke volt és napérzékeny. Este úgy támogatták haza [a rizs gyomlálásból]. Közben a birkahodályt kezdtük kitakarítani, amit én elszabotáltam, mert undorító volt és bűdös. Amikor a trágyát kihordták, szalmát szórtak a földre, deszkákkal elkerítették és sorba állítottak a honfoglalásra. Félévig volt otthonunk a »Hotel Rákosi«. Ezután a gyerekek a barakkba kerültek, ahová a pat-

kányok nem jöttek utánunk, de annyi poloska bújt az emeletes ágyak hasadékaiba, hogy éjszakánként viaszasírtuk a patkányokat.”

A patkányképet most értette meg. Itt-Ragadt ezért beszél hát neki olyan sokat a húsát tépő állatokról! Egy reggel az ő lábán is ilyen harapások voltak. Legalábbis az orvos erre gyanakodott, s nem értette, hogy egy belvárosi ház emeletén hogyan tehet szert ilyen sérülésekre. Majdnem elfertőződött a sebe. Hosszú ideig kezelték.

„A barakkban 40 ember helyett 140-en voltunk összezsúfolva. Egy családnak négy négyzetméternyi hely jutott, aki nem fért el, az kint aludt a szabad ég alatt.” Ezt sem olvasta tovább. Egyre nyugtalanabbá, feszültebbé vált tőle. Egy másik írásba kezdett. De ez az előbbinél még fájdalmasabb volt:

„Amikor már mindenki elvackolt, megjelent néhány rendőr. Megparancsolták, hogy azonnal mindenki álljon sorba a félszer előtt, mert eligazítás lesz. Itt aztán megkaptuk a magunkét! Az igazolványainkat középre, egy rakásra kellett dobni, amit egy pillanat alatt hamuvá égettek. Azután következett ordítva és káromkodva eljövendő életünk perspektívájának felvázolása: Maguk fasiszta, osztályidegen, népnyúzó, semmirekellő, dologtalan herék. Innen el nem mennek, itt fogjuk a földet megszírozni a maguk rothadt testével. De addig is dolgozni fognak. Lesznek maguk még olyan éhesek, hogy a hó alól kikaparják a füvet is!” Eminek szinte a földbe gyökerezett a lába. Ezeket a mondatokat, a rendőr szavait többször is, összefüggés nélkül kiabálta a szellem a fülébe. *„...itt fogjuk megszírozni a földet a maguk rothadt testével”* – olvasta újra. Hasonló mondatot írt Gréta is a képversébe: *„a csontjaikkal bezsírozuk a földet”*. Igen, így írta – emlékezett határozottan vissza. A gondolatai a képversről, Grétáról, Péterről és Itt-Ragadról ide-oda csapongtak. Szinte már spontán módon olvasta tovább a vitrinbe helyezett visszaemlékező lapokat: *„Innen el-menni nem lehet, levelet írni nem lehet, csomagot kapni nem lehet, rádiót hallgatni nem lehet, szabad emberekkel szóba állni nem lehet. Reggel elindulnak aratni, mert megérett a gabona, és kell a dolgozóknak a kenyér. Aki pedig nem azt csinálja, ami meg*

van engedve, hát majd megnézheti magát! Ha szökni próbál, hát börtön is van, ahol gondolkozhat majd magában.”

A szöveg hirtelen foltszerűen elmosódott előtte. Nem tudott már az előbb olvasottokra sem gondolni. A vitrin üvegében ugyan is egy homályos arc nézett rá. Aztán egyre élesebb lett a kép. Ugyanazok a vonások, ugyanaz a tekintet, amit a buszpályaudvaron látott. Ő volt az, aki a lócán ült, és akit a buszon az ablaküvegen keresztül látott. S csak nézte őt merev tekintettel. Emi riadtan tett néhány lépést hátrafelé. – Kísértet! – suttogta valami eksztatikus állapotban. – Itt-Ragadt? – kérdezte halkan, pedig tudta, hogy erre nem kaphat választ. S megfordult gyorsan és rohant kifelé. A bejárati ajtóban a tárlatvezetőbe ütközött.

– Mi történt? – fogta meg a férfi spontán a karját. Emi odébb húzódott.

– Sietnem kell! – mondta egészen sokkos állapotban.

A tárlatvezető nem értette. Ennyire felzaklatta volna a tárlat anyaga?

– Várjon! – sietett utána.

– Egy kép a múzeumkerti emlékműről. Magának hoztam. Ott látja az eredetit – mutatott a sírhalom felé.

– Köszönöm – vette el Emi sietős lendülettel a képet. S ahogy kézbe vette és rápillantott, hirtelen megnyugodott. Maga sem értette, de teljesen megszűnt a zaklatottsága. Már a benti jelenés sem izgatta. Megállt, s csak nézte a képet, majd az emlékművet és újra a képet. Szinte ráérősen kérdezett:

– Az áldozatoknak állítatták?

- Igen. Még 2007 októberében.
- S hogy juthatok el innen Hortobágyra?
- Az ottani emlékműhöz?

Emi bólintott.

– Az úr is oda igyekszik azzal a hölggyel – mutatott a kapu felé. – Ő is történész: Tamásnak hívják. Látja, éppen most szállnak be a kocsiba. Talán még utoléri őket.

– Köszönöm – intett Emi és szaladt az utca irányába. – Elnézést! – kiáltott a férfi felé. – A Hortobágyra mennek?

– Igen.

– Nem vinnének el? Én is éppen oda igyekszem. Tamás, ugye? Legalábbis ezt mondta a tárlatvezető. Elnézést, Hegedüs Emília vagyok – nyújtott a kezét a férfinak.

– Örvendék. Az édesanyám! – mutatott az első ülés felé. Emi a köszöntés jeléül mosolyogva bólintott.

– Üljön be, elvisszük – mondta a férfi.

– Köszönöm – szállt be gyorsan Emi a kocsiba.

– Milyen érdekes – fordult hátra a szokásos üdvözlő szavak után a hölgy. – A regényhősöm is Emi. Emília.

– Ön ír?

A hölgy mosolyogva bólintott.

– S mi a témája a könyvnek?

– Összetett mű lesz.

– Sci-fi? Kaland- vagy történelmi regény? Krimi? Horror?

A nő erre hátrafordult mosolyogva:

– Horror? Nem! Ezt nem mondanám. Esetleg pszicho-thriller. A műfaját a klasszikus mitikus műfajjal rokoníthatnám, amely valós történelmi eseményeket ötvöz fikatív, fantasy elemekkel. Emléket állítok benne a hortobágyi kényszermunkatábor áldozatainak is.

– Ezért mennek most a Hortobágyra?

A nő bólintott:

– S korábban ezért néztem meg az ebesi tárlatot is. Most egy fényképet készítettem a kerti emlékműről.

– Nekem is van arról egy képem – nyújtotta előre a kezében szorongatott fényképet. – S mi történik a regényében a hösnővel? – kíváncsiskodott tovább Emi.

– Készülő mű cselekményéről, különösen a befejezéséről nem szívesen beszélek – mondta finom elhárítással az író. – A jövőt sem szabad faggatnunk: nem lenne jó előre tudnunk az eseményeket.

– Az én jövőm?

– Miért gondolja?! Bárki lehet – adta vissza fényképet.

– Megírja a sorsomat?

Az író hátrafordult:

– Isten kezében vagyunk. A tenyerén hordoz minket. Én csak megtörtént eseményekből és a képzeletből építkezem. Meg az álmaimból.

– Ami akár a jövő is lehet – fűzte hozzá mosolyogva Tamás. Nem nézett az anyjára: az utat figyelte.

– Ne zavarjuk össze Emit! – intette le a fiát az anya.

– Nem zavarnak össze! Hallottam már erről – szólt Emi. – A jogász barátomnak is van ilyen képessége. Ezek szerint ön is előre megálmodja az eseményeket?

– Előfordul, hogy néha gyönyörű verssorokra ébredek, vagy olyan is volt már, hogy a tértől, időtől, személyektől teljesen független álmom valóságos novella lett. Csak le kellett írnom. A téma viszont a valóságban tovább érlelődött bennem. Nem hagytam nyugodni. S ebből az alkotói nyugtalanságból, egy másfél oldalas álom-novellából egy teljes regény terve született meg bennem.

– Érdekes – csodálkozott Emi.

– De a regényhösnőm sem egy mindennapi alkat!

– Tudom – mondta Emi most már a legnagyobb természetességgel, s az ablakon keresztül a mezőn futó nyulat nézte. A bundája színe beleolvadt a sárgás-barnás avarba. A nő is észrevette a nyuszt. Emi látta, hogy mosolygó arccal követi az állat ugrándozását. A nő hosszú haja az üléstámlára teljesen leomlott. Milyen fiatal! Pedig már felnőtt fia van – gondolta.

– Vadludak! – nézte Emi az égboltot egyre sűrűbb fekete V-vel szelő madársokaságot. – S mennyi? – forgolódott ide-oda csodálkozva.

– Gyönyörű ez a vonulási időszak – jegyezte meg a nő is.

Emi már nem is fűzött megjegyzést ehhez. Egyre jobban elbővölte a Hortobágy csodája. Jobbra, a távolban egy juhász állt, mozdulatlanul figyelte a nyáját a komondorával. Alig futott a kosi, balra néma juhhodályok tűntek fel élénkpiros sapkácskával, vidám háztetővel. Majd tehéncsordát látott néhány szürkemarha társaságában, s lovak is legelészték velük az élelemben fogyatkozó őszi legelőn.

Hosszan hallgattak.

– A kilencllyukú híd – szólt végül Tamás. – Megérkeztünk. Nekünk még be kell ugranunk egy ismerőshöz, utána jövünk csak vissza a kereszthez. Megvár minket? – fordult Emi felé. – Szívesen visszavisszük.

– Nem, nem. Vissza már busszal megyek. De nagyon köszönöm!

– A keresztet a hortobágyi kényszermunkatáborba elhurcoltak emlékére a Magyar Politikai Foglyok Szövetsége állította 1990-ben – mondta tájékoztatásul Eminek a hölgy. – Ott találja az épülő ökumenikus templomot, amit a még élő áldozatok és a hozzátartozók építenek – mutatott a kereszttől bal irányba. – Átellenben pedig a madárkórházat találja. Ott voltak a korábban elhanyagolt gépszínbén rabságba kényszerítve a Borsós településre hurcolt áldozatok. Bent egy emlékfalon pedig a nevüket is olvashatja. Azt szeretném én is tanulmányozni. Minden jót, Emi! – köszönt el tőle a nő, s alaposan megfigyelte a lányt: az arcát, haját, tekintetét, az alakját. Egy parányi rezdülésből látszott rajta, hogy a sebeket is észrevette rajta.

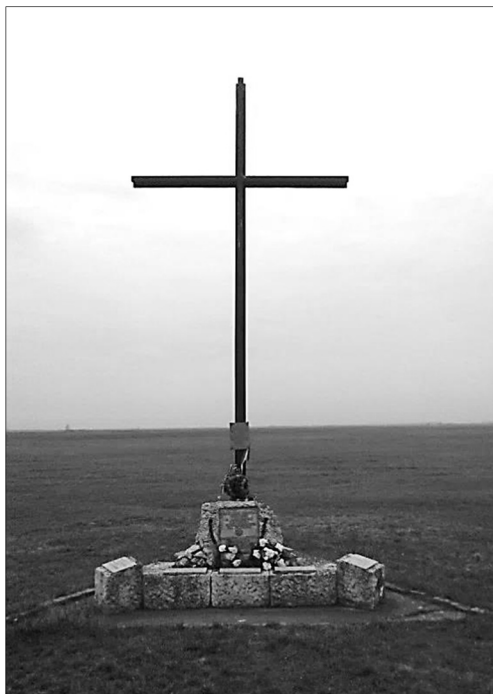
– Viszontlátásra! S azt hiszem, mire megjelenik a könyve, ismerni fogom a történetét.

– Az idősíkok találkoznak.

– Úgy tűnik – mosolygott Emi, és elindult a kereszt felé. – Sőt bizonyosan – mondta most már halkán magának, mert eszébe

jutott, hogy Itt-Ragadttal a múlt is mennyire metszi az életét, a jelenét. S így nemcsak az idő, de a tér dimenziói is összeérnek, megszűnnek. Néha talán összekeverednek? – tette fel ekkor magának hirtelen a kérdést.

Úgy érezte, az ő életében már nehéz szétválasztani. Elolvasta a kereszt tövébe helyezett többnyelvű emléktáblákat. Még Démokritosztól is talált idézetet: „Nehéz dolog hitványabbaknak uralma alatt élni.” Lefényképezte a keresztet a mobiljával.

S észre sem vette, hogy a keresztény szimbólum most egyáltalán nem zavarja. Itt-Ragadt sem volt már az eszében.

Átsétált az ökumenikus templomhoz. Mohón itt is fotózni kezdett.

Majd a madárkórházba ment. A recepción a férfi belépőjegyet ajánlott neki, de jelezte, hogy a madárkórház nem akarja most megtekintetni, csak az emlékfalat. A férfi nem lepődött meg: természetesnek vette az óhaját. Valószínűleg többen kérhették már tőle ezt.

S a névsor! A recepcióval szemben, oldalt. Az emlékfal. Emi ünnepélyesen és kissé félve állt meg előtte. Nem tudta még, hogy mivel fog szembesülni. Megdöbbsentette a hosszú lista. S a téglákba vésett-festett nevek egyre hevesebben kezdett verni a szíve. Voltak nehezebben kivehető, elmosódott írások is, de megnyugodott: azokon sem találkozott a keresett névvel. Istenem, mennyi áldozat! Már majdnem odébb ment, amikor észrevett az egyik téglasoron még három elmosódott nevet. Nehezen betűzte:

– Góza János. Szel... Szeli Mag...dolna. Laura, Fa... Fara... – szinte kövé dermedt: Faragó Laura!

A botjával lassan ment előre. Kimért mozdulatokkal leült a kipárnázott karosszékébe, s a szomszédos szekrénykéhez támasztotta a botját. Megigazgatta a ruháját, gondos szemérmességgel, mintha zavarná, hogy a váratlanul betoppanó vendégét nem megfelelő öltözékben fogadja: egyszerű, halványzöld alapon színes virágmintás otthonka, alatta sötétbarna, vékonyabb szálú, háromnegyedes ujjú blúz és szürke cicanadrág volt rajta. S úgy tűnt, a papucs nagyobb volt a kelleténél. De nyilván ez volt kényelmes számára, mert elég duzzadt volt a lába. Idős kora ellenére az arca finom vonású volt, tiszta tekintettel, viszonylag kevés ráncsal. Rövidke, dús ősz haját elöl egy sötét ruhapánt fogta össze.

– Honnan is kezdjem – szólalt meg bizonytalanul. – Tudja, korábban zavart, ha erre rákérdeztek, de ahogy múlik az idő, még a súlyos teher is könnyebbé válik. S a magányomat is feloldja, ha beszélhetek erről valakinek. Mert én egyedül élek. Egyedül vagyok. De hát kinek kell már egy ilyen vén öregasszony?

– Ugyan, Terike néni! Ne mondja ezt, kérem!

– Nyolcvanhét éves vagyok.

– Isten segítse, őrizze meg továbbra is! – mondta őszinte jókívánsággal a látogatója.

– Látja, én túléltem. A kevés túlélők egyike vagyok. De most már jobb lenne odaát.

– Isten kezében vagyunk.

Teri néni mélyen bólogatott erre. Majd egy mély sóhaj után elkezdte a történetét:

– Sellyén éltünk. Dél-Dunántúlon. Pécsről költöztünk oda az idős nagyszülőkhöz. Az anyai nagyszülőkhöz. Apám szülei ugyan is akkor már nem éltek. Anyám szülei is betegek voltak, s nagy volt a birtok: segítenünk kellett nekik a gazdálkodásban. Édesapám jogász volt, Pécssett bíró. Itt pedig hamarosan főjegyzője lett a környező településeknek. A környékbeli falvakból sokan keresték fel: segítette, védte a kisembereket, a kiszolgáltatott nincsteleket. Áldott lélek volt, végtelenül jószívű, segítőkész, a Jóisten

nyugtassa! Aztán 1950. június 23-án, sose felejttem el ezt a napot, hajnalban ránk törték az ajtót. Kiráncigáltak bennünket az ágyból, és fegyverrel a falhoz állítottak minket. Tudja, milyen szörnyű érzés volt? Azóta is beleborzongok, ha rágondolok arra az estére, a fegyveres rendőrökre, a nagyszüleim toporgó, reszkető kis lépésére, ahogy imára kulcsolt kézzel a falhoz álltak, édesanyám riadt tekintetére... Aztán édesapám felháborodására a kitelepítési végzést odadozták az asztalunkra. Veszélyesek vagyunk az itt élőkre, mondták. Politikai okokból el kell hagynunk a települést. Nem közöltek mást, csak annyit, hogy a Hortobágyra visznek bennünket. Fél órát hagytak a pakolásra. Kapkodva pakoltuk a kis holminkat, amit tudtunk, takarót, ruhát, élelmet. A többit lefoglalták. Minden egyebünket elvettek: ingót és ingatlant. Soha nem kaptuk vissza. Aztán ökrös szekéren kivittek bennünket az állomásra. Letereltek, durván lehajtottak bennünket róla, s marhavagonban mentünk tovább. Útközben egyre több család került fel a szerelvényre, s újabb marhavagonokat csatoltak hozzánk. De még így is zsúfolásig voltunk. S nem gondoltuk, hogy ez az összezárt nyomorúság is végigkíséri a száműzetésünket. Valamikor éjszaka pakoltak ki bennünket. Később tudtam meg, hogy a gyökerkúti vasútállomás melletti nyílt pálya volt ez. Tudja, a Debrecen–Füzesabony vasútvonalszakasz.

– Nem. Ezt nem tudtam. Nem vagyok idevalósi.

– Na igen. Főleg, hogy ma már meg sem áll ott a vonat. Legálábbis így tudom. Tehát innen lovas szekerekre zsúfolva hosszas zötykölődéssel vittek minket tovább. Majd a hatalmas pusztán gyalog tereltek bennünket az egyik tanyára. A sötétség ekkor már oszladozni kezdett, a hajnal mégis ugyanolyan nyomasztó volt. Azóta is a napfelkelte a nyomorúságunk pusztáját juttatja eszembe. Nem szeretem a pirkadatot.

Megállt, kinézett az ablakon. Éppen alkonyodott. Ez egy picit megnyugtatta.

– Amikor megérkeztünk, kiosztották a lakhelyünket. Mít gondol, hol volt a szállásunk?

– Sok rosszat hallottam erről. Állati aklok, istállók...

– Bizony, így van! – vette át a szót ismét Terike néni. – Minket birkahodályokba tereltek. Ott volt a szállásunk, az étletterünk. Nappal dolgoztattak bennünket, este pedig félméteres trágyán feküdtünk, mérhetetlen bűzben, patkányok között. Az elkövetkező hetekben pusztá kézzel hordtuk ki az állati ürüléket, hogy létezni tudjunk. Mert eszközöket nem adtak a munkához. A nagymama nem bírta sokáig. Három hét múlva meghalt. A nagypapa pedig rá négy hónapra. Hallottam, amikor édesapa vigasztalta anyát: legalább kevesebbet szenvedtek, s idő előtt megszabadultak ebből a pokolból. S ez így igaz. Már nem tudtuk, minek örüljünk: az életnek vagy a halálnak. Annyira embertelen körülmények között éltünk.

– Mikor szabadultak?

– Szinte legutoljára. 1953. október 31-én.

– S visszamentek Dunántúlra?

– A régi otthonunknak még a közelébe se mehettünk. A városokból is ki voltunk tiltva. A szüleimmel Nyíregyháza és Debrecen között telepedtünk le, Tégláson. Édesanyám akkor már súlyos beteg volt. Még ha a szabadulásunk örömnapja is volt ez, nem mehettünk messzire, mert az utazás megviselte volna. Apám így két város kórházának gyógyító közelségében és reményében csak ideiglenesen akart ezen a vidéken maradni. Anya megerősödött, de bizony ehhez többéves kezelés kellett. Aztán megszoktuk, maradtunk, főleg, hogy apa nagy keservesen álláshoz is jutott.

– Az értesüléseim szerint, Terike néni, önök azonos munkatáborban voltak Faragókkal.

– Faragó?

– Igen.

– Faragó, Faragó... – ismétli lassan, elgondolkozva. Majd hirtelen felcsillan a szeme:

– Hát persze, Faragóék! Apa és lánya. Mi is volt a teljes nevük? – töprengett. – Faragó...

– János?

– Az, az! Hát persze! János! A lánya pedig, rá emlékszem, no, mindjárt, itt van a nyelvemen!

– Laura?

– Lolácska! Ó igen. Ő az! Igen, így becéztük. De honnan tudja a nevét? A nevüket? Ismerte őket?

– Nem. Dehogyan. Az egyik ismerősöm találkozott Laura nevével a hortobágyi guláglistán.

– A falba vésett névsorban?

A vendég bólintott.

– Jaj, ez egy nagyon fájdalmas történet – szökött könny az aszszony szemébe.

– Elmesélné, Terike néni?

Az idős hölgy mélyet sóhajtva hosszan bólogatott, közben a zsebében keresett valamit: egy többszörösen összehajtott fehér szalvétát vett elő. Kissé széthajtogatta, s megtörölte vele a szemét.

– Tudja, a táborparancsnok a Lolácskát meg akarta becsteleníteni. S mivel a kislány erősen tiltakozott, megharapta és a szemébe is mart, de jól tette az a kislány, megérdemelte az a gazfickó, no hát ezért az a gonosztevő átütötte mindkét kezét két százas szöggel. Vagy talán kétszázások is voltak. Úgy, mint Jézusnak tették. Lolácska sebe aztán elfertőződött. Nem tudtunk rajta segíteni. Orvost se hívtak, kórházba se vitték. Hiába könyörögtünk, nem érdekelte az öröket. Szegénykém, Isten nyugtassa, belehalt. Az apa őrjöngött. Felkapta a szín oldalához támasztott kapát, s magánkívül üvöltötte, hogy megöli a táborfelügyelőt, a Hegedüst. Gaz sztálinista, liliomtipró kucsmás pribék, s ehhez hasonlókat ordibált. Torkaszakadtából. Alig tudták lefogni a férfitársai. A dühe ekkor sem csillapodott. Ezért az egyik ór le akarta löni. A társak könyörögtek az életéért, s erősen fogták a háborgó apát. Hegedüs akkor odalépett, és a puskatussal olyan nagyot vágott a fejére, hogy összerogyott. A sebtől még az arcát is elborította a vér. Utána Hegedüs meg is rugdosta. Teljes erőből. Másnap reggel pedig elvitték. Dzsipbe zárták. Két ór kísérte bilincsbe verve. Azóta sose láttuk.

Megállt. Megtörölgette ismét a szemét. S halkabban folytatta:

– Én ott voltam, amikor Lolácska meghalt. Tizenhét éves volt csak. A tizennyolcadikat töltötte volna be. Két héttel a születés-

napja előtt halt meg. Senkije sem volt, csak az apja. Az anyját kicsi korában elvesztette. Tőle tudom, hogy az apját nagyon megkeményítette az élet. Az apa talán nem tudta kifejezni a szeretetét a lánya iránt, de mindent megtett érte. A táborban még a porciójáról is lemondott, hogy Lolácskának több falat jusson. Hogy életben maradjon. Jaj, de egyetlen vagyok! – szakította meg váratlanul a beszámolóját. – Erről jut eszembe. Az evésről, ivásról. Még meg se kínáltam! Kér egy kis teát?

– Köszönöm, de nem akarom ezzel fárasztani – mondta Gábor pap.

– Jaj, dehogyis, kedveském! Ugye nem baj, hogy így szólítom, tiszteletes úr?

– Nem, hát persze hogy nem – mosolygott Gábor pap, s a megszólításából rögtön tudta, hogy protestáns hitű a néni.

– Reggel mindig főzök teát. Csak meg kell melegíteni – nyúlt a botja után. – Ennyi mozgás meg nekem is kell, s én is megszomjaztam kissé – állt fel a fotelból.

– Segítek! – szólt az atya, és megfogta a karját.

– Köszönöm, tiszteletes úr! S van egy kis kekszem is! Pilóta-keksz! Csokis! Szereti? – nézett rá.

– Köszönöm! Nagyon kedves! De igazán nem kellene!

– Dehogyanem! Menjünk! Majd kint a konyhában folytatom – mondta ellenkezést nem tűrő, igazi háziasszonyi határozottsággal, és elindult a konyha irányába.

42.

Gábor pap egy festményt akasztott Emi hálószojájába. Majd hátrább lépett, s messziről szemlélte.

Emi végképp nem értette a pap ügyködését.

– Kiket ábrázol? – kérdezte rácsodálkozva a képre, majd őrá, s megint a képre nézve.

– Máriát és Gáriel arkangyalt – felelt elgondolkozva. – Ez az angyal üdvözet – ment ismét közelebb a képhez.

– Az angyali üdvözlés? – ragyogott fel Emi arca. – Hiszen erről beszélt nekem legutóbb! – fedezte fel boldogan az összefüggést.

– Igen, s úgy gondoltam, hogy december nevezetes napján meglepem vele.

Emi kérdően nézett a papra.

– December 8-ra! – erősítette meg az atya.

– December nyolc? Miért nevezetes ez?

– Hát nem ma van a névnapja?

– A névnapom?! – csodálkozott Emi olyan nagy, kerek szemekkel, hogy Gábor pap is már majdnem elbizonytalanodott.

– A második neve nem Mária?

– Mária?! Ezt szinte már el is felejtettem! – temette két kezébe csodálkozó arcát Emi.

– Nem is önnek kell, hogy ez eszében legyen! – mosolygott Gábor pap. – Hanem a köszöntőnek.

– Édesanyámat hívták így. Ezért is ragasztották hozzá a nevemhez. De nem használom. Csak az okmányaimon van jelen. S még így is zavar, a hivatalos aláírásakor.

– Hegedüs Emília Mária!

– Jaj, ne! – tiltakozott Emi. – Nem szeretem.

– De szeresse! Ne zavarja, Emília! Védelmet jelent önnek ez a név!

– Védelmet? – kérdezett vissza ösztönösen.

A pap bólogatott.

– Fra Angelico! Eredeti néven Guido di Pietro! Reneszánsz olasz festő képe – mutatott újra a festményre. – Nem eredeti! De ügyes másolat. Isten éltesse, Emi! – fordult vissza a pap a képtől. – S vigyázzon önre ez a megszentelt kép!

– Ez aztán a meglepetés! Tudja, hogy engem még sohase köszöntöttek ezen a napon?

– Akkor ez a mai nap most éppen is rendkívüli.

– Nagyon köszönöm! – lelkesedett.

– S még egy kis csokoládé hozzá – vett ki a táskájából egy nagy doboz bonbont.

– Ezt már igazán nem kellett volna! – tiltakozott szerényen. – Nem nagyon tudok édességet sem enni már.

– Pedig muszáj! Ennie kell, Emi! Rengeteget fogyott!

– Tudom, tudom. De egyszerűen már nyelni sem tudok.

– Emi, ha tovább fogy, muszáj lesz a Klinikára visszamennie.

– Csak azt ne!

– Akkor megegyeztünk?

– Igyekezni fogok. De nem rajtam múlik.

Gábor pap elkomorult.

– Tudom, Emi. Tudom. De remélem, nem sokáig tart már ez az állapot. – Holnap megkeresztelem – mondta rövid csend után.

Emi arca kigyúlt az izgalomtól.

– Felkészült. Igent mondott, s ehhez most már szigorúan tartania kell magát.

Emi bólogatott.

– Fontos. Máskülönben nem érjük el a kívánt hatást – folytatta a pap.

Emi homloka csillogni kezdett. Apró verejtékcseppek jelentek meg rajta. Gábor pap látta a változást, ezért nem folytatta ezt a témát.

– Jól érzi magát?

– Igen, igen – válaszolta zavartan a lány. – Csak egy kicsit elfáradtam. Kimerültnek érzem magam.

– Pihenjen le. Aludjon egy kicsit. Én pedig maradok, ha megengedi, a másik szobájában dolgozom. Sok munkám van. Este Zoltán felvált.

– Erre igazán nincs szükség! Ha ön marad is egy kicsit, köszönöm. De Zoli már ne fáradjon! Túlhajsolt ő is a munkahelyén – tiltakozott Emi.

– Pedig nagyon szívesen jön, Emi! Ne szegje hát a kedvét!

Emi végre újra mosolygott, s ez a papot megnyugtatta. Átment a szomszéd szobába, Emi pedig lepihent. Olyan mélyen elaludt, hogy észre sem vette a váltást. Amikor Gábor pap elment, és Zoltán megérkezett, halkan benyitott a szobába. Emi halk szuszogásából tudta, hogy nyugodtan dolgozhat, minden rendben van. 22 óra 10 perc – nézett az órájára. Bizonyára már fel se kel. Elővette a laptopját, megnyitotta az egyik fájlt. Vagy fél órát dolgozott csupán, s olyan fáradtság lett úrrá rajta, hogy úgy érezte, kávé nélkül nem bírja tovább. Kiment csendben a konyhába, hogy segítsen magán: járatos volt már, könnyen megtalálta és elkészítette a kávé. Gyorsan meg is kóstolta, mert egyre jobban fázott, s vágyott egy kis melegre. Milyen hideg ez a lakás! – csodálkozott. Megérintette a szobában is a radiátort: forró volt. Nem értette. A kávéval a kezében leült, és folytatta a laptopon megnyitott dokumentum olvasását. A képernyő egy idő után vibrálni kezdett. Már csak ez hiányzott! Ha a laptopja elromlik, holnapra nem lesz kész a munkájával. A pendrive-ját gyorsan kivette a táskájából és megpróbálta az adatokat átmenteni. De a gép ekkor már teljesen leállt. Most aztán egészen éber lett. Próbálta újraindítani, de semmi életjelt nem adott a készülék. A mérge dühbe fordult át. Felállt, tehe-

tetlenül, idegesen fel-alá járkált. Talán használ, ha egy kicsit pihenteti a gépet. Majd próbálta újraindítani, de nem sikerült. Oda ment az íróasztalhoz, s Emi laptopját nyitotta fel. Bekapcsolta. Talán az internetről le tudja hívni az anyagát. Elindult a program... aztán nagy sistergéssel leállt. Sötét, vak lett a képernyő. Zoltán dühössége most érthetetlen csodálkozássá vált: milyen technikai merénylet ez?! Ekkor az íróasztalról a lapok szerteszét hulltak. Mintha szellő suhant volna át a szobán. Zoli gyanakodni kezdett: közelebb lépett Emi szobájához. Hallgatódzott. De nyugodt csend volt túlról a válasz. Ezek szerint most őt akarja szóraztatni a lélek. Leült hát a fotelba. Kényelmesen. Egyáltalán nem félt. S várta az újabb támadást. De nem történt semmi. Csak hőmérséklet-változás. Mintha valami pillanatok alatt elvonta volna a meleget, megint hideget érzett. Valami megmagyarázhatatlan fagyosság lengte körül. Majd hirtelen mellette a csendet kettétörő hatalmas zuhanás... Mintha a föld nyílt volna meg. Erre már megremült. Felugrott a fotelból, s megdöbbenve nézte a plafonról leszakadt és mellézuhanó, apró szilánkokra tört csillárt. Még magához sem tért a riadalomból, kivágódott a szomszéd szoba ajtaja. Csak az íróasztal kis lámpája világított már, Zoli így nehezen vette ki, hogy az ajtóban Emi áll. Odarohant. A lány arca, teste merev volt, mint egy alvajáróé. Vagy egy hipnózis alatt álló személyé? Zoltán nem tudta eldönteni. Az íróasztalhoz gyorsan visszalépett és a lámpa buráját Emi felé fordította. Megdöbbsent: véres volt az arca, a karja, lába, a ruhája. Most szinte rohanva tette meg a néhány lépést felé. Visszafordította a szobájába, a másik kezével az ottani villany kapcsolóját kereste. Érdekes módon, ott fény lett a szobában. Emit támogatva, a karját fogva szinte ő is megdermedt: az ágy Emi sebeitől csupa vér volt. Zoltán figyelme akaratlanul is a legriasztóbb látványra, az ágy fölötti képre szegeződött: felismerhetetlen volt, hogy mit ábrázolt. Állati vagy emberi ürülékkel, vérrel és megmondhatatlan szennyel volt vastagon bekenve. A vászon több helyen cafatokban lógott a karmolásos nyomoktól. Emire nézett. Ő valahol messze járt. Teljesen merevek voltak a vonásai. Zoli a széken egy összehajtott plédet látott.

Fél kézzel gyorsan szétterítette a fertelmes ágyon és ráfektette Emit. A lány szoborként dőlt hanyatt az ágyon. Félelmetes bűz volt a szobában, és Zoltánt valami óriási félelem kerítette hatalmába. A telefonja után kapott: Gábor atyát próbálta hívni. Viszont a készülék sem működött. Emi telefonját kereste. Hiába. Most mit tegyen? Segítséget így nem tud hívni. Nincs más választása: Emit le kell valahogy vinnie a kocsijához. A nőt a hátára vette. Az alig 45 kilós nő olyan súlyos volt, hogy úgy érezte, beleroppan. Alig bírta lecipelni a harmadik emeletről. A kocsí hátsó ülésére akarta fektetni, de nem bírta vele: a teste még mindig merev volt, hajlíthatatlan a keze, lába. Így nem tudja elvinni. Tanácstalanul nézett szét. Épp egy taxi jött szembe. Leintette.

– Segítsen, kérem! Sürgősen kórházba kell vinni a hölgyet.

A taxisofőr kiszállt a kocsiból. De alig tett néhány lépést felénk, elszörnyedve lépett hátra. Szólni sem tudott.

– Kérem, hívja a mentőket!

A férfi riadtan kereste a telefonját. De csak az utca nevét bírta bemondani. Olyan félelem fogta el, hogy gyorsan beült a kocsijába és elhajtott. Szerencsére, a mentők így is kijöttek.

– S a rendőrség? Őket hívta? – kérdezte a mentőorvos.

– A rendőrséget? – kérdezett vissza Zoltán úgy, mintha valami rossz álomból riadt volna fel. – Ez eszembe sem jutott!

– Uram! Erőszak nyomai vannak az áldozaton! Lehet, hogy túl sem éli!

– Jó, jó, intézkedem, csak siessenek, kérem! Segítsenek rajta!

Az orvos a fejét csóválta. Az asszisztensnek intett. Az megértette a jelzését, s az orvos még gyorsan ellátta a legszükségesebbet a betegen, hívta a rendőrséget. Két perc múlva ott is voltak. Zoltán mélyet sóhajtott. Riadt, sápadt arca a téli, hideg levegőn hirtelen kipirosodott: ha csak gyanúsítottnak is fogják tartani, az visszaveti az ügyvédi karrierjében. Hogy történhetett meg vele ez a rémálom?! S már megint kezdte bánni az Emivel való megismerkedés első pillanatát is. De ha már belekeveredett, miért is nem lépett vissza időben? Miután intézkedett, s rábízta a papra Emi gyógyítását, távol kellett volna maradnia az egészsztől. Aztán

kivilágosodott előtte minden. Mintha fény gyulladt volna előtte a sötétségben. Mélyet lélegzett: nem, ezt nem engedhetem! Távozz! – szólt halkan suttogva, de erőlesen. – Rajtam nem leszel úrrá! Távozz innen! – Aztán ugyanolyan hirtelen lecsitult a háborgó lelke, s újra önmagának érezte magát. Legyen! Mit érdekel engem az egész szar karrier! – mondta most már félhangosan, nyers naturalizmussal.

– Hogy mondta? – fordult vissza a rendőr.

– Semmi, semmi – riadt fel a gondolataiból Zoltán. – Csak magamban méltatlankodtam.

– Uram, a történetekre magyarázatot kell adnia!

– Kérem, akkor hívják fel... Gábor atyát is. Én szólnék neki, de a telefonomat sem tudom használni!

– Mi a száma?

Zoli tehetetlenül széttárta a karját:

– Hívják a püspökséget! A római katolikus püspöki irodát!

– Éjjel négykor?!

– Négy óra van?! – szólt hitetlenkedve Zoltán. – Nemrég még csak fél tizenkettő volt! Ennyi idő nem telhetett el azóta! – mondta most már szinte önmagának.

– Uram, nagyon zavaros dolgokat mond. Be kell jönnie az őrszobára!

– Ügyvéd vagyok. Ezt így velem nem tehetik! Jöjjenek fel, nézzék meg a helyszínt, aztán csak eltelik annyira az idő, hogy telefonálhatnak is.

A rendőr megvonta a vállát. Intett a társának és természetesen Zoltánnak is, őt nem hagyták felügyelet nélkül, nehogy még elszökjön előlük, s felmentek az emeletre. A lakás ajtaja tárva nyitva volt. Beléptek. A villany már mindenhol égett. A laptop is járt. Érthetetlen, gondolta Zoli. A csatatér viszont ugyanolyan volt, ahogy otthagyták. A rendőrök intettek neki, üljön le. Zoltán leült hát a díványra, s hátrahajtotta a fejét. A két rendőr pedig bement a másik szobába. De azonnal vissza is fordultak.

– Menjünk! – intett az egyik idegesen Zoltánnak. A másik pedig úgy megszaporázta a lépteit, hogy már el is tűnt a kijárat ajtón.

Zoli gyorsan felpattant. Ugyan mi történhetett? Felkapta a laptopját és utánuk sietett. Nem szóltak hozzá. Csak lent mondtak annyit, hogy majd keresik, vagy valami ilyesmit, s beültek a kocsiba. Elhajtottak. Olyan hirtelen, hogy Zoltán szinte fel sem fogta a történeteket. Csak állt az út szélén, s nézte a távolodó rendőrautót. Ezek aztán gyorsan kereket oldottak! – szólalt meg hangosan, s körbenézett, hallja-e még valaki a megjegyzését. De senki nem volt az utcán. Tétován tett néhány lépést a kocsija felé, aztán mégiscsak meggondolta magát. Nem volt kedve kocsiba ülni. Így betette a csomagtartóba a laptopot, lezárta az autót, és elindult gyalog a püspökség irányába. Nem zavarta a hideg. Sőt, a nyomasztó élmény után frissítően hatott rá a téli levegő. A Batthyány utcán a kesztyűjével lesöpörte az egyik padról a havat. Leült. Korán van még: várnia kell. S itt, a sétálóutcán talán a legnyugodtabb a várakozás. A szemben lévő lakásban égett a villany. Az alatta lévő szinten éppen ekkor kapcsolták fel. Ébredszik a város. Ő pedig egy szemernyit sem aludt. Pedig hosszú napja lesz megint. Az órájára nézett. Úgy döntött, a délelőtti ügyfelét lemondja. A tizenegy órai találkozót is átteheti másnapra. Így lesz egy kis ideje, hogy összeszedje magát. Nem is fizikai fáradságot érzett, hanem egy óriási belső feszülést. Az álma jutott eszébe. Amikor Emit vérben látta. Akárcsak most. Ez még nyugtalanabbá tette. Ez lett volna tehát az álombeli megérzés? Ugyan hogy van Emi? A mentőorvos azt mondta, hogy talán túl sem éli a sérüléseket. Ezek a gondolatok egészen megriasztották. Felállt, és a sétálóutcán elindult a Szent Anna templom felé. Végre kinyitották! – sóhajtott fel megkönnyebbülten. Bement. A templom még üres volt. Csak a sekrestyés rendezkedett hátul, az oldalhajóban. Zoltán leült az utolsó padba. Lehajtotta a fejét. A fáradság ekkor teljesen elhatalmasodott rajta. Nem is akart már semmire se gondolni. Jólesett neki a csend, a templom meghitt nyugalma. S a meleg. Már a korábbi álma sem nyugtalanította. Csak annyit hallott még, hogy valaki – bizonyára a sekrestyés – hátulról előre ment. Majd egyre távolodott a lépések zaja. Aztán megszűnt. Teljes csend lett... Békés, nagy nyugalom.

Valaki megérintette a vállát. Felriadt. Hirtelen nem is tudta, hol van. Körülnézett. Gábor pap állt mellette.

– Elaludtam – törölgette a szemét, arcát. – Szégyellem, de elaludtam.

– Ugye nincs semmi baj, Zoltán? – kérdezte gyanakodva a pap.

– Baj? – nézett körül újra. Már ültek néhányan a padban, s éppen ekkor jött be egy idős hölgy. A szenteltvíztartóhoz csoszogott. Őt nézte, nem folytatta.

– Zoltán?! – szólította meg ismét a pap. – Nem is rám figyelsz!

– Igen, igen, elnézést! – rezzent meg a pap újbóli megszólítására. – Hol beszélhetnék?

– Most gyóntatok. Mise előtt és közben is. Utána.

– Bemehetek? – intett Zoltán a gyóntatószék felé.

– Gyónni akarsz?

Zoltán némán bólintott. A pap erre megnyugodott. Csak a lelkét akarja rendezni. Más baj tehát nem lehet. Intett, menjen vele. Beléptek a gyóntatóhelyiségbe. Zoltán letérdelt, keresztet vetett:

– Utoljára kilenc-tíz évvel ezelőtt gyóntam. De lehet, hogy még régebben.

Gábor pap megdöbbsen. Ez váratlanul érte. Időnként eljött Zoltán a miséjére, mélyen vallásosnak is tartotta, s hogy nem áldozott, tudomásul vette ugyan, de nem gondolta, hogy ilyen hosszú ideje nem járult szentségekhez.

– S most életgyónást szeretnék végezni!

Gábor pap még jobban meglepődött, és meg is hatódott. Hallgatta a férfi őszinte vallomását. Olyan megrendítő bűnbánattal szólt a múltjáról, hogy a papnak összeszorult a szíve.

– Ennyire emlékszem – fejezte be a vallomását.

Gábor pap az összekulcsolt kezét az álláról az ölébe ejtette. S mivel Zoltán már nem szólt többet, megfontolt bölcsességgel el látta tanácsokkal, szólt az elégtétel elvégzéséről, aztán a bánatima után a gyóntatóstólát felemelve feloldozta:

– Isten, a mi irgalmas Atyánk, aki Szent Fiának kereszthalála és feltámadása által kiengesztelte önmagával a világot, és kiárasztotta a Szentlelket a bűnök bocsánatára, az Egyház szolgálata által

bocsásson meg neked, és adja meg a békét! És én feloldozlak téged bűneidtől az Atya, a Fiú és a Szentlélek nevében – rajzolta a kezével a keresztet, úgy, hogy a gyónó jól láthassa a mozdulatát.

– Ámen – felelte Zoltán és egy nagyot sóhajtott.

Gábor pap a szokásos zárást nem kezdte el. Várt egy kicsit. A sóhajból érezte, hogy a férfi akar még valamit mondani. Jól sejtette. Rövid csend után Zoltán egészen halkan folytatta.

– Láttam a Sátánt!

Gábor pap soha nem szokott gyóntatás közben a bűnbánóra nézni, hogy a tekintetével ne zavarja meg a másikat, de most szinte teljes testével Zoltán felé fordult, s a rácsos ablakhoz nyomva az arcát kereste a férfi tekintetét.

– A Sátánt?! – kérdezte megrökönyödve. – Biztos ez, Zoltán?!

– Igen. Teljes valójában megmutatkozott. Súlyos nyomokat is hagyott maga után.

– Hol? – kérdezte egyre feszültebben a pap.

– Eminél. Ma éjjel.

– Mi történt? – sürgette a kérdésével.

– A Sátán teljesen uralta Emi szobáját. Sötét alakja betöltötte a teret. A félelem a velőig hatolt. Emit pedig fizikailag is bántalmazta: karmolással, vágásokkal, harapásokkal, mély sebekkel volt tele a teste. Sokkos állapotba került. Így állt előttem a hirtelen kivágódott ajtóban. A Gonosz teljesen megbénította a testét. Lehet, hogy megszállta? A tekintete élettelen volt, merev, akárcsak minden mozdulata. A végtagjait sem tudtam behajlítani, a lábát, a kezét a kocsiülésen. A mentősök mint egy fadarabot helyezték a hordágyra.

– Emi kórházban van?!

– A Klinikán. Jeleztem a mentőorvosnak, hogy ki a kezelőorvosa. Valószínűleg hozzá, az ő osztályára vitték. A Gonosz félelmetes pusztítást végzett a szobában. Különösen egy képen, Emi ágya felett.

A pap döbbenete rémületbe váltott. Zoltán folytatta:

– Nem tudom, mit vagy kit ábrázolhatott, de ocsmány módon kárt okozott benne. Vastagon ürülékkel is bekente. Elviselhetetlen

bűz volt a szobában. Emi ruháján is nyomott hagyott az ürülék. Trágyaszag volt. Mintha ő kente volna be a képet.

Megállt. Erőt gyűjtött:

– Valami most különösen sokkolhatta a Gonoszt!

– A mára tervezett keresztelés ténye – adta meg a választ Gábor pap Zoltán felvetésére. – S az angyali üdvözlét. A tegnapi látogatásomkor ezt a képet vittem neki. A gonosz lelket ugyanis visszatartja a feszület, vagy a szentek képei, szobrai. Viszont egyik jellemző megnyilatkozása az is, hogy támad és megszent-ségteleníti a szent tárgyakat. Volt már ilyen eset. Bizonyára több is, de az egyik legismertebb a szent életű arsi plébános, Vianney Szent János története. 1820 körül egy festményt vitetett a lakásába. Az angyali üdvözlét képét. A démon viszont megszent-ségtelenítette. Hasonló módon, mint az Eminek vitt képet.

– Ha ezt tudtad, miért vitted akkor, atyám, ugyanezt a képet Emi lakásába? – kérdezte megrökönyödve és kissé számonkérő hangon Zoltán.

– Védelemként. S próbaként. Ezzel ugyanis bizonyossá vált, hogy a démon most már teljes intenzitással jelen van. Már Gréta bántalmazásakor nyilvánvalóvá vált számomra, de kellett még egy próba, hogy teljesen megbizonyosodjak erről. Hosszasan, fondorlatos módon ugyanis rejtőzködött előlünk, hogy megtévesszen minket, de az angyali üdvözlét képének jelenlétében nem tudta már titokban tartani a valós szándékát: feltárta az igazi arcát.

– Megszállott lett Emi?

– Remélem, nem! Persze hogy bizonyosságot szerezzek erről, látnom kell. A reggeli mise után sürgősen kimegyek hozzá a Klinikára.

– Nekem dolgoznom kell, be kell mennem a munkahelyemre... – szabadkozott Zoltán.

– Nem, nem! – szakította félbe az atya. – Fel se merült bennem, hogy még ezzel is fáraszsalak. S jobb is, ha egyedül megyek. De most be kell fejeznünk a beszélgetést! – nézett kifelé az üvegajtón. – Néhány gyónó már összegyűlt. Magasztaljuk Istent, mert jószágos hozzánk – mondta a gyónás záró imádságát.

Zoltán elbizonytalanodott. A pap segített neki:

– Mert örökké szeret minket.

Aztán folytatta:

– Isten megbocsátotta bűneidet! Menj békével.

– Köszönöm! – szólt hálálkodva. – Dicsértessék, atyám!

– Mindörökké! Ámen! Isten áldjon, Zoltán!

43.

– Örülök, hogy végre eljött.

Nem válaszolt. Megállt az ágy végén. Mozdulatlanul figyelte.

– Már négy hete kómában van.

Erre sem szólt.

– Az orvos szerint bizonytalan a gyógyulás ideje...

Nem folytatta. Aztán rövid csend után mégis hozzátette:

– Sokat szenvedett. Nagyon sokat.

– Hogy történt? – szólalt meg végre. – S mikor?

– December 8-án. Azon az estén a testét teljesen a hatalma alá vette. Az értelmét, akaratát megbénította. Most pedig nem akarja elengedni.

Még mindig dermedten állt:

– A szeplőtelen fogantatás ünnepén?! – kérdezte.

A pap bólintott:

– A névnapján.

Végre megmozdult. A pap felé fordította az arcát: csodálkozva, kérdő tekintettel nézett rá.

– A második neve Mária – fűzte hozzá az magyarázatként.

Meglepődve hallgatta a papot: ezt ő sem tudta.

– Szüksége van önre. Nagyobb a Gonosz hatalma rajta, mióta nem látogatja.

Gréta szemébe könny gyűlt, majd lassan végigcsordult az arcán. A következő pillanatban visszafogott zokogással borult az ágyra és átölelte Emit. A pap meghatódva figyelte: végre elindult a gyógyulás útján Gréta is. S egy hálaimát mondott magában.

A Klinika vezetője az osztályvezetővel és további három orvossal, a főnővérrel és két orvostanhallgatóval éppen ekkor jött be vizitálni. Az osztályvezető a látogatókra nézve intett a nővérnek, hogy intézkedjen, és a professzor felé fordulva elkezdte a klinikai állapot ismertetését:

– Komatózus páciens. A beteg állapotát a felvételtkor sikerült stabilizálni. A háttérben álló kórfolyamatok diagnosztizálása...

– Kérem, fáradjanak ki! – mondta halkán a papnak a főnővér. A mozgásra és a beszédre Gréta is felegyenesedett az ágyról. Meglepődve tekintett körbe, s amikor látta, hogy Gábor pap és a nővér is int neki, a szemét törölgetve az ajtó felé sietett.

– A hiperventillációs, majd a csökkenő légzés és az apnoe változása Cheyne–Stokes respirációra utal. Ebben az állapotban viszont meglepő, hogy a cortex cerebri és a formatio reticularis teljesen ép. A legutóbbi komputertomográfia alapján...

Gábor pap és Gréta már nem hallották a folytatást. A folyosón voltak. Gréta előrement és kimerülten lerogyott az odahelyezett székek egyikébe. Gábor pap is leült melléje. Nem szóltak. Csak néztek maguk elé. Mintha megállt volna az idő, s kiüresedett volna minden körülöttük. A hallott diagnózist, ha nem is értették, de érezték, hogy súlyos szavak. Még a gondolatuk is tompává vált ettől. Egy hónapja lebeg Emi lét és nemlét között... Ugyan merre fog billeni a sors mérlegnyelve? De nem sokáig tartott ez a csend.

– Gyorsan! – hallották a kórterem felől.

Szinte mindketten egyszerre pattantak fel a székről, amikor látták, hogy a nővér és az egyik orvos kirohan az ajtón. A főnővér gyorsabban futott.

– Mi történt? – kérdezte Gréta, amikor közelebb ért.

Nem kapott választ. De látta, a fehér köpeny kontrasztja különösen kiemelte, hogy az izgalom erős pírt festett a nő arcára.

– Felébredt! – fogta meg Gréta vállát örömmel az odaérő orvos. – A beteg kommunikál.

Gréta örömeiben átölelte az orvost. Gábor atyának pedig szinte a nyakába ugrott. S a következő pillanatban nagy lendülettel már el is indult a kórterem felé.

– Még várjanak! – szólt utána az orvos. – Nem mehetnek be!
Gréta megállt. Csalódottan nézett vissza.

– Muszáj kint maradniuk – magyarázta az orvos. – Professzor úr még vizsgálja a beteget. S ez eltart egy darabig.

– Hogyan történt? – kérdezte izgatottan Gábor pap.

– Teljesen váratlanul. Ahogy szokott. De ez most egészen rendkívüli. Nincs semmi zavart állapot. Ilyen a valóságban nincs! Csak a filmekben! Ugyanis fokozatosan tér vissza a beteg tiszta tudata, a dolgokra való ép reagálás. S úgy tűnik, ez nemcsak néhány perces ébrenlét most, hanem valószínűleg teljes gyógyulás. Ezt vizsgáljuk. De mennem kell! Ne haragudjanak! Sürgősen intézkednem kell ez ügyben.

– Természetesen! – mondta boldogan Gábor pap.

– Olyan izgatott vagyok! – járkált Gréta fel-alá. – Három és fél hónapja nem találkoztam vele. Szeptember 25-én láttam utoljára.

A pap nem szólt. Várta a folytatást. Rövid csend után Gréta valóban megnyílt:

– Annyira szégyellem magam! Magára hagytam! Érti, atya?! Elfordultam tőle! Nehéz volt feldolgoznom az eseményeket, s gyenge voltam Péterrel szemben is!

– Öt ne vádolja!

– Dehogynem! Hisz keményen visszatartott! Megtiltotta, hogy keressem!

– Az a fontos, hogy most itt van! – nyugtatta Gábor pap.

– De hiszen majdnem a halálát okoztam!

– Nem ön, hanem a Gonosz. Mint az ön bántalmazásakor is.

– Itt hagyom az érmét! – nyúlt a nyakában lévő lánchoz.

– Ne, Gréta! – fogta meg a pap határozottan a nő kezét. – Ennek még nincs itt az ideje! Nincs megfelelően felkészítve Emi! A Gonosz ellenállása pedig kiszámíthatatlan lenne. Lehet, hogy vulkáni erejű volna a tiltakozása, a lélekért való végső harca. Mert ne felejtse el, hogy Itt-Ragadt is segítségre szorul. Tehát ilyen gyenge állapotban ezt a küzdelmet Emi nem élné túl! Hiszen csak most ébredt fel! Labilis és gyenge lehet, s akár örök álomba is zuhanhat. Inkább csak legyen mellette. Most ez a legfontosabb!

Gréta nagyot sóhajtott, mélyen, hallhatóan, és tehetetlenül elengedte az érmet, a kezét csalódottan a blézere zsebébe dugta.

– Ha megkereszteltük Emit, és erős lesz fizikailag is, akkor megpróbálhatjuk egy saját éremmel. Az ő érmével! – próbálta erősíteni Grétát az atya. Láta, hogy elkeseredett, ezért is beszélt neki a terveiről.

– Ha lett volna érme, akkor korábban is elvégezhetné volna a szertartást érte? – kérdezte egészen halk hangon. A pap érezte, hogy a lelkiismerete most erősen gyötri Grétát.

– Nem.

– Ezt csak a megnyugtatómra mondja! – huppant le csalódottan Gréta a székre.

– Nem lenne értelme, hogy eltitkoljam az igazságot ebben a kérdésben. Különösen most! – ült melléje a pap. – Emlékszik? Szeptember végén, amikor ön kikerült a kórházból, akkor beszélünk erről először. Akkor úgy véltem, hogy gyorsabban fel tudom készíteni Emit. De tévedtem. Ehhez több időre van szükség. Tehát nem csupán azért maradt el a szertartás, mert nem sikerült érmet hozatnia.

– Ebben Péter a hibás!

– Ne bántsa ezért!

– Gyűlöli Emit! Teljes szívéből utálja! Már csak Hegedüsnek nevezi előttem, vagy még keményebb névvel illeti. Gyilkosnak tartja. Hibbantnak. És efféléket mond. Ezért sem kellett volna megmondanom neki, hogy az érme Eminek kell!

– Gréta! Értse meg, az érmet még nem viselhette volna Emi! Ebben egyébként én is tudtam volna lépni. S azóta meg is tettem.

– Hozatott érmet? – nézett rá boldog, kerekre nyitott szemekkel Gréta.

A pap bólintott. De már nem folytatta, mert a kórteremből a professzor vezetésével kijöttek az orvosok. Gréta gyorsan felállt, s odalépett az egyikhez.

– Visszamehetünk a beteghez?

– Állandó nővérfelügyelet alatt van. De igen. Egy nagyon rövid időre bemehetnek – mondta az orvos.

– Köszönöm! Nagyon köszönöm! – suttogta Gréta az izgalomtól és az örömtől visszafogott hangon, s már el is indult a kórterem felé.

Gábor atya követte. Gréta közeledve lelassította a lépteit, majd megállt, és bizonytalanul visszafordult. A pap látta, hogy hirtelen bátortalan lett: nem lehet ilyen hosszú idő és közösen átélt tragédiák és sebek után az újbóli találkozás. A fejével bólintott, a tekintetével próbálta erősíteni Grétát: menjen, csak menjen bátran! Gréta egy kicsit tétovázva elindult újra és a kinyitott ajtóban megállt.

– Drága Emi! – mondta egészen elérzékenyült hangon, s a pap már csak azt látta, hogy Gréta el is tűnt a szobában. Odaért ő is. Emi feküdt, Gréta pedig az ágy szélén ült mellette, majd átölelve egyre csak azt suttogta: „Bocsáss meg nekem!” A papnak elszorult a szíve. Megindító látvány volt a két barátnő újbóli találkozása.

– Te bocsáss meg! – suttogta Emi. – Annyira sajnálom!

Többet egyikőjük sem tudott mondani. Gréta visszafogott hangon sírt, Emi is könnyezett.

A pap nagyot sóhajtott. S ő most nem is a két nő közös fájdalomára gondolt, ami végre enyhülésre talált és a közös problémájuk megoldódott, hanem valaki másra.

– Végre elengedte! – gondolta magában. – Egy időre ismét szabaddá tette.

44.

Emi nem szólt semmit, csak egy kitépett lapot tett Gábor pap elé. Kék tollal ki voltak emelve benne az idegen kifejezések. A pap csodálkozva ránézett, aztán némán olvasni kezdte a sorokat:

Az első esetben a megszállottnak csak a teste kerül a gonosz hatalom befolyása alá, ez latin szóval circumsessio.

Ha a megszállás az illető lelkére is kiterjed, azonban oly módon, hogy az önálló akarati és értelmi tevékenység némi téren megmarad, akkor az obsessio esetével állunk szemben.

Ha a szerencsétlen teste-lelke egyaránt és teljesen a gonosz lélek zsákmánya, akkor a possessio súlyos esete forog fenn.

- Honnan került ez önhöz, Emi? – kérdezte aggódva.
- Teljesen mindegy.
- Egy könyvből tépte ki?
- De miért lényeges ez most? Inkább válaszoljon nekem!
- Mire?
- Melyik érvényes rám? Mert ugye már erről van szó?

A pap nem áltatta:

- Circumsessio – válaszolta röviden.
- Testi megszállottság?
- Legutóbb ez történt.
- S korábban?
- Mire gondol?
- A Grétával történt esetemre.

A pap nem válaszolt.

- Nos?

Gábor pap úgy érezte, erről talán most mégsem beszél az érintettnek. Azóta túl sok fájdalmas kérdést felvetett az a szerda este. S attól tartott, hogy Emi újra felidézi az eseményeket, s a tetteivel újra szembesülve ismét depresszív állapotba kerül majd. Hiába tudta, hogy a Gonosz működött, cselekedett benne és általa, a

lelkiismerete gyötörte. S hosszú terápia, sok-sok beszélgetés kellett ahhoz, hogy az egy helyben toporgás állapotából tovább tudjon lépni.

– Atya, obsessio vagy annál súlyosabb? – sürgette Emi a papot a válaszadásra.

Erre most már kénytelen volt felelni:

– Sajnos akkor a possessio gyanúja is felmerült bennem – mondta ki a pap a feltételezését.

– Megszállott lettem?

– Látja, már a kérdése is kizárja a megszállottság tényét!

– Miért?

– A megszállott ember önazonossága nem tűr ilyen felvetéseket.

– Akkor mi történik időnként velem?

– Korábban csak Itt-Ragadt jelenlétét, zaklatását kellett eltűrnie...

– Csak!? – vágott közbe Emi kissé felháborodva. A pap folytatta:

– De most a Gonosz egyre intenzívebb irányítás alá veszi, uralja a cselekedeteit, így rajta keresztül már időnként önt is birtokolja.

– Kereszteljen meg, atya! S adja át az érmet, amelyről beszélt nekem! – mondta váratlanul Emi.

Gábor pap bár mindig ezt a pillanatot várta, erre a fordulatra most mégsem számított. Gondolkodott a felvetésen.

– Két és fél hónap telt el a kómás állapotomtól, a felébredésemről. Gréta és ön azóta eleget vigyázott rám, hogy fizikailag is kellőképpen megerősödhessenek. Próbáljuk meg! Kérem!

A pap nem gondolkodott tovább, határozottan mondta:

– Rendben, Emília! Viszont akkor ezt most azonnal meg kell tennünk! Hívom Grétát és Zoltánt.

A pap Emi lakásából kiment a függőfolyosóra telefonálni.

– Kérlek, tégy félre most mindent! S minél előbb gyere! Hogyan? – kérdezett vissza. – Természetesen. Perceken belül. Megkérhetnélek, hogy felvedd Grétát is? Hogy magánórája van? Akkor most kivételesen zárja rövidre. Igen, igen! Küldje el a tanítványát! – mondta egyértelműen s most már szigorúan a pap. –

Emi önként fogalmazta meg az óhaját: itt az alkalom a megszabadítására!

Kinyomta a telefont, becsúszta a zsebébe, és visszament a lakásba. Az előszobában kivette a táskájából a szertartáskönyvet, a szenteltvizet, a kis szelencét a krizmával és a feszületet. Mindent magánál hordott már egy jó ideje. Tudta, hogy bármikor szüksége lehet rá, ha Emihez jön. Bement a szobába. Hirtelen megtorpant. Amit látott, vérfagyasztó volt. Emi a földön egy lehetetlen testhelyzetben megmerevedve feküdt. A szeme nyitva volt ugyan, de élettelenül a semmibe meredt. Mintha valami hipnózis alá került volna, vagy kilépett volna örökre a földi életből. A csend is, amit egyébként annyira szeretett, most rideg borzongással töltötte el. Gábor pap nem lépett oda hozzá. Rögtön megértette a történeteket. A feszületet maga elé tartotta, és elkezdett imádkozni: *Miatyánk, aki a mennyekben vagy...* A hangjában volt valami eltitkolt izgatottság, de elszánt akarat és erő is. Közben megérkeztek Zoltánék. Látták, hogy ismét baj van. Rémulten kapcsolódtak be az imába: *Asszonyunk Szűz Mária, Istennek szent anyja, imádkozzál érettünk, bűnösökért, most és halálunk óráján.*

Majd a tized utolsó Üdvözlégyét is elindította Gábor pap: *Üdvözlégy Mária...* Aztán kinyitotta a szertartáskönyvet az ördögűző ima bevezető szertartásánál. Nem gondolta, hogy most erre is szükség lesz. De úgy látta, itt az ideje a démonnal való teljes szembenézésnek. S erre is felkészült: a zsebéből elővett egy erős zsineget, s megkérte Zoltánt, hogy kötözze össze Emi lábát és kezét, nehogy kárt tegyen magában. Zoltán ledobta magáról a zakóját. Emi lábait biztonságosan össze tudta kötni, még a nyakkendőjét is leoldotta magáról, s azzal is megerősítette a kötetést, viszont a kezei távol voltak egymástól, s olyan merev állapotban, hogy képtelenség volt bármit is tenni velük. Gábor pap így intett neki, hogy hagyja a próbálkozást, s elkezdte a szertartást. Az ima hatására Emi valóban életre kelt: eleinte a padlóhoz verte, ide-oda dobálta magát, kiabált, s amikor a pap szenteltvízzel is meg akarta hinteni, vad üvöltözésbe, tiltakozásba kezdett. Mivel tehetetlen volt a lábával, a kezével próbált tárgyakat elérni,

hogy támadhasson. Ezért Zoltán odaugrott, s próbálta lefogni, de harapta, marta, köpdöste a lány. Zoli ingét is kettéhasította, s a körmeivel mélyen végigszántotta a mellét. Zoltán a fájdalomtól hátrahőkölt. Ekkor a lány hörögve csúszni kezdett hátrafelé. Zoltán utánakapott, és minden erejével igyekezett visszatartani. Gábor pap ekkor szólította meg az Itt-Ragadt lelket:

– Faragó János, az Úr Jézus nevére kérlek, segíts a Sátán elűzésében. Légy eszköze Isten erejének!

A lány hatalmasat üvöltött. Ilyen hangerőt nem is tudtak elképzelni emberi testben.

A pap megismételte:

– Faragó János, az Úr Jézus nevére kérlek, segíts a Sátán elűzésében. Légy eszköze Isten erejének!

Zoltánt a lánytól ekkor nagy erővel eldobta valami. Gréta riadtan sikoltva térdelt mellé. Emi pedig elkezdett a magasba emelkedni. Bár Zoltán nagyot zuhant, de igyekezett gyorsan talpra állni, Gréta is megértette a hirtelen mozdulatát, szándékát, s próbált ő is segíteni neki a felállásban. Zoli aztán megragadta Emi kezét, Gréta is utánanyúlt, ő a ruhája szélét érte csak el, s húzták volna visszafelé, de hiába, a ruha kettészakadt, s Zoltánnak is el kellett engednie, mert a hatalmas erő csak emelte egyre feljebb, feljebb a mennyezet felé. Tehetetlenül nézték a lány felemelkedését. Gábor pap sejtette, mi fog történni.

– Ne dobd le, kérlek! – kiabált könnyörgőn. – Lolácska szégyellné, ha ezt látná az apjától!

Emi megállt a levegőben. A pap gyorsan folytatta. Szinte hadarva:

– Szelegdi Mihályné Terike néni! Emlékszik még rá, János? Együtt voltak a munkatáborban. Nagy tisztelettel beszélt önről és a lányáról. Ő ápolta Laurát. Ugye emlékszik? Azt mondta: az apám erős, túléli ezt a borzadályt. Ha testben nem, lélekben biztosan. Ezek voltak a lánya utolsó szavai. S ebben a hitben halt meg azon a hajnalon. Lélekben ön erős! Erős kell, hogy legyen! Meg kell szabadulnia a gyűlöletétől! A lánya hitt önben, s most is ezt kérné! Kérem! Ne bántsa Emit!

Emi hirtelen zuhanni kezdett, közben tehetetlenül üvöltött, s ők megrettenve nézték a zuhanást. Semmit sem tudtak tenni. Gréta sikoltva elfordította a fejét, Zoltán ugyan odaugrott, de a mozdulatával elkésett: Emi már a földre ért. Így gondolták. De aztán látták, hogy a földhöz közel mintha valaki hirtelen elkapta volna, megállt a levegőben. Gréta visszafordította a fejét. Rémülete döb-bent csodálkozássá változott: Emit tartotta valaki egy rövid ideig, majd szépen letette a szőnyegre. Zoltán is meglepődve állt fel az egyensúlyát veszített testhelyzetből. Gábor pap megkönnyebbülten felsóhajtott, s gyorsan elkezdte Emi felett az ördögűző imát. Zoltán megrökönyödve fordult felé. Mindig ő akarta, kezdeményezte az atyánál, hogy végezze el az exorcizmust, ő pedig határozottan elutasította, mondván, nincs szükség erre, s óriási veszélyei vannak. Meg is rettent Zoltán: meghalhat Emi. Vagy magát az exorcizmust végző személyt szállhatja meg a felbőszült Gonosz. Mit csinál ez a pap?! Riadtan nézett Grétára, de szemmel láthatóan ő nyugodtabb volt, vagy talán fel se fogta kellőképpen a történeteket, a szertartás veszélyét. Keresztelésre jöttek, és ördögűzés lett belőle! Zoli végképp nem értette a pap döntését.

Az ima nagyon sajátos volt: Emi védelme mellett egy megholt lélek megszabadulásáért is szólt: Faragó Jánosért. Ima közben mintha a teljes alvilág mozdult volna meg tiltakozásul: a falon mozogtak, majd a szöveget is kitépve földre zuhantak a képek, az asztal odébb csúszott, a székek felborultak, a könyvespolcraól lehullottak a könyvek. Mintha földrengés lenne, az egész szoba mozgott, hullámozott. Félelmetes volt minden körülöttük. Emi ekkor már magánál volt: tehetetlenül vonaglott a földön, s erős öklendezések után hányt, majd egész testében reszketve a pap lábához húzódott, hogy védje magát. Ekkor kinyílt a szobaajtó és patkányok tömege futott be rajta. Sötét, szürkésfekete, valamint teljesen fekete, hatalmas termetű, hosszú farkú szörnyűségek. Honnan kerültek fel ezek a harmadik emeletre? Mindannyian riadtan ugráltak, a nők sikoltoztak. Gábor pap volt csak egyedül fegyelmezett: mondta rendületlen az imát. Egyre hangosabban és hangosabban. A patkányok még vadabbul futkároztak szerteszét a

szobában, csak érezhetően Gábor paptól mentek egyre távolabb és távolabb, míg végül nyüsztve eltűntek, mintha a föld nyelte volna el őket. De nyomban megjelentek helyettük más szörnyőségek: hatalmas pókok s mindenféle rovarok másztak elő a bútorok alól és a hirtelen megnyílt fal hasadékaiból. A falon, a mennyezeten mászkáltak. A bútorokat és a szőnyeget is ellepték. Gréta a riadalomtól sokkos állapotba került – irtózott a pókoktól, mindenféle ízeltlábútól –, s ki akart rohanni a szobából, de ahogy megfogta a kinyitott ajtót, s készült volna kilépni, az óriási erővel becsapódott előtte, s hiába erőlködött, rángatta az ajtót, nem tudta kinyitni. Mintha kulcsra zárták volna. Ekkor olyan heves sikoltozásba kezdett, hogy Zoltánnak erősen meg kellett ragadnia, s magához húznia, hogy így védelmezze a megriadt nőt. Gréta Zoltánnak a nyakát erősen átfogva bújt hozzá. A sokkos állapota nem akart szűnni. Aztán elterelődött a figyelmük a bogarokról, mert tárgyak repültek szerteszéjjel körülöttük: könyvek, vázák, polcok, minden, ami csak a szobában mozdítható. Ők lehajolva a kezükkel védték, óvták magukat. A pap pedig teljes erejével csak mondta az imát.

– Az Úr Jézus nevében parancsolom, hagyd el Sátán az itt ragadt lelket, Faragó Jánost! Hadd mehessen az Úr színe elé!

Majd megismételte még keményebben, parancsolóbban. S harmadszor is. Ekkor kivágódott az ablak, darabokra tört az üveg, s hatalmas szélvihar kerekedett a szobában. A könnyebb tárgyakat is felkapta. Ők úgy álltak, és élték át ezt a vihart, mint a téli, hófedte pusztába száműzött vándorok ruha és fejfedő nélkül az orkán erejű szelet. Néhány perc múlva aztán lecsendesült minden. Pókok, patkányok sem maradtak a lakásban.

Felsőhajtvá körbenéztek. A szoba egy heves küzdelem utáni színtér volt. Gábor pap megtörölte verejtékező homlokát, eloldozta a kimerült, lecsendesedett Emi, s ugyanolyan fegyelmezetten elkezdte a keresztelési szertartást. Emi térdre ereszkedett.

Gábor pap szenteltvizet öntött a fejére:

– Emília, megkeresztellek téged az Atya és a Fiú és a Szentlélek nevében.

– Ámen – válaszolták.

Aztán elővette a szent olajat és folytatta:

– A mindenható Isten, a mi Urunk Jézus Krisztus Atyja, vízből és Szentlélekből új életet ajándékozott neked, megadva minden bűnöd bocsánatát. Most pedig felken téged az üdvösség krizmájával, hogy szent népéhez tartozzál, és tagja maradj Krisztusnak, aki főpapunk, prófétánk, királyunk, és így elnyerjed az örök életet.

– Ámen – felelték rá ismét. Emi ekkor már reszketett a gyengeségtől és a meghatottságtól. Gábor pap folytatta a szertartást:

– Emília, most a Szentlélek Úristent hívom. Kérem, hogy töltsd el a kegyelmével.

Megkente Emília fejét a krizmával. Majd kiterjesztette a kezét felette, és így folytatta:

– Mindenható Isten, Urunknak, Jézus Krisztusnak atyja, te szolgálódnak vízből és Szentlélekből új életet adtál, és megszabadítottad a bűntől. Urunk, küldd el reá a Vigasztaló Szentlelket, és add meg neki a bölcsesség és az értelem Lelkét, a jó tanács és az erősség Lelkét, az isteni tudomány és jámborság Lelkét, és töltsd el őt az istenfélelem Lelkével, Krisztus a mi Urunk által. Ámen.

Zoltán ránézett Grétára: ekkor értette meg, hogy Gábor pap a bérmálás szentségében is részesíti Emit. Gréta nem reagált most sem Zoltán pillantására, őt bizonyára kevésbé foglalkoztatta a sorrend, vagy természetesnek vette, hogy mindkét szentségben részesül Emi. A pap belemártotta hüvelykujját az olajfaolajból és balzsamból készült krizmába, és most Emi homlokára rajzolt vele keresztet:

– Mária, vedd a Szentlélek ajándékának jelét! – mondta. Majd az ámen után hozzátette:

– Békesség veled!

– És a te lelkeddel – segített Gréta Eminek a válaszadásban.

Ekkor a pap elővette a zsebéből a láncot II. János Pál medáljával. Megszentelte, és lassú, ünnepélyes mozdulattal Emi nyakába tette. Mindannyian meghatódtak.

– Emília Mária! Órizzen meg téged Boldog II. János Pál pápa, az egyház leendő új szentje, most és mindörökkön örökké.

– Ámen – felelték rá mindannyian.

Emi könnyes szemmel megfogta a nyakában a kis érmet, meg-nézte és áhítattal megcsókolta.

– Védjen meg engem Szent II. János Pál pápa, a tiszta értelem szentje minden gonosztól és a gonosz minden cselvetésétől – sutogta.

– Ámen – mondták újra. S Gábor pap elégedetten mosolygott Emi fohászán, amely már a májusi szentté avatást is megelőlegezte. S érezte, hogy nem egyfajta talizmánként, varázseszközként fogadja a medált, hanem hittel, s így is fogja viselni.

– A tiszta értelem szentje! Milyen szép! – hatódott meg Gréta.

A két férfi az egyetértés jeleként szinte egyszerre bólintott a megállapításra. Aztán a kimerült Emit a pap a karjánál fogva óvatosan felemelte, hogy leültesse. Gréta gyors mozdulatokkal segítette: egy összehajtott plédet szétnyitott, és leterítette a kanapéra.

– Úgy tűnik, ezzel vége az egész örületnek? – kérdezte Zoltán halkán Gábor paptól, amikor az visszalépett mellé.

A pap bólintott:

– Igen. Vége. Emi meggyógyult.

– Biztos? – súgta oda neki kételkedően Gréta.

– Most már minden rendben lesz. Ebben biztos vagyok. Szombat este pedig átadom neki az Úr Jézus testét is.

Valóban egy új Emi ült velük szemben. A ruhája zihált volt, szakadt, izzadságtól, itt-ott vértől foltos, a vállig érő haja kócos, csapzott, de az arca a kimerültség ellenére teljesen kisimult, a tekintete tiszta volt, átszellemült. Gréta melléje ült, átkarolta. Zoli ülőalkalmatosságot keresett, de a két fotel az állatok piszkától használhatatlan volt. Így felállított egy széket, leporolta, odavitte az atyának, majd egy másikra ő is letelepedett. Így ültek. Kimerülten, megkönnyebbülten és mindennél beszédesebb csendben. Aztán az atya az órájára nézett. Kinyitotta a zsoltosmáskönyvét, és hangosan olvasni kezdte a napi imáját. A többiek pedig hálatelt szívvel hallgatták.

A pezsgőspoharak összekoccantak. A kis kakukkos órából éppen ekkor ugrott elő a szürkés-kék tollazatú, hamuszürke farkú madárka és kezdett rá az énekére: hétszer dalolta el a kakukknótát. Felszabadultan nevettek a véletlen egybeesésen:

- Egészségére!
- Egészségére!
- Egészségedre, atya! – koccintott Zoltán is Gábor pappal.
- Rá nem emlékszem! – mutatott az atya az órára.

– A madárkára? – kérdezte Emi. – A napokban leptem meg magam. Ha már nincs cicám, vagy például nyuszim, mint Grétának, hát akkor legalább egy kakukkom legyen.

– Nekem meg papagájom van, porcelánból – tette hozzá Zoltán az utolsó szót egy kicsit késleltetve, hogy nagyobb hatása legyen a megjegyzésének.

Nevettek és megköstölték az italt.

– Ne nehezteljtek rám, hogy nem mondom beszédet – szabadkozott a kitérők után Gábor pap –, de nem akarok búcsúzkodni, hiszen tartjuk majd a kapcsolatot: ti is jöttök hozzám és én is vissza-visszajövök majd közétek.

- Helyes – mondta Zoltán.
- S köszönöm a segítséget!
- Nagyon szívesen, Emi!

– S azt, hogy Emi elsőáldozása után nem utazott vissza, hanem a megnyugtatásunkra még maradt egy hónapot – szólalt meg Gréta is.

– Tudtam, hogy nem lesz már semmi baj. De örömmel tettem eleget ennek a kéréseteknek is, mert bevallom, szívesen voltam itt. Megkedveltem ezt a várost, a templomát, a híveit. S jó barátságok is kialakultak.

– Akkor maradj végleg! – mondta egészen komolyan Zoltán. – Bizonyára kérhetnéd az áthelyezésedet ebbe az egyházmegyébe.

– Nem, nem, Zoltán! Nem lehet! – hárította el a felvetést határozottan. – Az én otthoni híveim már nagyon várnak vissza. S a

pap életét, hivatását ilyen szempontok nem irányíthatják! Ott kell szolgálnunk, ahová küldenek. Ide feladattal hívtak, s a probléma az Úr kegyelmével meg is oldódott. Tehát a megbízatásom ideje lejárt. Új feladatok várnak rám.

– Emire is, atyám! – fűzte hozzá felcsillant szemmel Gréta.

– Nocsak! Éspedig? – fordult felé boldogan Gábor pap.

– Mondjad te, Emi, az örömhírt! – biztatta Gréta a barátnőjét.

Nem kellett kétszer mondani, Emi boldog szerénységgel válaszolt:

– Van munkahelyem!

– De hiszen ez nagyszerű! – ujjongott a pap.

– Ezt még én sem tudtam! – lelkendezett Zoltán.

– S hol? – faggatta őket Gábor pap.

– Egy rangos helyen – mondta Gréta.

– Az egyik legnagyobb banknál – válaszolt Emi.

– Ez igen! – ámult a pap.

– Helyes – mondta Zoli. – A lakásbiztosítóhoz képest érezni fogod az óriási változást. Minden téren. Nagyon örülök, lányok! – mondta elégedetten.

– S mikor kezdi a munkát? – érdeklődött tovább az atya.

– Ma volt az első napom!

– És? – sürgette a további válaszadással Zoltán.

– Bevallom, az öröm mellett tele voltam aggodalommal. A hosszú munkanélküliség nagyon gátlásossá tett. Olyan érzés volt, mint amikor valakit a semmiből hirtelen felemelnek. Úgy éreztem, méltatlan és alkalmatlan vagyok. Félttem, hogy hibát ejtek, hogy valamit máris elrontok. Egy parányi, jelentéktelen pontnak éreztem magam egy nagy galaxisrendszerben. Ehhez tudnám hasonlítani az érzést. De nagyon élveztem minden percet – oldódott fel végre Emi. – A részlegvezetőm elismeréssel beszélt rólam a nap végén, s gratulált a munkámhoz. Csak így tovább! – ezt mondta.

– Óriási! – lelkendezett a pap.

Gréta örömeiben megpuszilta.

– Emeljük most a poharunkat Emire! Országunk új dolgozó munkaerejére! – szólalt meg Zoltán érces hangon a poharát újra magasra emelve.

Mindannyian derúsen nevettek.

– Még jó, hogy nem azt mondom, hogy pártunk és kormányunk... – élcelődött az atya.

– Az öt éves tervre! – nevetett Zoltán. – Isten éltesse és segítsen! – állt fel aztán ünnepélyesen és Emi felé tartotta a poharát.

Emi koccintott vele.

– Köszönöm, Zoli – mondta meghatottan.

Zoltán koccintás közben mélyen Emi szemébe nézett, s észre sem vette, hogy utána egészen feltűnően rajta felejtette a szemét. Teljesen csend lett. Emi zavarba jött. Zoltánnak tetszett a lány szemérmes zavara, s elégedetten ült vissza a helyére.

Gréta gyorsan átvette Emi szerepét, és kínálgatni kezdte őket.

– Csak egy kérdés még, atya! – fordult Zoli a zöldséges köret szedése közben Gábor paphoz.

– Hallgatlak, Zoltán!

– S mi történt Itt-Ragadttal?

– Úgy vélem, megnyugvást talált.

– Azaz?

– A Gonosz fogva tartotta. De most eljuthatott az Úr színe elé. Hiszem ugyanis, hogy a földi szenvedése nem volt hiábavaló.

– De miért engedte Isten egy köztes térbe zárni?

– Valószínűleg így mentette meg.

Emi elpirulva a tányérjába bújott: úgy fogyasztotta a vacsoráját. Aztán másra terelődött a szó, s oldott vidámságban töltötték el az estét. A kakukk kilencszer szólalt meg ekkor. Az atya felállt és rámutatott:

– Hasznos kis jószág! Eszébe juttatja az embernek az idő múlását.

Elköszönt: felvette a táskáját, a tavaszi kabátját is leakasztotta a fogasról.

– Holnap korán indulok – mondta. – S még össze sem pakoltam.

– Megértjük. S ahogy kérted, nem is búcsúzkodunk – mondta Zoltán. – Várunk vissza, vagy hamarosan mi lepünk meg.

– Úgy legyen! Ne fáradjon, Emília! Kitalálok – intett a lánynak, amikor az felállt, hogy kikísérje. – Isten áldjon benneteket!

– Isten áldja, atya!

46.

A pap betette a bőröndjét és az utazótáskáját a személygépkocsi-ba. Lezárta a csomagtartót. Kinyitotta a hátsó ülés ajtaját. Visszaszent a lakásba és a kezére hajtva kihozta a reverendáját és a kizításkáját. Meglepetten látta, hogy Emi ott áll a kinyitott kocsi ajtaja mellett:

– Emi, maga itt?

– Nem tudtam otthon maradni. Itt akartam lenni, amikor elmegy.

– Szerencsése van, Emi. Egy órával korábban terveztem az indulást. De aztán reggel még a püspökségre is be kellett újra mennem. Ezért talál még itt – tette be a táskáját a hátsó ülésre, s a reverendáját is elrendezte.

– Atya, tudom, hogy siet, de csak a véleményét szeretném kérni egy dologban. Rövid leszek.

A pap becsukta a kocsi ajtaját. S a lány felé fordult:

– Hallgatom, Emi.

– Nem is tudom, hogyan kezdjem. Úgy érzem, hiperérzékeny-nyé váltam.

A pap nem szólt. Várta a folytatást.

– Talán megmaradt bennem egy készség a lelkek meghallására.

A pap most sem reagált. Semmi rezdülés nem látszott az arcán.

– Egy médiumszerepre – mondta ki aztán bizonytalanul.

– Médiumok lehetünk, de csak Isten csatornáján keresztül – szólalt meg Gábor pap. – Emi, ezt soha ne feledje! Maga most már Isten gyermeke! Keresztény! Ez óriási erőt jelent. Védőbástyát. És felelősséget is!

Emi bólogatva hallgatta a pap tanácsát.

– Úgy érzem, az új munkám mellett más feladatom is van. Küldetés. Talán így is mondhatnám.

– Örömmel hallok! – tapogatta a zsebeit a pap. Az autó kulcsát kereste. A zakója zsebében aztán megtalálta.

– Meghívás egy feladatra. A hortobágyi munkatábor elesettjei iránt.

– Mire gondol, Emi? – nézett rá meglepetten a pap.

– Segítenem kell őket. Nem tudom, hogyan, de akár a múlt feltárásával, akár az élők és leszármazottak felkutatásával. Bárhogyan.

– Nemes gondolat.

Megszólint a pap mobilja. Elővette és kinyomta a készüléket.

– Ne haragudjon, hogy feltartom! – mondta zavartan Emi.

– Ugyan, dehogyis – nyugtatta meg a lányt. – Fontos, hogy beszélgessünk. Csak a helyettesítő kolléga volt. Majd visszahívom – mutatott a telefonra és visszacsúsztatta a zsebébe.

– Mit gondol, atya? Megmaradt még a készségem?

– Milyen készsége? – próbált Emi gondolatmenetébe újra visszahelyezkedni.

– A lelkek megsegítésére?

– Ez mindig is feladatunk! Imádsággal segítenünk kell őket, mint ahogy az Úr színe előtt ők is könyörögnek értünk. Ég és föld örök kapcsolata ez. A megdicsőült, a szenvedő és a földi egyház csodálatos egysége.

– De én a velük való segítő kommunikációra gondolok...

– Én is, Emi, erre gondoltam! Csak erre törekedjen.

– De...

– Tudom, hogy milyen kommunikációra gondol – mondta szigorúan. – Ettől viszont óva intem!

– Nem is ilyen szörnyűségre gondoltam én, atya! Örülök, hogy végre Itt-Ragadttól megszabadultam. De érzékenyebb lettem a túlvilágra.

– Örülök, hogy már nemcsak hisz benne, hanem maximálisan fogékony is rá. A magyar gulágsorssal való azonosulását pedig

megértem és támogatom. T. Nagy Attilával is konzultálhat erről. Így talán más kérdésekben ő is erősítést kaphat.

Emi erre nem szólt. T. Nagy Attila látogatása elvette a kedvét a vele való bármiféle együttműködéstől.

– Ennyi lenne, atya.

– Köszönöm, hogy megosztotta. Fontos, hogy tudjak ezekről. Figyelemmel szeretném kísérni továbbra is az életútját.

Emi fejére tette mindkét kezét. Csendben imádkozott, megáldotta, majd egy keresztet rajzolt Emi homlokára. Most már nem rettent meg, mint annak idején Zoltán hasonló mozdulatától: a meghatottságtól könny gyűlt a szemébe.

– Köszönöm! – hálálkodott.

– Isten óvja, Emília Mária! – ült be mosolyogva a pap a kocsi-jába. Emi tudta, miért hangsúlyozza ki a Mária nevet. S most már nem haragudott érte: szívesen vette így is a megszólítását. S tudta, a pap mosolya a régebbi emlékek, a névtől való akkori berzenkedésének is szól. Humor és jó tanács az elköszönésben. Csodálta a pap karizmatikus adottságát.

– S ne feledje – folytatta a pap –, a magyar Gulágot megjárta, még élő áldozatoknak az is nagy segítség, ha csak meghallgatja őket. Ha nyitott szívvel ül le velük, hogy a szenvedéseikben osztozzon.

– Úgy lesz – mondta Emi a könnyeit törölgetve. Most már nem a meghatottságtól sírt, hanem a búcsú fájdalmától. A pap jól érezte ezt.

– S ne sírjon, Emi!

A lány bólogatott, de ahogy a pap becsukta a kocsi ajtaját és beindította a motort, még jobban megeredt a könnye.

Gábor papnak is nehéz volt az elválás, de nem mutatta ki. Mosolyogva intett a lánynak, és elindult. Tudta, hogy Emiben óriási változást hozott az elmúlt év átélt borzalma. Talán olyan változást, mint amit a Gulág foglyai átéltek. S az esetleges szabadulásuk után is örök sebként, üdvözítő stigmaként magukkal hordoztak. Jézus-jegyek ezek. A világ által ütött éles fájdalmai vérző sebei, ami valóban örök küldetést jelent.

Emi pedig nézte az egyre távolodó autót, s visszafojtott hangon zokogni kezdett.

47.

A tavaszi nap délutáni fénye beragyogta a teret. Az utcák szürkesége valami különös ragyogásban tündöklött. A szökőkutak vize is karcsú ívben szórta vissza a fényárt, s a fák a pattanásig feszült rügyeiket érelték, bontogatták. Mindent friss, megújult tavaszi zsongás töltött be.

Emi is megújult erővel, vidáman sietett haza. Aztán gondolt egyet: tesz egy kitérőt. S a Kossuth utcáról már le is fordult a Batthyány sétálóutcára, onnan a Szent Anna felé, a templom irányába. Egy hálaimára. Van miért köszönetet mondania. Boldogan lépett be a templomba, és bal oldalon, az egyik padban letérdelt. Keresztet vetett, és suttogva kezdte az imát: Miatyánk... Majd az Üdvözlégyet. Szinte ízlelgette a szavakat, az ima sorait, amit nemrég tanult. Köszönöm, Uram! – mondta boldogan. Aztán csendben ült egy darabig, majd felállt, és boldogan indult tovább. Az ajtóban még visszafordult, és a szenteltvíztartóba érintette a kezét, úgy, ahogy Grétától és Zolitól is látta, és keresztet vetett. Ahogy kiért, már István körül forgott minden gondolata. – Köszönöm! Köszönöm! – suttogta ismét. Nagyon várta már a holnapi napot. Akkor találkozhatnak: szombaton. Talán vele is rendeződhet végre minden. – Bárcsak úgy lenne! – sóhajtott önkéntelenül. – De már az is elég, hogy láthatom! – mondta magában. Olyan hihetetlen volt számára mindez. Új életet kapott, s most a szerelemre is egy parányi reményt.

Boldogan fordult be a sarkon. A fehér kis ruháját felfellibbentette a tavaszi szellő. Úgy érezte, ez a fehérség a lelkébe is beáramlik. Vagy ez hat az egész valójára? Nem tudta pontosan. Csak érezte, hogy egy hófehér, ártatlan tisztaság élménye tölti be a lelkét. Erre vigyáznia kell. Ezt mindig meg kell őriznie. A lépéseit lassítva önfeledten haladt tovább. Már nem is észlelte a for-

galmat, a körülötte lüktető életet, nyüzsgést, a siető embereket. Csak ragyogás vette körül, valami rendkívüli, felemelő érzés.

Ekkor hirtelen egy vad mozdulatra eszmélt. Mintha meg akarnák fojtani. Egy ököl, éles szorítás, vágás a nyakán és már futott is tovább az illető. A rohanó alak után fordult, s akaratlanul is a nyakához tette a kezét. Riadtan tapogatta. Majd a tekintetével kereste. Ellopták! Kitépték a nyakából az aranyláncot a medállal. Megdermedve állt. Nincs meg a medál! S a könnye csendben folydogálni kezdett az arcán.

Hazaérve felhívta Grétát. Sírva mesélte el a történeteket: nincs meg Szent II. János Pál érme. Ellopták! Hívta a rendőrséget, de nem sok reményt látnak a megtalálásra. Főleg, hogy pontos személyleírást sem tudott adni. Nem látta, csak hátulról figyelhette meg a támadót. Olyan gyorsan történt minden. A barátnője vigasztalta. – Semmi baj, Emi. Lengyelországból gyorspostával hozatok neked egy másikat. Addig pedig odaadom neked az enyémet. – Nem, nem! – tiltakozott Emi –, hiszen neked is szükséged van rá. De nagyon köszönöm! Köszönöm a jólelkedet! S megvárom a lengyel postát!

Aztán lassan feloldódott a bánata: elterelődött a gondolata a délutáni utcai rablásról, mert eszébe jutott István, s a könnyeit letörölve most már boldogan arról beszélt Grétának, hogy képzelje, felhívta a munkahelyén telefonon. Találkozni szeretne vele. Holnap együtt ebédelnek. S olyan sok melegség áradt a férfi hangjából. Talán minden rendeződhet.

Gréta nem tudott erre mit felelni. Csendben hallgatta barátnőjét. Kételyek gyötörték. Az újabb csalódás félelme. Emi kislányos rajongással szerette a férfit, teljes odaadással, de István az elfoglaltságára, a felelősségteljes munkájára hivatkozva a találkozások után mindig „fiókba zárta”, nehogy megzavarják az érzések a munkájában, az életében. Ezt hangoztatta. Ezért is lehetett aztán terhes számára Emi problémája. S inkább elmenekült. Az életébe se avatta be Emit: a leghétköznapibb dolgairól is ritkán beszélt, akkor is visszafogottan, bizalmatlanul, mintha egy idegen ülne mellette. Nem volt Eminek helye István életében. Gréta önzőnek

tartotta a férfit. A fiók-metaphora pedig kifejezetten zavarta. Idegesítette. Úgy érezte, ezzel is megalázza a barátnőjét.

Csak ne zaklatnák még mindig az újságírók – folytatta Emi. Ma is itt ácsorgott egy a lépcsőházban. Alig tudott tőle megszabadulni. Mikor felejtik már el végre?! Szeretne teljesen nyugalomban és végre boldogan élni. De már a média sem érdekli. Csak Istvánnal rendeződhetne minden.

Emi ezzel a vággyal aludt el este. Reggel pedig a megszokottnál tovább pihent, hogy nyugodtabbak legyenek a vonásai. Nagyon szép akart lenni. Már este kikészítette a ruháját, amit majd a randevúra felvesz. Többet is felpróbált a tükör előtt. Aztán a kis krémszínű ruhája mellett döntött. Ez kiemeli a szeme színét, és az alakját sem rejtje el. Izgatottan sminkelte magát. Szinte már kapkodott. A lendülettől a szemspirál kefeje is odébb csúszott a kezében, és összekente a szemöldökcsontját. Hiába dörzsölgette vattapamaccsal, ott maradt a nyoma. Alig találta meg a sminklemosót. Szinte mindent felborított a polcon. Végre a kezébe akadt, és sikerült helyrehozni a hibát fültisztító pálcikára nyomott lemosó géllal. A kakukkos órájára nézett: félt, nehogy elkéssen. De kiderült, hamarabb elkészült, mint gondolta volna: éppen ekkor jelzett delet a madárka. Ezért még feszülten leült egy darabig a kanapéra – nem akart korábban sem odaérni, mint ahogy megbeszélték –, s pontosan 12:15-kor elindult. Nem kell sietnie, nyugtatgatta magát: gyalog, kényelmesen tizenöt perc alatt odaér. Mégis gyorsan vitték a lábai. Különösen akkor kezdte szaporázni a lépteit, amikor észrevette, hogy két férfi, valószínűleg a régi stáb, követi. Már csak ez hiányzott! Megint a riporterek! A zebránál pirosra váltott a jelzőlámpa, így meg kellett állnia. Utolérték. Az egyik kamerát irányított rá, a másik már kérdezte volna.

– Hagyjanak, kérem! – takarta el az arcát. – Nem akarok semmiről sem nyilatkozni!

– Csak arra feleljen, hogy a lélek, aki kísérte...

Közben fényképezőgép vakuja is villant. Élesen, sorozatban. Emit teljesen elvakította a fény.

– Hagyjon, nagyon szépen kérem!

De csak újabb vakuvillanás volt a válasz. A férfi megfogta a karját. Emi kitepte a kezét, s a menekülés útját kereste. A szeme vibrált az erős fénytől, nem látott tisztán, s úgy érezte, hogy közben átváltott a lámpa. Rohanni kezdett, keresztül az úton. A másik oldalon végre meglátta Istvánt. – István, drága István! – futott rajta keresztül a felszabadító érzés. A férfi is boldogan mosolygott, sietett felé, majd csak azt látta Emi, hogy a kedves arc hirtelen rémületre vált, eltorzul, s kiáltani akar. De Emi ezt már nem hallotta. Csak egy óriási csattanást, fájdalmat érzett, s megszünt körülötte minden.

István odarohant.

– Hívják gyorsan a mentőket!

A személygépkocsi vezetője sokkos állapotban szállt ki a járműből. Teljesen leblokkolt. Nem tudta, mit tegyen. Így az egyik járőkelő hívta a mentőállomást. Minden csupa vér volt. Emi élettelenül feküdt a földön, a kis krémszínű ruhája is vörös színnel itatódott át egyre nagyobb területen és egyre élesebb kontúrokkal. István riadtan térdelt mellé. Elcsukló hangon, rémülten szölongatta.

– Emi, drága Emília! Egyetlenem!

Emi egy pillanatra kinyitotta a szemét.

– Bocsáss meg nekem! Meg tudsz bocsátani, Emi, drágám! – folytak a könnyei a férfinak.

Emi már nem tudott felelni.

– Nagyon szeretlek! Mindig téged szerettelek! – folytatta.

Emi arcán mosoly suhant át. Valami átszellemült boldogság. István érezte, hogy még hallja őt.

– Ne menj el, kérlek! Emi, ne hagyj itt! Tudom, hogy nem éremellek meg, de maradj itt! Kérlek! – fogta meg óvatosan a kezét.

Emi már semmi életjelet nem adott. Oldalra hanyatlott a feje, a karja élettelenül hullott le a férfi kezében. A mentő szirénázva megérkezett. A rendőrség is. Az orvos a sebesült szemét vizsgálta, a nyaki ütőerét tapintotta. Gyorsan hordágyra tetette.

– Ugye, él még? – kérdezte tőle István. De nem kapott semmi választ. Szinte könnyörgött:

– Kérem, feleljen!

– Tegyék be a kocsiba!
– Vele mehetek?
– Nem! Nem jöhet! – utasította el szigorúan a kérését a mentőorvos.

– Leállt a légzésfunkció! – kiabálták bentől.

A mentőorvos beugrott a kocsiba. Behúzta az ajtót, de István még hallotta, amit mondott neki a kolléga: „már nem tehetünk semmit”. S szirénázva elmentek. István összetörten állt az út közepén, s figyelte, hogy távolodik a mentő. Egyre kisebb és kisebb lett, majd teljesen eltűnt egy útkanyarban.

– Emi, drága! – suttogetta. S már csak arra ocsúdott, hogy egy rendőr odébb tereli.

– Ugye, ön is szemtanúja volt a gázolásnak?

István nem bírt felelni. Csak bólintott, s intett, hogy most hagyják. Odébb ment, a park irányába, arcát a karjába temetve nekidőlt egy öreg tölgynek, és keservesen zokogni kezdett.

48.

Gréta az íróasztalnál dolgozott. Olyan sok bánat, szomorúság és izgalom érte az utóbbi időben. A barátnője balesete különösen megviselte. Lassan hat hete már a tragikus esetnek. Borzalmas volt, amikor megtudta, amikor közölték vele a szörnyű hírt. Még most is reszket a gyomra, mindene, ha eszébe jut. „Drága Emi!” – sóhajtott, s könny gyűlt a szemébe, és lassan folydogálni kezdett az arcán. Nem törölte le. Hadd folyjon szabadon lelkéből a visszafojtott bánat. Könnyebb úgy. A média a tragédiát okozó stábnak az ellenpropagandájaként persze szenzációként csapott le az eseményre. Ők akartak igazságot szolgáltatni, miközben észre sem vették, hogy ugyanolyan módszerekkel élnek, mint a riválisaik, akiket keményen sarokba akartak szorítani a gondatlanságuk miatt. Még őt is zaklatták. Azóta viszont visszahúzódtak, mert Zoltán mindkét oldalt beperelte zaklatásért, a negatív sajtókampány résztvevőit pedig gondatlanságért, a tragikus baleset okozásáért is.

Gréta úgy érezte, ki kell írnia magából a fájdalmat. Vagy legalábbis fel kell valahogy oldania a belső feszültségét alkotásokkal. Folytatta a regényét, amelyet korábban abbahagyott:

Egyre jobban elbűvölte a Hortobágy csodája. Jobbra, a távolban egy juhász állt, mozdulatlanul figyelte a nyáját a komondorával. Alig futott a kocsi, balra néma juhhodályok tűntek fel élénkpiros sapkácskával, vidám háztetővel. Majd tehéncsordát látott néhány szürkemarka társaságában, s lovak is legelészték velük az élelemben fogyatkozó őszi legelőn.

Megállt, gondolkodott. Ekkor a nyuszija a hátsó két lábával hatalmasat dobbantott a szoba közepén. Gréta meglepődött. Nem értette az állat reakcióját. Aztán a nyuszi riadtan újra és újra megismételte a dobbantást, majd két lábra állt és ágaskodva riadtan fülelt.

– Mi baj, Todi? – kérdezte Gréta meglepődve és gyanútlanul. S most már ő is figyelt. De nem hallott semmi neszt.

– Mit érzel? – kérdezte a következő nyugtalan dobbantás után. Tudta, mivel együtt élt a nyuszival, jól ismerte, hogy a nyúlak kiváló a hallása, s megérzi a veszélyt. A dobbantása erősségével pedig akár egy mélyen alvó családot is fel tud riasztani. Egyik alkalommal, amikor Gréta szülei is egy pár napot ott tartózkodtak a lányuknál, éjjel két órakor olyan hatalmasat dobbantott a nyuszi, hogy a két szobából szinte egyszerre léptek ki a szülők és Gréta az ebédlőbe, hogy megnézzék, mi történt. Volt olyan eset is, hallotta Gréta, s ekkor mesélte is a szüleinek, hogy alvó családot mentett meg így a nyúl a lakásban keletkező tűzvészről. Most viszont úgy tűnt, semmi baj nincs, idegen zaj sem volt a lakásban, ezért Gréta kissé nyugtalanul nézett körbe: a lelkek jelenlétét is megérzik a nyulak, ugyanúgy, mint a kutyák, s az elmúlt hetekben számtalanszor adott ilyen nyugtalan jelzést a nyuszija. Éjszaka is több alkalommal. – Ugyan mit vagy kit érezhet? – nézett újra körbe. Nem folytatta a regényt. A mentés linkre kattintva bezárta a dokumentumot. Nem tudta, nem akarta most tovább írni a művét. – Majd-

csak megnyugszik Todi – gondolta, s nagyot sóhajtott. Aztán újabb dokumentumsort nyitott meg, többet is egymás után, s a legvégén egy képverset. Elégedett mosollyal szemlélte, majd munkához látott: szerkesztett. Négyzetek egymásra vetítésével egy logo-mandalát.

Több mint fél éve már, hogy nem alkotott ebben a műfajban. S ezt a művet Péternek szánta. Meglepetésnek. Az egyéb otthoni számítógépes munkája mellett mindig titokban nyitotta meg ezt a fájlt, hogy dolgozhasson rajta. Ha Péter bejött hozzá, akkor egy kattintással már egy másik dokumentumban kalandozott, így nem vette észre a készülő meglepetést. Ezért is nyitott meg most is több munkát. Korábban sok logo-mandalát alkotott. Egy egész kiállításra valót. Péternek akkor részletesen is beszélt erről a műfajról.

Francis Edeline belga költő a görög logosz és a szanszkrit mandala szavak összevonásával logo-mandalának nevezte el a térbeli versek e különös csoportját. A logo-mandala az elmélkedés műfaja, s legfőbb jellegzetessége, hogy kör vagy négyzet alakú, középpontja van, szimmetrikus, olvasata a tengelyek mentén megfordítható, szavai pedig legtöbbször visszafelé is olvashatók.

Péter olyan lelkesen hallgatta Gréta magyarázatát, hogy ő is kutatni kezdett a műfaj után. Természetesen ő az építészmérnök szemszögéből vizsgálta. S felfedezte, hogy a szigorúbb értelemben vett mandalának, a hindu és buddhista tantrikus irányzatokban használt meditációs, rituális ábrának is ez a szerkezete. Sőt nemcsak India és a Távol-Kelet vizuális művészetében, vagy a zen-festészetben jelennek meg ezek a meditációs ábrák, de az európai keresztény művészetben is. Például a katedrálisok rózsablatkaiban. Vagy Jézus és a szentek festményeken látható glóriái, valamint Mária ábrázolása is gyakran erre épül. Péter szerint az építészetben is felfedezhetjük ezt az alakzatot, s ez a felismerés a logo-mandalával való találkozás hatására, Gréta magyarázatára született meg benne. Péter állítása szerint minden kultúrában a vallásos és szent építmények alaprajza mandalaszerű, valamint számos ősi és középkori város alaprajzában s a modern városter-

vezésben is jelen van e forma. Washington alaprajza is ilyen. A párizsi Étoile pedig tíz utca metszéspontjában áll. Ezek nem véletlenek, mondta a logo-mandala képzőművészeti, irodalmi és filozófiai vonatkozását összekapcsolva.

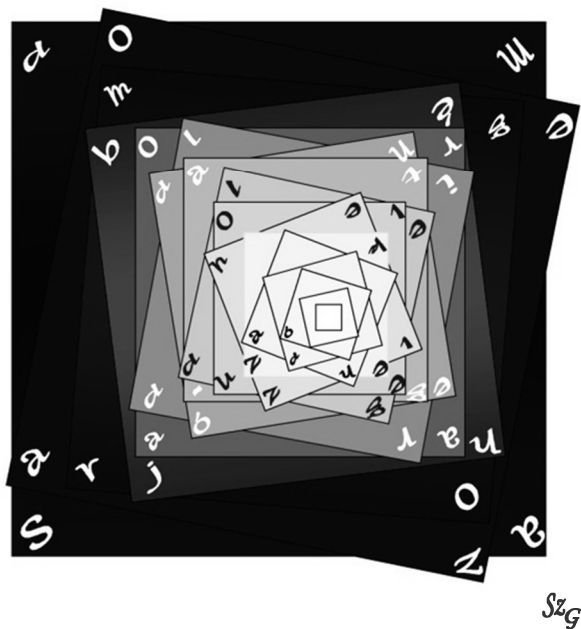
Gréta ezért is választotta ajándék-meglepetésnek a férje számára ezt a műfajt: tudta, hogy nagy örömet szerez majd vele. S titokban ezzel akarta ellensúlyozni a hortobágyi munkatábor, a magyar Gulágot megjelenítő alkotásait. Pétert ugyanis felkavarták azok a művek. Úgy érezte, Gréta kiszolgáltatta bennük a férje érzéseit, az eltitkolt múltat. De meg is rendítették a költői sorok, egy új perspektívát is felmutattak előtte: az élet és a művészet kölcsönhatását. Egy lírai logo-mandala tehát a szerelem-szeretet fűzésébe fonhatja az előző alkotásokat is Péter számára. Talán így eljut hozzá az üzenet, hogy a féltő, szerető együttérzés motiválta a műveket. S nyilván az alkotás kényszere is: mert nemcsak ki lehet írni az alkotás során a fájdalmat, de a szenvedéseket feledni is lehet közben. S azért is választotta Gréta ezt a műfajt, mert Péter a legkiválóbb mandalaalkotók egyikének tartotta. Büszke volt a feleségére, a tehetségére, a műveire.

Már csak az utolsó szerkesztési mozzanatok voltak hátra. Néhány századmilliméteres pontosítás. A téglalapba illesztett monogramja sem tetszett neki, úgy gondolta, hogy valamivel kisebb betűtípusra veszi a nevének kezdőbetűit, s a mértani ábra zártságát is feloldja, törli a téglalapot. Már éppen a betűméretet nézte, amikor csipogott a telefonja. Az üzenetjelzés szignálja. Az alkotás gyönyörűségébe zárva, spontán módon nyúlt a gépe mellett heverő telefonjáért. A tekintetét félig a monitoron tartva nyitotta meg az üzenetet. Amikor látta, hogy kitől érkezett a jelzés, meglepetten ugrott fel a számítógép elől, s olvasta:

Köszönöm a medálozat!
Most is megmentett!
Az első utam hozzád vezetett.
Nézz ki az ablakon, drága Gréta!

Négyzetek

Logo-mandala

Gréta felsikoltott örömében.
– Mi történt? – jött be riadtan Péter.
Gréta ekkor már az ablakban csüngött. Egy taxit látott lent.
Sárga volt, az ablakok alatt fekete kockákkal körbefuttatva.
– Csak nincs valami baj?! – ment Péter is az ablakhoz.
– Baj? – fordult meg Gréta. – Dehogynis! – S az öröm kigyúlt
az arcán:

– Emi! – mondta izgatottan, s kislányosan ugrándozni kezdett.
– Itt van Emi! – csókolta meg gyorsan a meglepődött férjét, s már rohant is ki a lakásból, hogy a barátnőjét végre átölelhesse.

Péter odalépett az ablakhoz: látta, ahogy Emi kiszáll a kocsiból. Nagyon lassan mozgott, megfontolt óvatossággal, s szüksége volt még mankókra is. Látta azt is, ahogy a felesége sugárzó arcú, kinyitott karral fut hozzá. Aztán hirtelen furcsa érzés, nyugtalanság töltötte el, s valami erős belső késztetéstől hajtva oldalra nézett: a másik kinyitott szárnyas ablakukban egy férfit látott. Egy pillanatra a tekintetük is találkozott. Vékony volt, szikár, áttetsző testű, mintha a fény különös módon átragyogott volna rajta, szürke ruházatú, idős arcán valami gyötrelmes régi érzés, talán a múlt megbékélt nyomai. A haja hamuszürke volt, a ráncai mélyen szántották a homlokát, arcát és a kezét. – Erős kéz – nézte Péter. Soha nem látott ilyen kemény kezet. S nem értette, hogyan lehet ilyen markáns, nagy keze ennek az elfogyni látszó, áttetsző életnek.

A férfi a lábát befelé lógatva oldalt ült, s ő is nézte, hogy lent az utcán a két nő hogyan öleli át boldogan egymást.

KELEMEN ERZSÉBET KÖNYVEI

ENGEDJ URAM HÁZAD KÖZELÉBE (*versek, 1995*)

A SZENT ZENE ÉS A HITOKTATÁS (*tanulmány, 1996*)

TIVÁN (*ifjúsági történelmi regény, 1997, 1998, 2001, 2012*)

SARUTLANUL (*versek, 1998*)

HEXAMERON (*novellák, 2000*)

GETSZEMÁNI MAGÁNY. Dráma Teleki Pálról (*2003*)

VIOLONCELLO (*képversek, 2005*)

VIASZPECSÉT (*versek, 2008*)

HAPPY BIRTHDAY! (*monodrámák, 2008*)

TISZTA SZÁNDÉK. Gróf Batthyány Lajos olmtüzi és pesti naplója, levelei (*naplórészletek, levelek, feljegyzések, 2010*)

EMBERISMERET ÉS ETIKA. Középszintű szóbeli érettségi tételek és jegyzetek a tanítási órákhoz (*tankönyv, 2010*)

HÉT SZÍNKÉP (*tanulmányok, kritikák, 2010*)

TESTET ÖLTÖTT SZAVAK. Papp Tibor vizuális költészete (*monográfia, 2012*)

GETSZEMÁNI MAGÁNY. Dráma Teleki Pálról két felvonásban –
GETSEMAŃSKA SAMOTNOŚĆ. Dramat o Pálu Teleki w dwóch
aktach (*dráma, 2013*)

NAPKELTE (*vizuális költemények, 2015*)

HOTEL AURUM
HAJDÚSZOBOSZLÓ

**Bearányozzuk
pihenését!**

★★★★

Hotel Aurum

4200 Hajdúszoboszló, Mátyás király sétány 3. • Tel.: 06 (52) 557-698
www.hotelaorum.hu • foglalas@hotelaorum.hu

KELEMEN ERZSÉBET (Edelény, 1964)

Debrecenben élő író, költő, drámaíró, irodalomtörténész, mesterpedagógus, kutatóaspiráns. A Szent József Gimnázium, Szakközépiskola és Kollégium tanára. Doktori (PhD) fokozatot 2011-ben szerzett. Tizenöt kötete jelent már meg (versek, képversek, drámák, novellák, ifjúsági történelmi regény, Batthyány-naplóregény, tanulmányok, kritikák, emberismeret és etika tankönyv, monográfia). A kortárs költészettel és prózával foglalkozó számos tanulmány és kritika szerzője. Képverseiből több alkalommal rendeztek kiállítást.

A pszicho-thriller Kelet-Magyarországnak egy városában, napjainkban játszódik. Még a 2013. nyár eleji árvízről, a Duna veszélyes megáradásáról is olvashatunk, s a szereplőkkel Debrecen nevezetes helyeit is bejárhatjuk. A 2013–2014-es közéleti események is felvillannak a műben, viszont a legrészletesebben az 1950-es évekről, a magyar Gulágról értesülhetünk, arról a tizenkét hortobágyi kényszermunkatáborról, ahová tömegével és önkényesen, ítélet és minden indok nélkül, közigazgatási határozattal hurcolták el az áldozatokat. A csecsemőtől az aggastyánig. De beletekinthetünk a szovjet Gulág szörnyűségeibe is. Ezek a történelmi tények és emlékek a szereplőkön keresztül ma is elevenen ható eseménnyé válnak.

A regény történetét egyetlen mondatba így lehetne sűríteni: a hortobágyi kényszermunkatábor és a szovjet Gulágot megjárt Faragó János lelke kísért egy fiatal lányt, aki szörnyű megpróbáltatások, szenvedések árán végül megtudja, miért is zaklatja, bántja az itt ragadt lélek.

A regény műfaját a klasszikus mítikus műfajjal rokoníthatnánk, amely valós történelmi tényeket ötvöz fiktív, fantasy elemekkel. Ezzel a műfaji színességgel erősíti az író a valós történelmi háttér befogadását és megőrzését az utókor számára, valamint segíti a megélt történelmi traumák feldolgozását a jelenben. A mű emléket állít a hortobágyi kényszermunkatábor áldozatainak, s tisztelgés Szent II. János Pál pápa emlékének is.

2500 Ft

9 786155 562082